

รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี

วรวิมล นำนสูวิมลกุล

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**BROILER FARMS MANAGEMENT MODEL IN
NAKHON PATHOM, RATCHABURI AND
PETCHABURI PROVINCE**

WORAVUT NUMSUVIMONGUL

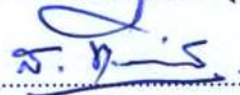
**A dissertation paper submitted in partial fulfillment of the requirements for
Doctor of Philosophy in Technology Management
Academic Year 2012
Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University**

ชื่อเรื่องคชฎินิพนธ์ รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี

ชื่อนักศึกษา นายวรวิฒิ นำสุวิมลกุล

คณะกรรมการที่ปรึกษาคชฎินิพนธ์

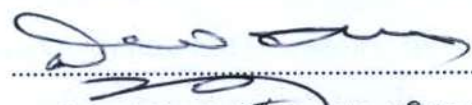

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดิลก บุญเรืองรอด)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ทิฆมทรัพย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้คชฎินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการเทคโนโลยี

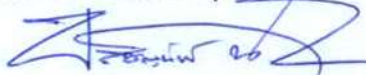

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

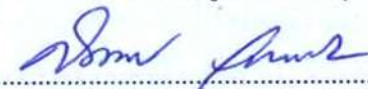

.....ประธาน โครงการปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล วุฒิสาน)

คณะกรรมการสอบคชฎินิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะบุตร วานิชพงษ์พันธ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันสนีย์ จะตุวรรณ์)

.....กรรมการ
(ดร.ชินะทัตร์ นาคะสิงห์)

.....กรรมการ ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหาร
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปoomi กวินเสกสรรค์) โครงการปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี
ชื่อผู้วิจัย	วรวิภา นาสุมิตกุล
สาขาวิชา	การจัดการเทคโนโลยี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ดิลก บุญเรืองรอด
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ทิมทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี 2) ศึกษาอิทธิพลของการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐาน ต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ และ 3) ศึกษารูปแบบของการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ฟาร์มไก่เนื้อในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่ได้ขึ้นทะเบียนฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ โดยมีจำนวนฟาร์มทั้งสิ้น 352 ฟาร์ม จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณได้จากการสุ่มขนาดตัวอย่างตามวิธีการของยามาเน่ จำนวน 283 ฟาร์ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยสอบถามจากเจ้าของฟาร์มหรือนุคลาภกรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดดังกล่าว และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพได้จากการคัดเลือกเกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยวิเคราะห์ในรูปแบบโมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ พบว่าเกษตรกรมีความคิดว่าสภาพของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ที่ประกอบด้วยน้ำหนักไก่ การเจริญเติบโต การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้ มีค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในด้านน้ำหนักไก่และรายได้มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อด้านการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น แสดงว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อให้ความสำคัญในเรื่องน้ำหนักไก่และรายได้จากการเลี้ยงไก่ เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อมากกว่าตัวแปรอื่นๆ

2. องค์กรประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบหลัก คือ 1) องค์กรประกอบด้านการบริหารจัดการฟาร์ม ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพการผลิต กระบวนการผลิต และการควบคุมการผลิต 2) องค์กรประกอบด้านการตลาด ซึ่งประกอบด้วย ความต้องการของตลาด และราคาผลิตภัณฑ์ 3) องค์กรประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบด้วย นโยบายรัฐ และเศรษฐกิจและสังคม 4) องค์กรประกอบด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ไฟฟ้าประปา และการเดินทาง

3. รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่ได้จากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ประกอบด้วยการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลขององค์ประกอบต่างๆ ต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อเป็นดังนี้ การบริหารจัดการฟาร์มมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.10 การตลาดมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.17 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.64 และอิทธิพลนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.43 โดยสมการนี้สามารถอธิบายความแปรปรวน (R^2) ได้ร้อยละ 84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ โมเดลสมการ โครงสร้าง

Title	Broiler Farms Management Model in Nakhon Pathom, Ratchaburi and Petchaburi Province
Author	Woravut Numsumvongul
Program	Technology Management
Major Advisor	Associate Professor Dr. Dilok Boonreungrod
Co-Advisor	Associate Professor Dr. Sombat Teekasap
Co-Advisor	Assistant Professor Dr. Chanvipa Diloksambandh
Academic Year	2012

ABSTRACT

The purposes of this study were to study 1) the conditions of existing effectiveness of broiler farms in Nakhon Pathom, Ratchaburi and Petchaburi Province, 2) the component of factors that affect on effectiveness of broiler farm and 3) an appropriate farming management model of broiler farm in Nakhon Pathom, Ratchaburi and Petchaburi Province. Research methodology used was mixed model which combines quantitative and qualitative method. The population in this study was the broiler farms in Nakhon Pathom, Ratchaburi and Petchaburi Province which registered with the Department of Livestock Development. Samples were chosen by sampling random according to the method of Yamane. Quantitative datum were collected by using questionnaires from the owners of 283 broiler farms in Nakhon Pathom, Ratchaburi and Phetchaburi Province. Then were analyzed by Lisrel version 8.52 program. For qualitative part, 10 purposive broiler farms expert sampling were used for in-depth interview.

The findings revealed that:

1. The effectiveness indicator of broiler farms consist of body weight, growth rate, feed efficiency, mortality rate, cost and revenue. Farmers opinions on condition of body weight, growth rate, feed efficiency, mortality rate, cost and revenue were at moderate level while body weight and revenue were higher than the others. The farmer interest is focusing on revenue and body weight of broiler farm when compared to other component.

2. The components of factor affecting the effectiveness of broiler farms were 1) farming management with 3 minor components were production quality, process of production and quality control. 2) market with 2 minor components were market demand and product price. 3) policy,

economics and social with 2 minor components were government policy, economics and social.
4) infrastructure with 2 minor components were electricity-water supply and road.

3. The farming management model of broiler farms in Nakhon Pathom, Ratchaburi and Petchaburi Province acquired by confirmatory factor analysis consists of farming management, market, policy, economics and social, and infrastructure were well fitted. And the farming management having effect on effectiveness of broiler farm with the standard path coefficient value 0.10 ; market aspect with the standard path coefficient value -0.17; policy, economics and social aspects with the standard path coefficient value 0.43, and infrastructure aspects with the standard path coefficient value 0.64. The R-square of structural linear equation model can explain the variances with the prediction power 84 % with significance of 0.05.

Keywords : Farming management model of broiler farm, Structural Equation Modeling

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสะดวกและความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล วุฒิเสน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา รองศาสตราจารย์ ดร.ดิถก บุญเรืองรอด ประธานที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ทิมทรัพย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษาและสนับสนุนดูแลด้านการศึกษา ด้วยดีมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณนท์ ที่ให้คำปรึกษาตรวจแก้ไขข้อมูลตลอดจนการแปลผลข้อมูล พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยนุตร วานิชพงศ์พันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วันทนีย์ สว่างอารมณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนัย กิรดิรัตน์นะ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และให้แนะนำในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านปลุสสัตว์จังหวัด ท่านปลุสสัตว์อำเภอ นักวิชาการสัตวบาล และเจ้าหน้าที่/พนักงานสัตวบาล ประจำสำนักงานปลุสสัตว์จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่ให้ความกรุณาในการจัดการรวบรวมและตรวจสอบแบบสอบถาม ตลอดจนช่วยในแนะนำประสานบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก และขอกราบขอบพระคุณเกษตรกรเจ้าของฟาร์มทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สุดท้ายขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่-น้อง และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจให้คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณประโยชน์ที่ได้จากคุษฎีนิพนธ์เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง ไก่เนื้อ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อทุกท่าน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและหน่วยงานอื่น ๆ

วรุฒิ นำสุวิมลกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ.....	11
การประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี.....	18
ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทย.....	20
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	23
การบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ	23
การตลาดไก่เนื้อ.....	47
นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม.....	60
ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน.....	69
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	75
แนวทางวิธีการวิจัย.....	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	79
คุณภาพเครื่องมือในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	83
การสร้างมาตรวัดและนิยามปฏิบัติการ.....	84
สรุป.....	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นหรือข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร.....	96
สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร.....	109
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ.....	109
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	128
รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ.....	132
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	144
การเปรียบเทียบการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	159
สรุปการวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	163
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	166
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	166
วิธีดำเนินการวิจัย.....	166
สรุปผลการวิจัย.....	167
อภิปรายผลการวิจัย.....	169
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	186
บรรณานุกรม.....	190

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	199
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	200
ภาคผนวก ข รายชื่อเกษตรกรและที่ตั้งฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่ได้ตอบแบบสอบถาม.....	209
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	223
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	230
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือ ในการทำคุษุณินิพนธ์.....	232
ภาคผนวก ฉ การนำเสนอคุษุณินิพนธ์เรื่องรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ในการประชุมนานาชาติ.....	236
ภาคผนวก ช ภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญในการเลี้ยง ไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี.....	239
ภาคผนวก ซ ประกาศนียบัตรการฝึกอบรมต่าง ๆ.....	242
ภาคผนวก ฌ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร.....	251
ประวัติผู้วิจัย.....	254

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โปรแกรมการท้าวักชีนป้องกันโรคระบาดในไก่เนื้อ.....	42
2	ตัวแปรแฝงและตัวแปรเชิงประจักษ์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้.....	73
3	จำนวนข้อคำถามของมาตรวัดตัวแปร.....	84
4	ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	86
5	ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นการบริหารจัดการฟาร์ม.....	88
6	ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน.....	90
7	ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม.....	88
8	ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นการตลาด.....	92
9	จำนวนและร้อยละของข้อมูลข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	95
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง สัมประสิทธิ์ของ ความผันแปร จำแนกตามตัวแปรด้านประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT).....	97
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	98
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง สัมประสิทธิ์ของ แปรผัน จำแนกตามตัวแปรด้านการบริหารจัดการฟาร์ม(FARMMAN).....	99
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารจัดการฟาร์ม.....	101
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง สัมประสิทธิ์ของ ความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรด้านการตลาด (MARKET).....	101
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการตลาด.....	103
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง สัมประสิทธิ์ของ ความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรด้านระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน (INFRA).....	103
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน.....	104

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรค่านโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO).....	105
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม.....	106
20	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรอิสระ.....	107
21	ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	111
22	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	112
23	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ...	113
24	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ...	113
25	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 3 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ...	114
26	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 4 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ...	114
27	ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของการบริหารจัดการฟาร์ม.....	115
28	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการฟาร์ม.....	116
29	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของการบริหารจัดการฟาร์ม.....	116
30	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของการบริหารจัดการฟาร์ม.....	117
31	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 3 ของการบริหารจัดการฟาร์ม.....	118
32	ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของการตลาด.....	118
33	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านการตลาด.....	119
34	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละและความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านการตลาด.....	120
35	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของการตลาด.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
36	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของการตลาด.....	121
37	ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน.....	122
38	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละและ ความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน	122
39	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน.....	122
40	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน.....	123
41	ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม.....	123
42	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และ ความแปรปรวนสะสม ร้อยละขององค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม.....	124
43	องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และ ความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม.....	125
44	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม....	125
45	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม....	126
46	ค่าสถิติวัดความสอดคล้องความกลมกลืนระหว่าง โมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์...	129
47	รูปแบบการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ.....	133
48	บทสรุปทัศนะของเกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความชำนาญในการเลี้ยง ไก่เนื้อ ในประเด็นการบริหารจัดการฟาร์มต่อประสิทธิผลของการผลิตของ ฟาร์มไก่เนื้อ.....	145
49	บทสรุปทัศนะของเกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความชำนาญในการเลี้ยง ไก่เนื้อ ในประเด็นระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐานต่อประสิทธิผลของการผลิตของ ฟาร์มไก่เนื้อ.....	148
50	บทสรุปทัศนะของเกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความชำนาญในการเลี้ยง ไก่เนื้อ ในประเด็นการตลาดต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	151

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
51	บทสรุปทัศนะของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์ความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ ในประเด็นนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคมต่อประสิทธิผลของการผลิต ของฟาร์มไก่เนื้อ.....	154
52	บทสรุปทัศนะของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการเลี้ยง ไก่เนื้อในประเด็นความสัมพันธ์ของระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน การตลาด นโยบาย การเมือง เศรษฐกิจและ สังคม และการบริหารจัดการฟาร์ม.....	157
53	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ.....	160

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	10
2	โครงสร้างอุตสาหกรรมไก่เนื้อ.....	13
3	แนวคิดการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ.....	24
4	ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม ไก่เนื้อ.....	47
5	วิธีการตลาดไก่เนื้อประเภทอิสระ.....	51
6	วิธีการตลาดไก่เนื้อประเภทผู้เลี้ยงประกันราคาและรับจ้างเลี้ยง.....	52
7	ความสัมพันธ์การตลาด การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิผลการผลิต ของฟาร์มไก่เนื้อ.....	60
8	ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการเมือง เศรษฐกิจสังคม การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ.....	68
9	ความสัมพันธ์ของระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม.....	72
9	แสดงแผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งที่ 1.....	110
10	แผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งที่ 2.....	127
11	โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อใน จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี.....	131

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมประเทศหนึ่ง ประชากรคนไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม เช่น ปลูกพืช การประมง และการปศุสัตว์ ประเทศไทยมีรายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรปีละหลายหมื่นล้านบาท สำหรับการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์มีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจหลายชนิด เช่น โค-กระบือ แพะ แกะ สุกร และสัตว์ปีก โดยตลอดในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ของประเทศไทยได้พัฒนาเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว (เขาวมาลย์ คำเจริญ, 2546, น.136) ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิตโค-กระบือ อุตสาหกรรมการผลิตสุกร อุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ปีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ปีกได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งสามารถผลิตไก่เนื้อในปริมาณมากเพียงพอต่อการบริโภคของประชากรภายในประเทศ ตลอดจนสามารถผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่ไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยผลิตภัณฑ์เนื้อจากสัตว์ปีกที่มีการส่งจำหน่ายให้กับประเทศคู่ค้าทั่วโลก ได้แก่ เนื้อไก่สดแช่แข็ง เนื้อไก่ต้มสุก และเนื้อไก่แปรรูป ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่มีรายได้เพิ่มขึ้น และทำให้ประเทศไทยมีรายได้นำเข้าประเทศจากการจำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อไก่ปีละหลายพันล้านบาท ส่งผลทำให้มีการเพิ่มจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ และมีการเพิ่มปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้ออย่างต่อเนื่องทุกปี จากการสำรวจของกรมปศุสัตว์ (2552, น.12) พบว่าการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรในประเทศไทย ใน ปี 2549 2550 และ 2551 เกษตรกรมีการเลี้ยงไก่เนื้อจำนวน 100,489 170,300 และ 137,721 ล้านตัว ตามลำดับ และมีการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็ง จำนวน 2,285.45 23,841.42 และ 26,505.91 ตัน ตามลำดับ คิดเป็นรายได้ปีละ 95.66 1,308.58 และ 2,346.10 ล้านบาท ตามลำดับ โดยประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกเนื้อไก่รายใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก ปัจจุบันพบว่าอุตสาหกรรมไก่เนื้อมีแนวโน้มการเลี้ยงไก่เนื้อ และการผลิตเนื้อไก่เพื่อการส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

อุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตที่สูงและมีการผลิตเนื้อไก่ส่งออกมากกว่าอุตสาหกรรมปศุสัตว์ชนิดอื่นๆ อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ เริ่มพัฒนามาจากการเลี้ยงไก่บ้านหรือไก่พื้นเมือง โดยเกษตรกรในสมัยนั้นจะเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริม แต่การเลี้ยงไก่พื้นเมืองมีข้อเสีย คือ ไก่พื้นเมืองมีการเจริญเติบโต (Average daily weight gain : ADG) ที่ช้า และสิ้นเปลืองการกินอาหารมากแต่เปลี่ยนเป็นเนื้อได้น้อย ต่อมาหลวง

สุวรรณวาจกกสิกิจ ผู้ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งการเลี้ยงไก่ ได้มีการนำพันธุ์ไก่เนื้อที่มีการเจริญเติบโตเร็ว มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio : FCR) ที่ดี เข้ามาเลี้ยงในประเทศไทย (ชวนิศนดากร วรธรรม และคนอื่นๆ, 2528, น.181) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ (Broiler) ในประเทศไทย อุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ โดยจะเห็นได้ว่าในปี 2551 มีการเลี้ยงไก่เนื้อ คิดเป็นร้อยละ 58.46 ของจำนวนไก่ทั้งประเทศ โดยมีจำนวนครัวเรือนผู้เลี้ยงไก่เนื้อ 40,262 ครัวเรือน (สาวิตรี บุญเพชร, 2554, ออนไลน์) เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพราะเนื้อไก่เป็นสินค้าที่ต่างประเทศให้ความนิยมในการบริโภค ทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการบริโภคที่หันมาบริโภคเนื้อไก่อย่างกว้างขวางตามความที่เชื่อว่าเนื้อไก่เป็นแหล่งโปรตีนที่ไม่ก่อให้เกิดโรคมะเร็งหรือโรคหัวใจเหมือนอย่างเนื้อโคและเนื้อสุกร และประกอบกับเหตุผลที่เนื้อไก่เป็นแหล่งโปรตีนที่มีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อโคและเนื้อสุกร

ประเทศไทยมีการประกอบกิจการฟาร์มไก่เนื้อมานานมากกว่า 50 ปี ทำให้มีฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อกระจายอยู่เกือบทุกภาคทั่วประเทศ และมีฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อเกิดขึ้นใหม่จำนวนมากในแต่ละปี แม้ว่าประเทศไทยจะมีการผลิตไก่เนื้อเป็นจำนวนมาก และมีการส่งออกเนื้อไก่สู่ประเทศต่าง ๆ จำนวนมาก แต่ในสภาพการณ์ปัจจุบันอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทยได้ประสบปัญหาหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น ต้นทุนการผลิตที่สูง อาหารสัตว์มีราคาแพง การแข่งขันในตลาดส่งออกเริ่มมีปัญหา เพราะคู่แข่งทางการค้าเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.28) ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้ที่อยู่ในวงการอุตสาหกรรมไก่เนื้อเกิดความวิตกและพยายามหาทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประกอบกับปัญหาที่สำคัญอีกประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทย คือ เกษตรกรขาดความเข้าใจรูปแบบการจัดการฟาร์มที่ดีเพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือเพื่อเพิ่มผลผลิต ซึ่งอาจส่งผลทำให้ผู้ผลิตไก่เนื้อไม่สามารถผลิตไก่เนื้อและเนื้อไก่ในราคาที่สามารแข่งขันกับคู่แข่งได้ในอนาคตอันใกล้นี้ ตลอดจนการขาดการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพที่ดีพอ เป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อไม่ดีพอ และต้นทุนการผลิตที่สูง ปัญหาดังกล่าวแม้จะมีความพยายามในการแก้ไขตลอดมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสมบูรณ์

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ ประกอบด้วย การบริหารจัดการฟาร์ม (Farm management) การตลาด (Marketing) ระบบโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) และการบริหารจัดการฟาร์มภายใต้ นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของ

ประเทศ (Political economics and social policy) ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยการบริการจัดการองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องบริหารจัดการไปพร้อม ๆ กัน หากการบริหารจัดการปัจจัยดังกล่าวมาแล้วมีประสิทธิภาพที่ดี ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มทั้งในแง่ผลผลิตที่ได้รับ ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

การบริหารจัดการฟาร์ม เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ผู้จัดการฟาร์มหรือเจ้าของฟาร์มจะเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่สำคัญในการบริหารงานฟาร์ม โดยจะต้องทำหน้าที่ตั้งแต่การจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต เช่น พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้จัดการฟาร์มจะต้องจัดการวางแผนการผลิต โดยกำหนดเป้าหมายการผลิต จัดการด้านกระบวนการผลิต เพื่อก่อให้เกิดกระบวนการผลิตที่รวดเร็ว ผลิตได้ทันตามเวลา ผลิตได้อย่างมีคุณภาพ และก่อกำให้เกิดการประหยัด ตลอดจนผู้จัดการฟาร์มจะต้องจัดการควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้จัดการฟาร์มที่สามารถบริหารจัดการสิ่งเหล่านี้ได้ดี จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มเป็นไปได้ด้วยดี

การตลาดเนื้อไก่ ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ตลาดเนื้อไก่ในประเทศเป็นตลาดที่รองรับผู้บริโภคเนื้อไก่ของประชากรภายในประเทศ โดยปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อไก่ในประเทศคิดเป็นปริมาณร้อยละ 60-70 ของเนื้อไก่ที่ผลิตได้ทั้งหมด นอกจากนี้ประเทศไทยยังสามารถผลิตเนื้อไก่ส่งจำหน่ายต่างประเทศถึงร้อยละ 30-40 ของเนื้อไก่ที่ผลิตได้ทั้งหมด (จุฑารัตน์ เศรษฐกุล, 2540, น.12) การเข้าใจในระบบกลไกการตลาดจะทำให้ฟาร์มไก่เนื้อสามารถกำหนดปริมาณการผลิตไก่เนื้อให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยไม่ดำเนินการผลิตที่มากหรือน้อยเกินความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งอาจจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้รับ หากพิจารณาเรื่องตลาดไก่เนื้อโดยทั่วไปพบว่าเกี่ยวข้องกับราคาผลิตภัณฑ์เนื้อ ความต้องการบริโภคในประเทศ ความต้องการบริโภคของต่างประเทศ และค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยจะส่งผลกระทบต่อระบบการผลิต การตลาด และประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ในส่วนของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมือง คือ นโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่ นโยบายของรัฐบาลเป็นเสมือนพิมพ์เขียวที่ใช้กำหนดทิศทางในการบริหารประเทศ สำหรับนโยบายภาครัฐที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ คือ นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น กากถั่วเหลือง ปลาป่น และข้าวโพด ซึ่งการกำหนดนโยบายนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์มีวัตถุดิบเหล่านี้ใน

ปริมาณที่เพียงพอในการผลิตอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ขณะเดียวกันยังเป็นการปกป้องเกษตรกรในประเทศที่เป็นผู้ผลิตถั่วเหลือง ข้าวโพด และชาวประมง ไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนจากราคาอันเนื่องมาจากการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เหล่านั้น แม้ว่านโยบายนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เป็นนโยบายที่ดี แต่ผลจากการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เหล่านั้นได้มีการเก็บภาษีนำเข้า (Tax) และเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge) ในการนำเข้า ส่งผลทำให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์เหล่านั้นมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสัตว์สูงขึ้น (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.35) ซึ่งกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม นโยบายที่สำคัญอีกนโยบาย คือ นโยบายควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการตรวจสอบสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ของประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่จากประเทศไทย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวภาครัฐจึงได้มีการออกกฎระเบียบควบคุมปริมาณสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ (เขวามาเลย์ คำเจริญ, 2546, น.140) เพื่อสร้างความมั่นใจของประเทศผู้นำเข้าในการซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์เนื้อไก่จากประเทศไทย สำหรับนโยบายการควบคุมโรคและป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก เป็นอีกหนึ่งนโยบายที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ดังนั้นการที่จะสามารถดำเนินธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีการดำเนินงานภายใต้นโยบายของรัฐ สำหรับด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคมและเศรษฐกิจ คือ รายได้ประชากรภายในประเทศ การยอมรับผลิตภัณฑ์ ทัศนคติในการบริโภค และระสนิยมในการบริโภค จะมีผลกระทบต่อปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ ปริมาณการผลิต และราคาผลผลิต

นอกจากปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว การประกอบการฟาร์มเลี้ยงไก่ในปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพึ่งพาาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับฟาร์ม เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน เป็นต้น ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานฟาร์มไก่เนื้อประสบความสำเร็จ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตที่ดีของฟาร์ม

ปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตฟาร์มไก่เนื้อ จึงนำมาสู่การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ตลอดจนเป็นการนำองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านการจัดการระบบสาธารณูปโภค มาผสมผสานกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นรูปแบบการจัดการฟาร์มรูปแบบใหม่ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ

คำถามการวิจัย

1. สภาพของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เป็นอย่างไร
2. การบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อหรือไม่
3. การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อหรือไม่
4. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลต่อการตลาดและระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานหรือไม่
5. รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพของประสิทธิผลการของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน ต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
3. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดที่ได้จากทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation model: SEM) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่บูรณาการ ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (Path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์ถดถอย (Regression analysis) ไว้ด้วยกันในรูปของโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยในรูปแบบของสมการโครงสร้าง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สมมติฐานสมการโครงสร้าง

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เป็นผลมาจากการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

สมมติฐานข้อที่ 2 การบริหารจัดการฟาร์ม ขึ้นอยู่กับการตลาด ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

สมมติฐานข้อ 3 การตลาดขึ้นอยู่กับนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

สมมติฐานข้อ 4 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ขึ้นอยู่กับนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ และศึกษารูปแบบการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยการวิจัยนี้ได้ดำเนินการวิจัยกับฟาร์มไก่เนื้อในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี และใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในพื้นที่ในระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ.2553

ขอบเขตของประชากร ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ฟาร์มไก่เนื้อในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่ได้ทำการจดทะเบียนฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ จำนวน 352 ฟาร์ม

ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่างฟาร์มที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นฟาร์มไก่เนื้อที่มีระบบการเลี้ยงแบบทำสัญญาผูกพันกับบริษัทได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางยามานะ (Yamane) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อที่มีความชำนาญและมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อที่ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 การบริหารจัดการฟาร์ม (Farm management) ประกอบด้วย คุณภาพทรัพยากร (Resource quality) การวางแผนการผลิต (Planning) กระบวนการผลิต (Process) การควบคุมการผลิต (Control) และเทคโนโลยีการผลิต (Technology)

1.2 การตลาด (Market) ประกอบด้วย ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Meat price) การตลาดภายในประเทศ (Consumer in country) การตลาดต่างประเทศ (Consumer other country) และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Cost of transport)

1.3 นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political economic and social policy) ประกอบด้วย นโยบายการเมือง (Political policy) และเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social)

1.4 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) ประกอบด้วย ไฟฟ้า (Electricity) ประปา (Water) และถนน (Road)

2.ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (Effectiveness of broiler farms)
ประกอบด้วย

- 2.1 น้ำหนักไก่ (Weight)
- 2.2 การเจริญเติบโต (Growth rate)
- 2.3 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio)
- 2.4 อัตราการตาย (Mortality)
- 2.5 ต้นทุนการผลิต (Cost)
- 2.6 รายได้ (Revenue)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ หมายถึง การดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อโดยใช้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ ตั้งแต่คัดเลือกพันธุ์ไก่เนื้อ การจัดการเลี้ยงดูไก่เนื้อ การจัดการด้านอาหารสัตว์ การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค การจัดการด้านระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน และการตลาดภายใต้ นโยบาย เศรษฐกิจ สังคม ของประเทศไทย เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้จากการผลิต

ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน หมายถึง ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องและจำเป็นกับกระบวนการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ได้แก่ กระแสไฟฟ้า น้ำประปา และถนน

การตลาด หมายถึง การตลาดที่มีการซื้อขายไก่มีชีวิตและเนื้อไก่ การตลาดไก่เนื้อประกอบด้วย การตลาดภายในประเทศ เป็นการตลาดที่มีการซื้อขายไก่มีชีวิตและเนื้อไก่ที่ผ่านกระบวนการฆ่าและ การตลาดต่างประเทศ เป็นตลาดที่รองรับเนื้อไก่แช่แข็ง เนื้อไก่ต้มสุก และเนื้อไก่แปรรูปต่างๆ นอกจากนั้นการตลาดยังประกอบด้วยราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ ซึ่งเป็นราคาเนื้อไก่ทั่วไป และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ เป็นการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่และไก่มีชีวิต

นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม หมายถึง นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่ เช่น นโยบายการนำเข้ากากถั่วเหลือง ปลาป่น และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นโยบายด้านการควบคุมและป้องกันสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ และนโยบายการควบคุมและป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก

พันธุ์ไก่เนื้อ หมายถึง พันธุ์ไก่เนื้อที่ใช้ในการเลี้ยงภายในฟาร์มของเกษตรกร พันธุ์ไก่เนื้อที่จะนำมาเลี้ยง จะเป็นพันธุ์ลูกผสมที่มีการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้มีความแข็งแรง เจริญเติบโตที่ดี และมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี

ฟาร์มไก่เนื้อ หมายถึง สถานที่ที่ใช้ประกอบธุรกิจการเลี้ยงไก่เนื้อ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน ฟาร์มไก่เนื้อประกอบด้วย โรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่เนื้อ พันธุ์ไก่เนื้อ อาหารสัตว์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อ เช่น เครื่องกกสำหรับกกลูกไก่ ถึงใส่อาหาร ถึงใส่น้ำสำหรับเลี้ยงไก่ หรือระบบให้น้ำอัตโนมัติ แรงงานประจำฟาร์ม นักวิชาการประจำฟาร์ม และผู้จัดการฟาร์ม ฟาร์มไก่เนื้อที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งเป็นฟาร์มไก่เนื้อที่สำคัญผูกพันกับบริษัท

ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ หมายถึง ผลผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ที่คาดหวังจะได้รับตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในการศึกษาวิจัยครั้งได้แก่ น้ำหนักไก่ การเจริญเติบโต การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบอิทธิพลของการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ตลอดจนได้รูปแบบการบริหารจัดการฟาร์มของฟาร์มไก่เนื้อที่มีประสิทธิผลการผลิตที่ดี เพื่อนำไปแนะนำเกษตรกรเพื่อใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของฟาร์มไก่เนื้อในการผลิต

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

เมื่อนำความรู้จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี สามารถนำมาสร้างแบบจำลอง โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยแบบจำลองโครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ ดังนี้ คือ ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เป็นผลมาจากการบริหารจัดการฟาร์ม (Farm management) การตลาด (Market) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม (Political economic and social policy)

ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อประกอบด้วย น้ำหนักไก่ (Weight) การเจริญเติบโต (Growth rate) การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio) อัตราการตาย (Mortality rate) ต้นทุนการผลิต (Cost) และรายได้ (Revenue)

การบริหารจัดการฟาร์มประกอบด้วย คุณภาพทรัพยากร (Resource quality) การวางแผนการผลิต (Planning production) กระบวนการผลิต (Process) การควบคุมการผลิต (Control) และ เทคโนโลยีการผลิต (Technology)

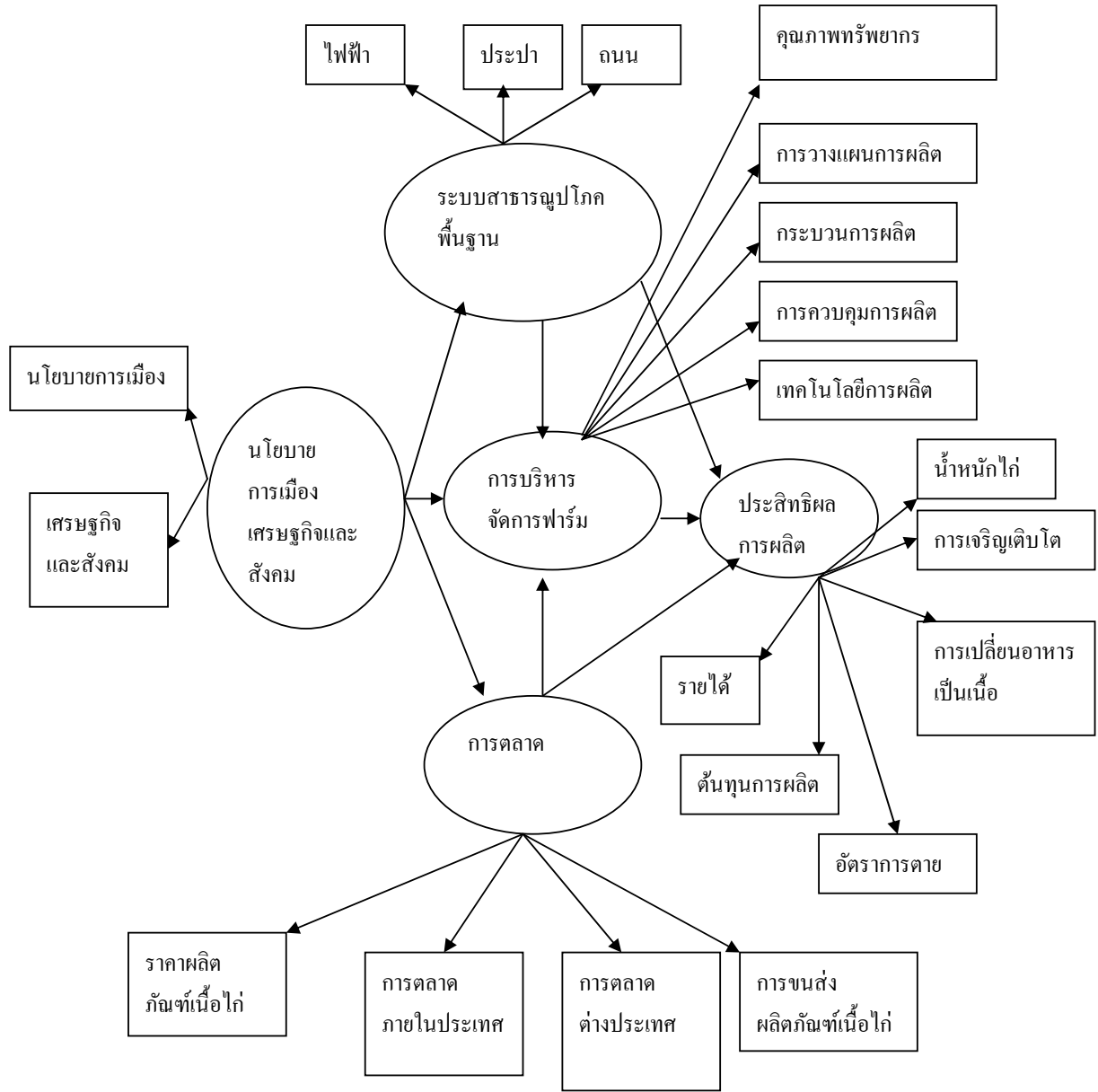

ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ประกอบด้วย ไฟฟ้า (Electricity) ประปา (Water) และถนน (Road)

การตลาด ประกอบด้วย ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Meat price) การตลาดภายในประเทศ (Consumer in country) การตลาดต่างประเทศ (Consumer out country) และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Cost of transport)

นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย นโยบายการเมือง (Political) และ เศรษฐกิจและสังคม (Economic and social)

จากการทบทวนวรรณกรรมจึงนำมาสู่กรอบแนวความคิดในการทำวิจัยดังต่อไปนี้ คือ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ศึกษาอิทธิพลของการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ และศึกษารูปแบบการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางให้เกษตรกรเจ้าของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ตลอดจนฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทยที่สภาพแวดล้อมใกล้เคียง นำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิผลการผลิตที่ดี เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวคิดในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

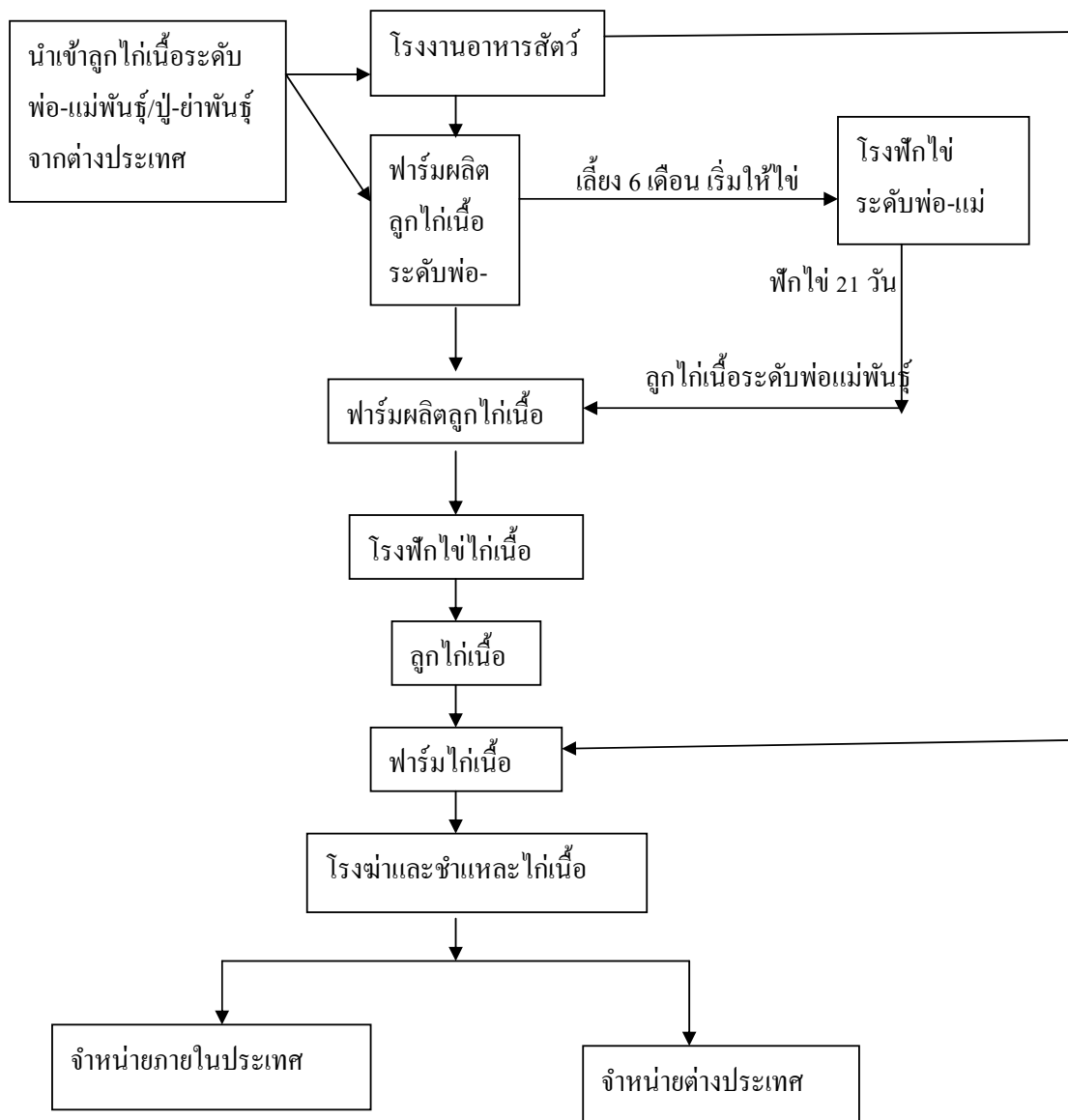
1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ
2. การประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี
3. ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทย
4. ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ

อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ เริ่มพัฒนามาจากการเลี้ยงไก่บ้านหรือไก่พื้นเมือง เกษตรกรในสมัยก่อนจะเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริม หรือเลี้ยงเพื่อใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือน แต่การเลี้ยงไก่พื้นเมืองมีข้อเสีย คือ ไก่พื้นเมืองมีการเจริญเติบโต (Average daily weight gain: ADG) ที่ช้า และสิ้นเปลืองปริมาณอาหารที่เลี้ยง โดยกินอาหารจำนวนมากแต่เปลี่ยนเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio) ได้น้อย ต่อมาหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจผู้ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งการเลี้ยงไก่ ได้นำพันธุ์ไก่เนื้อที่มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี เข้ามาเลี้ยงในประเทศไทย (ชวนิศดากร วรวรรณ และคนอื่นๆ, 2528, น.181) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ (Broiler) ในประเทศไทย

การส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทย เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2496 โดยความคิดริเริ่มของหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ซึ่งได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่แบบอุตสาหกรรมขึ้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and agriculture organization: FAO) อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่ไข่ได้เจริญรุ่งเรืองมาตลอดจนกระทั่งปี 2502 ประเทศไทยมีแม่ไก่ไข่จำนวน 1.2 ล้านตัว ผลิตไข่ได้วันละ 600,000 ฟอง ปริมาณไข่ที่ผลิตได้นั้นมีจำนวนมากเกินความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ ส่งผลให้ราคาไข่ตกต่ำ ทำให้ผู้เลี้ยงไก่ไข่ประสบปัญหาขาดทุน ไม่สามารถแบกรับภาระต่อไปได้ เกษตรกรบางส่วนต้องเลิกกิจการไป ขณะที่เกษตรกรบางส่วนได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการเลี้ยงสัตว์โดยได้มีการทดลองการเลี้ยงไก่เนื้อ และประสบความสำเร็จ จึงเริ่มมีการตื่นตัวในการเลี้ยงไก่เนื้อ ซึ่งธุรกิจไก่เนื้อจึงได้เริ่มกันอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2506 โดยมีการสั่งปุ๋ย-ยาพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์มาตรฐานจากต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงในประเทศไทยเป็นครั้งแรก หลังจากนั้นบริษัทผลิตอาหารสัตว์ได้เริ่มมีการสั่งพ่อแม่พันธุ์ไก่เนื้อเข้ามาเลี้ยงอีกมากมายหลายบริษัทจนกลายเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร (Agro-industry) ที่สำคัญ (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.3)

การเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ การพัฒนาความรู้ด้านอาหารสัตว์ การพัฒนาเทคโนโลยีด้านโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่ จากการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้มาผสมผสานกับองค์ความรู้หรือวิทยาการด้านการเลี้ยงไก่เนื้อ ส่งผลทำให้การประกอบอาชีพฟาร์มไก่เนื้อเป็นอาชีพที่สามารถทำให้กับเกษตรกรมีรายได้จากการดำเนินกิจการจนสามารถเลี้ยงชีพได้อย่างเป็นปกติสุข ในปัจจุบันการเลี้ยงไก่เนื้อได้พัฒนามาเป็นอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบครบวงจร โดยมีบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ใหญ่ๆ เข้ามาดำเนินธุรกิจด้านการค้าพันธุ์สัตว์และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครบวงจร เช่น โรงงานผลิตอาหารสัตว์ การผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ในการเลี้ยงไก่ โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ ตลอดจนมีดำเนินธุรกิจส่งออกเนื้อไก่แช่แข็ง ซึ่งโครงสร้างอุตสาหกรรมไก่เนื้อของประเทศไทยในปัจจุบันแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 โครงสร้างอุตสาหกรรมไก่เนื้อ

(ที่มา : ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.4)

อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อได้มีการเลี้ยงและพัฒนาามากกว่า 50 ปี และได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยที่เกื้อหนุนสำคัญ คือ ความก้าวหน้าในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการเลี้ยง การพัฒนาด้านสายพันธุ์ไก่ และการพัฒนาด้านอาหารสัตว์ ทำให้ผู้เลี้ยงไก่สามารถขยายปริมาณการเลี้ยงได้อย่างรวดเร็วในช่วงเวลาที่ผ่านมา (ธานี ภาคอุทัย และ วิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.1) ปัจจุบัน (ปี 2553) พบว่าประเทศไทยมีการประกอบธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ

ทั้งที่เป็นแบบจดทะเบียนฟาร์มไถ่เนื้อกับกรมปศุสัตว์ และแบบเป็นฟาร์มไถ่เนื้อที่ไม่ได้จดทะเบียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 40,262 ฟาร์ม (สาวิตรี บุญเพชร, 2554, ออนไลน์) โดยลักษณะการประกอบธุรกิจฟาร์มไถ่เนื้อแบ่งออกเป็น 3 ประเภท (ธานี ภาคอุทัย และ วิทยาภรณ์ ปาณะพล, 2539, น.8; ลิขิต เอียดแก้ว, 2534, น. 15; เสน่ห์ เทียมแก้ว, 2544, น.2) คือ

1.ประเภทที่เป็นการเลี้ยงไถ่เนื้อแบบอิสระ (Independent raiser) เกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่เนื้อประเภทนี้ จะมีอิสระในการตัดสินใจในการกำหนดเงินลงทุน ปริมาณการเลี้ยง การเลือกใช้ปัจจัยการผลิต และการใช้เทคโนโลยีการผลิต เมื่อไถ่เนื้อที่เลี้ยงมีการเจริญเติบโตเต็มที่และสามารถจำหน่ายสู่ตลาด เกษตรกรจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะจำหน่ายให้กับผู้ซื้อคนใด อย่างไรก็ตามเกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่เนื้อประเภทนี้จะมีข้อเสีย คือ ต้องรับภาระความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของต้นทุนการผลิต และราคาไถ่เนื้อมีชีวิตในตลาดเอง แต่จะมีข้อดี คือ เกษตรกรจะมีโอกาสที่จะได้รับกำไรเพิ่มขึ้นในช่วงที่ราคาไถ่เนื้อมีชีวิตปรับตัวสูงขึ้น

2. ประเภทที่เป็นการเลี้ยงไถ่เนื้อที่มีสัญญาผูกพันกับบริษัท หรือทำเป็นข้อตกลงกันระหว่างเกษตรกรผู้เลี้ยงกับผู้ซื้อ (Contract farming) ซึ่งการเลี้ยงไถ่เนื้อประเภทนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจการเลี้ยงไถ่เนื้อแบบครบวงจร โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างเกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่เนื้อกับบริษัทคู่สัญญา โดยบริษัทคู่สัญญาจะเป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิตหรือปัจจัยการเลี้ยงบางส่วนให้กับเกษตรกร และเมื่อไถ่เจริญเติบโตเต็มที่และมีน้ำหนักตามที่กำหนด เกษตรกรจะต้องจำหน่ายไถ่เนื้อให้กับบริษัทคู่สัญญาตามจำนวนและราคาที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า ซึ่งการเลี้ยงไถ่เนื้อแบบมีสัญญาจะช่วยลดปัญหาความไม่แน่นอนจากการผลิตที่มีผลผลิตไม่เป็นไปตามความต้องการตลาด หรือมีผลผลิตมากเกินไปเกินความต้องการของตลาด เกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่เนื้อประเภทนี้จะลดปัญหาภาระความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของราคาไถ่เนื้อในตลาด ตลอดจนเกษตรกรมีความมั่นใจว่ามีตลาดรับซื้อไถ่มีชีวิตที่แน่นอน และมีรายได้ที่แน่นอน แต่จะขาดโอกาสที่จะขยายการผลิตไถ่เนื้อหรือเพิ่มปริมาณการผลิตในช่วงที่ราคาไถ่เนื้อเพิ่มสูงขึ้น

3.ประเภทที่เป็นการเลี้ยงไถ่เนื้อแบบครบวงจร ซึ่งเป็นการทำธุรกิจการเลี้ยงไถ่เนื้อที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องจนครบทุกกระบวนการผลิต ตั้งแต่เริ่มจากการผลิตไถ่เนื้อไปจนถึงการแปรรูปไถ่เนื้อ และการส่งออกเนื้อไถ่ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องลงทุนสูงมากและเป็นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ ผู้เลี้ยงไถ่เนื้อประเภทนี้ ได้แก่ บริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจการเกษตรครบวงจร เช่น บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัทในเครือสหฟาร์ม บริษัทในเครือเบทาโกร บริษัทในเครือเซนทาโกร บริษัทในเครือแหลมทองสหการ เป็นต้น

สำหรับการเลี้ยงไถ่เนื้อแบบอุตสาหกรรมนั้น พันธุ์ไถ่เนื้อเป็นปัจจัยหนึ่งมีส่วนสำคัญต่อประกอบธุรกิจฟาร์มไถ่เนื้อ การพัฒนาพันธุ์ไถ่เนื้อเกิดจากการนำเข้าปุ๋ย-ย่ำพันธุ์และพ่อ-แม่พันธุ์จาก

ต่างประเทศ จนทำให้ประเทศไทยมีการเลี้ยงไก่เนื้อกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (ธานี ภาคอุทัย และ วิชาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.19) พันธุ์ไก่เนื้อที่สำคัญที่นิยมเลี้ยงในหมู่เกษตรกรในประเทศไทย ได้แก่ พันธุ์อาร์เบอร์เอเคอร์ (Arbor Acres) พันธุ์ฮับบาร์ด (Hubbard) พันธุ์ไฮโปร (Hypro) พันธุ์รอสส์ (Ross I) พันธุ์เอเวียน (Avian) และพันธุ์คอป (Cobb) เป็นต้น ซึ่งพันธุ์ไก่เนื้อเหล่านี้จะเป็นพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตที่ดี แข็งแรง เลี้ยงง่าย มีอัตราแลกเปลี่ยนอาหารที่ดี มีขนสีขาว และเป็นพันธุ์ที่นิยมในท้องตลาด (มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์, 2536, น.72-73; อรรณพ ชินราศรี, 2547, น.35) นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอาหารสัตว์ โดยมีการนำวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางอาหารที่สูงมาผสมเป็นอาหารสัตว์สำเร็จรูป (Complete feed) ทดแทนการใช้เศษอาหารเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยง ส่งผลให้การเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อเชิงการค้าของไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สามารถเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการการบริโภคภายในประเทศและมีปริมาณมากพอเพื่อส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ และสามารถนำเงินตราจากต่างประเทศสู่ประเทศไทยปีละหลายพันล้านบาท

การเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่จะทำเป็นธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ วัตถุประสงค์ของการประกอบการ คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย หรือต้องการเพิ่มกำไรของหน่วยธุรกิจให้มากขึ้น (สมคิด ทักษิณาวิสูทธิ์, 2548, น.1) ลักษณะการเลี้ยงไก่เนื้อในรูปแบบของธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทยมีการกำหนดลักษณะของโรงเรือนไก่เนื้อเป็น 2 แบบ (สุภาพร อิศริโยดม, 2543, น.176) คือ

1. การเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบเปิด (Open system houses) เป็นการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรที่พบเห็นได้ทั่วไป ซึ่งมักจะเป็นฟาร์มไก่เนื้อที่สร้างขึ้นในระยะแรกๆ ของการเลี้ยงไก่เนื้อ และยังคงมีเกษตรกรบางฟาร์มที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อในลักษณะอย่างนี้กระจายอยู่ทั่วไป

2. การเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิด (Evaporative cooling system) เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศในเขตร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยมีอุณหภูมิสูงกว่า 30 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่ร้อนเกินไป เป็นอุปสรรคสำคัญในการเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะสายพันธุ์ไก่เนื้อที่เลี้ยงอยู่ในประเทศไทยเป็นสายพันธุ์ที่พัฒนามาจากประเทศที่มีอากาศหนาว ซึ่งไก่เนื้อสายพันธุ์เหล่านี้หากเลี้ยงในสภาพอากาศร้อนจะส่งผลทำให้สภาพร่างกายไก่อ่อนแอและเป็นโรคร่างง่าย ต่อมา มีการพัฒนาโดยมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้านโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ คือ โรงเรือนระบบปิด ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในโรงเรือนระบบปิดสามารถลดต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมได้ และยังเป็น การเลี้ยงที่ถูกสุขอนามัยที่ดีด้วย (ชัชวาลย์ สุวัฒน์ดิติก, 2546, น.69)

สหฟาร์ม (2544 ,น.7) รายงานว่าระบบเทคโนโลยีโรงเรือนแบบปิด คือ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่มีการควบคุมสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนให้เหมาะสมกับการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และความเร็วของลมที่พัดผ่านตัวไก่ ตลอดจนช่วยส่องแสงด้วย ซึ่งช่วยให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ช่วยในการป้องกันโรคระบาดของไก่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรที่เลี้ยงไก่ในระบบเทคโนโลยีโรงเรือนแบบปิด จะได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าเลี้ยงไก่ในระบบโรงเรือนแบบเปิด โดยการเลี้ยงไก่ในระบบเทคโนโลยีโรงเรือนแบบปิด จะได้ผลกำไร 6.32 บาทต่อตัว โรงเรือนระบบเปิดได้กำไร 5.32 บาทต่อตัว อายุการเลี้ยงในระบบเทคโนโลยีแบบปิดใช้เวลา 46 วัน ซึ่งไก่จะมีน้ำหนักส่งตลาดได้ ขณะที่โรงเรือนแบบเปิดใช้เวลา 48 วัน ระยะเวลาในการเลี้ยงไก่แบบปิดสั้นกว่าแบบเปิด 2 วัน อัตราการสูญเสียน้ำหนักเฉลี่ย และประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่ที่เลี้ยงในระบบเทคโนโลยีโรงเรือนแบบปิด มีค่าเป็น 5.75 % 2.07 กก. และ 1.86 ขณะที่โรงเรือนแบบเปิดมีอัตราการสูญเสียน้ำหนักเฉลี่ย และประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ มีค่าเป็น 7.75 % 2.05 กก. และ 2.01 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าระบบเทคโนโลยีโรงเรือนแบบปิดจะมีการสูญเสียของไคน้อยกว่า น้ำหนักเฉลี่ยของไก่ดีกว่า ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อดีกว่าการเลี้ยงไก่ในระบบโรงเรือนแบบเปิด

การผลิตไก่เนื้อหรือการเลี้ยงไก่เนื้อ เริ่มต้นจากการซื้อลูกไก่เนื้อตามแหล่งเพาะพันธุ์ซึ่งได้แก่บริษัทเอกชนต่างๆ เช่น บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัทแหลมทองสหการ บริษัทเบทาโกร บริษัทเซนทาโกร เป็นต้น โดยจะซื้อลูกไก่ที่มีอายุประมาณ 1-3 วัน มาเลี้ยงในโรงเรือนที่มีการเตรียมเครื่องกกสำหรับกกเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ เตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและให้น้ำ และมีการจัดทำโปรแกรมการให้วัคซีนตามกำหนด การกกลูกไก่จะจัดเครื่องกกโดยปรับอุณหภูมิเครื่องกกให้มีความร้อนประมาณ 32-35 องศาเซลเซียส ระยะเวลาในการกกประมาณ 10-12 วัน ทั้งนี้เพื่อให้ลูกไก่ได้รับความอบอุ่นอย่างเพียงพอ หลังจากการกกและเลี้ยงไก่อายุหนึ่ง ไก่จะโตเต็มที่และให้น้ำหนักประมาณ 1.8-2.2 กิโลกรัม โดยใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงไก่เนื้อประมาณ 42-45 วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาและขนาดที่เหมาะสมในการส่งชำแหละในโรงฆ่า ระยะเวลาที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อสามารถแบ่งเป็น 3 ระยะคือ (ลิขิต เอียดแก้ว, 2534, น.15; ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.9)

1.ระยะแรก เป็นระยะที่ลูกไก่มีอายุ 1-14 วัน ในระยะนี้ต้องเริ่มต้นด้วยการให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่เป็นอย่างดี และจะต้องมีการป้องกันโรค เช่น โรคนิวคาสเซิล (Newcastle) โรคหลอดลมอักเสบ (Infectious bronchitis) เป็นต้น การเลี้ยงไก่อายุนี้เป็นระยะที่ต้องเอาใจใส่ดูแลลูกไก่เป็นอย่างดี เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียจากการตายของลูกไก่ การให้อาหารลูกไก่ในระยะนี้ควรให้อาหารที่มีระดับโปรตีนร้อยละ 23 โดยพยายามให้ลูกไก่กินอาหารอย่างเต็มที่ ผู้เลี้ยงควรหมั่นให้อาหาร

บ่อยครั้งเพื่อกระตุ้นการกินอาหารของลูกไก่ การเลี้ยงไก่ในระยะนี้จะมีการให้วิตามิน และยาตามโปรแกรมที่กำหนด ยาสำหรับไก่เล็กจะให้ตั้งแต่หลัง 4 ชั่วโมงแรก ไปจนถึงวันที่ 5 โดยจะเป็นยาปฏิชีวนะและวิตามินผสมน้ำให้ลูกไก่กิน อัตราการตายของลูกไก่ในสัปดาห์แรกไม่ควรเกินร้อยละ 0.15 ต่อวัน และในสัปดาห์ที่ 2 ไม่ควรเกินร้อยละ 0.10 ต่อวัน

2.ระยะที่สอง เป็นระยะที่ลูกไก่มีอายุระหว่าง 15-35 วัน ระยะนี้จะเป็นระยะที่ลูกไก่กำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ระยะนี้ไก่จะกินอาหารจุกมาก ควรให้อาหารที่มีระดับโปรตีนร้อยละ 21 โดยใส่อาหารในถังแขวนให้ไก่สามารถกินได้ตลอดเวลา ไก่ในระยะนี้ต้องมีการป้องกันโรคเป็นอย่างดี เพราะส่วนมากไก่เนื้อจะตายมากในระยะนี้

3.ระยะที่สาม เป็นระยะที่ไก่จะเจริญเติบโตเป็นไก่รุ่นที่มีอายุระหว่าง 35-45 วัน ไก่ในระยะนี้จะโตเกือบเต็มที่ ระยะนี้ไก่จะกินอาหารจำนวนมากและมีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว ควรให้อาหารที่มีระดับโปรตีนร้อยละ 18 และเมื่อไก่มีอายุประมาณ 44-48 วัน จะมีน้ำหนักประมาณ 1.8-2.2 กิโลกรัม ซึ่งเป็นระยะที่สามารถจับขายส่งตลาดได้ การเลี้ยงไก่ในระยะนี้เกษตรกรต้องหยุดให้ยาปฏิชีวนะกับไก่ก่อนที่จะนำเข้าเชือดประมาณ 7-14 วัน (ขึ้นอยู่กับชนิดของยา) เพราะหากเกษตรกรไม่ปฏิบัติตาม จะมีปัญหาเรื่องสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ซึ่งหากมีการตรวจพบ เกษตรกรจะถูกตัดราคาขายไก่ลดลงกิโลกรัมละ 3 บาท

ข้อคำนึงในการเลี้ยงไก่แต่ละรุ่นจะต้องพยายามลดการสูญเสียในเรื่องการตายของไก่ การสูญเสียน้ำหนัก และการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ซึ่งการเลี้ยงไก่เนื้อแต่ละรุ่นตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งจับขาย จะใช้ระยะเวลาเลี้ยงประมาณ 45 วัน และใช้ระยะเวลาพักรอโรงเรือนเลี้ยงไก่เพื่อทำความสะอาดประมาณ 15-30 วัน ดังนั้นในเวลา 1 ปี เกษตรกรจะสามารถเลี้ยงไก่เนื้อได้ประมาณ 4-5 รุ่น

ไก่เนื้อที่โตเต็มที่จะถูกส่งไปยังโรงชำแหละ เพื่อชำแหละชิ้นส่วนออกจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ลักษณะการจำหน่ายไก่ชำแหละให้กับผู้บริโภคภายในประเทศ จะจำหน่ายในรูปแบบไก่สด สำหรับการจำหน่ายต่างประเทศจะจำหน่ายเป็นไก่แช่แข็ง หรือไก่ต้มสุก โดยร้อยละ 60 ของไก่ที่ผลิตได้ทั้งหมด จะใช้ในการบริโภคภายในประเทศ ส่วนที่เหลือร้อยละ 40 จะถูกส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ตลาดไก่เนื้อแช่แข็งในต่างประเทศที่สำคัญคือ ประเทศญี่ปุ่น รองมา ได้แก่สหภาพยุโรป สหประชาชาติ สหประชาชาติ ออสเตรเลีย และซาอุดีอาระเบีย สำหรับลักษณะการส่งออกไก่เนื้อแช่แข็งไปต่างประเทศ มี 3 รูปแบบ คือ (จุฑารัตน์ เศรษฐกุล, 2540, น.12; เครือเจริญโภคภัณฑ์, 2537, น.15)

1. ไก่ชำแหละทั้งตัวแช่แข็ง (Whole chicken)
2. ชิ้นส่วนชำแหละถอดกระดูกและไม่ถอดกระดูก (Bone-in cuts and boneless cuts)

3. ไม้ปรุงแต่ง (Further process)

การประกอบธุรกิจฟาร์มไม้เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกดำเนินการวิจัยในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เนื่องจากจังหวัดทั้ง 3 จังหวัด เป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงไม้เนื้ออย่างหนาแน่นและมีจังหวัดที่มีการเลี้ยงไม้เนื้อมาเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานการเลี้ยงไม้เนื้อของทั้ง 3 จังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดภาคกลาง ตั้งอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ประกอบด้วยอำเภอ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอสามพราน และอำเภอพุทธมณฑล ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดนครปฐมถูกใช้เพื่อการเกษตรกรรมทั้งการเพาะปลูกพืช การปศุสัตว์ และการประมง โดยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณร้อยละ 62.56 ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ 847,920 ไร่ ผลผลิตทางการเกษตรใช้เพื่อการบริโภคภายในจังหวัด และส่งไปจำหน่ายยังกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง บางส่วนส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ การเกษตรกรรมสาขาปศุสัตว์ซึ่งเป็นสาขาที่เกษตรกรให้ความสนใจ เกษตรกรจังหวัดนครปฐมเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด เช่น สุกร โคเนื้อ โคนม ไม้เนื้อ ไม้ไข่ เป็ด กระจายอยู่ในทุกอำเภอ เกษตรกรใช้เทคโนโลยีพัฒนาการเลี้ยงทำให้ผลผลิตต่อหน่วยและปริมาณผลผลิตสูง แต่การเลี้ยงสัตว์ยังขาดการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำและอากาศ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ ไม้เนื้อ สุกร และโคนม (เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด, 2555, ออนไลน์) การสำรวจโดยกรมปศุสัตว์ในปี 2555 พบว่าเกษตรกรจังหวัดนครปฐมมีการเลี้ยงไม้เนื้อจำนวน 6,240,232 ตัว โดยมีจำนวนการเลี้ยงไม้เนื้ออำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 1,400,487 ตัว อำเภอกำแพงแสน จำนวน 785,298 ตัว อำเภอ นครชัยศรี จำนวน 3,776,561 ตัว อำเภอดอนตูม จำนวน 167,068 ตัว อำเภอบางเลน จำนวน 75,130 ตัว อำเภอสามพราน จำนวน 35,327 ตัว และอำเภอพุทธมณฑล จำนวน 361 ตัว (ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์, 2555, ออนไลน์) มีจำนวนฟาร์มมาตรฐานไม้เนื้อที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ จำนวนทั้งสิ้น 129 ฟาร์ม (สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์, 2555, ออนไลน์)

2. จังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี เป็นจังหวัดใหญ่จังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ทิศเหนือติดกับจังหวัดกาญจนบุรี ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดนครปฐม ทิศ

ตะวันตกติดต่อกับประเทศพม่า มีพื้นที่ทั้งหมด 3,074,615 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อพิจารณาในภาคปศุสัตว์เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปศุสัตว์ที่ 7 ผลผลิตทางด้านปศุสัตว์มีมูลค่าประมาณ 18,700 ล้านบาท มีการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สำคัญคือ โคเนื้อ โคนม โคเนื้อ สุกร เป็ดเนื้อ และไก่เนื้อ เกษตรกรมีการผลิตไก่เนื้อประมาณ 13,062,220 ตัวต่อปี สร้างรายได้ประมาณ 587,799,900 บาท เกษตรกรมีการเลี้ยงไก่กันมากที่อำเภอเมืองราชบุรี และอำเภอจอมบึง มีจำนวนฟาร์มไก่เนื้อจำนวน 246 ฟาร์ม (วิกิพีเดีย, 2555, ออนไลน์) การสำรวจโดยกรมปศุสัตว์ในปี 2555 พบว่าเกษตรกรจังหวัดราชบุรีมีการเลี้ยงไก่เนื้อจำนวน 6,494,773 ตัว โดยมีจำนวนการเลี้ยงไก่เนื้ออำเภอเมืองราชบุรี จำนวน 777,942 ตัว อำเภอจอมบึง จำนวน 1,136,760 ตัว อำเภอสวนผึ้ง จำนวน 371,680 ตัว อำเภอดำเนินสะดวก 6,187 ตัว อำเภอบ้านโป่ง จำนวน 726,511 ตัว อำเภอบางแพ จำนวน 3,229 ตัว อำเภอโพธาราม จำนวน 2,646,012 ตัว อำเภอปากท่อ จำนวน 600,423 ตัว อำเภอวัดเพลง จำนวน 3,850 ตัว และอำเภอบ้านคา จำนวน 223,113 ตัว (ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์, 2555, ออนไลน์) มีจำนวนฟาร์มมาตรฐานไก่เนื้อที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ จำนวนทั้งสิ้น 150 ฟาร์ม (สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์, 2555, ออนไลน์)

3.จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางก่อนมาทางใต้ โดยมีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 3,890,711 ไร่ ในปี 2554 มีมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์จังหวัด เป็นเงิน 25,175 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวต่อปี เท่ากับ 56,829 บาท ของประเทศ เป็นมูลค่าจากสาขาเกษตรกรรม 3,831 ล้านบาท ผลผลิตทางด้านปศุสัตว์มีค่า 1,644 ล้านบาท มีการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สำคัญคือ โคเนื้อ โคนม โคเนื้อ สุกร และสัตว์ปีก เกษตรกรมีการเลี้ยงสัตว์ปีกโดยเฉพาะไก่ทุกอำเภอ (เกษตรและสหกรณ์จังหวัด, 2555, ออนไลน์) การสำรวจโดยกรมปศุสัตว์ในปี 2555 พบว่าเกษตรกรจังหวัดเพชรบุรีมีการเลี้ยงไก่เนื้อจำนวน 1,055,047 ตัว โดยมีจำนวนการเลี้ยงไก่เนื้ออำเภอเมืองเพชรบุรี จำนวน 57,363 ตัว อำเภอเขาชัย จำนวน 165,150 ตัว อำเภอหนองหญ้าปล้อง จำนวน 25,517 ตัว อำเภอชะอำ จำนวน 188,533 ตัว อำเภอท่ายาง จำนวน 447,570 ตัว อำเภอบ้านลาด จำนวน 115,89 ตัว อำเภอบ้านแหลม 47,020 ตัว และอำเภอแก่งกระจาน จำนวน 8,000 ตัว (ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์, 2555, ออนไลน์) มีจำนวนฟาร์มมาตรฐานไก่เนื้อที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ จำนวนทั้งสิ้น 56 ฟาร์ม (สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์, 2555, ออนไลน์)

ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทย

จรัสวัช ภัคศิวิฒิ (2552, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ หมายถึงผลที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินงาน หากจะวัดว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ ต้องพิจารณากระบวนการหรือการดำเนินงานว่าก่อให้เกิดสิ่งเหล่านี้หรือไม่

(1) ความประหยัด (Economy) ไม่ว่าจะเป็นการประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) หรือประหยัดเวลา (Time)

(2) ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา (Speed) เป็นอีกตัวบ่งชี้ว่าเกิดประสิทธิภาพหรือไม่ เพราะหากการดำเนินงานก่อให้เกิดความประหยัดทรัพยากร แต่ไม่ทันตามกำหนดเวลา ก็ไม่ถือว่ามีประสิทธิภาพ

(3) ความมีคุณภาพ (Quality) ซึ่งพิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ ต้องมีการคัดสรรอย่างดี กระบวนการทำงาน/กระบวนการผลิต (Process) ที่ดี จนกระทั่งได้ผลผลิต (Output) ที่ดี แม้ว่ากระบวนการดำเนินงานจะประหยัดและรวดเร็วแล้ว จะต้องไม่ทำให้คุณภาพของงานลดลง

ไพรินทร์ ไทยธรรม โชติวัฒน์ (2552, ออนไลน์) ให้ความหมายคำว่าประสิทธิผล แปลมาจาก Effective เป็นศัพท์บัญญัติทางการบริหารจัดการ หมายถึงผลสำเร็จของงานเป็นไปตามความมุ่งหวัง (Purpose) ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นตัวดัชนีวัดระดับความสำเร็จของการปฏิบัติงานเมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

$$\text{ประสิทธิผล} = (\text{ผลงานที่เกิดขึ้น} / \text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย}) \times 100$$

สำหรับประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นตัวดัชนีชี้วัดที่แสดงถึงการวัดอัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับต้นทุนที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ = ผลงาน (Output) / ต้นทุน (Input) ประสิทธิภาพมีความหมายแตกต่างจากคำว่าประสิทธิภาพค่อนข้างมาก ประสิทธิภาพมีความหมายบ่งบอกอย่างชัดเจนแล้วว่าเน้นผลลัพธ์ หรือผลที่ได้จากการกระทำ โดยไม่คำนึงถึงต้นทุน ประสิทธิภาพเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานหรือผลกำไร หรืออาจกล่าวได้ว่าลงทุนน้อยแต่ได้กำไรมาก (Lower cost but maximized profit) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการใด จะดำเนินไปด้วยกันเสมอ

คำรณ ศรีน้อย (2549, น.6) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิผล (Effectiveness) คือความสามารถในการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสิทธิภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลักๆ 2 ประการ คือ การผลิตและความสามารถที่แสดงออกมาจากการผลิต นอกจากนี้ประสิทธิผลยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานภายนอกของผลการปฏิบัติงานขององค์กรด้วย ตัวอย่างเช่น

ประสิทธิภาพขององค์กรการผลิตจะเกิดขึ้นได้เมื่อองค์กรนั้นเพิ่มยอดขายได้ แยกซึ่งส่วนแบ่งขนาดใหญ่ในตลาดได้และสามารถเพิ่มผลกำไรได้ เป็นต้น

สรุปได้ว่าประสิทธิภาพ หมายถึงการทำงานแล้วบรรลุเป้าหมายออกมาเป็นที่พึงพอใจ หรือเป็นการดำเนินการอย่างได้ผลที่แท้จริง หรือเป็นความสามารถในการใช้ทรัพยากรให้ได้ตามเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นประสิทธิภาพการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อ หมายถึง การบริหารจัดการในการดำเนินการผลิต เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อที่เกษตรกรหรือนักวิชาการหลายๆ คือ ไก่เนื้อมีน้ำหนักตัวได้มาตรฐาน ไก่มีการเจริญเติบโตที่ดี มีการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี มีอัตราการตายที่ต่ำ ต้นทุนการผลิตที่ต่ำ และมีรายได้จากการเลี้ยงไก่ที่ดี ท่าน (เขวามาเลย์ ค้าเจริญ. (2546, น.43) ; อาวุธ ต้นโซ (2538, น.74); ชำรงศักดิ์ พลบำรุง (2545, น.3) และมานิตย์ เทวรัศมิ์พิทักษ์ (2536, น.107)) และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวชี้วัดวัดประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อจาก (1) น้ำหนักไก่ (Weight) (2) การเจริญเติบโตของไก่ (Average daily weight gain) (3) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio) (4) อัตราการการตาย (Mortality rate) (5) ต้นทุนการผลิต (Cost) และ (6) รายได้ (Revenue)

1. น้ำหนักไก่

น้ำหนักไก่ หมายถึงน้ำหนักไก่ที่มีชีวิตเมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง น้ำหนักไก่เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะส่งผลทำให้ไก่เนื้อในฟาร์มมีขนาดน้ำหนักที่ดีเมื่อถึงอายุการส่งชำแหละ หรือเป็นไก่เนื้อที่เลี้ยงให้ได้น้ำหนักได้มาตรฐาน โดยใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงที่สั้นกว่าปกติ ไก่เนื้อเป็นไก่ที่เลี้ยงเพื่อการบริโภค ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง 45 วัน จะได้น้ำหนักส่งตลาด 1.8-2.0 กิโลกรัม ดังนั้นฟาร์มที่มีการดำเนินการผลิตหรือมีการเลี้ยงไก่เนื้อให้ได้ขนาดน้ำหนักที่ดีในระยะเวลาเลี้ยงที่สั้น จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มมีประสิทธิภาพที่ดี สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อน้ำหนักไก่ประกอบด้วย พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ การป้องกันโรค และการจัดการเลี้ยงดู

2. การเจริญเติบโตของไก่

การเจริญเติบโตของไก่หรืออัตราการเจริญเติบโตของไก่ หมายถึงน้ำหนักตัวของไก่เนื้อที่เพิ่มขึ้นต่อวัน ไก่เนื้อที่มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว จะทำให้ไก่น้ำหนักเมื่อส่งจำหน่ายในตลาดได้น้ำหนักตามเกณฑ์โดยใช้ระยะเวลาการเลี้ยงที่สั้นกว่าไก่เนื้อที่มีการเจริญเติบโตที่ช้า ชำรงศักดิ์ พลบำรุง (2545, น.3) และมานิตย์ เทวรัศมิ์พิทักษ์ (2536, น.107) รายงานว่าฟาร์มไก่เนื้อที่มีประสิทธิภาพการผลิตที่ดีย่อมจะมีความสามารถในการผลิตให้ไก่มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็วในช่วง

ระยะเวลาการเลี้ยงที่สั้น จะสามารถเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อส่งตลาดให้ได้น้ำหนักประมาณ 1.8-2.2 กิโลกรัม ภายในเวลาประมาณ 42-45 วัน การเจริญเติบโตของไก่จึงเป็นดัชนีชี้วัดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

3. ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ

ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ หมายถึงจำนวนอาหารที่ไก่กินเพื่อเปลี่ยนเป็นเนื้อ 1 หน่วย ไก่เนื้อที่มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี จะกินอาหารจำนวนน้อยเพื่อเปลี่ยนเป็นเนื้อ 1 หน่วย ขณะที่ไก่เนื้อที่มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ไม่ดี จะกินอาหารจำนวนมากเพื่อใช้ในการเปลี่ยนเป็นเนื้อ 1 หน่วย ส่งผลให้สิ้นเปลืองต้นทุนค่าอาหารสูงกว่าฝูงไก่ที่มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี ดังนั้นประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อจึงเป็นดัชนีที่ชี้วัดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่เนื้อที่ดี ควรมีค่า 2.0-2.1 หรือต่ำกว่า (อาวูซ ต้นโซ, 2538, น.74) เกียรติศักดิ์ สร้อยสุวรรณ (2545, น.2) รายงานว่าสัตว์ปีกมีประสิทธิภาพที่สูงในการเปลี่ยน โปรตีนในอาหารเป็นผลผลิตเนื้อ โดยไก่เนื้อมีความสามารถเปลี่ยนโปรตีนในอาหาร 1.9 กิโลกรัม เป็นโปรตีนในเนื้อไก่จำนวน 1 กิโลกรัม ดังนั้นฟาร์มไก่เนื้อที่มีการจัดการฝูงไก่เนื้อให้มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี จะส่งผลทำให้ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มดีขึ้น

4. อัตราการตายของไก่

อัตราการตายของไก่ หมายถึงจำนวนไก่ที่ตายเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนไก่ที่เลี้ยงทั้งหมด อัตราการตายของไก่วัดจากร้อยละของไก่ที่ตายระหว่างการเลี้ยงเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนไก่ทั้งหมด ฟารูด, เมน และอัสซา (Farooq, Main and Asghar, 2000, p.1) รายงานว่าอัตราการตายของไก่เนื้อที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลทำให้รายได้สุทธิของฟาร์มลดลง อัตราการตายของไก่จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่ให้มีอัตราการตายที่ต่ำหรือมีการเลี้ยงไก่ให้มีชีวิตรอดมากขึ้น ทำให้ผลผลิตไก่ที่ได้เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยงจะมีปริมาณสูงขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มสูงขึ้น

5. ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ หมายถึงต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อ ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนคงที่ (Fixed cost) และต้นทุนผันแปร (Variable cost) การวัดต้นทุนของไก่เนื้อในการผลิตของฟาร์มจะคำนวณเป็นต้นทุนที่มีหน่วยเป็นบาทต่อตัว หรือ บาทต่อกิโลกรัม ฟาร์มที่เลี้ยงไก่ให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ จะส่งผลทำให้ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มดีขึ้น ต้นทุนในการผลิตไก่จึงเป็นดัชนีที่ชี้วัดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ขณะที่กรมการค้าภายใน รายงานว่าต้นทุนการผลิตไก่เนื้อในปี 2553 มีต้นทุน 34.42 บาท/กก. (กรมการค้าภายใน, 2554, ออนไลน์) ต้นทุนในการผลิต

สัตว์ปีกเมื่อเปรียบเทียบกับเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นๆ จะพบว่าการเริ่มต้นในการเลี้ยงสัตว์ปีกจะใช้ต้นทุนต่ำ เกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ก็ยังสามารถเริ่มต้นการเลี้ยงจากเงินทุนไม่สูงนัก และสามารถประกอบเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักได้ (เกียรติศักดิ์ สร้อยสุวรรณ, 2545, น.1)

6. รายได้

รายได้จากการเลี้ยงไก่ หมายถึงรายได้ที่เกิดจากการนำเอาราคาจำหน่ายผลิตผลภายในฟาร์มหักลบด้วยต้นทุนการผลิต ฟาร์มไก่เนื้อที่สามารถบริหารจัดการให้มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มสูงขึ้นตามไปด้วย ฟาร์มที่มีการบริหารจัดการที่ดีส่งผลทำให้ฟาร์มไก่เนื้อได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจหรือมีรายได้ที่ดี รายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อจึงเป็นดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่เนื้อจะสามารถให้ผลตอบแทนในระยะเวลาสั้น โดยการเลี้ยงไก่เนื้อจะสามารถจำหน่ายแก่ตลาดรับซื้อเมื่ออายุตั้งแต่ 5 สัปดาห์ และการเลี้ยงสัตว์ปีกยังสามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง (เกียรติศักดิ์ สร้อยสุวรรณ, 2545, น.1-2)

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

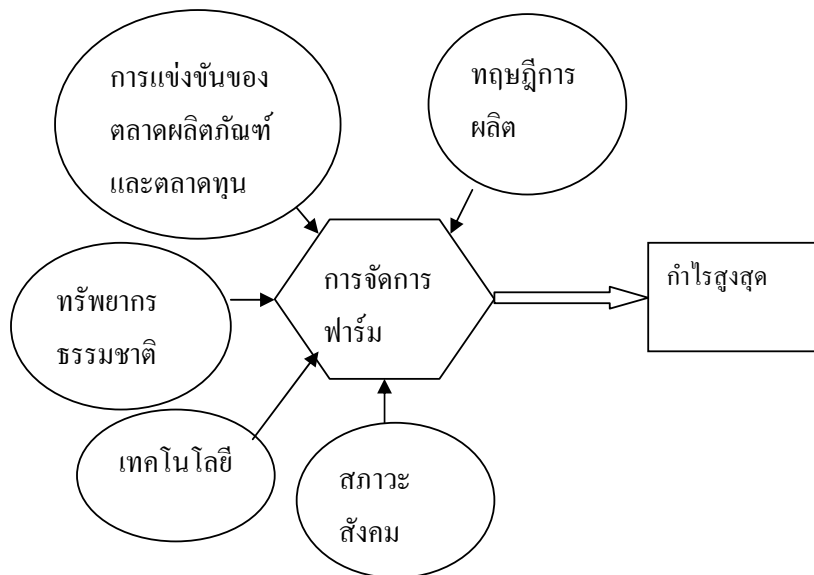
การประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มดีหรือไม่เพียงใด จะมีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายปัจจัย ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งพบว่าปัจจัยสำคัญหลักๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ประกอบด้วย การบริการจัดการฟาร์ม (Farming management) การตลาด (Marketing) นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political economic and social policy) และระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) โดยแต่ละปัจจัยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ

ฉัตร ชำชอง (2526, น.7) ได้ให้ความหมายของคำว่าจัดการฟาร์มในแง่เศรษฐศาสตร์ หมายถึงการดำเนินการผลิตโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด คือ ที่ดิน แรงงาน และทุน เพื่อให้การดำเนินการผลิตให้ได้ผลกำไรสูงสุด การบริหารจัดการฟาร์ม จะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ การวางแผน การจัดทำงบประมาณ การจัดระบบการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ การพัฒนาการผลิต การตลาด และการประเมินผลการดำเนินงานฟาร์ม

ศิริลักษณ์ กวีกรณ์ (2540, น.7) และสมศักดิ์ เปรียบพร้อม (2530, น.3) กล่าวว่าจัดการฟาร์ม เป็นการดำเนินงานภายใต้การประกอบธุรกิจการเกษตรที่เกี่ยวข้อง สำหรับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อเป็นระบบธุรกิจฟาร์มด้านการเกษตรประเภทหนึ่ง ซึ่งธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ คือ หน่วยพื้นฐานทาง

เศรษฐกิจของกิจการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยการประกอบกิจการฟาร์มจะมุ่งเน้นการจำหน่ายไก่เนื้อและผลพลอยได้จากการเลี้ยงไก่ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุด หน่วยธุรกิจฟาร์มไก่เนื้ออาจมีผู้เลี้ยงไก่เนื้อรายย่อยเป็นทั้งเจ้าของฟาร์มและหรือเป็นผู้จัดการฟาร์ม วัตถุประสงค์ของการบริหารการจัดการฟาร์มไก่เนื้อก็เหมือนกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการทางธุรกิจอื่นๆ นั่นคือมุ่งแสวงหากำไรสูงสุด (Profit maximization) ภายใต้ความเสี่ยง (Risk) และความไม่แน่นอน (Uncertainty) ตลอดจนต้องดำเนินงานภายใต้ขีดจำกัดทางทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยี สภาพาสังคม และภายใต้การแข่งขันที่มีอยู่มากมายทั้งในตลาดผลิตภัณฑ์ไก่เนื้อและตลาดทุน ตลอดจนต้องมีความเข้าใจในทฤษฎีการผลิต (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 แนวคิดการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ

การบริหารจัดการในฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ จะต้องมีการจัดการด้านพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ และการจัดการด้านการเลี้ยงสัตว์ สำหรับด้านพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ แรงงานภายในฟาร์ม และโรงเรือนจัดเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตหรือการเลี้ยงดู ดังนั้นการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อให้เกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี จะต้องประกอบด้วยการจัดการทรัพยากรที่มีคุณภาพดี เช่น พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ แรงงาน และ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ โดยมีการวางแผนการผลิตที่ดี เช่น จะผลิตสัตว์อย่างไร ผลิตจำนวนเท่าไร โดยมีกระบวนการผลิตที่ดีและประหยัด ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ที่

ถูกต้องตามหลักวิชา มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม ตลอดจนมีการควบคุมการผลิตที่มีคุณภาพ

ดังนั้นการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มที่ดี จะต้องมีการบริหารจัดการในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ คือ การบริหารคุณภาพทรัพยากร (Resource quality) การวางแผนการผลิต (Planning) กระบวนการผลิต (Production process) การควบคุมการผลิต (Production control) และเทคโนโลยีการผลิต (Technology)

1. คุณภาพทรัพยากร

ทรัพยากรสำคัญที่ใช้ในกระบวนการผลิตภายในฟาร์มไก่เนื้อเพื่อให้เกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดีประกอบด้วย พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ โรงเรือน และแรงงานฟาร์ม หากทรัพยากรดังกล่าวมีคุณภาพที่ดีจะส่งผลทำให้การผลิตได้ผลผลิตที่ดี คุณภาพทรัพยากร จึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ทรัพยากรที่สำคัญในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อประกอบด้วย

1.1. พันธุ์ไก่เนื้อ

การเลี้ยงไก่เนื้อ เป็นอาชีพการเกษตรที่สำคัญอาชีพหนึ่ง และเป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ตลอดจนสามารถขยายการผลิตในรูปแบบฟาร์มไก่เนื้อได้อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพราะระบบการผลิตไก่เนื้อสามารถทำได้อย่างเป็นระบบ

การประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อมีพันธุ์ไก่มากมายหลายสายพันธุ์ที่สามารถเลือกนำมาเลี้ยงในฟาร์มได้ตามวัตถุประสงค์และตามคุณสมบัติของแต่ละสายพันธุ์ของไก่ เพื่อให้ตรงหรือมีความเหมาะสมกับความต้องการของตลาด พันธุ์ไก่เนื้อที่เลี้ยงอยู่ทั่วไปมีทั้งไก่เนื้อพันธุ์แท้ (Pure breed) และไก่เนื้อพันธุ์ลูกผสม (Hybrid) โดยทั่วไปแล้วในปัจจุบันนี้การเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อเป็นการค้าส่วนใหญ่จะนิยมเลี้ยงไก่เนื้อพันธุ์ลูกผสมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้พันธุ์ไก่ลูกผสมให้ผลตอบแทนที่สูงและมีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว พันธุ์ไก่เนื้อลูกผสมเป็นสายพันธุ์ที่ได้รับการคัดเลือกและปรับปรุงสายพันธุ์ โดยเอาลักษณะและคุณสมบัติที่ดีจากพ่อแม่พันธุ์มารวมไว้ในไก่ลูกผสม ส่วนไก่พันธุ์แท้จะเลี้ยงไว้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตไก่เนื้อลูกผสมเพื่อการค้า ปัจจุบันไก่เนื้อพันธุ์ลูกผสมที่มีจำหน่ายให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ ส่วนมากจะเป็นพันธุ์ไก่เนื้อที่ได้รับการผสมและฟักเป็นลูกไก่ โดยเกิดจากพ่อแม่พันธุ์ (Parent stock: PS) ที่มีการสั่งซื้อพันธุ์มาจากต่างประเทศ หรืออาจจะเป็นการสั่งซื้อปู่-ย่าพันธุ์ (Grand parent stock: GPS) มาจากต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย อิสราเอล เป็นต้น สำหรับสายพันธุ์ไก่เนื้อลูกผสมที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย ได้แก่ พันธุ์อาร์เบอร์เอเคอร์ (Arber Acres) พันธุ์ไฮโปร (Hypro) พันธุ์ฮับบาร์ด (Hubbard) พันธุ์รอส์วัน

(Ross I) พันธุ์เอเนต (Anet) พันธุ์เซฟเวอร์สตาร์โพร (Shaverstarpro) พันธุ์อาซ่า (Ansa) และพันธุ์อื่น (มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์, 2536, น. 62 และ น.73)

อาวุธ ต้นโซ (2538, น.37) และ SMEDA (2002, p.5) แนะนำว่าพันธุ์ไก่เนื้อลูกผสมที่ผลิตเป็นการค้า ควรจะมีลักษณะดังนี้

- 1) การเจริญเติบโตรวดเร็ว ให้น้ำหนักตัวมาก
- 2) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี
- 3) อัตราการเลี้ยงรอดสูง หรืออัตราการตายต่ำ
- 4) โครงสร้างใหญ่ รูปร่างเป็นที่ยอมรับ
- 5) ขาและแข้งแข็งแรง
- 6) ขนงอกได้เร็ว
- 7) ผิวหนังและขนมีสีเหมาะสม
- 8) มีขนาดสม่ำเสมอทั้งฝูง ดวงตาแจ่มใส ร่าเริง ขาและแข้งเป็นมันวาว

ลีสัน (Leeson, 2000, p.5) รายงานว่าอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตายของไก่ และอายุเมื่อถึงเวลาส่งตลาด เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพหรือความสามารถของสายพันธุ์ไก่

พันธุ์ไก่เนื้อในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพันธุ์จนมีพันธุกรรมที่มีประสิทธิภาพสูงทั้งในด้านการเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ และมีคุณภาพซากที่ดี เกษตรกรผู้เลี้ยงพันธุ์ไก่เนื้อลูกผสมเหล่านี้หากต้องการเลี้ยงไก่เนื้อลูกผสมเหล่านี้ให้ผลผลิตที่สูงและให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า จะต้องจัดการเลี้ยงดูภายในได้ข้อกำหนด ดังต่อไปนี้ (Aviagen, 2009, p.1)

1) การจัดการให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ได้แก่ ความหนาแน่นในการเลี้ยง อุณหภูมิภายในโรงเรือน คุณภาพอากาศที่ดีภายในโรงเรือน และมีการหมุนเวียนของอากาศภายในโรงเรือน

2) การจัดการด้านอาหาร ผู้เลี้ยงไก่ต้องพยายามเลี้ยงไก่ให้ได้รับอาหารที่มีทั้งปริมาณและโภชนาครบถ้วนตามความต้องการของไก่ตามระยะการเจริญเติบโตต่างๆ รวมทั้งการจัดการน้ำสำหรับให้ไก่ดื่มอย่างพอเพียง

3) การจัดการควบคุมและการป้องกันโรค

คุณภาพของลูกไก่นับเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเลี้ยงไก่ ผู้เลี้ยงไก่จะต้องเลือกซื้อลูกไก่จากแหล่งที่เชื่อถือได้ ก็จะต้องมาจากพ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงในฟาร์มมาตรฐานที่ดีและเชื่อถือได้ ต้องเลือกซื้อลูกไก่ที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีสุขภาพดี มีอัตราการเลี้ยงรอดสูงหรืออัตราการตาย

(Mortality rate) ต่ำ มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio) ที่ดี มีการเจริญเติบโต (Growth rate) ที่รวดเร็ว และใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้น เพื่อได้น้ำหนักตามที่ตลาดต้องการ มีลักษณะร่างกายแข็งแรงและมีหน้าอกกว้าง (มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์, 2536, น.108)

สรุป พันธุ์ไก่เนื้อนอกจากจะมีผลต่อการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ และอัตราการตาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลทางตรงต่อต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนหรือรายได้ที่ได้รับ เพราะการเลี้ยงไก่โดยใช้พันธุ์ไก่ที่ดี จะทำให้ไก่มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว กินอาหารน้อยแต่เปลี่ยนเป็นเนื้อได้ดี มีการตายของไก่ในฝูงต่ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้มีต้นทุนค่าอาหารไก่ต่ำ ขณะเดียวกันไก่ในฝูงที่มีการตายน้อยและมีการเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว จะทำให้มีปริมาณไก่ส่งตลาดได้จำนวนมาก และเป็นไก่ที่มีน้ำหนักดี ส่งผลให้รายได้จากการจำหน่ายไก่สูงขึ้นทำให้เกิดผลตอบแทนที่สูง สหพาร์ม (2545, น.9) รายงานว่าต้นทุนค่าพันธุ์ไก่หรือราคาลูกไก่เป็นปัจจัยผันแปรที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตที่สำคัญรองมาจากอาหารสัตว์ ราคาลูกไก่เนื้อของประเทศไทยค่อนข้างมีความผันผวน ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตลูกไก่เนื้อของไทยต้องนำเข้าพันธุ์ไก่เนื้อระดับปู่-ย่าพันธุ์ (Grand parent stock : GPS) และพ่อแม่พันธุ์ (Parent stock : PS) จากต่างประเทศทั้งหมด เมื่อหมดอายุการใช้งานจะปลดระวางและสั่งซื้อปู่-ย่าพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์ทดแทนใหม่หมุนเวียนเช่นนี้เรื่อยไป ซึ่งการซื้อปู่-ย่า พ่อ-แม่พันธุ์ไก่เนื้อในลักษณะเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อราคาลูกไก่ที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันราคาลูกไก่ยังขึ้นอยู่กับการลูกไก่ของตลาด (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.19-20) นอกจากนี้ปู่-ย่าพันธุ์ และพ่อแม่พันธุ์ที่นำเข้าจะมีผลกระทบต่อราคาลูกไก่แล้ว ปริมาณการเลี้ยงและการผลิตไก่เนื้อของประเทศยังขึ้นอยู่กับการนำเข้าปู่-ย่า พันธุ์ และพ่อแม่พันธุ์ อัตราการตายของลูกไก่ และการควบคุมปริมาณการผลิตของฟาร์มไก่ (ศรีลักษณ์ กวีกรณ์, 2540, น.1) ดังนั้นพันธุ์ไก่เนื้อจึงส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

1.2 อาหารสัตว์

อาหารสัตว์ หมายถึง อาหารหรือวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสัตว์ อาหารสัตว์ส่วนใหญ่ได้มาจากการผสมวัตถุดิบจากพืชและผลพลอยได้จากพืช เช่น ปลายข้าว ข้าวโพด กากถั่วชนิดต่างๆ และวัตถุดิบจากสัตว์ เช่น ปลาป่น เนื้อป่น นมผง (จรัส สว่างทัฬห, 2539, น.128; สุวิทย์ เทียรทอง, 2536, น.64) อาหารสัตว์เป็นอาหารที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์หรือเพื่อให้สัตว์ได้บริโภค โดยอาหารที่สัตว์กินเข้าไปนั้นสัตว์จะนำไปใช้เพื่อการดำรงชีพ การเจริญเติบโต เพื่อการสืบพันธุ์ และการให้ผลผลิตในรูปแบบเนื้อ นมและไข่ (ชวนิศดากร วรวรรณ และคนอื่นๆ, 2528, น.80-113) ส่วนประกอบทางโภชนา (Nutritive value) ของอาหารสัตว์จะประกอบด้วยโปรตีน (Protein)

คาร์โบไฮเดรต (Carbohydrate) ไขมัน (Fat) วิตามิน (Vitamin) และแร่ธาตุ (Mineral) (อรวรรณ ชินราศรี, 2547, น.61-73)

อาหารไก่เนื้อที่มีคุณภาพที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการประสบความสำเร็จในการเลี้ยงไก่เนื้อ มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์ (2536, น.200) กล่าวว่า ความมุ่งหมายอันดับแรกของการให้อาหารไก่ คือ ให้ไก่เปลี่ยนอาหารที่กินเหล่านี้ไปเป็นเนื้อและไข่ ปัจจุบันวิชาการด้านอาหารไก่และอาหารสัตว์ปีกได้ก้าวหน้าไปอย่างมาก ทำให้มีการดำเนินการผลิตอาหารไก่ที่มีสูตรอาหารที่สมดุลเหมาะสมตามความต้องการของไก่แต่ละประเภทและแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนปัจจุบันคุณภาพของอาหารยังสูงขึ้นกว่าในสมัยก่อนมาก ไก่เนื้อหรือไก่กระตังในปัจจุบันนอกจากจะมีการปรับปรุงด้านพันธุกรรมแล้ว การปรับปรุงทางด้านอาหารมีก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ส่งผลทำให้ไก่โตเร็วขึ้น ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้นลง และมีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อดีขึ้นมาก

ส่วนประกอบสำคัญในการประกอบสูตรอาหารสำหรับเลี้ยงไก่เนื้อ จะประกอบด้วยวัตถุดิบอาหารสัตว์ต่างๆ ดังนี้ (สาโรช คำเจริญ, 2547, น.13-41; สุวิทย์ เขียรทอง, 2536, น.64-78)

- 1) แหล่งโปรตีนจากสัตว์และพืช ได้แก่ ปลาป่น กากถั่วเหลือง กากถั่วชนิดต่างๆ
- 2) แหล่งของคาร์โบไฮเดรต ได้แก่ ข้าวโพด รำละเอียด ปลาช่อน ข้าว มันเส้น และอื่นๆ
- 3) แหล่งแร่ธาตุ ได้แก่ ไดแคลเซียมฟอสเฟต (Di-calcium phosphate) เกลือแกง (Sodium chloride) เปลือกหอยป่น กระดูกป่น
- 4) แหล่งวิตามิน ได้แก่ วิตามินสังเคราะห์ต่างๆ

ศุภาพร อิศริโยดม (2538, น.186) กล่าวว่า การประกอบสูตรอาหารไก่จะมีการนำวัตถุดิบต่างๆ เช่น ปลาป่น กากถั่วเหลือง ข้าวโพด รำละเอียด แร่ธาตุและวิตามินต่างๆ มาผสมคลุกเคล้ากันจนได้เป็นอาหารผสมสำเร็จรูป (Complete feed) เพื่อใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อต่อไป อาหารผสมสำเร็จรูปที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อจะมีคุณค่าทางโภชนาการแตกต่างกันไปตามช่วงอายุและการเจริญเติบโต การเลี้ยงไก่เนื้อจะมีการใช้อาหารในการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยแบ่งตามอายุการเลี้ยงดังนี้

- 1) ลูกไก่เนื้ออายุแรกเกิด-21 วัน ลูกไก่แรกเกิดใหม่ๆ จะมีความสามารถใช้อาหารจากไข่แดงที่อยู่ในท้องในระยะสั้นๆ หลังจากนั้นควรให้อาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดเล็กๆ เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของลูกไก่ (Aviagen, 2009, p.11) อาหารลูกไก่ระยะแรก (Starter feed) ควรเป็นสำเร็จรูปชนิดเม็ดขนาดเล็กและมีระดับโปรตีนร้อยละ 23 อาหารระยะนี้ควรมีลักษณะเป็นเม็ดขนาดเล็ก เพื่อให้ลูกไก่กินง่าย ไม่ควรเป็นเม็ดใหญ่เกินไปหรือมีลักษณะเป็นผง เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในระยะนี้จะต้องพยายามเลี้ยงโดยหมั่นกระตุ้นให้ลูกไก่กินอาหารบ่อยๆ ครั้ง เพื่อที่จะให้ลูกไก่กินอาหารได้อย่างเต็มที่ และพยายามเลี้ยงไก่ให้มีการสูญเสียหรือหกหล่นของอาหารน้อยที่สุด ลูกไก่

ในช่วงระยะนี้จะมีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว จึงควรเร่งการกินอาหาร โดยเปิดไฟฟ้าตอนกลางคืน เพื่อให้ไก่ได้กินอาหารตลอด 24 ชั่วโมง

2) ลูกไก่อายุ 22-35 วัน จะให้กินอาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดที่มีขนาดใหญ่กว่าระยะแรก อาหารระยะนี้จะควรมีระดับโปรตีนร้อยละ 21 ไก่เนื้อในระยะนี้จะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

3) ลูกไก่อายุ 35 วันขึ้นไป จะให้กินอาหารสำเร็จรูปที่มีขนาดเม็ดโตขึ้นเล็กน้อย อาหารไก่เนื้อระยะนี้ควรมีระดับโปรตีนร้อยละ 18 อาหารระยะนี้จะช่วยทำให้ไก่มีเนื้อที่แน่น น้ำหนักเพิ่มมาก ผิวหนังและขาจะมีสีเหลืองสวยงามน่ารับประทาน ทำให้สามารถจำหน่ายได้ง่ายและราคาดี

อาหารสัตว์จัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในอันดับต้นๆ ของการเลี้ยงสัตว์ปีก ทั้งนี้เนื่องมาจากค่าใช้จ่ายด้านอาหารเป็นต้นทุนที่สำคัญของการผลิต ดังนั้นการให้อาหารอย่างถูกต้องเหมาะสมจึงมีความสำคัญมากในการดำเนินธุรกิจด้านการผลิตสัตว์ปีกให้ประสบความสำเร็จ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการให้อาหารสัตว์ปีก ได้แก่ การดำเนินการให้สัตว์เลี้ยงสามารถเปลี่ยนอาหารเป็นผลผลิตเนื้อและไข่ได้สูงสุด ขณะเดียวกันเพื่อให้ตัวสัตว์เองมีสุขภาพแข็งแรง มีความต้านทานโรคสูง ตลอดจนมีต้นทุนในการดำเนินการผลิตที่ต่ำที่สุด (เกียรติศักดิ์ สร้อยสุวรรณ, 2545, น.66)

อาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของไก่ และต้นทุนในการผลิตไก่เนื้อ ต้นทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อจะเป็นต้นทุนค่าอาหารประมาณร้อยละ 60-80 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด (จรัส สว่างทัฬห, 2539, น.128 ; อรวรรณ ชินราศรี, 2547, น.61; สาโรช คำเจริญ, 2547, น.461) ดังนั้นผู้เลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะไก่เนื้อจะต้องเลือกใช้อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพที่ดี มีส่วนผสมถูกต้อง และมีคุณค่าทางโภชนาการที่ตรงกับความต้องการของสัตว์ในระยะเวลาเจริญเติบโตต่างๆ การผลิตสัตว์ปีกให้ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณสูงไม่ว่าทั้งเนื้อและไข่ จะต้องใช้อาหารที่มีคุณภาพและมีสูตรที่เหมาะสมกับชนิดอายุของสัตว์ (มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์, 2536, น.331) ต้นทุนอาหารสัตว์ที่มีราคาแพงจะส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อสูงขึ้น ต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่อยู่กับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่นำมาประกอบเป็นสูตรอาหารไก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาปลาป่น และราคากากถั่วเหลืองที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นวัตถุดิบตัวสำคัญที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ (สุรชน ต่างวิวัฒน์, 2540, น.23 และ39) ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อราคาอาหารสัตว์และการเพิ่มต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของไทยมีต้นทุนสูงเกิดจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพด กากถั่วเหลือง และปลาป่นที่ขาดแคลน จนมีต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ และการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์พวก

ข้าวโพด ปลาป่น และกากถั่วเหลือง จากต่างประเทศ จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge) ในการนำเข้า และต้องเสียค่าภาษี มีผลทำให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น และทำให้ต้นทุนในการผลิตสัตว์มีราคาสูงขึ้น (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล , 2539, น.35)

ชัชวาล สุวัฒน์ดิถ (2546, น.65) รายงานว่าจากการศึกษาต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่ในระบบโรงเรือนแบบเปิด/ปิด ในจังหวัดลพบุรี ในระบบโรงเรือนแบบเปิด พบว่าต้นทุนคอกที่ทั้งหมดต่อไก่เนื้อ 1 ตัว เท่ากับ 18.11 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.84 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนผันแปรทั้งหมด เท่ากับ 57.86 บาท/ตัว คิดเป็นร้อยละ 76.46 โดยต้นทุนผันแปรค่าอาหารไก่จะมีค่าสูงสุด เท่ากับ 39.86 บาท/ตัว หรือร้อยละ 52.47 รองมาเป็นต้นทุนค่าพันธุ์ไก่ 8.71 บาท/ตัว หรือร้อยละ 11.47 ต้นทุนค่าป้องกันและรักษาโรคเท่ากับ 2.44 บาท/ตัว หรือร้อยละ 3.21 สำหรับระบบโรงเรือนแบบปิดควบคุมอุณหภูมิ พบว่าต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไก่เนื้อ 1 ตัวเท่ากับ 75.70 บาท ต้นทุนคอกที่ทั้งหมดต่อไก่เนื้อ 1 ตัว เท่ากับ 22.23 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.37 ของต้นทุนทั้งหมดต่อไก่เนื้อ 1 ตัว ต้นทุนผันแปรทั้งหมดต่อไก่เนื้อ 1 ตัว เท่ากับ 53.47 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.63 ของต้นทุนทั้งหมดต่อไก่เนื้อ 1 ตัว ต้นทุนผันแปรค่าอาหารเท่ากับ 33.20 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 43.86 ของต้นทุนทั้งหมด รองมาเป็นต้นทุนค่าพันธุ์ไก่เนื้อ เท่ากับ 8.74 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 11.55 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนค่าการป้องกันรักษาโรค เท่ากับ 3.73 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 4.93 ของต้นทุนทั้งหมด

ขณะ ที่ สหฟาร์ม (2545, น.9) รายงานว่าต้นทุนการผลิตทั้งหมดของไก่เนื้อประเภทประกันราคารับซื้อ เพิ่มขึ้นจาก 37.85 บาทต่อตัว ในปี 2538 เป็น 49.77 บาทต่อตัว ในปี 2544 โดยค่าอาหารสัตว์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อต้นทุนการผลิต คิดเป็นมูลค่า 37.25 บาทต่อตัว หรือคิดเป็นร้อยละ 74.84 ของต้นทุนการผลิต (ปี พ.ศ.2544) ต้นทุนที่สำคัญรองมาได้แก่ ค่าพันธุ์สัตว์ ค่ายาป้องกันรักษาโรค เป็นลำดับ

กรมปศุสัตว์ (2551, น3) รายงานว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม 2551 กิโลกรัมละ 37.32 บาท เปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน พบว่าปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.19 ในขณะที่ราคาขายปลีกไก่สดที่ใช้คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของกรุงเทพมหานครปี 2551 ในช่วงเวลาเดียวกัน เป็นกิโลกรัมละ 65.03 บาท เปรียบเทียบกับปี 2550 ซึ่งราคาไก่สดกิโลกรัมละ 55.12 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.89 โดยการปรับเพิ่มราคาจำหน่ายไก่เนื้อเกิดจากภาวะต้นทุนการผลิตที่ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ ขณะที่สุรชน ต่างวิวัฒน์ (2540, น.23) รายงานว่าปัญหาด้านอาหารสัตว์ เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดปัญหาหนึ่งในธุรกิจการผลิตปศุสัตว์ เพราะต้นทุนในการผลิตกว่าร้อยละ 60 เป็นต้นทุนด้านอาหารสัตว์ ปัญหาอาหารสัตว์ที่

เกิดขึ้นในประเทศไทยบ่อยครั้ง คือ ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารสัตว์ ทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ทำให้อาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตปศุสัตว์สูงขึ้นตามไปด้วย

อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดี เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของความสำเร็จในการเลี้ยงไก่ นอกเหนือจากพันธุ์ดีและการจัดการที่ดี การให้อาหารที่มีทั้งปริมาณและโภชนะตรงตามความต้องการของไก่จะทำให้ไก่เจริญเติบโตที่รวดเร็ว (สุภาพร อิศริโยคม, 2538, น.159)

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่าอาหารสัตว์เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของไก่ ตลอดจนมีผลต่อต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนหรือรายได้จากการผลิต ดังนั้นอาหารสัตว์เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

1.3 คุณภาพโรงเรือน

โรงเรือนเลี้ยงไก่ เป็นที่อยู่อาศัยของไก่ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโตเต็มที่พร้อมที่จะขายส่งตลาด การพัฒนาการก่อสร้างโรงเรือนเพื่อแก้ไขสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการของไก่ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ไก่ให้ผลผลิตที่สูง การออกแบบโรงเรือนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ไก่อยู่อย่างสุขสบาย มีการเจริญเติบโตปกติ และให้ผลผลิตที่ดี

มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์ (2536, น.328) และอาวุธ ดันโซ (2538, น.45) รายงานว่า เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในแถบร้อนชื้น การออกแบบโรงเรือนจึงควรเน้นทางด้านการระบายอากาศ

นอร์ท (North, 1984, p.148) รายงานว่าไก่เป็นสัตว์เลือดอุ่น ความสามารถในการปรับตัวกับสภาพอากาศแวดล้อม (Ambient temperature) มีอย่างจำกัด ดังนั้นการก่อสร้างโรงเรือนจึงต้องคำนึงความสามารถในการควบคุมสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนให้มีความเหมาะสมกับความเป็นอยู่ของไก่ สถานที่ก่อสร้างและลักษณะโรงเรือนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเลี้ยงไก่เนื้อให้ประสบความสำเร็จ การออกแบบโรงเรือนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ไก่อยู่อย่างสุขสบาย ตลอดจนทำให้การสุขภาพและการป้องกันโรคจะทำได้ง่าย ไก่จะมีการเจริญเติบโตที่ดี ให้ผลผลิตที่ดี ต้นทุนการผลิตลดลง และผลตอบแทนการผลิตสูงขึ้น

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับและต้องคำนึงถึงในการก่อสร้างโรงเรือนประกอบด้วย (อรวรรณ ชินราศรี, 2547, น.46-47; SMEDA, 2002, p.9)

1) การเลือกสถานที่

สถานที่หรือทำเลที่เหมาะสม หมายถึงสถานที่ก่อสร้างโรงเรือนที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของไก่ ลดความเสี่ยงเรื่องโรค และช่วยลดต้นทุนการผลิตมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การเลือกทำเลก่อสร้างโรงเรือนควรจะคำนึงถึง

ก) พื้นที่ควรมีการระบายน้ำได้ดี ฟาร์มเลี้ยงไก่จึงควรตั้งอยู่ในที่ดอนเพื่อช่วยในการระบายน้ำ ตลอดจนช่วยป้องกันไม่ให้ น้ำท่วมในฤดูฝน และที่ตั้งฟาร์มควรอยู่ในแหล่งที่มีน้ำจืดเพียงพอ เพราะการเลี้ยงไก่จำเป็นต้องอาศัยน้ำที่สะอาดที่มีในปริมาณมากเพียงพอสำหรับการบริโภคของไก่ และเพื่อใช้ในการล้างทำความสะอาด โรงเรือนและอุปกรณ์ต่างๆ

ข) ที่ตั้งฟาร์ม ควรเป็นบริเวณที่มีไฟฟ้าเข้าถึง เนื่องจากกระแสไฟฟ้ามีความจำเป็นต่อการเลี้ยงไก่ เพราะอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ ในการเลี้ยงไก่ เช่น เครื่องกกลูกไก่ เครื่องผสมอาหาร ตลอดจนแสงสว่างภายในโรงเรือน ต้องใช้กระแสไฟฟ้าเป็นแหล่งพลังงาน

ค) ที่ตั้งฟาร์ม ควรอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนพอสมควร เพื่อลดความเดือดร้อนหรือรบกวนผู้อื่นจากปัญหาเรื่องกลิ่นของมูลไก่ และควรอยู่ห่างไกลจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีกอื่นๆ พอสมควร เพื่อหลีกเลี่ยงและเพื่อความสะดวกในการป้องกันโรคระบาด

2) การวางแผนผังฟาร์ม

การวางแผนผังฟาร์มที่ถูกต้อง จะทำให้การบริหารจัดการฟาร์มเป็นไปด้วยความสะดวกในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพไก่ที่เลี้ยงและผลผลิตที่ได้รับ หลักในการวางแผนผังฟาร์ม มีดังนี้

ก) ทิศทางของโรงเรือน ควรสร้างโรงเรือนโดยวางแนวความยาวของโรงเรือนให้อยู่ในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก เพราะจะช่วยลดความร้อนจากแสงแดด และโรงเรือนควรจะต้องอยู่ในแนวทางลมธรรมชาติ

ข) สถานที่ก่อสร้างฟาร์ม ควรอยู่ห่างจากบริเวณที่มีฟาร์มเลี้ยงไก่อย่างหนาแน่น และโรงเรือนควรมีรั้วรอบขอบชิด

ค) การวางแผนผังฟาร์ม ควรจัดให้มีทางเข้าออกเพียงทางเดียว และมีระบบฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคบริเวณด้านหน้าทางเข้าฟาร์ม และเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ที่อาจปนเปื้อนมากับยานพาหนะที่เข้าในฟาร์ม

ง) ควรจัดให้มีสถานที่อาบน้ำฆ่าเชื้อโรคและเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดของฟาร์มสำหรับผู้ที่จะเข้าไปในฟาร์ม และต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

จ) มีการจัดโรงเรือนเลี้ยงไก่และโรงเรือนอื่นๆ อย่างเป็นระบบ ในกรณีฟาร์มมีการเลี้ยงไก่ที่มีอายุต่างกันมาก ๆ ควรจัดให้โรงเรือนไก่เล็กอยู่ด้านในสุดของฟาร์ม โรงเรือนไก่ใหญ่อยู่ด้านนอก ส่วนโรงเก็บอาหารและส่วนสำนักงานฟาร์มให้อยู่ด้านนอกสุด

ฉ) โรงเรือนเลี้ยงไก่ที่เลี้ยงไก่ที่มีอายุเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ควรจัดให้โรงเรือนแต่ละหลังอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 50 เมตร และโรงเรือนเลี้ยงไก่ที่มีอายุต่างกันควรอยู่ห่างกัน 100 เมตร โรงเรือนเลี้ยงไก่แต่ละหลังจะต้องอยู่ห่างจากรั้วฟาร์มไม่น้อยกว่า 300 เมตร

โรงเรือน (Housing) เป็นปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญยิ่งในการเลี้ยงสัตว์ สัตว์จะอยู่สบาย และเจริญเติบโตดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสภาพโรงเรือนที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่ร้อนหรือหนาวเกินไป ฝุ่น แดด ฝุ่น และกลิ่นลมโกรกได้ดี ตลอดจนมีความปลอดภัยจากศัตรูของสัตว์ เช่น นก หนู แมว สุนัข ฯลฯ รวมทั้งไม่เป็นที่ที่มีสภาพเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของโรคระบาดสัตว์ด้วย (สุวิทย์ เทียรทอง, 2536, น.9) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่มีคุณภาพ หมายถึง เป็นโรงเรือนที่ภายในโรงเรือนมีความสะอาดหรือรักษาความสะอาดได้ง่าย ตลอดจนสามารถระบายความร้อนและการระบายอากาศภายในโรงเรือนได้ดี ดังนั้น โรงเรือนเลี้ยงไก่ที่ดีควรจะต้องสะอาด แห้ง และมีการระบายอากาศที่ดี เพื่อที่จะสามารถถ่ายเทอากาศเสียออกจากโรงเรือน และนำอากาศที่ดีมาทดแทนการระบายอากาศที่ดีที่มีประสิทธิภาพภายในโรงเรือนได้เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีอากาศร้อนและชื้น ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิภายในโรงเรือนและภายนอกโรงเรือนไม่มีความแตกต่างกันมากนักตลอดทั้งปี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการระบายอากาศที่ดีภายในโรงเรือนได้ เนื้อ ปฐม เลหาเกษตร (2540, น.133) รายงานว่าความสำคัญของการระบายอากาศภายในโรงเรือนที่ดี คือ การนำเอาออกซิเจนเข้าสู่โรงเรือน ระบายอากาศที่มีก๊าซแอมโมเนีย และคาร์บอนไดออกไซด์สู่ภายนอกโรงเรือน ตลอดจนช่วยในการระบายความชื้นออกนอกโรงเรือน ช่วยระบายอากาศร้อนภายในโรงเรือน และช่วยลดปริมาณเชื้อโรคภายในโรงเรือน

อรวรรณ ชินราศรี (2547, น.49) รายงานว่าโรงเรือนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ของประเทศไทยในปัจจุบัน สามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ โรงเรือนแบบเปิดถาวร (Open house) และโรงเรือนระบบปิด (Evaporative cooling system) โรงเรือนไก่แบบเปิดถาวร อากาศภายในโรงเรือนจะมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพอากาศรอบๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งในช่วงอากาศร้อนอบอ้าวมากๆ จะทำให้ไก่หอบ และดึงเอาพลังงานจากอาหารที่ไก่กินส่วนหนึ่งมาใช้ในการปรับตัว จึงทำให้คุณลักษณะทางการเจริญเติบโตของไก่เนื้อไม่ดีที่ควร ตลอดจนการป้องกันการระบาดของโรคค่อนข้างลำบาก สำหรับโรงเรือนแบบปิด การจัดการโรงเรือนมีการควบคุมสภาพแวดล้อมภายในให้เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่ ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ ความเร็วของลมที่พัดผ่าน ตลอดจนความเข้มของแสงที่ไก่ได้รับ ส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

มานิตย์ เทวรัถย์พิทักษ์ (2536, น.328) รายงานว่า อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทย ต้องการผลิตเนื้อไก่ที่มีคุณภาพสูง มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี มีระยะเวลาการเลี้ยงสั้นเมื่อถึงน้ำหนักส่งตลาด และมีอัตราการเลี้ยงรอดสูง ในการเลี้ยงไก่เนื้อนอกจากมีอาหารสัตว์ดี ไก่มีพันธุกรรมที่ดีแล้ว การจัดการและโรงเรือนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญเช่นเดียวกัน สำหรับปัญหาหลักในการเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทย คือ สภาพอากาศ

ที่อุณหภูมิที่สูง (อุณหภูมิที่สูงกว่า 32 องศาเซลเซียส) ซึ่งความร้อนนี้จะมีผลกระทบต่อไก่ทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้ คือ

1. ผลกระทบทางตรง ให้ผลกระทบ คือ

- ไก่มีอัตราการตายสูง
- ไก่กินอาหารน้อย อัตราการเจริญเติบโตช้า และอัตราการแลกเปลี่ยนอาหารไม่ดี
- ไก่ให้ผลผลิตไข่ต่ำ
- ไก่มีความสมบูรณ์พันธุ์ต่ำ

2. ผลกระทบทางอ้อม ให้ผลกระทบดังนี้

- ไก่เกิดความเครียดเนื่องจากอากาศร้อน (Heat stressed)
- ไก่เกิดโรคระบาดได้ง่ายโดยเฉพาะ โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย เช่น เชื้ออีโคไล (*E.coli*) และซาลโมเนลล่า (*Salmonella*)
- อุณหภูมิสูงทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคได้ง่าย ทั้งนี้เพราะไก่ที่มีความเครียดมากจะทำให้ภูมิคุ้มกันร่างกายลดต่ำลง

ปฐม เลาหะเกษตร (2540, น.136) รายงานว่าการลดอุณหภูมิภายในโรงเรือนไก่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเลี้ยงไก่ในเมืองร้อนอย่างประเทศไทย การลดอุณหภูมิภายในโรงเรือนทำได้หลายวิธี เช่น การบุฟาเพดานโรงเรือนด้วยใยแก้ว การติดตั้งพัดลมเป่าอากาศด้านข้างโรงเรือน การใช้น้ำพ่นหลังคาและรอบๆ โรงเรือน

เซนทาโกร (ม.ป.ป., น.3) กล่าวว่าหากสภาพโรงเรือนมีการระบายอากาศไม่ดีจะทำให้สภาพภายในโรงเรือนอบอ้าวและอากาศเสียถ่ายเทออกไม่ได้ จะเป็นสาเหตุทำให้ไก่เนื้อเกิดโรคเกี่ยวกับระบบหายใจ (Respiratory disease) เช่น โรคหวัดหรือซาร์ดี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโต และการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ดังนั้นการออกแบบโรงเรือนไก่เนื้อ ควรจะต้องคำนึงถึงการรักษาความสะอาด เป็นโรงเรือนที่สัตว์อยู่แล้วสบาย สามารถทำให้ไก่เนื้ออยู่อย่างสุขสบาย ในช่วงฤดูร้อนหรือฤดูหนาว มีการระบายอากาศภายในโรงเรือนที่ดี (Herren, 2000, p.66) และก่อนที่จะนำลูกไก่เข้ามาเลี้ยง จะต้องทำความสะอาดโรงเรือน และอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ โดยทำความสะอาดด้วยการล้างด้วยน้ำผสมน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ (Aviagen, 2009, p.13) ในการรักษาความสะอาดโรงเรือนควรมีระยะเวลาพักแล้วเพื่อทำความสะอาดและฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอย่างน้อย 10-14 วัน (Lacy, 2002, p.3)

สวัสดิ์ ธรรมบุตร (2543, น.208) รายงานว่าโรงเรือนระบบเปิด ควรเป็นโรงเรือนที่เป็นแบบหลังคาหน้าจั่ว 2 ชั้น เพราะมีการระบายความร้อนและการระบายอากาศได้ดี โรงเรือนที่ดีสำหรับการเลี้ยงไก่ต้องมีการระบายอากาศที่ดี และสามารถป้องกันฝนสาดและลมโกรกได้ดี จรัส

สว่างทัฬ (2539, น.60) กล่าวว่าโรงเรือนและอุปกรณ์ในการเลี้ยงสัตว์ มีความสำคัญที่จะส่งเสริมทำให้การเลี้ยงสัตว์ประสบความสำเร็จ ได้รับผลตอบแทนทั้งผลผลิตและผลพลอยได้คุ้มค่ากับการลงทุน

แมคโดนัลด์ (Macdonald, 2008, p.7) รายงานว่าการปรับปรุงโรงเรือนเลี้ยงไก่ และการจัดระบบควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนจะส่งผลในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่ ลดอัตราการตายของไก่ ลดปัญหาเรื่องของเสียภายในโรงเรือน และช่วยลดต้นทุนค่าอาหารสำหรับเลี้ยงไก่

สรุป โรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยโรงเรือนที่มีคุณภาพที่ดี จะต้องเป็นโรงเรือนที่สะอาด มีการระบายความร้อน และมีการระบายอากาศที่ดี จะส่งผลทำให้ไก่มีการเจริญเติบโตที่ดี ลดปัญหาการตายของไก่ และทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อให้ผลที่ดีด้วย

1.4 แรงงานฟาร์ม

แรงงานฟาร์ม หมายถึงแรงงานของคนงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่คอยดูแลและเลี้ยงไก่ภายในฟาร์มเลี้ยงไก่ แรงงานของฟาร์มเลี้ยงไก่แต่ละแห่งจะมีจำนวนแตกต่างกันตามขนาดของฟาร์ม ขณะเดียวกันแรงงานฟาร์มแต่ละคนจะมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ ตลอดจนความตั้งใจแตกต่างกันไป ซึ่งความแตกต่างกันดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มที่แตกต่างกันไป

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าคุณภาพทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งประกอบด้วย พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ โรงเรือน และแรงงานฟาร์ม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เช่น การเจริญเติบโตของไก่ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตายของไก่ ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ

2. การวางแผนการผลิต

การวางแผน คือ กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการ ที่จะดำเนินการอย่างไรหรือทำอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น หากจะกล่าวในแง่ของสถานการณ์ การวางแผนเป็นกระบวนการในการเผชิญกับความไม่แน่นอนโดยการกำหนดการกระทำขึ้นล่วงหน้า เพื่อให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้ การวางแผนภายในองค์กรจะเกี่ยวข้องกับการจัดการองค์กร (Organization) การวางแผนด้านงบประมาณ (Budgeting) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Co-ordination) และการรายงานผล (Reporting) กลยุทธ์ในการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับ 2 ประเด็น

คือ จุดหมายปลายทางกับวิธีการ จุดหมายปลายทางก็คือจะทำอะไร วิธีการก็คือจะทำอย่างไร (การวางแผน, 2554, ออนไลน์) หากขาดการวางแผนที่ดีหนทางที่จะบรรลุผลสำเร็จก็เป็นไปได้ยาก

การดำเนินกิจการใดๆ ก็ตามจะต้องมีการกำหนดแผนงานไว้ล่วงหน้าเสมอ เพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานที่ดีกว่า การวางแผนและควบคุมการผลิต มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และให้เป็นที่น่าสนใจสำหรับลูกค้า (การวางแผน 2554, ออนไลน์)

ยอดชาย ทองไทยนนท์ (2543, น.70) กล่าวว่า การวางแผนการผลิต เป็นกระบวนการบริหารที่สำคัญซึ่งจำเป็นต้องทำเป็นขั้นตอนอย่างประณีต โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ลักษณะของแผนที่ดี จะต้องประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน มีการกำหนดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และมีการกำหนดการประสานงาน การวางแผนงานที่ดีมีความสำคัญในการช่วยอำนวยความสะดวกแก่การบริหารขององค์กรเป็นอย่างมาก เช่น

- 1) ช่วยทำให้การบริหารงานเป็นไปโดยประสานสอดคล้องกับการทำงานที่เป็นทีม และก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่ผู้ร่วมงานที่มีการปฏิบัติตามแผนงาน
- 2) การปฏิบัติงานตามแผนย่อมก่อให้เกิดการประหยัดกำลังเงิน แรงงาน เวลา และทรัพยากร
- 3) แผนงานที่ดีจะช่วยทำให้งานดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- 4) แผนงานที่ดีจะช่วยให้การตรวจสอบและควบคุมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 5) แผนงานที่ดีจะช่วยจัดสรรกำลังคนและทรัพยากรต่างๆ ขององค์กรมาใช้ได้อย่างได้ผลโดยทั่วถึง

การวางแผนงานที่ดีจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน และมีการกำหนดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีการกำหนดการประสานการทำงานที่ดี คุณภาพของแผนการผลิตที่ดี จะต้องเป็นแผนการผลิตที่ตอบสนองความต้องการผลผลิต มีความแม่นยำของการผลิตตามแผน ตลอดจนเป็นแผนที่คำนึงถึงความประหยัด

สำหรับการวางแผนการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการบริหารงาน โดยในการดำเนินงานในฟาร์มไก่เนื้อขั้นตอนเริ่มแรกของการวางแผนงาน จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำฟาร์มไก่เนื้อให้ชัดเจน เช่น กำหนดวัตถุประสงค์จะทำการผลิตโดยมีจุดมุ่งหมายให้ไก่เนื้อมีการเจริญเติบโตที่ดี มีน้ำหนักได้มาตรฐานเมื่อจับส่งขายตลาด ไก่เนื้อมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี และฝูงไก่ที่เลี้ยงมีอัตราเลี้ยงรอดสูงสุด เพื่อที่จะได้

จำนวนไก่และน้ำหนักรูไก่ที่มีชีวิตส่งตลาดตามที่กำหนดในเป้าหมาย ส่งผลให้มีรายได้หรือผลตอบแทนที่ดี

มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์ (2536, น.41-62) รายงานว่าการวางแผนการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อจะเริ่มตั้งแต่การวางเป้าหมายปริมาณการผลิตที่คาดหวัง การก่อสร้างโรงเรือน การนำพันธุ์ไก่เข้ามาเลี้ยง การกักให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาด การจัดการต่างๆ ด้านการเลี้ยงไก่ การวางแผนการผลิตที่ดีจะส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ได้ปริมาณผลผลิตเป็นไปตามที่ต้องการ ตลอดจนสามารถเพิ่มกำไรให้กับผู้ประกอบการ

การประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ แผนการผลิตของฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ จะถูกกำหนดโดยเจ้าของฟาร์มหรือผู้จัดการฟาร์ม โดยบุคคลที่ทำหน้าที่กำหนดแผนการผลิตของฟาร์มจะต้องวางแผนการผลิตที่จะตอบสนองความต้องการผลผลิตทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ และต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับความแม่นยำของแผน เพื่อที่จะได้ดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตตรงตามแผนที่ได้กำหนดไว้ แผนการผลิตที่มีความแม่นยำจะทำให้การดำเนินการผลิตได้ผลผลิตตามความคาดหมาย ความแม่นยำในการวางแผนการผลิตเป็นหัวใจของการวางแผน และส่งผลต่อปริมาณผลผลิตที่ได้รับ ตลอดจนแผนการผลิตที่ดีจะต้องเป็นแผนการผลิตที่มีความประหยัดทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ขณะเดียวกันความประหยัดของแผนการผลิต ก็เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพโดยเกิดความประหยัดทั้งในแง่ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นๆ ที่ใช้กระบวนการผลิต ความประหยัดของแผนการผลิต จะช่วยให้การดำเนินกิจการฟาร์มไก่เนื้อประหยัดต้นทุนในการผลิต ส่งผลให้เกษตรกรเจ้าของฟาร์มจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของยอดชาย ทองไทยนันท์ (2543, น.70) ที่กล่าวว่าการปฏิบัติงานตามแผนที่ดีย่อมก่อให้เกิดการประหยัดกำลังเงิน แรงงาน เวลา และทรัพยากร

สรุป การวางแผนการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม ทั้งในแง่ปริมาณผลผลิต ต้นทุน และผลตอบแทน

3. กระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตหรือการเลี้ยงไก่เนื้อเริ่มต้นแต่การก่อสร้างฟาร์ม การเตรียมอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่ การนำลูกไก่มาเลี้ยง การจัดการเลี้ยงดูไก่ตามหลักวิชาการซึ่งประกอบด้วยการกักให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ การให้อาหาร-น้ำ การจัดทำวัคซีนป้องกันโรค ฯลฯ การให้ความใส่ใจมันดูแลและควบคุมตลอดระยะเวลาของกระบวนการผลิตหรือกระบวนการเลี้ยงไก่ จะทำให้ได้ผลผลิตไก่เนื้อเป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงจะได้รับผลกำไรที่คุ้มค่า (Aviagen, 2009, p.12)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตหรือการเลี้ยงไก่เนื้อในฟาร์มไก่เนื้อประกอบด้วย

- (1) ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน เช่น ความตรงต่อเวลาในการให้อาหารไก่ ความตรงต่อเวลาในการกกลูกไก่ ความตรงต่อเวลาในการทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดในไก่
- (2) การหมั่นตรวจสอบความเพียงพอของอาหารไก่
- (3) การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่ในระหว่างเลี้ยง
- (4) การตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยง ตลอดจนการหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ระหว่างการเลี้ยง

3.1 ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน

การปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตหรือการเลี้ยงไก่ภายในฟาร์มไก่เนื้อ ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงานจะมีผลทำให้การเลี้ยงไก่ประสบความสำเร็จ ซึ่งการดำเนินกระบวนการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อ ความตรงต่อเวลาในให้อาหารเป็นที่สิ่งที่มีความสำคัญต่อการเลี้ยงไก่เนื้อ เพราะจุดประสงค์ของการเลี้ยงไก่เนื้อนั้นจะต้องเลี้ยงไก่เนื้อให้มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็วที่สุด ซึ่งการทำเช่นนั้นได้ผู้เลี้ยงไก่จะต้องมีการให้อาหารไก่อย่างสม่ำเสมอ และต้องเป็นหน้าที่ของผู้เลี้ยงไก่ที่จะต้องมีความตรงต่อเวลาในการดำเนินการ ขณะเดียวกันความตรงต่อเวลาในการกกลูกไก่ การกกลูกไก่ คือ เป็นการให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ ส่งผลต่อความสมบูรณ์แข็งแรงของลูกไก่ โดยช่วงระยะเวลาในการกกลูกไก่จะเริ่มตั้งแต่นำลูกไก่เข้ามาเลี้ยงในฟาร์มจนกระทั่งลูกไก่มีอายุ 21 วัน ในการกกลูกไก่จะต้องควบคุมความร้อนหรืออุณหภูมิที่เหมาะสมในการกก ซึ่งลูกไก่ที่มีอายุ 1-7 วัน อุณหภูมิภายในเครื่องกก ควรมีอุณหภูมิประมาณ 95 องศาฟาเรนไฮต์ หรือประมาณ 35 องศาเซลเซียส ลูกไก่ที่มีอายุ 8-15 วัน อุณหภูมิภายในเครื่องกกควรมีอุณหภูมิประมาณ 90 องศาฟาเรนไฮต์ หรือประมาณ 32 องศาเซลเซียส และเมื่อลูกไก่ที่มีอายุ 16-21 วัน อุณหภูมิภายในเครื่องกก ควรมีอุณหภูมิประมาณ 85 องศาฟาเรนไฮต์ หรือประมาณ 29 องศาเซลเซียส (ชวนิศดากร วรวรรณ และคนอื่นๆ, 2528, น.222; เซนทา โกร, ม.ป.ป., น.9; จรัส สว่างทัฬห, 2539, น.248; SMEDA, 2002, น.5) การกกลูกไก่ที่ตรงตามกำหนดจะทำให้ลูกไก่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ช่วยลดอัตราการตายของลูกไก่

3.2 การหมั่นตรวจสอบความเพียงพอของอาหารไก่

เอเวียเจน (Aviagen, 2009, p.14) รายงานว่าการหมั่นตรวจสอบความเพียงพอของอาหารในการเลี้ยงไก่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อประสบความสำเร็จ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตที่ดีทั้งในแง่การเจริญเติบโตของไก่ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ และช่วยลดอัตราการตายของไก่ เพราะการหมั่นตรวจสอบความเพียงพอของอาหารที่เลี้ยงไก่ จะทำให้ผู้เลี้ยงไก่รู้ว่าลูกไก่ได้รับอาหารเพียงพอหรือไม่ วิธีการตรวจสอบความเพียงพอของ

อาหารสำหรับไก่ ทำโดยการคั่วตัวอย่างไก่จำนวน 30-40 ตัวที่ได้มาจากจุดที่เลี้ยง 4 จุดภายในโรงเรือน โดยสังเกตจากลักษณะขนาดกระเพาะอาหาร ไก่ที่ได้รับอาหารพอเพียงกระเพาะจะเต็ม แต่ไก่ที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอกระเพาะจะแฟบ การเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี เกษตรกรเจ้าของฟาร์มจะต้องพยายามเลี้ยงไก่โดยให้ไก่กินอาหารให้มากที่สุดเพื่อการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว เพราะฉะนั้นการหมั่นตรวจสอบความเพียงพอของอาหารเลี้ยงไก่ จะช่วยทำให้ไก่มีอาหารกินอย่างพอเพียงตลอดเวลา ส่งผลจะทำให้ไก่มีอาหารเพียงพอต่อการบริโภค ทำให้ไก่มีอัตราการเจริญเติบโตที่ปกติ ขณะเดียวกันการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อจะให้ผลเป็นที่น่าพอใจ และการตายของไก่อ่อน้อยลง เกษตรกรเจ้าของฟาร์มจะได้รายได้ที่ดีด้วย

3.3 การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่ในระหว่างเลี้ยง

การหมั่นตรวจสอบความพอเพียงของอาหารในการเลี้ยงไก่ มักจะดำเนินการพร้อมกับการตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่ในระหว่างการเลี้ยงไก่ เพราะอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่เป็นต้นทุนประมาณร้อยละ 60-70 ของต้นทุนทั้งหมด การเลี้ยงไก่โดยมีการหกหล่นของอาหารในระหว่างการเลี้ยงจำนวนมาก จะเป็นผลทำให้ต้นทุนในการเลี้ยงไก่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันการหกหล่นของอาหารส่งผลทำให้การเจริญเติบโตของไก่อ่ากว่ามาตรฐาน และประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ไม่ดีตามมาด้วย ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อาหารมีการหกหล่นมาก คือ ภาชนะที่ใส่อาหารชำรุด หรือภาชนะที่เป็นถังให้อาหารเกิดการหลุดหล่นทำให้อาหารเกิดการสูญเสีย หรือบางครั้งเกิดจากการเลี้ยงไก่หนาแน่นเกินไป ไก่มีการแย่งอาหารในระหว่างการกินทำให้เกิดการหกหล่นของอาหาร SMEDA (2002:6) รายงานว่าการหมั่นให้อาหารและลูกไก่อ่อยๆ วันละ 4-5 ครั้ง โดยให้ในปริมาณไม่มากเกินไปในแต่ละครั้ง จะช่วยกระตุ้นการกินอาหารของลูกไก่ ขณะเดียวกันยังช่วยป้องกันการหกหล่นของอาหาร ขณะที่ แลคซี (Lacy, 2002, p.4) รายงานว่าการเทอาหารอย่างระมัดระวังลงในถังสำหรับให้อาหารแบบถังแขวนที่ใช้เลี้ยงไก่โต จะช่วยลดความสูญเสียของอาหาร

3.4 การตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยงตลอดจนการหมั่นดูแลสุขภาพของไก่อหว่างการเลี้ยง

ความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยง เป็นปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเลี้ยงรอดของไก่ อัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน ดังนั้นในการซื้อหรือนำลูกไก่เข้ามาเลี้ยงจะต้องมีการคัดเลือกลูกไก่ที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ที่ดีจากบริษัทที่เป็นแหล่งผลิต และต้องพยายามคัดเลือกหรือซื้อลูกไก่จากแหล่งผลิตหรือเป็นฟาร์มที่เชื่อถือได้ และเป็นลูกไก่ที่เกิดจากพ่อแม่พันธุ์มาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลทำให้ในระหว่างการเลี้ยงจะได้ไก่ที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีอัตราเลี้ยงรอดสูง เลี้ยงง่าย โตเร็ว (เซน

ทาโกร, ม.ป.ป., น.4) นอกจากการให้ความสำคัญในเรื่องความสมบูรณ์แข็งแรงของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยง ผู้เลี้ยงจะต้องหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ในระหว่างการเลี้ยง การหมั่นดูแลสุขภาพไก่อะหว่างการเลี้ยง เป็นการหมั่นตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของไก่ที่เลี้ยง หากพบว่าไก่ที่เลี้ยงอ่อนแอหรือเจ็บป่วยอาจจะเนื่องมาจากการได้รับอาหารไม่เพียงพอ หรือการเลี้ยงไก่อแบบหนาแน่นเกินไป ผู้เลี้ยงต้องรีบแยกไก่ที่อ่อนแอหรือเจ็บป่วยไปแยกเลี้ยงต่างหาก เพื่อบำรุงให้สุขภาพกลับคืนสู่ปกติ และเพื่อป้องกันปัญหาไก่ที่ป่วยหรืออ่อนแอเป็นตัวนำโรคสัตว์มาสู่ฝูงไก่ที่เลี้ยง การหมั่นตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยง จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่อเนื้อ และช่วยทำให้การเลี้ยงไก่อประสบความสำเร็จ ทำให้ไก่อมีการเจริญเติบโตที่ปกติ มีอัตราการตายที่ลดลง ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่อ ขณะเดียวกันการหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ในระหว่างการเลี้ยงมีความสำคัญในการป้องกันการสูญเสียของไก่อเนื่องจากตายของไก่อ ตลอดจนช่วยส่งเสริมสุขภาพของไก่อ ซึ่งส่งผลให้ไก่อมีการเจริญเติบโตที่ปกติ เอเวียเจน (Aviagen, 2009, p.11) รายงานว่าลูกไก่ที่มีอายุ 7 วัน ผู้เลี้ยงควรมีการตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ หมั่นตรวจสอบการเจริญเติบโตของไก่อให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน หากไม่เป็นไปตามเป้าหมายควรทำการปรับปรุงดูแลการเลี้ยง

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่ากระบวนการผลิตที่ประกอบด้วยความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน การหมั่นตรวจสอบความเพียงพอของอาหารไก่อ การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่อในระหว่างเลี้ยง และการตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยง ตลอดจนการหมั่นดูแลสุขภาพของไก่อะหว่างการเลี้ยง จะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่อเนื้อ

4. การควบคุมการผลิต

ในกระบวนการผลิตไก่อเนื้อหรือการเลี้ยงไก่อเนื้อ การควบคุมกระบวนการผลิตที่สำคัญประกอบด้วย

- การควบคุมความร้อนและก๊าซในโรงเรือน
- การควบคุมและการป้องกันโรค
- การประเมินสภาพไก่อในระหว่างการเลี้ยง
- การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย

4.1 การควบคุมความร้อนและก๊าซในโรงเรือน

สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวไก่อ เช่น อุณหภูมิ ความชื้น นับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีผลต่อการให้ผลผลิตของไก่อ โดยความสามารถทางพันธุกรรมของไก่อจะแสดงผลเต็มที่ เมื่อเลี้ยงไก่อสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมที่สำคัญต่อกระบวนการผลิตหรือการเลี้ยงไก่อ คือ ความ

ร้อนกับความชื้นภายในโรงเรือน เพราะความร้อนและความชื้นภายในโรงเรือน มีผลกระทบต่อ การให้ผลผลิตของไก่ การควบคุมการผลิตภายในฟาร์มไก่เนื้อ จะเป็นการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับ อุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน ปฐม เลหาเกษตร (2540, น.128) กล่าวว่าอุณหภูมิภายใน โรงเรือนที่สูง จะส่งผลให้ไก่กินอาหารน้อยลง และกินน้ำมากขึ้น ส่งผลกระทบบำทำให้ไก่มีการ เจริญเติบโตที่ช้า

ปฐม เลหาเกษตร (2540, น.130) ความชื้นนับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดอีกประการ หนึ่งในการเลี้ยงไก่ในประเทศร้อนชื้นแบบประเทศไทย ความชื้นและอุณหภูมิภายในโรงเรือนจะมี ความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะความชื้นในสภาพอากาศที่ร้อนเกือบตลอดทั้งปี จะส่งผลต่อการระบาย ความร้อนในตัวไก่ ประกอบกับไก่เป็นสัตว์ที่ไม่มีต่อมผิวหนัง การระบายความร้อนของร่างกายทาง ผิวหนังจึงมีน้อยมาก การระบายความร้อนในร่างกายส่วนใหญ่ทำด้วยการคายความชื้น (Vaporized) ออกจากปอดและถูกลมผ่านออกมาทางปาก โดยแสดงอาการหอบ (Panting) หรือการหายใจ (Respiration) ที่ขึ้นนั่นเอง ไก่จะเริ่มคายความชื้นออกจากร่างกายอย่างช้าๆ ที่อุณหภูมิระหว่าง 75 องศาฟาเรนไฮต์ ถึง 80 องศาฟาเรนไฮต์ และจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อ เป็นการรักษาอุณหภูมิร่างกายให้อยู่ในระดับปกติ โดยปกติไก่จะทนความร้อนได้สูงถึง 100 องศา ฟาเรนไฮต์ ในขณะที่อากาศมีความชื้นสัมพันธ์ต่ำกว่าร้อยละ 30 แต่ไก่จะตายในที่อุณหภูมิเพียง 90 องศาฟาเรนไฮต์ เมื่อสภาพอากาศมีความชื้นสัมพันธ์เกินร้อยละ 75 ระดับความชื้นสัมพันธ์ที่ เหมาะสมสำหรับไก่ คือ อยู่ระหว่าง ร้อยละ 50-80 หรือโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 60

ดีคาร์บราวน์ (Dekalb brown, n.d., p.7) กล่าวว่าในการเลี้ยงไก่เนื้อควรจะต้องดูแล ลูกไก่อายุ 2-3 สัปดาห์เป็นพิเศษ โดยควรหมั่นตรวจสอบอุณหภูมิ ความชื้น ภายในโรงเรือน ปริมาณอาหารและน้ำที่ให้ลูกไก่กิน และหมั่นสังเกตสภาวะการเกิดโรคของลูกไก่ที่เลี้ยง เพราะ ลูกไก่อายุนี้มีความสำคัญที่ส่งผลต่อสมรรถภาพการผลิต (Performance) เช่น การเจริญเติบโต อัตราการตาย และการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ

อุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนเลี้ยงไก่มีความสัมพันธ์กัน และมีผลต่อ สุขภาพและกินอาหารได้ของไก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่จะต้องหมั่นตรวจสอบอุณหภูมิและความชื้น สัมพัทธ์ภายในโรงเรือนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยที่สุดวันละ 2 ครั้งสำหรับลูกไก่แรกเกิดถึงอายุ 5 วัน และหมั่นตรวจสอบวันละครั้งสำหรับลูกไก่ที่มีอายุมากกว่านี้ (Aviagen, 2009, p.16) ความชื้น ภายในโรงเรือนมาจากสิ่งขับถ่ายของไก่และน้ำดื่มที่หกลงพื้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มความ ชื้นภายในโรงเรือน ความชื้นที่มาจากสิ่งขับถ่ายของไก่ที่เกิดการหมักหมมจะก่อให้เกิดก๊าซ แอมโมเนีย ซึ่งจะเป็นก๊าซที่ทำลายเยื่ออุททางเดินหายใจของไก่ ทำให้ไก่อ่อนแอและเป็นโรครบบ หายใจสูงขึ้น (North, 1984, p.153)

โรงเรือนที่มีความร้อนสูง จะส่งผลทำให้ไก่กินอาหารน้อยลง ไก่จะเกิดการหอบ หากภายในโรงเรือนมีอุณหภูมิสูงมากๆ จะทำให้ไก่เกิดความเครียดซึ่งเป็นสาเหตุโน้มนำที่ก่อให้เกิดเป็นโรคน่ายื่น โดยเฉพาะโรงเรือนที่มีความร้อนและมีความชื้นสูง ไก่จะยังรู้สึกอึดอัด ความร้อนและความชื้นภายในโรงเรือนที่สูงจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตายของไก่ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และผลตอบแทนที่ลดลง

4.2 การควบคุมและการป้องกันโรค

การควบคุมการผลิตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การป้องกันโรคในสัตว์ปีก การป้องกันโรคในไก่ที่ได้ผลคุ้มค่าไม่สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย คือ การทำวัคซีนป้องกันโรคในไก่ ซึ่งโรคที่สำคัญที่มีความจำเป็นที่ต้องมีการทำวัคซีนป้องกัน ได้แก่ โรคนิวคาสเซิล โรคฝีดาษ โรคหลอดลมอักเสบ และโรคกัมโบโร การทำวัคซีนที่ได้ผลจะต้องใช้วัคซีนตรงกับความต้องการ และทำวัคซีนครบได้สตามที่กำหนด (Aviagen, 2009, p.12)

กรมปศุสัตว์ (2540, น.95) แนะนำโปรแกรมการทำวัคซีนป้องกันโรคในไก่เนื้อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 โปรแกรมการทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดในไก่เนื้อ

อายุไก่	ชนิดวัคซีน	วิธีการ	ระยะคุ้มโรค
3-7 วัน	นิวคาสเซิล(ชนิด สเตรน เอฟ)	หยอดตาหรือจุ่มก 1-2 หยด	การทำครั้งที่ 2 เมื่ออายุ 3 สัปดาห์
7 วัน ขึ้นไป	ฝีดาษ	แทงปีก 1-2 ครั้ง	ระยะคุ้มกันโรค 6 เดือน
14 วัน	หลอดลมอักเสบติดต่อ	หยอดตาหรือจุ่มก 1-2 หยด	ระยะคุ้มกันโรค 3 เดือน
21 วัน	นิวคาสเซิล (ชนิด สเตรน เอ็ม พี)	แทงปีก 1-2 ครั้ง	ระยะคุ้มกันโรค 6 เดือน

(ที่มา : ดัดแปลง กรมปศุสัตว์, 2540, น.95)

การจัดทำวัคซีนป้องกันโรคตามโปรแกรมที่กำหนด จะส่งผลทำให้ไก่มีภูมิคุ้มกันโรคที่ดีขึ้น และไก่ไม่เป็นโรคระบาดได้ง่าย ไม่เกิดการสูญเสียจากการตายของไก่หรือสูญเสียจากการเจ็บป่วย ตลอดจนไม่ต้องสิ้นเปลืองเงินค่ายาในการรักษา

4.3 การประเมินสภาพไก่ในระหว่างการเลี้ยง

ในระหว่างการเลี้ยงไก่ การประเมินการเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหาร เป็นเนื้อ อัตราการตาย คุณภาพไข่ และคุณภาพซากไก่ เป็นการประเมินเพื่อการควบคุมการผลิตที่มีความจำเป็น เพราะจะทำให้ผู้เลี้ยงสามารถแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในระหว่างการเลี้ยง และเพื่อช่วยทำให้ประสิทธิภาพการผลิตทั้งในแง่ผลผลิต เช่น น้ำหนักไก่ การเจริญเติบโต อัตราการเลี้ยงรอด การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ตลอดจนในแง่เศรษฐกิจ เช่น ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนที่ได้รับ

4.4 การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย

สำหรับการประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย เป็นการประเมินเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตไก่เนื้อในรุ่นต่อไป ซึ่งจะทำให้เกษตรกรเจ้าของฟาร์มไก่เนื้อสามารถทราบจุดบกพร่องในการเลี้ยงไก่เนื้อที่แล้มาแล้ว เพื่อปรับปรุงในรุ่นต่อไปให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ซื้อ

สรุป การควบคุมกระบวนการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อ เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ หากฟาร์มไก่เนื้อที่มีการควบคุมกระบวนการผลิตที่ดี จะส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มได้ผลที่ดีด้วย

5. เทคโนโลยีการผลิต

เทคโนโลยี ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ สิ่งที่เป็นความรู้ (Software) หรือข้อมูลที่ใช้สำหรับปฏิบัติงานของเครื่องมือ และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) ที่เอื้อต่อการใช้งานของข้อมูล (บดินทร์ รัชมีเทศ, 2550, น.26) เทคโนโลยีการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ เป็นการนำความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องวิชาการเลี้ยงสัตว์มาใช้ในการเลี้ยงไก่ รวมถึงการนำหรือประดิษฐ์อุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเลี้ยงไก่ เช่น อุปกรณ์สำหรับให้อาหาร-น้ำ โรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกักลูกไก่ อุปกรณ์ผสมอาหารสัตว์ เป็นต้น เทคโนโลยีที่เป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่เนื้อจะเกี่ยวข้องกับความรู้อาสาสมัครของผู้จัดการฟาร์ม ความรู้ความสามารถของนักวิชาการสัตวบาลประจำฟาร์ม และความรู้ความสามารถของแรงงานประจำฟาร์ม บุคคลทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว จะมีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญในการเลี้ยงไก่ของฟาร์มไก่เนื้อ โดยบุคคลกลุ่มเหล่านี้หากมีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการฟาร์มไก่เนื้อ จะส่งผลทำให้การเลี้ยงไก่เนื้อของฟาร์มประสบความสำเร็จ โดยที่จะสามารถเพิ่มผลผลิตของไก่ที่เลี้ยงในฟาร์ม ลดการสูญเสียเนื่องจากการตายของไก่ (อัตราการตายของไก่ต่ำลง) ลดการสูญเสียของอาหารโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งเท่ากับช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่ ตลอดจนลดต้นทุนในการผลิต และช่วยให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า SMEDA (2002, p.8) รายงานว่าจากการศึกษาความ

เป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในประเทศปากีสถาน พบว่าผู้จัดการฟาร์มหรือนักวิชาการประจำฟาร์มที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงไก่ ตลอดจนด้านการตลาด จะเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้ฟาร์มประสบความสำเร็จ ขณะเดียวกันฟาร์มไก่เนื้อจะต้องมีแรงงานประจำฟาร์มที่มีความชำนาญพอสมควร เพื่อทำหน้าที่คอยดูแลไก่เนื้อในระหว่างการเลี้ยง เช่น การให้อาหาร การทำวัคซีนป้องกันโรค และทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ ภายในฟาร์ม ตลอดจนทำหน้าที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของฟาร์มให้ประสบความสำเร็จ

แลคซี (Lacy, 2002, p.7) รายงานว่าปัจจุบันปัญหาเรื่องแรงงานประจำฟาร์มเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะยิ่งฟาร์มมีขนาดใหญ่จะยิ่งมีปัญหาคาดแคลนแรงงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การแก้ปัญหาแรงงานดังกล่าวทำได้โดยการนำอุปกรณ์เลี้ยงสัตว์ระบบอัตโนมัติมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ร่วมกับแรงงานที่มีประสิทธิภาพซึ่งทำงานวันละ 8 ชั่วโมง จะสามารถเลี้ยงไก่เนื้อได้ 160,000 ตัว ดังนั้นการฝึกอบรมแรงงานให้มีความรู้และประสิทธิภาพการเลี้ยงไก่เนื้อเป็นสิ่งจำเป็นต้องรีบดำเนินการ

วิชชัย สุกดิษฐ์ (2539, น.55) จากการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีจากการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้ออิสระในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีด้านพันธุ์ไก่ การใช้จ่ายนํ้าเชื้อภายในโรงเรือน การใช้ยารักษาไก่ที่ป่วย และการจัดการเมื่อไก่ตายภายในฟาร์มในระดับที่สูง แต่การยอมรับเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างโรงเรือน การควบคุมความหนาแน่นของไก่ที่เลี้ยง และระบายอากาศภายในโรงเรือน มีการยอมรับในระดับต่ำ

ศิริชัย คร่ำทอง (2541, น.35-37) จากการศึกษาความต้องการเทคโนโลยีการผลิต และการจัดการไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับความต้องการเทคโนโลยีการผลิตด้านโรงเรือน การป้องกันโรคและสุขภาพไก่ การจัดการก่อนนำไก่เข้ามาเลี้ยง การจัดการเมื่อลูกไก่มาถึงฟาร์ม การจัดการการให้อาหาร การจัดการการให้นํ้า ของผู้เลี้ยงไก่ประเภทรับจ้างเลี้ยง และประเภทประกันราคา มีความต้องการเทคโนโลยีดังกล่าว แต่ระดับความต้องการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเกษตรกรประเภทประกันราคามีความต้องการเทคโนโลยีดังกล่าวมากกว่าเกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยง

สายันต์ เทวัญ (2540, น.60-66) รายงานว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบอิสระกับแบบประกันราคา มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตไก่เนื้อในด้านกรให้อาหาร โรงเรือน อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ การจัดการฟาร์ม และการสุขภาพไก่ มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด

ส่วนเทคโนโลยีการผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ในการเลี้ยงสัตว์ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการกกลูกไก่ อุปกรณ์ให้อาหาร-นํ้า และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวัคซีนไก่ เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเลี้ยงไก่ เอเวียเจน (Aviagen, 2009, p.11) กล่าวว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการกกลูกไก่ เป็น

อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการให้ความร้อนความอบอุ่นต่อลูกไก่ ลูกไก่แรกเกิดจนอายุประมาณ 10 วัน ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศระหว่างที่อยู่ในตู้ฟักไข่กับอุณหภูมิภายในโรงเรือนที่ลูกไก่อาศัยอยู่ การจัดการเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ไม่เพียงพอจะส่งผลต่อการให้ผลทางสมรรถภาพการผลิต (Performance) เช่น การเจริญเติบโตที่โตช้า การเลี้ยงรอดต่ำ และการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ไม่ดีเท่าที่ควร ปกติลูกไก่แรกเกิดใหม่จะมีอุณหภูมิภายในร่างกายประมาณ 39 องศาเซลเซียส และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งอายุ 3 สัปดาห์ จะมีอุณหภูมิร่างกายเท่ากับไก่ใหญ่ คือ ประมาณ 40.6-41.7 องศาเซลเซียส ขณะที่ลูกไก่อังเล็กกลไกการควบคุมอุณหภูมิร่างกายของลูกไก่อังไม่พัฒนาเต็มที่ จึงไม่สามารถปรับอุณหภูมิของร่างกาย (Homeostasis) และจะผันแปรตามอุณหภูมิของสภาพแวดล้อม (Ambient temperature) ดังนั้นจึงต้องมีการให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่โดยใช้เครื่องกก (อรวรรณ ชินราศรี, 2547, น.85) ลูกไก่แรกเกิดหากไม่ได้รับการดูแลในเรื่องความอบอุ่นที่ดีพอจะส่งผลเสียต่อลูกไก่ คือ อัตราการตายของฝูงจะสูงกว่าฝูงปกติ และสุขภาพของลูกไก่จะอ่อนแอซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโตที่ไม่ดี ตลอดจนอัตราการกินอาหารเพื่อเปลี่ยนเป็นเนื้ออยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดี

สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกกลูกไก่ เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่ใช้ในฟาร์มไก่เนื้อนอกจากมีผลต่อผลผลิตแล้ว การใช้เครื่องกกที่มีประสิทธิภาพที่ดียังสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตด้วย เครื่องกกที่ใช้ในฟาร์มไก่เนื้อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ (อรวรรณ ชินราศรี, 2547, น.59-60)

1) เครื่องกกโดยใช้แก๊สแบบฟาสซี ซึ่งมีลักษณะรูปทรงคล้ายฟาสซี มีทั้งแบบฝาเป็นสังกะสีหรืออะลูมิเนียม อาจเป็นแบบตั้งพื้นหรือแขวนก็ได้ โดยทั่วไปมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5-2.0 เมตร มีอัตราการใช้แก๊สประมาณ 60-100 กรัมต่อชั่วโมง นอกจากนี้ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องกกโดยมีการผลิตเครื่องกกแบบเอสบีเอ็ม (SBM) ซึ่งเป็นเครื่องกกแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูง ประหยัดและปลอดภัยมากกว่าเครื่องกกแบบอื่นๆ โดยใช้หลักการแผ่ความร้อนด้วยวิธีการแผ่รังสี ตัวเครื่องกกทำด้วยโลหะสแตนเลส การติดตั้งโดยแขวนให้สูงจากพื้นดินประมาณ 1.20-1.50 เมตร จะติดตั้งเอียงทำมุมกับพื้นดิน 20 องศา เพื่อให้อากาศระบายออกได้สะดวก

2) เครื่องกกแบบไฟฟ้า เครื่องกกแบบนี้ใช้ความร้อนจากหลอดไฟฟ้าขนาด 40-100 แอมป์เทียน หรืออาจใช้แหล่งความร้อนจากหลอดอินฟราเรด (Infrared) หรืออาจใช้แหล่งความร้อนจากขดลวด เครื่องกกแบบนี้มีทั้งแบบตั้งพื้นและแบบแขวน

อุปกรณ์สำหรับให้อาหารและน้ำ มีส่วนสำคัญต่อการกินอาหารและน้ำ ตลอดจนการป้องกันการสูญเสียของอาหารและน้ำ เอเวียเจน (Aviagen, 2009 p.14) รายงานว่าทันทีที่ลูกไก่อมาถึงฟาร์ม จะต้องเตรียมอุปกรณ์สำหรับใส่อาหารพร้อมอาหาร และอุปกรณ์ใส่น้ำให้พร้อม และ

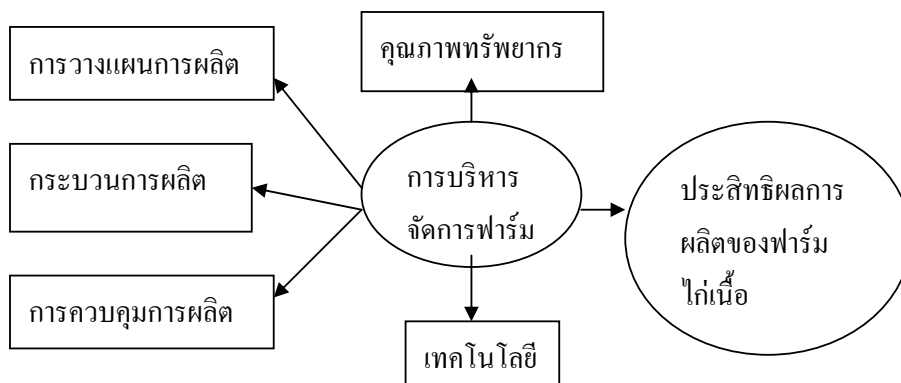
พยายามวางให้กระจายทั่วพื้นคอกอย่างเพียงพอภายในโรงเรือน และควรวางตั้งอุปกรณ์ให้อาหาร และน้ำในจุดที่ไก่สามารถเข้าถึงได้ง่าย จรัส สว่างทัฬ (2539, น.82) กล่าวว่าอุปกรณ์ให้อาหารไก่ เนื้อมีทั้งแบบธรรมดาและแบบอัตโนมัติ อุปกรณ์ให้อาหารแบบธรรมดา จะมีทั้งแบบเป็นรางอาหาร และแบบถังแขวน การใช้อุปกรณ์ให้อาหารจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับอายุและขนาดของไก่ สำหรับอุปกรณ์ให้อาหารแบบรางมีข้อเสีย คือ อาหารจะหกหล่นจากการคุ้ยเขี่ยของไก่ได้ง่าย ซึ่งทำให้เกิดการหกหล่นของอาหาร ส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตในหมวดค่าอาหารสูงขึ้น ตลอดจนสิ้นเปลืองแรงงานในการที่ต้องคอยเติมอาหารใส่ราง สำหรับอุปกรณ์ให้อาหารแบบถังแขวน มีข้อดีในเรื่องการป้องกันการหกหล่นของอาหาร และประหยัดเวลาในการให้อาหาร โดยไม่ต้องเติมอาหารบ่อย สำหรับอุปกรณ์ให้อาหารแบบอัตโนมัติมักจะมีการใช้ในฟาร์มไก่เนื้อที่มีขนาดใหญ่ๆ เพื่อเป็นการให้อาหารที่สะดวกรวดเร็ว การหกหล่นของอาหารมีน้อย แต่มีข้อเสยราคาอุปกรณ์มีราคาสูง

อุปกรณ์การให้น้ำ มีทั้งแบบธรรมดาและแบบอัตโนมัติ อุปกรณ์ให้น้ำแบบธรรมดามีทั้งแบบเป็นกระปุกให้น้ำและแบบราง อุปกรณ์ที่ให้น้ำสำหรับไก่ควรวางในระดับความสูงที่ใกล้เคียงกับความสูงของตัวไก่ เพื่อที่ไก่จะสามารถดื่มน้ำได้สะดวกและลดการหกหล่นของน้ำ ความสูงของอุปกรณ์ให้น้ำควรจะต้องหมั่นปรับระดับความสูงให้เหมาะสมทุกวัน (Lacy, 2002, p.5) และน้ำที่ใช้เลี้ยงไก่จะต้องเป็นน้ำที่สะอาด และเย็น เอเวียเยน(Aviagen, 2009, p.14) และ SMEDA (2002, p.6) รายงานว่าอุปกรณ์ให้น้ำแบบเป็นหัวจับจะใช้สำหรับไก่ 12 ตัวต่อ 1 หัว อุปกรณ์ให้น้ำแบบกระปุกจะต้องมีจำนวนอย่างน้อย 6 กระปุกต่อไก่ 1,000 ตัว ฟาร์มไก่เนื้อที่มีอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำที่มีประสิทธิภาพที่ดีและเหมาะสมกับฟาร์ม จะส่งผลที่ดีต่อการเลี้ยงไก่และช่วยในการประหยัดในการเลี้ยงไก่

SMEDA (2002, p.11) รายงานว่าโรคที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อความตายของไก่มาก คือ โรคนิวคาสเซิล การป้องกันโรคนิวคาสเซิลนี้จะต้องมีการทำวัคซีนป้องกัน สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวัคซีนประกอบด้วยวัคซีนชนิดต่างๆ พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวัคซีน ฟาร์มเลี้ยงไก่ที่มีความพร้อมของวัคซีนและอุปกรณ์ในการทำวัคซีน จะส่งผลทำให้ฟาร์มไก่ปราศจากโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นได้ ส่งผลให้ไก่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ อัตราการตายของไก่ในฝูงต่ำ ทำให้ผู้ประกอบการฟาร์มไก่เนื้อได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า

สรุป เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการเลี้ยงที่ประกอบความรู้ด้านการเลี้ยงไก่และอุปกรณ์ต่างๆ จะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฟาร์ม ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ คือ การบริหารจัดการฟาร์มมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

การตลาดไก่เนื้อ

ตลาดไก่เนื้อมีลักษณะคล้ายคลึงกับการตลาดของสินค้าเกษตรอื่นๆ ทั่วไป ที่ประกอบด้วยผู้ผลิต พ่อค้าคนกลาง และผู้บริโภค มีผู้ให้คำนิยามความหมายของการตลาดดังต่อไปนี้

โคลล์ (Kohl, 1969, p.9) ได้ให้ความหมายการตลาด คือ การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการไหลเวียนของสินค้าและบริการ จากจุดเริ่มต้น ไปจนถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย

ก๊อตเลอร์ (Kotler, 1991, p.8) กล่าวว่าตลาด ประกอบด้วยจำนวนลูกค้าทั้งหมดที่มีศักยภาพในการมีส่วนร่วมต่อความจำเป็นและความต้องการบางอย่าง ซึ่งอาจจะยินดีและสามารถเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเพื่อความพอใจในสิ่งที่จำเป็นหรือต้องการนั้น

ขณะที่ โคลล์ และ ดาวน์เวย์ (Kohl and Downey, 1972, p.7) ให้ความหมายตลาดคือกลุ่มของผู้ซื้อและผู้ขายเสรี มาทำการซื้อขายซึ่งกันและกัน ตรงจุดที่อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ที่มีสภาพคล้ายคลึงกันมาพบกัน

การตลาด หมายถึงกระบวนการทางการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้เกิดความพอใจสูงสุด โดยอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนและเครื่องมือทางการตลาด เช่น ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing mix) ซึ่งประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการขาย (Promotion) ส่วนผสมทั้ง 4 เรียกว่า 4 Ps (ศิริวรรณ เจริญรัตน์, 2535, น.7)

จากคำนิยามดังกล่าว ตลาดจึงประกอบด้วยผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ซื้อจะต้องมีความต้องการสินค้าของผู้ขาย จึงทำให้มีการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้น (สมคิด ทักษิณาวิสุทธิ, 2548, น.1) โดยกิจกรรมทางธุรกิจในการตลาดประกอบด้วย (มาณะสิริ เชาวกุล, 2541, น.1-3)

1) กิจกรรมการแลกเปลี่ยน ซึ่งประกอบด้วยการซื้อขาย และการส่งมอบสินค้า พร้อมกับการแลกเปลี่ยนความเป็นเจ้าของสินค้าในเวลาเดียวกัน ณ จุดที่เกิดการแลกเปลี่ยนจะเป็นจุดที่ราคาเริ่มเข้าในกระบวนการของการตลาด และ ณ จุดนี้ จะเกิดการต่อรองราคา ซึ่งอยู่ในอำนาจต่อรองของแต่ละฝ่าย

2) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกายภาพของสินค้า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมสินค้าให้ทันต่อความต้องการทั้งในรูปสินค้าสำเร็จรูปหรือในรูปวัตถุดิบ กิจกรรมการขนส่งสินค้าซึ่งเกี่ยวข้องกับการคมนาคมที่สะดวกสบาย และกิจกรรมการแปรรูปขั้นพื้นฐานให้ใกล้เคียงกับความต้องการของผู้บริโภคก่อนที่สินค้าเกศตรนั้นจะถูกส่งไปยังมือผู้บริโภคต่อไป กิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 กิจกรรมข้างต้นจะต้องมีค่าใช้จ่าย และค่าใช้จ่ายนี้เองเป็นตัวแปรสำคัญที่จะกำหนดประสิทธิภาพการตลาดของสินค้านั้นๆ

3) กิจกรรมอำนวยความสะดวก ได้แก่ กิจกรรมการจัดมาตรฐานสินค้าหรือการซื้อขายผ่านเอกสารแทน สินค้าที่ผ่านกระบวนการจัดมาตรฐานจะส่งผลทำให้การตลาดของสินค้ามีประสิทธิภาพดีขึ้น

จากกิจกรรมทางตลาดทั้งหมดข้างต้น จะพบว่าแต่ละกิจกรรมของการตลาดที่เกิดขึ้นและดำเนินไปพร้อมๆ กับการเกิดปัญหาทางการตลาดดังนี้

ก) ปัญหาเกี่ยวกับการต่อรอง หากเป็นสินค้าเกษตรขั้นปฐม (Primary product) อำนาจการต่อรองของเกษตรกรจะน้อยกว่าพ่อค้าที่มารับซื้อ

ข) ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพสินค้า สินค้าเกษตรเป็นสินค้าที่เกิดการเน่าเสียง่าย (Perishability) หากการจัดการหรือการควบคุมสินค้าเกษตรเหล่านี้ไม่มีประสิทธิภาพพอ จะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพสินค้าอย่างมาก

ค) ปัญหาเกี่ยวกับราคา

ในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับฟาร์มไก่เนื้อ ผู้ผลิต (เจ้าของฟาร์ม) จะต้องพยายามมุ่งเน้นการผลิตสินค้า (ไก่เนื้อ) ให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค ขณะเดียวกันผู้ผลิตจะต้องมุ่งเน้นการผลิตเพื่อให้สินค้าที่ได้มีคุณภาพควบคุมกับปริมาณ สินค้าที่ผลิตได้จะส่งถึงผู้บริโภคโดยผ่านช่องทาง คือ การตลาด ซึ่งตลาดที่สำคัญในอุตสาหกรรมไก่เนื้อ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ

การผลิตไก่เนื้อในประเทศไทย เกษตรกรเจ้าของฟาร์มมุ่งหวังที่จะผลิตให้ได้ผลผลิต คือ ไก่เนื้อที่มีปริมาณมากและมีคุณภาพสูง ไก่เนื้อที่ผลิตได้จากฟาร์มจะถูกส่งเข้าสู่โรงชำแหละเพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อไก่ สำหรับเนื้อไก่ที่ผลิตได้จะถูกนำมาใช้ในการบริโภคในรูปแบบเนื้อไก่สด และเนื้อไก่แปรรูป โดยเนื้อไก่ที่ผลิตเพื่อการบริโภคจะถูกส่งเข้าสู่ตลาดผู้บริโภคซึ่งสามารถแบ่งการตลาดไก่เนื้อออกเป็น 2 ประเภท คือ ตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ (ธานี ภาคอุทัย และ วิชาการณ ปาณะพล, 2539, น.26; กรมการค้าต่างประเทศ, 2554, ออนไลน์)

การวิจัยประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษารายละเอียดประกอบ การตลาด โดยจะศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ ตลาดภายในประเทศ ตลาดต่างประเทศ ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ และการขนส่ง

2.1 ตลาดภายในประเทศ

การดำเนินการธุรกิจไก่เนื้อภายในประเทศในปัจจุบัน จะดำเนินการโดยบริษัทเอกชน ประมาณ 12 บริษัท การดำเนินธุรกิจมีลักษณะเป็นแบบ Circular integration โดยมีการดำเนินธุรกิจ ทั้งในแบบ Vertical integration และ Horizontal integration โดยมีธุรกิจการผลิตและรับซื้อฟีด อาหารสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป การผลิตและจำหน่ายเวชภัณฑ์เกี่ยวกับสัตว์ มีฟาร์มไก่เนื้อ ที่ดำเนินการโดยบริษัทเองและฟาร์มไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อที่ทำสัญญาผูกพันกับบริษัท (Contract farming) มีโรงชำแหละไก่ มีตลาดขายส่งและขายปลีกไก่ชำแหละ มีธุรกิจส่งออกเนื้อไก่ แช่แข็ง มีการแปรรูปไก่เป็นผลิตภัณฑ์หลายชนิดเพื่อจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (ธานี ภาคอุทัย และ วิชาการณ ปาณะพล, 2539, น.14) ลักษณะสำคัญของตลาดรับซื้อไก่ในประเทศ จะเป็นตลาดแบบผูกขาด โดยบริษัทเอกชนรายใหญ่ของประเทศเพียง 12 บริษัทจะเป็นผู้ดำเนินการ รับซื้อไก่มีชีวิตเพื่อชำแหละเป็นเนื้อ ราคาที่รับซื้อไก่เนื้อจะถูกกำหนดราคามาจากตลาดโลก เพราะฉะนั้นปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของตลาดต่างประเทศจะเป็นตัวกำหนดราคาไก่เนื้อในประเทศ โดยรายละเอียดของตลาดไก่เนื้อภายในประเทศเป็นดังนี้

1) โครงสร้างตลาดภายในประเทศ ตลาดในประเทศที่สำคัญแบ่งออกเป็น 2 ตลาด คือ ตลาดในกรุงเทพฯ และตลาดต่างจังหวัด สำหรับตลาดในกรุงเทพฯ มีแหล่งจำหน่ายเนื้อไก่ คือ โรงชำแหละไก่ของบริษัทเอกชนและตลาดย่านคลองเตย/เขาวราช สำหรับตลาดต่างจังหวัดเนื้อไก่ที่ถูกนำมาใช้ในการบริโภคส่วนหนึ่งมาจากพ่อค้าขายปลีกไก่ชำแหละในท้องถิ่น และอีกส่วนหนึ่งจากพ่อค้าขายส่งไก่ชำแหละต่างจังหวัด ซึ่งซื้อไก่จากจากโรงฆ่าและชำแหละไก่จากโรงงานของบริษัทเอกชน มาจำหน่ายในท้องถิ่น

ลักษณะการจำหน่ายไก่สดชำแหละภายในประเทศแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ไก่สดทั้งตัวไม่แยกเครื่องใน ไก่สดทั้งตัวแยกเครื่องใน และไก่ชำแหละเป็นชิ้นส่วน ได้แก่ หัว คอ ขา น่อง

ปีก ออก และเครื่องใน นอกจากการบริโภคในรูปของเนื้อไก่ชำแหละแล้ว ยังมีการบริโภคในรูปของผลิตภัณฑ์เนื้อไก่อีกหลายชนิด เช่น ไส้กรอก ลูกชิ้น และแฮมไก่ (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรณ์ ปาณะพล, 2539 , น.14; จุฑารัตน์ เศรษฐกุล, 2540, น.12)

วิธีการตลาดภายในประเทศ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

(1) วิธีการตลาดไก่เนื้อแบบอิสระ จะมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง 5 กลุ่มคือ (จรัส สว่างทัพ, 2539, น.289; ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรณ์ ปาณะพล, 2539, น.15)

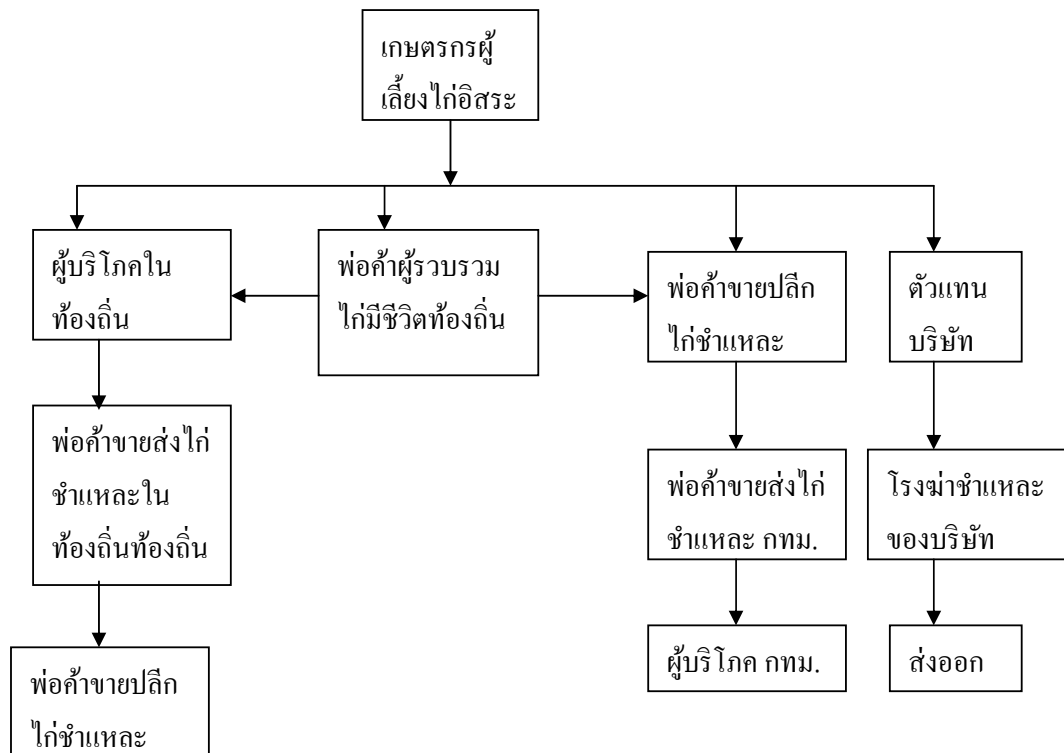
1. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระ ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้จะมีอิสระในการขายไก่ให้กับพ่อค้าผู้รวบรวมไก่มีชีวิตในท้องถิ่น หรือพ่อค้าขายส่งไก่มีชีวิตในท้องถิ่นหรือพ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ ฯ หรือตัวแทนบริษัทเอกชน (ภาพที่ 5)

2. กลุ่มพ่อค้าผู้รวบรวมไก่มีชีวิตในท้องถิ่น โดยจะทำการรวบรวมหรือรับซื้อไก่มีชีวิตจากเกษตรกรประเภทอิสระ และจะขายไก่มีชีวิตให้กับพ่อค้าขายส่งในท้องถิ่นหรือพ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ ฯ

3. กลุ่มพ่อค้าขายส่งในท้องถิ่น/พ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ ฯ เป็นผู้ซื้อไก่จากพ่อค้าผู้รวบรวมในท้องถิ่น จากนั้นจะนำไก่มีชีวิตไปชำแหละ และขายซากไก่ที่ชำแหละให้กับพ่อค้าขายปลีกเพื่อจำหน่ายให้กับผู้บริโภคต่อไป

4. กลุ่มตัวแทนบริษัท จะเป็นกลุ่มผู้รับซื้อไก่จากผู้เลี้ยงอิสระ จากนั้นจะส่งไก่เข้าโรงชำแหละของบริษัท เพื่อส่งขายซากไก่ให้แก่พ่อค้าขายปลีกในกรุงเทพฯ ฯ ต่อไป

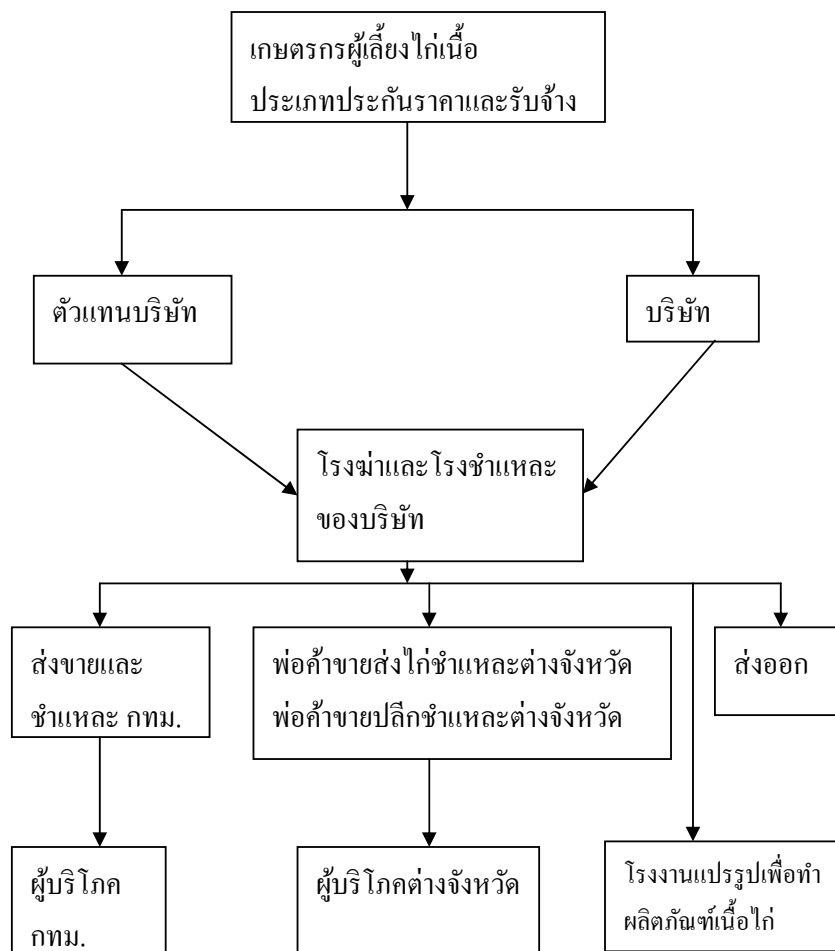
5. กลุ่มผู้บริโภคภายในประเทศ จะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และเป็นพวกที่จะซื้อไก่ทั้งตัวหรือชิ้นส่วนไก่ เพื่อนำไปประกอบอาหาร

ภาพที่ 5 วิธีการตลาดโก๋เนื้อประเภทอิสระ

(ที่มา : คัดแปลง ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.15)

(2) วิธีการตลาดโก๋เนื้อประเภทมีสัญญาผูกพัน ประกอบด้วยเกษตรกรผู้เลี้ยงโก๋เนื้อที่มีสัญญาผูกพันแบบประกันราคาและแบบรับจ้างเลี้ยงกับบริษัทเอกชน เกษตรกรทั้ง 2 ประเภทนี้จะส่งโก๋มีชีวิตให้แก่ตัวแทนบริษัทหรือบริษัท ซึ่งจะส่งโก๋สู่โรงฆ่าและชำแหละของบริษัท เพื่อฆ่าและชำแหละเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ตามต้องการของตลาดต่างประเทศส่วนหนึ่ง สำหรับอีกส่วนจะรวบรวมชิ้นส่วนที่ไม่สามารถส่งจำหน่ายต่างประเทศและโก๋สดทั้งตัวที่ไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ ขายให้แก่พ่อค้าปลีกในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดต่อไป ขณะเดียวกันชิ้นส่วนบางส่วนจะถูกนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เนื้อโก๋ (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 วิธีการตลาดไก่เนื้อประเภทผู้เลี้ยงประกันราคาและรับจ้างเลี้ยง
(ที่มา : ดัดแปลง ธาณี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.16)

อาการ เกิดผล (2549, น.3) ได้ศึกษาอุปสงค์ไก่เนื้อในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2532-2548 พบว่าปัจจัยที่มีต่ออุปสงค์ไก่เนื้อในประเทศไทย คือ ราคาขายปลีกไก่สด ราคาขายปลีกเนื้อแดงสุกรชำแหละ จำนวนประชากร และการระบาดของโรคไข้หวัดนก โดยราคาขายปลีกไก่สด การระบาดของโรคไข้หวัดนกมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ไก่เนื้อ ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงสุกรชำแหละ และจำนวนประชากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ไก่เนื้อ

2.2 การตลาดต่างประเทศ

เนื้อไก่ร้อยละ 40 ของเนื้อไก่ที่ผลิตได้ทั้งหมดจะถูกส่งออกไปจำหน่ายตลาดต่างประเทศ (จุฑารัตน์ เศรษฐกุล, 2540, น.12) สินค้าเนื้อไก่ที่มีการส่งออกมากที่สุดในตลาดต่างประเทศในช่วงก่อนเกิดโรคไข้หวัดนก (ปี 2547) คือ เนื้อไก่แช่แข็ง (Frozen chicken) แต่ภายหลังเกิดโรคไข้หวัดนก (Bird influenza) ประเทศไทยจะมีการส่งออกในรูปแบบเนื้อไก่แปรรูปเพิ่มมากขึ้น โดยสัดส่วนการส่งออกเนื้อไก่แปรรูป:ไก่สด 95:5 อย่างไรก็ตามลักษณะการส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปของประเทศไทย อยู่ในลักษณะต้องพึ่งพิงการส่งออกจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยบริษัทเอกชน โดยมีโรงงานฆ่าและชำแหละทั้งหมด 18 โรงงาน และมีโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ รวม 38 โรง (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.17) โดยบริษัทเหล่านี้ดำเนินการในลักษณะครบวงจร เช่น มีธุรกิจโรงฟักไข่ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์สัตว์ โรงฆ่าและชำแหละ และโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ (สัญญาชัย จตุรสิทธิ์ธา, 2543, น.5)

การส่งออกเนื้อไก่ไปจำหน่ายต่างประเทศ จะมีประเทศผู้ค้าที่สำคัญ คือประเทศญี่ปุ่น เยอรมัน สิงคโปร์ และฮ่องกง ส่วนประเทศคู่แข่งในตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย คือ สหรัฐอเมริกา บราซิล และจีน โดยประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.17; กรมการค้าต่างประเทศ, 2554, ออนไลน์) ลักษณะของสินค้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ของไทยที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (สัญญาชัย จตุรสิทธิ์ธา, 2543, น.17)

1) เนื้อไก่แช่แข็ง ได้แก่ เนื้อไก่แช่แข็งทั้งตัว (Whole chicken) และเนื้อไก่ตัดแต่ง (Bone-in cuts and boneless cuts) เช่น สันใน ขา น่อง และสะโพก

2) ผลิตภัณฑ์ไก่ (Chicken product) เป็นพวกผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเนื้อไก่ ซึ่งแบ่งเป็น 3 แบบ คือ

ก) ผลิตภัณฑ์เนื้อไก่สด เช่น ยากิโตริ (ไก่เสียบไม้แช่แข็ง) เนื้อน่องชุบแป้งขนมปังแช่แข็ง เป็นต้น

ข) ผลิตภัณฑ์เนื้อไก่กึ่งสด เช่น เนื้อไก่ชุบแป้งพันสำหรับทอดกึ่งสุก น่องไก่ชุบแป้งทอดกึ่งสุก เป็นต้น

ค) ผลิตภัณฑ์เนื้อไก่สุก เช่น ปีกไก่ชุบแป้งทอด ลูกชิ้นไก่เสียบไม้ย่าง กะหล่ำปลีห่อเนื้อไก่สุก เป็นต้น

สถานการณ์การค้าไก่เนื้อของประเทศไทยกับคู่ค้าต่างประเทศตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา ประเทศไทยส่งออกไก่แปรรูปไปยังสหภาพยุโรปเต็มโควตาตลอด ปีละ 160,033 ตัน/ปี โดยมีคู่แข่งที่สำคัญ คือประเทศบราซิล สำหรับประเทศญี่ปุ่นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548- ปี2552)

ประเทศไทยส่งออกไก่แปรรูปไปญี่ปุ่นเป็นอันดับ 2 หรือร้อยละ 44 ของการส่งออกไก่แปรรูปทั้งหมด โดยมีคู่แข่งคือ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งครองส่วนแบ่งอันดับ 1 ในตลาดญี่ปุ่น โดยครองตลาดร้อยละ 51 สำหรับการส่งออกเนื้อไปเกาหลี ไทยส่งออกเป็นอันดับ 4 ของการส่งออกการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ โดยไทยครองตลาดในเกาหลีเป็นอันดับ 2 รองจากจีน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2554, ออนไลน์)

ปัญหาด้านการตลาดไก่เนื้อของประเทศไทย อุตสาหกรรมไก่เนื้อของประเทศไทยมักจะประสบปัญหาด้านการตลาดที่สำคัญ ซึ่งสามารถแบ่งปัญหาการตลาดแบ่งออกเป็นตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ดังนี้ คือ (อาวูธ ตันโซ, 2538, น.247-248)

1) ปัญหาการตลาดในประเทศ ได้แก่ เกษตรกรผู้ผลิตไก่เนื้อขาดข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับปริมาณความต้องการไก่เนื้อทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ จึงไม่อาจกำหนดแผนการผลิตหรือเป้าหมายการผลิตที่จะยึดถือเป็นเกณฑ์ ตลอดจนระบบตลาดภายในประเทศไม่เสริมสร้างให้มีความต้องการบริโภคไก่เนื้อเพิ่มขึ้น

2) ปัญหาการตลาดต่างประเทศ ประกอบด้วยปัญหาหลายๆ ปัญหา ได้แก่ (Foodmarket exchange, 2009, p.4; ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.28; สหฟาร์ม, 2544, น.7; อาวูธ ตันโซ, 2538, น.248 ; เครือเจริญโภคภัณฑ์, 2537, น.15; กรมการค้าต่างประเทศ, 2554, ออนไลน์; เกียรติศักดิ์ สร้อยสุวรรณ, 2545, น.251)

2.1) ปัญหาต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของประเทศไทยมีราคาสูง ทำให้เกิดปัญหาด้านการแข่งขันการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งทางการค้า การส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งของไทยหลังจากปี 2535 เป็นต้นมาเกิดภาวะทลดยจากปริมาณการส่งออก 175,000 ตัน ลดลงเหลือเพียง 153,000 ตัน คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 12.5 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของไทยอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยโดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่น ถูกคู่แข่งแย่งตลาดไปโดยเฉพาะประเทศจีน ทั้งนี้เพราะจีนมีต้นทุนการผลิต (โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงาน) ต่ำกว่าไทยมาก ประกอบกับเศรษฐกิจของญี่ปุ่นชะลอตัวทำให้กำลังซื้อลดลง แม้ว่าตลาดการส่งออกเนื้อมีการแข่งขันอย่างมากกับประเทศอื่นๆ ที่มีการส่งออก ตลอดจนมีการกีดกันทางการค้าของประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่จากประเทศไทย แต่ประเทศไทยยังมีศักยภาพการส่งออกที่ค่อนข้างสูงเพราะประเทศไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่ทั้งในรูปแบบเนื้อสดที่ไม่มีกระดูกและทั้งในรูปแบบเนื้อปรุงสุก จากเหตุผลนี้จึงทำให้ประเทศไทยมีการส่งออกหัตถ์เทียมประเทศสหรัฐอเมริกาและบราซิลแม้ว่าต้นทุนค่าอาหารสัตว์จะมีราคาที่สูง

2.2) ปัญหาความไม่มีความเสมอภาคในเรื่องการเก็บภาษ้นำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์เนื้อไก่จากประเทศไทยของประเทศญี่ปุ่นเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ

2.3) ปัญหาการแข่งขันทางการค้าระหว่างผู้ส่งออกทั้งหลายไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางการค้าในระบบเสรีและในความเป็นธรรม

2.4) ปัญหาการแข่งขันและการกีดกันทางการค้า เช่น มาตรการคุ้มกันการเก็บภาษีในอัตราสูงและเข้มงวด

2.5) ปัญหาด้านสุขอนามัยในสินค้าเนื้อไก่ ได้แก่ ปัญหาสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ โดยเฉพาะการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ซึ่งปัญหานี้รัฐบาลและภาคเอกชนได้ร่วมมือการแก้ไขปัญหา โดยกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา 4 ประการ คือ ควบคุมการนำเข้ายาและเคมีที่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ควบคุมการใช้ยาในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ควบคุมการใช้ยาสัตว์ภายในฟาร์ม และตรวจหายาหรือสารตกค้างที่เป็นพิษสำหรับปัญหาที่สำคัญอีกประการที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกในช่วงระยะหลังๆ คือ ปัญหาไข้หวัดนก (Bird influenza) การระบาดของโรคไข้หวัดนกยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดสหภาพยุโรปซึ่งเป็นตลาดหลักที่สำคัญ อย่างไรก็ตามประเทศไทยได้สร้างความมั่นใจในการควบคุมและดูแลให้บริษัทผู้ส่งออกโดยจะต้องเข้าสู่กระบวนการได้รับการรับรองภายใต้มาตรฐานการควบคุมฟาร์มไก่เนื้อ (Compartment) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 2 ประการ คือ 1) ต้องมีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) และ 2) ต้องมีการเฝ้าระวัง (Monitoring) และการเก็บตัวอย่างมาตรวจหาเชื้อโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกที่ครอบคลุมทั้ง H5 และ H7 เพิ่มเติม ตามคำแนะนำขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) โดยภาครัฐควรต้องผลักดันและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไก่เนื้อยื่นความจำนงเพื่อเข้าร่วมดำเนินการตามมาตรฐาน Compartment ด้วยความสมัครใจอย่างแพร่หลายมากขึ้น

สาริต เกิดลาภผล (2527, น.25) ได้ศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมไก่เนื้อและสภาพการแข่งขันในตลาด พบว่าจากการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้สามารถส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งแข่งขันกับสหรัฐอเมริกาในตลาดญี่ปุ่นได้ เนื่องจากไทยได้เปรียบที่ค่าจ้างแรงงานต่ำกว่ามาก และมีความชำนาญด้านการตัดแต่งเนื้อไก่ตามขนาดที่ผู้บริโภคญี่ปุ่นต้องการ ตลอดจนมีต้นทุนค่าขนส่งที่ต่ำกว่า สำหรับข้อเสียเปรียบในทางตลาด คือ ต้นทุนการผลิตไก่มีชีวิตของไทยสูงมาก และราคาไก่เนื้อมีความผันผวนมาก นอกจากนี้ไทยยังต้องเสียภาษีขาเข้าสูงกว่าสหรัฐอเมริกา

ท่าทียม ถนอมสังข์ (2546, น.1) รายงานว่าผลิตภัณฑ์ไก่เนื้อซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกในรูปแบบไก่แช่แข็งถือเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย สามารถทำรายได้เข้าประเทศไทยจำนวนมาก การตลาดการค้าด้านไก่เนื้อแช่แข็งในตลาดการค้าโลกในปัจจุบันเข้าสู่ระบบเสรีภายในข้อตกลงแกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) โดยมีองค์การค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นผู้ดูแล ข้อตกลงภายใต้ GATT ของสินค้าเกษตรไทยมี 3 มาตรการ

คือ การเปิดตลาดและลดภาษี ลดการอุดหนุนการส่งออก และลดการอุดหนุนภายใน ดังนั้นผู้ส่งออกไก่แช่แข็งของไทยต้องพร้อมปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงจากมาตรการเหล่านี้ และปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการผลิตไก่เนื้อและไก่แช่แข็งให้เป็นที่ต้องการของผู้นำเข้าทั่วโลก ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกไก่แช่แข็งของไทย ปรากฏว่าการเปิดตลาดโดยการลดภาษีของประเทศญี่ปุ่น การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่น การลดค่าเงินบาทของไทยเมื่อเทียบกับเงินเยน และการเพิ่มขึ้นของราคาส่งออกของประเทศจีนไปยังญี่ปุ่น จะทำให้ปริมาณการส่งออกไก่แช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ขณะที่การลดภาษีนำเข้าไก่แช่แข็งของประเทศเยอรมัน การเพิ่มขึ้นของราคาส่งออกจากประเทศเนเธอร์แลนด์และบราซิลไปเยอรมัน ทำให้ปริมาณการส่งออกไก่แช่แข็งของไทยไปเยอรมันเพิ่มขึ้น กรณีประเทศเนเธอร์แลนด์ การลดอัตราภาษีนำเข้าไก่แช่แข็งของเนเธอร์แลนด์ การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติของประเทศเนเธอร์แลนด์ การเพิ่มขึ้นราคาส่งออกจากประเทศเบลเยียมไปยังเนเธอร์แลนด์ ทำให้ปริมาณการส่งออกไก่แช่แข็งของไทยไปเนเธอร์แลนด์เพิ่มขึ้น ส่วนประเทศสิงคโปร์ได้มีการลดภาษีนำเข้าไก่แช่แข็ง การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติของสิงคโปร์ ทำให้ปริมาณการส่งออกไก่แช่แข็งของไทยไปสิงคโปร์เพิ่มขึ้น โดยสรุป ปี 2527-2542 การส่งไก่แช่แข็งของไทยไปยังประเทศคู่ค้ามีปริมาณเพิ่มขึ้น

ชลเชษฐ์ พุทธิธรรมกุล (2539, น.78) รายงานว่าตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมาสัดส่วนการส่งออกไก่แช่แข็งของไทยเริ่มลดลง เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับต่างประเทศได้โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยที่สำคัญทางด้านการผลิตและการตลาด กล่าวคือทางด้านการผลิตต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็งของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะประเทศจีนซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าไทยมาก เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ต่ำกว่าไทยมาก รวมทั้งรัฐบาลจีนได้ให้การสนับสนุนการส่งออกโดยการยกเว้นภาษีให้กับอุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็ง ซึ่งจะเห็นได้จากต้นทุนการผลิตเนื้อไก่ของจีนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15.19 บาท ขณะที่ต้นทุนการผลิตเนื้อของไก่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.03 บาท ทำให้ไทยต้องสูญเสียส่วนแบ่งตลาดญี่ปุ่น (Market share) ส่วนใหญ่ให้กับจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ปัญหาทางด้านการตลาดส่งออกที่สำคัญอีกประการ คือ ญี่ปุ่นเรียกเก็บภาษีนำเข้าไก่แช่แข็งประเภทติดกระดูกร้อยละ 10 แต่จัดเก็บภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทติดกระดูกร้อยละ 12 ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งส่งออกไก่สดแช่แข็งประเภทติดกระดูกแต่เสียภาษีนำเข้าถูกกว่าไทย ถ้าประเทศไทยจะขยายการส่งออกและเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดไก่สดแช่แข็งในประเทศญี่ปุ่นแล้ว ประเทศไทยควรจะทำให้ความสำคัญในแง่การแข่งขันด้านราคาให้มากที่สุด โดยพยายามลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยถูกลง รองลงมา ได้แก่ การเจรจาลดอัตราภาษี

การนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทถอดกระดูกให้เท่ากับอัตรากำหนดนำเข้าประเภทติดกระดูก เพราะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยส่วนใหญ่ส่งออกไก่สดแช่แข็งประเภทถอดกระดูก

วิทวัส สารสาสนิน. (2529, น.5). ได้วิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกไก่เนื้อของประเทศ ไทย พบว่าราคาส่งออกเนื้อไก่ของไทย และรายได้ประชาชาติของญี่ปุ่นเป็นปัจจัยที่สำคัญในการ กำหนดอุปสงค์ในการส่งออก ส่วนปัจจัยสำคัญในการกำหนดอุปทานเพื่อการส่งออก ได้แก่ ราคา ส่งออก ราคาอาหารสัตว์ และปริมาณการผลิตไก่เนื้อของประเทศไทย สำหรับผลการวิเคราะห์ส่วน แบ่งตลาดเนื้อไก่แช่แข็งของไทยกับสหรัฐอเมริกาในญี่ปุ่น พบว่าปัจจัยสำคัญที่กำหนดส่วนแบ่ง การตลาดดังกล่าว ได้แก่ อัตราส่วนของราคาส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งของไทยกับสหรัฐอเมริกา และ ปัจจัยที่สำคัญรองมา ได้แก่ อัตราการพึ่งพาการนำเข้าเนื้อไก่แช่แข็งของญี่ปุ่น

อุตสาหกรรมไก่เนื้อในโลกปัจจุบันจะต้องเกี่ยวข้องกับการค้าของโลก ซึ่งการค้าของโลก ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบการค้าเสรี ส่งผลให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ กว้างขวางขึ้น และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการค้าระหว่างประเทศได้ผลกระทบโดยตรงต่อ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพิงการส่งออก (Export economy) และพึ่งพิงการนำเข้า (Import economy) การค้าระหว่างประเทศจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญใน การกำหนดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบายการผลิตและการบริโภค การผลิตไก่เนื้อในประเทศ ไทยต้องพึ่งพาสถานต่างประเทศเป็นหลักจึงทำให้ราคาในต่างประเทศเข้ามามีบทบาทในการ กำหนดราคาไก่เนื้อค่อนข้างมาก ถ้าหากตลาดต่างประเทศมีปัญหา จะส่งผลทำให้สถานการณ์การ ผลิตและราคาไก่เนื้อในประเทศจะมีปัญหาตามมาด้วย (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.32)

2.3 ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่

ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ เป็นราคาที่ครอบคลุมทั้งราคาเนื้อไก่และราคาผลิตภัณฑ์ที่แปร รูปมาจากเนื้อไก่ การเคลื่อนไหวของราคาเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ขึ้นกับอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของเนื้อไก่ ในสภาวะที่มีการผลิตเนื้อไก่สู่ตลาดในปริมาณมากเกินความ ต้องการในการบริโภค จะส่งผลให้ราคาดูแลดลง แต่หากมีการผลิตที่ต่ำกว่าความต้องการบริโภค จะส่งผลให้ราคาเนื้อไก่สูงขึ้น

ณัฐวัณณ อนุสนธิวงษ์ (2549, น.2) รายงานว่าราคาไก่เนื้อแช่แข็งที่บริษัทธุรกิจครบ วงจรรับคำสั่งซื้อโดยมีการกำหนดทั้งราคาและปริมาณจากประเทศคู่ค้า จะเป็นราคาที่ใช้กำหนด ราคาระดับฟาร์ม หากมีราคาในระดับฟาร์มที่ดี จะส่งผลทำให้ผู้จัดการฟาร์มดำเนินการผลิตเพื่อให้เกิดผลผลิตสูง ซึ่งสอดคล้องกับชัยวุฒิ ชัยพันธ์ (2547, น.4) ที่กล่าวว่าถ้าราคาในตลาดเพิ่มสูงขึ้น ผู้ผลิตจะขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

วรารักษ์ ทองชัย (2546, น.13) รายงานว่าจากการศึกษาแนวทางการรักษาระดับราคาสินค้าปศุสัตว์ ประเภทสุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่ พบว่ารัฐบาลไม่ได้กำหนดนโยบายราคาสินค้าปศุสัตว์ไว้ชัดเจน มาตรการที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาคือเป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการแก้ไขเฉพาะหน้า สำหรับมาตรการแทรกแซงการตลาด จะมีการนำมาใช้ใน 2 กรณี คือ กรณีสินค้ามีราคาตกต่ำ และสินค้าราคาแพง กรณีราคาสินค้าตกต่ำ จะใช้มาตรการเพิ่มความต้องการของผู้บริโภค ลดปริมาณสินค้าในตลาด และลดปริมาณการผลิต ส่วนกรณีสินค้ามีราคาแพง จะใช้มาตรการควบคุมราคาขายปลีก และขอความร่วมมือผู้ผลิตในการตรึงราคาสินค้า

2.4 การขนส่ง

ผลผลิตไก่เนื้อที่ผลิตได้จากฟาร์ม จะถูกส่งเข้าโรงชำแหละเพื่อแปรรูปเป็นเนื้อไก่เพื่อการบริโภค เนื้อไก่ที่ผลิตได้ส่วนหนึ่งจะถูกส่งเข้าสู่ตลาดผู้บริโภคภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจะถูกส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ระยะทางที่ใช้ในการขนส่งไก่มีชีวิตจากฟาร์มไปยังโรงชำแหละ และระยะทางโรงชำแหละไปยังแหล่งผู้บริโภคจะมีระยะทางไม่เท่ากัน ประกอบกับความสะดวกสบายในการเดินทางก็มีความแตกต่างกัน ทำให้ต้นทุนในการผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง มีความแตกต่างกัน ซึ่ง มาอะสิริ เซาวกุล (2541, น.3) รายงานว่ากิจกรรมการขนส่งสินค้าซึ่งเกี่ยวข้องกับการคมนาคมที่สะดวกสบาย กิจกรรมข้างต้นจะต้องมีค่าใช้จ่าย และค่าใช้จ่ายนี้เองเป็นตัวแปรสำคัญที่จะกำหนดประสิทธิภาพการตลาดของสินค้านั้นๆ นอกจากการขนส่งไก่มีชีวิตจะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตแล้ว การขนส่งยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพซากไก่ การขนส่งจากฟาร์มไปยังโรงชำแหละที่มีระยะทางไกลๆ หรือใช้ระยะเวลาในการเดินทางนานๆ จะส่งผลทำให้คุณภาพของเนื้อไก่ต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื้อทำให้ผู้ซื้อตัดลดราคาลง มิเชลล์, เก็ตเวลล์ และแมกซ์เวลล์ (Michell, Kettewell and Maxwell, 1992, p.25) รายงานว่าในระหว่างการขนส่งไก่โดยรถบรรทุกจากฟาร์มไปยังโรงฆ่า ไก่จะกระทบอากาศร้อนรอบๆ ทำให้เกิดความเครียด เมื่อนำไก่มาเจาะเลือดจะพบเม็ดเลือดขาวเพิ่มมากกว่าสภาพปกติ ซึ่งเม็ดเลือดขาวที่เพิ่มมากขึ้นเป็นตัวบ่งชี้ว่าไก่เกิดความเครียด ซึ่งที่เกิดในระหว่างการขนส่ง และจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพซาก ซึ่งจะทำให้ราคาซากต่ำกว่าปกติ

ขณะเดียวกันการขนส่งสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ เช่น ชิ้นส่วนไก่แช่แข็ง หรือไก่ต้มสุก หรือไก่แปรรูป ที่ต้องมีการขนส่งไปจำหน่ายยังประเทศคู่ค้าต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการขนส่ง คือ ระยะทางและค่าระวางสินค้าที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ

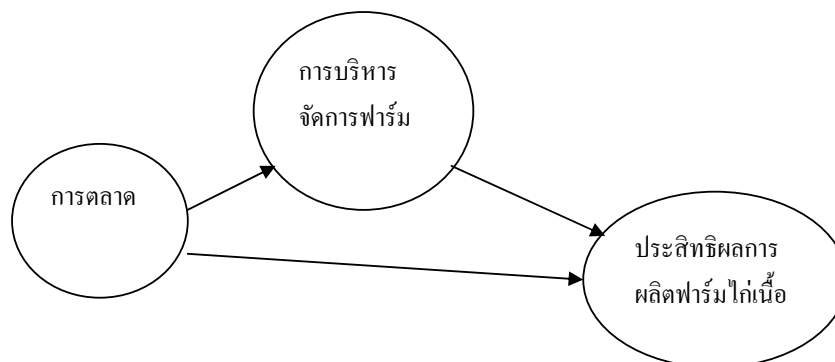
การขนส่งจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการฟาร์ม ซึ่งผู้จัดการฟาร์มจะต้องพยายามผลิตไก่เนื้อเพื่อลดต้นทุนเรื่องการขนส่ง โดยการเลือกสถานที่ประกอบฟาร์มใกล้แหล่งตลาด หรือเน้นเรื่องการจัดการเรื่องการบรรทุกในรถขนส่งที่พอเหมาะเพื่อลดต้นทุน

ขณะเดียวกันจะต้องพิจารณาการขนส่งที่ไม่ก่อให้เกิดความเครียดต่อไก่ในระหว่างการเดินทางจากฟาร์มสู่โรงฆ่าและเพราะจะทำให้คุณภาพเนื้อด้อยกว่ามาตรฐาน ทำให้การให้มีการตัดราคาเนื้อไก่ออกจากนี้การขนส่งที่รวดเร็วทันความต้องการของตลาดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม

สรุป ตลาดไก่เนื้อเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าเกษตรประเภทเนื้อไก่ ราคาเนื้อไก่ที่จะมีการจำหน่ายถูกกำหนดจากความต้องการของผู้บริโภคและต้นทุนการผลิต ตลาดจึงเป็นปัจจัยสาเหตุเบื้องต้นที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อควบคุมการผลิตในปริมาณที่พอเหมาะ โดยไม่ก่อให้เกิดผลผลิตมากเกินไปหรือน้อยไป เพื่อรักษาสถิตของราคาเนื้อไก่ การแข่งขันที่มีอยู่มากมายทั้งในตลาดผลิตภัณฑ์ไก่เนื้อและตลาดทุนจะบีบบังคับผู้จัดการฟาร์มต้องให้ความสนใจในการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อดำเนินการผลิตที่มุ่งแสวงหาผลตอบแทนสูงสุดให้แก่กิจการฟาร์มของตน (ศิริลักษณ์ กวีกรณ์, 2540, น.7) ตลาดจึงเป็นปัจจัยที่กำหนดให้ผู้บริหารจัดการฟาร์ม เพื่อดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนถึงพยายามดำเนินการผลิตให้เกิดผลกำไรสูงสุด ดังหลักการพื้นฐานทางทฤษฎีอุปทาน คือ อุปทานหมายถึงปริมาณสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้ผลิตหรือผู้ขายจะเสนอขายที่ระดับราคาต่างกันในเวลาและสถานที่หนึ่ง โดยปัจจัยอื่นๆ คงที่ อุปทานจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้ากับปริมาณสินค้า และกฎอุปทาน (Law of supply) กล่าวไว้ว่าเมื่อราคาสินค้าสูงขึ้น ปริมาณสินค้าที่เสนอขายในตลาดจะมากขึ้น และเมื่อราคาสินค้าลดลงปริมาณสินค้านั้นจะเสนอขายน้อยลงด้วย หรืออีกนัยหนึ่งปริมาณสินค้าที่จะเสนอขายจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับราคาสินค้านั้น (บรรลุ พุฒิกุล, สานิต เก้าเอี้ยน และเอื้อศิริจินดา, 2549, น.7) นอกจากนี้การตลาดยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ส่วนระยะทางและความสะดวกสบายในการขนส่ง มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต และมีผลต่อราคาไก่เนื้อมีชีวิตและราคาผลิตภัณฑ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ขณะเดียวกันต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าประเทศคู่แข่งทางการค้า จะส่งผลกระทบต่อ การส่งออก และส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของการตลาดดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าแต่ละองค์ประกอบของการตลาดมีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อโดยตรง และบางองค์ประกอบของการตลาดมีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อการบริหารจัดการฟาร์ม ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ดังนี้

การตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการฟาร์ม

ภาพที่ 7 ความสัมพันธ์ด้านการตลาด การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับต่ออุตสาหกรรมไก่เนื้อโดยเป็นทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อของเกษตรกรในประเทศ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ นโยบายการเมือง และสภาวะเศรษฐกิจ สังคม

1. นโยบายการเมือง

นโยบายการเมืองของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไก่เนื้อ ซึ่งรัฐบาลอาจมีหลากหลายนโยบายที่เกี่ยวข้อง แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะมุ่งเน้นนโยบายที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไก่เนื้อ 3 นโยบาย คือ นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ นโยบายการควบคุมและป้องกันสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ และนโยบายการควบคุมและป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก

กรอบแนวคิดพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในอดีตให้ความสำคัญต่อการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ของการพัฒนา คือมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อการส่งออก โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์มาใช้ขยายฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างรายได้และการมีงานทำ ดังนั้นทิศทางการกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ ของรัฐบาล จึงตอบสนองต่อกรอบแนวความคิดดังกล่าว โดยภาครัฐได้เข้ามามีบทบาททั้งในด้านการลงทุนใช้จ่ายและการกำกับส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการขยายการผลิตไปในทิศทางที่ต้องการ เช่น การกำหนดระเบียบข้อบังคับทางการตลาดและให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับ จัดให้มีการสนับสนุนให้มีบริการในสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำหน้าที่การตลาดต่างๆ แก่หน่วยธุรกิจ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจ

เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ เช่น บริการข่าวสารทางการตลาด การหาตลาดต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนั้นยังเข้าแทรกแซงกลไกของตลาดในบางกรณีหรือเป็นครั้งคราว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สำหรับการส่งออกไก่แช่แข็งมีบทบาทสำคัญในหมวดสินค้าปศุสัตว์ของไทย ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีนโยบายให้การสนับสนุนส่งเสริมการส่งออกด้วยเช่นกัน โดยรัฐบาลได้มีนโยบายหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไก่เนื้อ 3 ประการ คือ (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.32)

1.1 นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์

ปัญหาการแย่งอาหารระหว่างมนุษย์กับสัตว์เศรษฐกิจ (Food-feed competition) เป็นปัญหาสำคัญระดับโลก และพบว่าผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ในปี 2002 มีปริมาณรวม 604 ล้านตัน สามารถจำแนกเป็นอาหารสัตว์ปีกร้อยละ 37 อาหารสุกรร้อยละ 32 อาหารโคนมร้อยละ 17 อาหารโคเนื้อร้อยละ 8 อาหารสัตว์น้ำและสัตว์เลี้ยงอื่นๆ ร้อยละ 6 จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าร้อยละกว่า 80 เป็นอาหารสัตว์ปีก สุกร และ โคนม ซึ่งต้องใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพสูงที่อาจนำมาใช้เป็นอาหารมนุษย์ได้ ด้วยอัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราการขยายตัวของพลเมืองโลกร้อยละ 1.7 ต่อปี การแก่งแย่งอาหารระหว่างมนุษย์และสัตว์เลี้ยงจะเป็นปัญหาที่เพิ่มความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต หากอัตราการเพิ่มผลผลิตพืชอาหารของโลกยังเพิ่มได้ในอัตราต่ำ การแก่งแย่งอาหารระหว่างมนุษย์และสัตว์เลี้ยงจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้ปัญหาวัตถุดิบที่นำไปใช้ประกอบอาหารสัตว์จะยิ่งขาดแคลน ขณะเดียวกันในปัจจุบันมนุษย์ได้มีการนำปลาบางชนิดที่นำมาทำเป็นปลาป่นหรือปลาป่นสำหรับสัตว์ มาใช้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ปลาสำหรับมนุษย์เพิ่มขึ้น ถั่วเหลืองถูกนำมาแปรรูปเป็นเนื้อเทียมและอาหารมนุษย์อีกหลายรูปแบบ ปลาซิวที่เคยใช้เลี้ยงสุกรและเป็ดเกือบทั้งหมด บัดนี้ถูกนำมาใช้เป็นอาหารมนุษย์ในรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ เหตุการณ์ดังกล่าวจะยิ่งส่งผลการแก่งแย่งอาหารระหว่างมนุษย์และสัตว์เลี้ยงจะยิ่งทวีความรุนแรงสูงขึ้น (เขาวมาลย์ คำเจริญ, 2546, น.137)

การขยายตัวในการผลิตปศุสัตว์ของประเทศไทย มีแนวโน้มคล้ายคลึงกับประเทศที่พัฒนาแล้ว คือ มีการขยายตัวในภาคการผลิตปศุสัตว์ที่ให้ผลตอบแทนรวดเร็ว เช่น สุกรและสัตว์ปีก ซึ่งการขยายตัวในการผลิตที่มีปริมาณที่มากขึ้นทั้งสุกรและสัตว์ปีก ย่อมต้องมีการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นเช่นกัน จึงทำให้เกิดการใช้ข้าวโพด ถั่วเหลือง ปลาป่น ในปริมาณที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันผลผลิตของวัตถุดิบอาหารสัตว์ดังกล่าวขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่มากเพียงพอ ทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารสัตว์ดังกล่าว จึงต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ขาดแคลน โดยเริ่มจากการนำเข้ากากถั่วเหลืองและปลาป่น เมื่อประมาณ 20 ปี ที่ผ่านมา และต่อมาถึงขั้นต้องนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2535 เป็นต้นมา มาตรการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ

เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะผู้เลี้ยงไก่และสุกร ซึ่งเกษตรกรต้องปรับตัวเพื่อรองรับปัญหาการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ (สุรชน ต่างวิวัฒน์, 2540, น.1)

นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ของรัฐบาล ได้มีการกำหนดมาตรการที่สำคัญ 2 มาตรการ คือ (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล, 2539, น.35)

1) มาตรการเรียกเก็บค่าธรรมเนียพิเศษวัตถุดิบอาหารสัตว์ ประเทศไทยเริ่มนำระบบการเรียกเก็บค่าธรรมเนียพิเศษ (Surcharge) วัตถุดิบอาหารสัตว์มาใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่เดือนมีนาคม 2533 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2533 ให้ประกาศยกเลิกการควบคุมการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ และอนุญาตให้นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ 3 ชนิด คือ ข้าวโพด ปลายป่น และกากถั่วเหลือง ได้โดยเสรี พร้อมปรับอัตราขาเข้าให้อยู่ในอัตราเดียวกัน คือ ร้อยละ 6 และให้กระทรวงพาณิชย์ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งสินค้าออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 เรียกเก็บค่าธรรมเนียพิเศษ (Surcharge) เพิ่มเติมในกรณีที่ราคานำเข้าต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนด รัฐบาลจะกำหนดราคาขั้นต่ำ-สูง ของเมล็ดถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง ปลายป่น และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยกำหนดราคาขั้นต่ำสุด ณ กรุงเทพมหานคร ราคานำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เมื่อรวมกับภาษีปกติและค่าธรรมเนียพิเศษแล้ว จะต้องไม่ต่ำกว่าราคาประกันขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนดไว้ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียพิเศษมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการรักษาเสถียรภาพด้านราคาของผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศ การปรับค่าธรรมเนียพิเศษให้สูงขึ้นหรือต่ำลงขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศ และราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ของต่างประเทศ คือ ถ้าปริมาณผลผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศมีมากและมีราคาต่ำกว่าต่างประเทศ การปรับค่าธรรมเนียพิเศษจะอยู่ในเกณฑ์สูง หากผลผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ภายในประเทศมีปริมาณน้อยและราคาสูง ไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ ก็จะปรับค่าธรรมเนียพิเศษให้ต่ำลง เพื่อให้มีการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์มาใช้ในประเทศให้เพียงพอ

2) มาตรการกีดกันการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ สืบเนื่องจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ชนิดต่างๆ ที่นำเข้าจากต่างประเทศเพื่อผลิตปศุสัตว์ส่งออก โดยแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าประเภทต่างๆ เป็นการสร้างรายได้ให้กับประเทศปีละเป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันการทำธุรกิจเกี่ยวกับปศุสัตว์ในประเทศโดยเฉพาะผู้ที่ทำการผลิตเพื่อการส่งออก ไม่สามารถทำการแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ เพราะมีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า อันเนื่องมาจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ในประเทศมีไม่เพียงพอ ต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ดังกล่าว แต่เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศไม่ให้ได้รับผลกระทบจากการนำเข้าดังกล่าว จึงต้องมีมาตรการช่วยเหลือผู้เลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะผู้ผลิตเพื่อการส่งออกให้สามารถขยายตัวในตลาดต่างประเทศต่อไป จึงได้ส่งเรื่องให้สำนักงานกฤษฎีกาศึกษาความตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2548 โดย

ประกาศคณะปฏิวัติที่ 329 และได้รับความเห็นชอบว่าสำหรับผู้ประกอบการที่นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์จากต่างประเทศมาผลิตเนื้อสัตว์ เพื่อการส่งออกโดยมีการเลี้ยงด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ คือ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาลงทุนทำเป็นอุตสาหกรรมอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นการเลี้ยงที่มีหลักประกันความเสี่ยงต่อความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ให้สามารถคืนภาษีนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ ซึ่งกรมศุลกากรได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2539 เป็นต้นไป ผู้ส่งออกสินค้าปศุสัตว์ที่ต้องการขอคืนภาษีตามสูตรมาตรฐานจะต้องระบุชื่อ ผู้นำหนักสุทธิของสินค้าในใบแนบสินค้าขาออกให้ชัดเจน และต้องจัดทำบัญชีการใช้วัตถุดิบที่ขอคืนอากรอย่างชัดเจน เพื่อกรมศุลกากรสามารถตรวจสอบได้ว่ามีการใช้วัตถุดิบนำเข้ามาผลิตสัตว์ส่งออกจริง โดยให้ผ่อนผันการคุ้มครองอย่างสำหรับผลิตภัณฑ์ตามสูตรมาตรฐาน

รสดา เวชฎาพันธุ์ (2539, น.2) ได้ทำการวิเคราะห์แบบจำลองอุปทานและอุปสงค์ไก่เนื้อของไทย ในระหว่างปี 2519-2536 พบว่าตัวแปรด้านอาหารไก่สำเร็จรูปที่แท้จริงของไทย ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2 ต่อปี ส่งผลทำให้ปริมาณการผลิตไก่เนื้อของไทย ปริมาณการบริโภคไก่เนื้อภายในประเทศของไทย และปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่น จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.19 0.96 และ 5.78 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรไทยได้รับ ราคาขายปลีกไก่เนื้อทั้งตัวของไทย และราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่น จะลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.12 0.72 และ 1.81 ต่อปี ตามลำดับ หากรายได้ประชาชาติต่อหัวที่แท้จริงของญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี ส่งผลให้ปริมาณการผลิตไก่เนื้อของไทย ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่น ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรไทยได้รับ ราคาขายปลีกไก่เนื้อทั้งตัวของไทย และราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่น จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.09 87.32 0.18 1.05 และ 2.62 ต่อปี ตามลำดับ

นโยบายการเก็บภาษีนำเข้าและเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ ปลาป่น ถั่วเหลือง และข้าวโพด ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหล่านี้มีราคาสูงขึ้น เมื่อนำมาใช้ผสมเป็นอาหารสัตว์ ทำให้ราคาอาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้น ส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิตสัตว์สูงขึ้น ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ผลิตเนื้อสัตว์ และผู้ส่งออกเนื้อสัตว์ แต่จะส่งผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดภายในประเทศ (นิรันดร์ อ่วมทิพย์, 2541, น.3) นโยบายนี้ยังก่อให้เกิดความยากลำบากในการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อควบคุมการผลิตทั้งในแง่ราคาและปริมาณผลผลิตสัตว์ ขณะเดียวกันยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ทำให้ประสิทธิภาพด้านต้นทุนสูงขึ้นและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจหรือรายได้ลดน้อยลง

สรุป นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ ส่งผลโดยตรงกับต้นทุนอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อเนื่องทำให้ต้นทุนในการผลิตสัตว์มีต้นทุนที่สูงขึ้น ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสัตว์ลดลง นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการฟาร์ม

1.2 นโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อไก่

ปัญหาความปลอดภัยของอาหาร เป็นปัญหาที่มีลำดับความสำคัญเป็นระดับต้นๆ ของการผลิตสัตว์เพื่อการบริโภค ประเทศไทยได้รับบทเรียนจากการที่ผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ส่งออกที่ถูกประเทศผู้นำเข้าส่งกลับ เนื่องจากตรวจพบสารตกค้างของคลอแรมเฟนิโคล (Chloramphenicol) และไนโตรฟูวาเรนส์ (Nitrofurans) เกินพิกัดที่อนุญาตให้มีได้ ส่งผลให้มีการตรวจสอบระดับสารดังกล่าวในผลิตภัณฑ์สัตว์ทั้งสองถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ของผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกมาในระยะเวลาหลังรัฐบาลไทยได้แสดงให้เห็นความเข้มงวดในการควบคุมการใช้ผลิตภัณฑ์สารต้องห้ามดังกล่าว และตรวจสอบระดับการตกค้างในสินค้าส่งออกจนเป็นที่พอใจของตลาดของประเทศผู้นำเข้า มาตรการที่รัฐบาลออกมาควบคุมการใช้วัตถุเติมในอาหารสัตว์และตรวจสอบสารตกค้างในผลิตภัณฑ์สัตว์นับว่าเป็นก้าวสำคัญในการสร้างความปลอดภัยของอาหาร (เยวามาลย์ คำเจริญ, 2546, น.140)

ความปลอดภัยของอาหาร (Food safety) เป็นข้อเรียกร้องของผู้บริโภคที่ทำท้าทายความสามารถของอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์เพื่อการบริโภค และอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ยุคใหม่เป็นอย่างมาก ความกังวลของผู้บริโภคที่มีต่อความปลอดภัยของอาหารจากผลิตภัณฑ์สัตว์เริ่มต้นมาจากการเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดโรคในมนุษย์ของสารตกค้างจากวัตถุดิบที่เติมในอาหารสัตว์ รวมถึงปฏิชีวนสารเร่งการเจริญเติบโต (Antibiotic growth promoter) ในผลิตภัณฑ์สัตว์และการแพร่กระจายของเชื้อโรคคือยา ซึ่งเชื่อว่าเกิดการกลายพันธุ์ของเชื้อจุลินทรีย์ในตัวสัตว์หลังจากได้รับปฏิชีวนสารเร่งการเจริญเติบโตในอาหารสัตว์ติดต่อกันมาหลายชั่วอายุตลอดช่วง 50 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้จะคือต่อปฏิชีวนสารเร่งการเจริญเติบโตได้อย่างกว้างขวางแล้ว เชื้อคือยาเหล่านี้ยังสามารถถ่ายทอดยีนต้านมาสู่เชื้อชนิด (Species) อื่นรวมทั้งเชื้อก่อโรคมมนุษย์ได้ จนเป็นที่กังวลกันว่าจะทำให้การรักษาในมนุษย์จะกระทำกันได้ยากขึ้น สวีเดนเป็นประเทศแรกที่ออกกฎหมายห้ามใช้สารเร่งการเจริญเติบโตดังกล่าวโดยสิ้นเชิง เพื่อลดความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยของอาหารและผ่อนคลายความกังวลของผู้บริโภค ต่อมาภายหลังประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ตั้งเป้าหมายในปี 2006 จะไม่มีการใช้สารเร่งการเจริญเติบโตในอาหารสัตว์ (เยวามาลย์ คำเจริญ, 2547, น.591)

สารพิษตกค้างในเนื้อไก่เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเนื้อไก่ไปยังประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศญี่ปุ่นและประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป ซึ่งส่งผลกระทบต่อ

ต่อแผนการผลิตและกระบวนการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงได้ออกมาตรการควบคุมการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์และการตรวจสอบสารตกค้างในผลิตภัณฑ์สัตว์ ซึ่งนับว่าเป็นก้าวสำคัญในการสร้างความปลอดภัยของอาหาร และสร้างความมั่นใจให้กับประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์ (เขวามาเลย์ คำเจริญ, 2546, น.140)

ปัญหาด้านสุขอนามัยในสินค้าเนื้อไก่ ได้แก่ ปัญหาสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ โดยเฉพาะการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศในกลุ่มอียู ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลและภาคเอกชนได้ร่วมมือการแก้ไขปัญหา โดยกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา 4 ประการ คือ ควบคุมการนำเข้ายาและเคมีที่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ควบคุมการใช้ยาในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ควบคุมการใช้ยาสัตว์ภายในฟาร์ม และตรวจหาหาหรือสารตกค้างที่เป็นพิษ

สรุป สารพิษตกค้างในเนื้อไก่ที่เกิดจากการใช้ยาหรือปฏิชีวนสาร ส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ โดยผู้จัดการฟาร์มจะต้องพยายามการผลิตไก่เนื้อให้ได้มาตรฐานตามที่รัฐบาลกำหนด ขณะเดียวกันก็ต้องจัดการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่ต้องการ นอกจากนี้ปัญหาเรื่องสารพิษตกค้างในเนื้อไก่อังส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อโดยส่งผลต่อต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นขณะที่รายได้จากการผลิตที่ลดลง

1.3 นโยบายการควบคุมและป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก

เนื่องจากการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยประสบปัญหาการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้า โดยเฉพาะจากประเทศสหภาพยุโรป ที่มีข้อกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าโดยระบุไว้ว่าเนื้อไก่แช่แข็งที่ส่งเข้าไปจำหน่ายต้องไม่มีการปนเปื้อนของเชื้อนิวคาสเซิล ตลอดจนไก่ที่เลี้ยงรอบพื้นที่ฟาร์มไก่เนื้อเพื่อการส่งออกในรัศมี 25 กิโลเมตร ต้องปราศจากโรคนิวคาสเซิล รัฐบาลโดยกรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดนโยบายการป้องกันรักษาของในสัตว์ปีก คือ โครงการผลิตวัคซีนป้องกันโรคสัตว์ปีกเพื่อสนับสนุนการส่งออก โดยดำเนินการผลิตวัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิลเชื้อเป็น ไม่ต่ำกว่าปีละ 600 ล้านโด๊ส และเชื้อตายไม่ต่ำกว่าปีละ 30 ล้านโด๊ส ผลิตวัคซีนป้องกันโรคกัมโบโรเชื้อเป็น ไม่ต่ำกว่าปีละ 600 ล้านโด๊ส วัคซีนเชื้อตายไม่ต่ำกว่า 30 ล้านโด๊ส รวมทั้งสิ้นผลิตวัคซีนได้ปีละ 1,260 ล้านโด๊ส ตลอดจนเพื่อเป็นการป้องกันโรคนิวคาสเซิลในฟาร์มพื้นที่เพื่อการส่งออก กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการฉีดวัคซีนให้แก่ไก่เนื้อของเกษตรกรที่เลี้ยงในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่เพื่อการส่งออกในรัศมี 25 กิโลเมตร ติดต่อกันเป็นระยะเวลา 3 ปี รวม 5,652 หมู่บ้าน 31 จังหวัด ใน 5 เขตปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคเหนือตอนล่าง (ธานี ภาคอุทัย และวิภาวธน์ ปาณะพล, 2539, น.34)

ปัญหาไข้หวัดนก (Bird influenza) โดยการระบาดของโรคไข้หวัดนกกยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกเนื้อไก่ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาด

หลักที่สำคัญ นับตั้งแต่ไทยประกาศมีโรคไข้หวัดนกระบาดเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 เป็นต้นมา ประเทศคู่ค้าส่วนมากจะห้ามนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทย ทำให้ไทยปรับเปลี่ยนโครงสร้างการส่งออกจากไก่สดแช่แข็งเป็นไก่แปรรูป โดยสัดส่วนการส่งออกไก่สด : ไก่แปรรูป เท่ากับ 5 : 95 โดยปี 2548-2552 ไทยส่งออกเนื้อไก่เฉลี่ยปีละ 312.106 ตัน มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 1.099 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2553 ประเทศไทยส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปรวม 432,200 ตัน มูลค่า 52,222 ล้านบาท มูลค่าเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 13.93 และ 6.91 ตามลำดับ สัดส่วนการส่งออกไก่แปรรูป:ไก่สด เท่ากับ 92:8 (กรมการค้าต่างประเทศ, 2554, ออนไลน์) อย่างไรก็ตามประเทศไทยได้สร้างความมั่นใจในการควบคุมและดูแลให้บริษัทผู้ส่งออกจะต้องเข้าสู่กระบวนการได้รับการรับรองภายใต้มาตรฐานการควบคุมฟาร์มไก่เนื้อ (Compartment) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 2 ประการ คือ 1) ต้องมีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) และ 2) ต้องมีการเฝ้าระวัง (Monitoring) และการเก็บตัวอย่างมาตรวจหาเชื้อโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกที่ครอบคลุมทั้ง H5 และ H7 เพิ่มเติม ตามคำแนะนำขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ทั้งนี้ ภาครัฐควรต้องผลักดันและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไก่เนื้อยื่นความจำนงเพื่อเข้าร่วมดำเนินการตามมาตรฐาน Compartment ด้วยความสมัครใจอย่างแพร่หลายมากขึ้น

สรุป นโยบายการควบคุมและป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก ส่งผลที่ดีต่อการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ทำให้การบริหารจัดการฟาร์มสามารถทำให้การผลิตไก่เนื้อเป็นตามเป้าหมาย ตลอดจนส่งผลที่ดีต่อประสิทธิภาพการผลิตในแง่การยอมรับเนื้อไก่ที่ถูกสุขอนามัยโดยปราศจากเชื้อโรค ส่งผลให้การส่งออกเนื้อไก่เป็นที่ยอมรับจากตลาดต่างประเทศ ขณะที่เกษตรกรผู้ประกอบฟาร์มเลี้ยงสัตว์ได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้น

2. เศรษฐกิจและสังคม

สภาพสังคมและเศรษฐกิจของผู้บริโภค มีผลต่อการบริโภคเนื้อสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื่องจากสัตว์ปีก การบริโภคเนื้อสัตว์ในของสังคมคนไทยมีกระจายอยู่ทั่วทุกภาค เกือบทุกครัวเรือน โดยจะมีความนิยมบริโภคเนื้อสัตว์ควบคู่กับการบริโภคพืชผักชนิดอื่น แต่อย่างไรก็ตามประชาชนคนไทยมีการบริโภคเนื้อสัตว์ในปริมาณที่ต่ำกว่าประเทศทางยุโรป โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่นิยมบริโภคเนื้อสัตว์ ประชาชนคนอเมริกาบริโภคเนื้อโคประมาณ 30 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ประชาชนคนเดนมาร์คบริโภคเนื้อสุกร 65 กิโลกรัมต่อคนต่อปี บริโภคเนื้อไก่ 41 กิโลกรัมต่อคนต่อปี (Herren, 2000, p.29, p.55,p.65) ขณะที่คนไทยนิยมบริโภคเนื้อโคประมาณ 4.5 กิโลกรัมต่อคนต่อปี บริโภคเนื้อสุกร 13 กิโลกรัมต่อคนต่อปี และบริโภคเนื้อไก่ 10.2 กิโลกรัมต่อคนต่อปี (สัญญาชัย จตุรสีทธา, 2543, น.1-5) สภาพสังคมและเศรษฐกิจมีผลต่อการบริโภคเนื้อสัตว์ การ

เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลกระทบต่อบริโภคเนื้อสัตว์และการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ (เขาวมาลัย คำเจริญ, 2546, น.134) เมื่อพิจารณาสภาพสังคม จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าความเชื่อและความนิยมบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่ ส่งผลต่อปริมาณการบริโภคของประชาชนคนไทย ความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยของอาหารจากผลิตภัณฑ์สัตว์ (Food safety) ส่งผลให้ประชาชนมีการบริโภคมากขึ้น

สำหรับความไม่ปลอดภัยของอาหารจากผลิตภัณฑ์สัตว์ มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลักๆ 5 ประการ คือ (เขาวมาลัย คำเจริญ, 2546, น.141; จุฑารัตน์ เศรษฐกุล, 2540, น.37)

- 1) ธรรมชาติของผลิตภัณฑ์สัตว์ ซึ่งอุดมไปด้วยไขมันที่ประกอบจากกรดไขมันอิ่มตัว และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยคอเลสเตอรอล (Cholesterol)
- 2) สารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นสารพิษตกค้างที่เป็นภัยต่อผู้บริโภค เช่น สารตกค้างของยา ฮอร์โมนและฮอร์โมนสังเคราะห์ (Hormone and hormone like compound) อนุพันธ์ของยาฆ่าแมลงและศัตรูพืช และเชื้อโรคต่างๆ ในผลิตภัณฑ์สัตว์
- 3) การปนเปื้อนของจุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรคในช่วงการชำแหละ แปรรูป และการจัดจำหน่าย
- 4) การปนเปื้อนจากปรสิต (Parasite) เช่น พยาธิต่างๆ
- 5) การปนเปื้อนของโลหะหนัก (Heavy metal) เช่น สารปรอท (Hg) สารตะกั่ว (Pb) และแคดเมียม (Cd)

ขณะที่ความนิยมในการบริโภคหรือความพึงพอใจของผู้บริโภค (Consumer appreciation) ส่งผลต่อความต้องการในการบริโภคเนื้อสัตว์ ผู้บริโภคจะตัดสินใจว่าเนื้อนั้นมีคุณภาพดีหรือไม่ นอกจากจะต้องคำนึงคุณภาพในคุณลักษณะ เช่น สีของเนื้อ ความนุ่มความเหนียว ความชุ่มของเนื้อ เป็นต้น ทศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการบริโภคเนื้อสัตว์ยังเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้บริโภคคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้ (จุฑารัตน์ เศรษฐกุล, 2540, น.37)

- 1) มนุษยธรรมหรือการไม่ทารุณสัตว์ (Ethical aspects) ผู้บริโภคจะต่อต้านการเลี้ยงสัตว์อย่างทารุณ เช่น การเลี้ยงสัตว์อย่างหนาแน่นเกินไป ความโหดร้ายและการทำร้ายต่อสัตว์ในระหว่างการเลี้ยงและในขณะที่ทำการเคลื่อนย้าย
- 2) สุขภาพของผู้บริโภค (Health consumer) ผู้บริโภคจะให้ความสำคัญต่อการบริโภคเนื้อในแง่การรักษาสุขภาพของตน โดยจะพยายามหลีกเลี่ยงการบริโภคเนื้อสัตว์ที่อุดมด้วยไขมันหรือคอเลสเตอรอลในปริมาณสูง เนื้อสัตว์ที่มีการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรค เนื้อสัตว์ที่มีการปนเปื้อนสารพิษตกค้าง และการปนเปื้อนปรสิต ที่อาจก่อให้เกิดโรคต่อผู้บริโภค

3) รสชาติของเนื้อสัตว์ ผู้บริโภคมีความพึงประสงค์ที่จะบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพดี และมีรสชาติอร่อยถูกใจผู้บริโภค

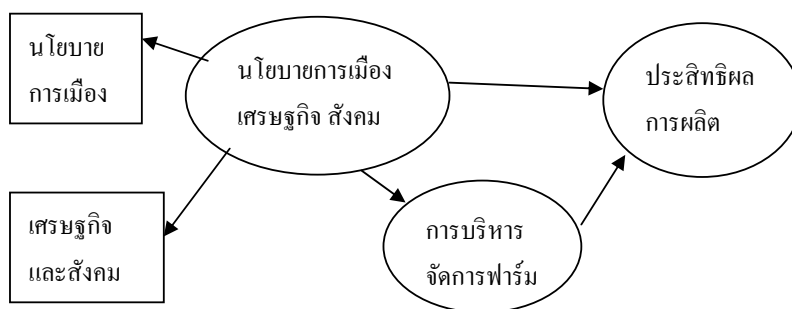
4) สภาพเศรษฐกิจของผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับอำนาจในการซื้อ

รศดา เวชฎาพันธุ์ (2539, น.2) รายงานว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการบริโภคไก่เนื้อภายในประเทศ ขึ้นอยู่กับราคาขายปลีกไก่เนื้อของไทย รายได้ที่แท้จริงต่อหัวของไทย และราคาขายปลีกเนื้อสุกรในกรุงเทพฯ อย่างไรก็ตามสินค้าประเภทไก่เนื้อจัดอยู่ในหมวดสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวันของคนไทย ซึ่งแม้ว่าราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงแต่ปริมาณการบริโภคไก่เนื้อไม่เปลี่ยนแปลงมาก

ความเชื่อมั่นของผู้บริโภค มีผลต่อปริมาณการบริโภคและราคาเนื้อไก่ ในสถานการณ์เมื่อเกิดภาวะโรคระบาดในสัตว์ปีก จะส่งผลทำให้ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในสินค้า ทำให้การบริโภคเนื้อไก่ลดลงและส่งผลทำให้ราคาเนื้อไก่ลดลงตามด้วย (กระแสนรศศ, 2546, น.54-58)

สรุป สภาพเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ มีผลต่อปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ และราคาเนื้อไก่ ในสภาพเศรษฐกิจที่ดีและสภาพสังคมที่มีความเชื่อมั่นในเนื้อไก่ จะส่งผลต่อปริมาณการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้น ดังนั้นการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อจะต้องดำเนินการสอดคล้องกับปริมาณความต้องการบริโภค โดยจะต้องพยายามเร่งการผลิตเพื่อให้มีผลผลิตเป็นไปตามความต้องการ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการฟาร์ม

ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เป็นส่วนสำคัญที่จะเกื้อหนุนการดำเนินงานธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจหลายๆ ประเภท รวมทั้งธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อที่สำคัญ ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และถนน ซึ่งระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเหล่านี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต (Process) หรือกระบวนการเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนมีส่วนเกี่ยวข้องกับต้นทุนในการผลิต การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญ คือ ไฟฟ้า ประปา และถนน

1. ไฟฟ้า

อาวุธ ดันโซ (2538, น.44) รายงานว่าไฟฟ้ามีความจำเป็นต่อการเลี้ยงไก่เนื้อ เพราะอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นที่ใช้ในฟาร์มไก่เนื้อ เช่น เครื่องกก เครื่องผสมอาหาร ตลอดจนแหล่งให้แสงสว่างภายในโรงเรือน จำเป็นต้องอาศัยแหล่งพลังงานจากกระแสไฟฟ้า ดังนั้นฟาร์มไก่จึงควรตั้งอยู่ในทำเลที่ไฟฟ้าเข้าถึง

ไฟฟ้ามีความจำเป็นในฟาร์มไก่เนื้อ โดยไฟฟ้ามีส่วนสำคัญในกระบวนการผลิตตั้งแต่ลูกไก่เข้าสู่ฟาร์ม จะมีการใช้ไฟฟ้ากับเครื่องกกไฟฟ้าที่ใช้ในการกกลูกไก่เฉพาะช่วงกลางคืนในฤดูร้อน หรืออาจจะใช้กกลูกไก่ตลอด 24 ชั่วโมงในช่วงฤดูหนาว โดยใช้ระยะเวลาในการกกลูกไก่เป็นระยะเวลาตลอด 21 วัน นอกจากนั้นฟาร์มไก่เนื้อยังมีความจำเป็นในการใช้ไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่างภายในโรงเรือนไก่ในช่วงตอนกลางคืนจะช่วยเพิ่มระยะเวลาในการกินอาหารและเพิ่มปริมาณการกินอาหารของไก่ เป็นการช่วยเร่งอัตราการเจริญเติบโตของไก่ นอกจากนั้นยังมีการใช้ไฟฟ้ากับเครื่องสูบน้ำกรณีฟาร์มอื่นๆ ใช้แหล่งจากน้ำบาดาล หรืออาจใช้ไฟฟ้ากับเครื่องผสมอาหารสัตว์ในกรณีที่เป็นฟาร์มไก่เนื้อขนาดใหญ่ที่มีการผสมอาหารสัตว์เองภายในฟาร์ม ปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าในฟาร์มไก่เนื้อค่อนข้างสูง ก่อให้เกิดต้นทุนค่ากระแสไฟฟ้าสูงขึ้น ซึ่งค่ากระแสไฟฟ้าเป็นต้นทุนในการผลิตอย่างหนึ่ง หากราคากระแสไฟฟ้ามีราคาสูงจะส่งผลให้ต้นทุนการเลี้ยงไก่เนื้อสูงตาม ส่งผลทำให้ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ลดลง

นอกจากเรื่องต้นทุนค่ากระแสไฟฟ้าแล้ว ความพอเพียงและสม่ำเสมอของกระแสไฟฟ้ามีส่วนสำคัญต่อการผลิตหรือการเลี้ยงไก่เนื้อ หากกระแสไฟฟ้าไม่พอเพียงหรือไฟฟ้าไม่สม่ำเสมอในระหว่างการผลิตหรือการเลี้ยง จะส่งผลเสียต่อผลผลิตไก่ ซึ่งอาจจะทำให้ไก่ภายในฟาร์มมีการตายเพิ่มขึ้น หรือมีเจริญเติบโตลดลง

2. ประปา

เอเวียเจน (Aviagen, 2009, p.5) กล่าวว่าประปาก็มีความสำคัญสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ เพราะประปาเป็นแหล่งน้ำสำหรับการบริโภคของไก่เนื้อ น้ำที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อมีผลต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของไก่ ชวนิศดากร วรวรรณ และคนอื่นๆ (2528, น.71); อรวรรณ ชินราศรี (2547, น.61-73) รายงานว่าไก่เนื้อจำนวน 100 ตัว จะมีความต้องการน้ำวันละ 8 ลิตร ฟาร์มไก่เนื้อที่มีโรงเรือนที่มีขนาดพื้นที่ 10X100 เมตร หรือ 1,000 ตารางเมตร สามารถเลี้ยงไก่ 8,000-10,000 ตัว ในแต่ละโรงเรือนจะต้องใช้น้ำสำหรับการบริโภคของไก่ถึงจำนวน 64-80 ลิตรต่อโรงเรือนต่อวัน นอกจากนี้ปริมาณน้ำมีความสำคัญต่อการเลี้ยงไก่แล้ว คุณภาพน้ำก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน คิวโรซ (Quiroz, 2008, p.10) รายงานว่าน้ำมีความสำคัญต่อสมรรถภาพการผลิต น้ำที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ที่มีความสกปรก กล่าวคือ มีการปนเปื้อนจุลินทรีย์ เชื้อรา และฝุ่นละออง จะส่งผลในทางลบต่อสมรรถภาพการผลิต (การเจริญเติบโต การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ เป็นต้น) ของไก่เนื้อ

แลคซี (Lacy, 2002, p.4) กล่าวว่าฟาร์มเลี้ยงไก่ขนาดใหญ่ควรจะต้องติดตั้งมิเตอร์น้ำ เพื่อที่จะสามารถตรวจสอบปริมาณการกินน้ำของไก่ในฝูง และเพื่อสังเกตการณ์ป่วยของไก่ในฝูง ตลอดจนสามารถตรวจสอบการให้ผลผลิตของไก่ในฝูง นอกจากนี้จะนำมาใช้เพื่อการบริโภคของไก่แล้ว ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อยังมีความต้องการน้ำเพื่อใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ภายในฟาร์ม เช่น ทำความสะอาดโรงเรือน ล้างอุปกรณ์ต่างๆ โดยทั่วไปพบว่าฟาร์มไก่เนื้อมีความจำเป็นต้องมีการใช้น้ำในปริมาณมาก ซึ่งเป็นต้นทุนในการผลิตอย่างหนึ่ง หากราคาน้ำประปามีราคาสูง จะส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตที่สูงตามไปด้วย ขณะเดียวกันปริมาณและความสม่ำเสมอของประปามีผลต่อกระบวนการผลิตหรือการเลี้ยงไก่เช่นเดียวกับกระแสไฟฟ้า

บัคกิง, จาค็อบบี้, แมคเธอร์, รีเอรี่ และแนส (Bucking, Jacob, Leary and Naas, 1998, p.12) และอรวรรณ ชินราศรี (2547, น.51) รายงานว่าทั้งไฟฟ้าและประปาเป็นระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการเลี้ยงไก่ในระบบโรงเรือนแบบปิด เพราะโรงเรือนระบบนี้มีความจำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าเป็นแหล่งพลังงานในการเดินเครื่องพัดลมเพื่อดูดอากาศเย็นเข้าภายในโรงเรือน และดูดอากาศเสียจากภายในโรงเรือนออกภายนอกโรงเรือน ขณะเดียวกันโรงเรือนระบบปิดมีความจำเป็นในการใช้น้ำเพื่อส่งผ่านแผ่นทำความเย็น (Cooling pad) โดยแผ่นทำความเย็นจะทำให้น้ำกระจายตัวมากขึ้นทำให้การระเหยของน้ำดีขึ้น และทำให้อุณหภูมิของอากาศในแผ่นทำความเย็นต่ำกว่าอุณหภูมิบริเวณข้างเคียง พัดลมที่อยู่ด้านหน้าโรงเรือนจะดูดอากาศเย็นเข้าภายในโรงเรือน ช่วยทำให้สภาพอากาศภายในโรงเรือนมีอุณหภูมิที่เหมาะสมกับความต้องการของไก่

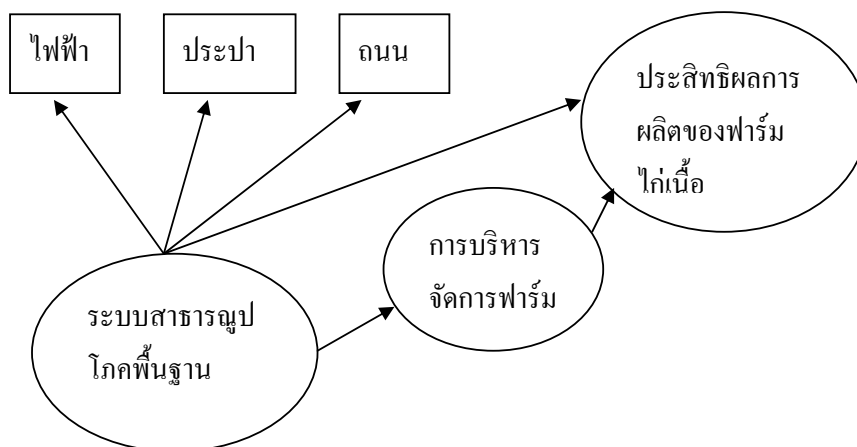
ชัชวาล สุวัฒน์ดิลก (2546, น.69) รายงานว่าการเลี้ยงไก่เนื้อในฟาร์มระบบปิดแบบควบคุมอุณหภูมิ ค่าใช้จ่ายหลักๆ จะเป็นในส่วนของค่าไฟฟ้าและค่าโทรศัพท์ เนื่องจากไก่มีอายุการ

เลี้ยงสั้นเพียง 7-8 สัปดาห์ เท่านั้น จึงจำเป็นต้องให้ไก่กินอาหารมากที่สุดเท่าที่ไก่จะสามารถกินได้ เพื่อให้ลูกไก่เติบโตเร็วที่สุด การให้แสงสว่างเป็นการช่วยเพิ่มเวลากินอาหารให้มากขึ้น โดยเฉพาะในฤดูร้อนตอนกลางวันไก่จะกินอาหารได้น้อยลง การให้แสงสว่างตอนตอนเย็นหรือตอนใกล้รุ่ง จะช่วยให้ไก่ได้กินอาหารชดเชยจากตอนกลางวันได้เป็นอย่างดี ส่วนเรื่องของความร้อนหรือการระบายอากาศในโรงเรือนจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของไก่ การเปิดพัดลมจะช่วยให้การระบายอากาศร้อน ช่วยในการถ่ายเทอากาศเสีย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายด้านโทรศัพท์เป็นค่าใช้จ่ายในการติดต่อประสานงานเล็กน้อย สำหรับค่าน้ำ เกษตรกรจะชดเชยบอบาลาน้ำน้ำขึ้นมาใช้เอง ค่าใช้จ่ายด้าน สาธารณูปโภคเหล่านี้ของโรงเรือนระบบเปิดและปิด เท่ากับ 0.64 และ 1.26 บาท ต่อตัวต่อปี ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 0.84 และ 1.66 ของต้นทุนทั้งหมดต่อไก่ 1 ตัว ต้นทุนค่าไฟฟ้าของโรงเรือนแบบปิดจะสูงกว่าแบบเปิด เนื่องจากระบบปิดมีอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าจำนวนมากกว่า

3. ถนน

ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านถนน มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการผลิตไก่เนื้อเช่นกัน ถนนมีความจำเป็นต่อการขนส่งลูกไก่เนื้อ อาหาร และอุปกรณ์เข้าสู่ฟาร์ม และนำผลผลิตไก่เนื้อจากฟาร์มสู่ตลาด หากระยะทางจากฟาร์มสู่ตลาดที่กำหนดบ่งชี้ในการผลิตและตลาดที่กำหนดผลผลิต ที่มีระยะทางที่ไกล จะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตที่สูงตามไปด้วย ขณะเดียวกันความสะดวกสบายในการเดินทางและการเดินทางที่ปราศจากปัญหาเรื่องผิวจราจร ทำให้เกษตรกรเจ้าของฟาร์มสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ดีของฟาร์ม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ดังต่อไปนี้ คือ ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการฟาร์ม

ภาพที่ 9 ความสัมพันธ์ของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่อเนื้อ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สามารถสรุปตัวแปรแฝงและตัวแปรเชิงประจักษ์ เพื่อนำไปสู่การวิจัย (ตารางที่ 2) ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่อเนื้อ (Effectiveness-EFFECT) เป็นตัวแปรแฝง (Latent variable) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเชิงประจักษ์ คือ น้ำหนักไก่ อัตราการเจริญเติบโต การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่ อัตราการตาย ต้นทุนในการผลิต และรายได้
2. การบริหารจัดการฟาร์ม (Farm management-FARMMAN) ประกอบด้วยคุณภาพทรัพยากร การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต
3. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure-INFRA) ประกอบด้วยไฟฟ้า ประปา และถนน
4. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political economic and social-POLECOSO) ประกอบด้วยนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
5. การตลาด (Market-MARKET) ประกอบด้วยราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ การตลาดภายในประเทศ การตลาดต่างประเทศ และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่

ตารางที่ 2 ตัวแปรแฝงและตัวแปรเชิงประจักษ์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรเชิงประจักษ์
ประสิทธิผล (Effectiveness-EFFECT)	<ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำหนักไก่ (Weight-WEIGH) 2. อัตราการเจริญเติบโต (Growth rate-GROWRATE) 3. การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่ (Feed conversion ratio-FEEDCON) 4. อัตราการตาย (Mortality rate-MORTRATE) 5. ต้นทุนในการผลิต (Cost-COST) 6. รายได้ (Revenue-REVEN)
การบริหารจัดการฟาร์ม (Farm management-FARMMAN)	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณภาพทรัพยากร (Resource quality-QUALIRES) 2. การวางแผนการผลิต (Planning-PRODUCPL) 3. กระบวนการผลิต (Process-PROCESS) 4. การควบคุมการผลิต (Control-CONTROL) 5. เทคโนโลยีการผลิต (Technology-TECHNO)
ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure-INFRA)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไฟฟ้า (Electric-ELECT) 2. ประปา (Water-WATER) 3. ถนน (Road-ROAD)
นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (Political economic and social-POLECOSO)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายการเมือง (Political-POLIT) 2. เศรษฐกิจและสังคม (Social economic-SOCIOECO)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การตลาด (Market-MARKET)	<p>1.ราคาผลิตภัณฑ์ (Meat price-MEATPRIC)</p> <p>2.การตลาดภายในประเทศ (Consumer in Thai-INCONSUM)</p> <p>3.การตลาดต่างประเทศ (Consumer other country-OUTCONS)</p> <p>3.การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Cost of transport-COSTTRAN)</p>
-------------------------	--

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) สาเหตุที่ต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน เพราะจากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้สามารถทดสอบและยืนยันแบบจำลองสมการ โครงสร้าง และความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่เป็นมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นเป็นการวิจัยเพื่อต้องการศึกษาปัจจัยให้ลุ่มลึก และเก็บข้อมูลที่ไม่สามารถเก็บในเชิงปริมาณได้ เนื่องจากการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยที่อาศัยข้อมูลสถิติตัวเลขเป็นหลัก ข้อมูลที่ได้จึงขาดรายละเอียด ไม่ลึกซึ้งในบางแง่มุม จึงต้องนำข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ไม่อาศัยสถิติข้อมูล แต่อาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มาวิเคราะห์ร่วมด้วย เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ต่างๆ ที่ได้พบจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงสรุปไปเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ ทำให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนนำข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อที่มีประสิทธิภาพการผลิตที่ดี

วิธีดำเนินการวิจัยในบทนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นต่างๆ ที่จะนำเสนอ ดังนี้ คือ แนวทางการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) และระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) ซึ่งจะทำการศึกษาเป็นแนวทางขนานควบคู่กันไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้จะใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการเลือกตัวเลือกในแบบสอบถามปลายปิด และการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลักฐานการยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ รวมทั้งสรุปต่าง ๆ ของเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย ขณะที่ยุทธธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2540, น.19) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ และแสดงผลการวิจัยเป็นตัวเลข เป็นค่าสถิติเป็นหลัก การวิจัยในลักษณะนี้จะต้องแปลงสิ่งที่ต้องการวัดให้เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ ซึ่งจะได้อาเป็นตัวเลขที่สามารถนำไปคำนวณทางสถิติต่าง ๆ ต่อไป ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ภายหลังจากได้ทำการเก็บข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบและยืนยันแบบจำลองสมการ โครงสร้าง และความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่เป็นมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

การวิจัยเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ คือ เจ้าของฟาร์ม หรือผู้จัดการ หรือบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งแบบสอบถามจะใช้คำถามแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) เป็นคำถามที่แสดงระดับการวัดที่เป็นค่าคะแนน 1 2 3 4 และ 5 เป็นมาตรวัดจิตพิสัย (Subjective measures) โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะให้คะแนนความเห็นในข้อคำถามแต่ละประเภท

2.ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นระเบียบการวิจัยที่ดำเนินคู่ขนานกับระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการศึกษาปัจจัยให้ลุ่มลึก และเก็บข้อมูลที่ไม่สามารถเก็บในเชิงปริมาณได้ ตลอดจนเพื่อยืนยันข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้เชี่ยวชาญการเลี้ยงไก่เนื้อที่ได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้วิธีการตามแนวทางของอรุณ รักธรรม และณรงค์ กุลนิเทศ (2552, น.104) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ไม่เน้นข้อมูลที่เป็นตัวเลข แต่ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นรายละเอียดที่สำคัญต่าง ๆ ของประชากรที่ศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการดำเนินการวิจัยกับฟาร์มไก่เนื้อในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยมีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากร (Population) เป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ฟาร์มไก่เนื้อประเภทที่ทำสัญญาประกันราคากับบริษัทเอกชน และได้จดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยจากการสำรวจของกรมปศุสัตว์ (2552, น.41) พบว่ามีฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่มีการขึ้นทะเบียนฟาร์ม กับกรมปศุสัตว์ มีจำนวนทั้งสิ้น 352 ฟาร์ม แบ่งเป็นฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม จำนวน 138 ฟาร์ม ฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดราชบุรี จำนวน 150 ฟาร์ม และฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 64 ฟาร์ม

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้มีการกำหนดขนาดและวิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยการคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมและเหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (สมชัย ชาลิตธาดา, 2552, น.63)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

จากจำนวนตัวอย่างที่ได้จากการกำหนดตัวอย่างจากสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างฟาร์มไก่เนื้อที่สุ่มได้ประกอบด้วยฟาร์มไก่เนื้อจากจังหวัดนครปฐม จำนวน 102 ฟาร์ม จังหวัดราชบุรี จำนวนฟาร์ม 109 ฟาร์ม และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 55 ฟาร์ม รวมทั้งสิ้น 266 แต่ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลกับเกษตรกรหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการ

ดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ โดยศึกษาตัวอย่างฟาร์มไก่เนื้อจากจังหวัดนครปฐม 103 ฟาร์ม จังหวัดราชบุรี 123 ฟาร์ม และจังหวัดเพชรบุรี 57 ฟาร์ม รวม 283 ฟาร์ม ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ ซึ่งถือได้ว่าขนาดตัวอย่างมีจำนวนมากเพียงพอ โดยการศึกษาข้อมูลจากฟาร์มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์ม (ภาคผนวก ข)

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยจะใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการเลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม 3 ท่าน ราชบุรี 4 ท่าน และเพชรบุรี 3 ท่าน (ภาคผนวก ง) และได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงไก่เนื้อและมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ อย่างน้อย 2 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ จะมีการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลของฟาร์มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามในแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามที่สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรกลุ่มฟาร์มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามส่วนนี้จะทำเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) เป็นข้อย่อยให้เลือกตอบ และแบบเติมข้อความในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นการออกแบบสอบถามที่ต้องการสอบถามความคิดเห็นจากเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในฟาร์มไก่เนื้อ เกี่ยวกับระดับปัจจัยตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบให้คะแนนความคิดเห็น เป็นแบบระดับคะแนนแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) โดยมีช่วงคะแนนเป็น 1-5 โดยช่วงระดับ 1 หมายถึงมีผลในระดับปฏิบัติการน้อยที่สุด ระดับ 2 หมายถึงมีผลในระดับปฏิบัติการน้อย ระดับ 3 หมายถึงมีผลในระดับปฏิบัติการปานกลาง ระดับ 4 หมายถึงมีผลในระดับปฏิบัติการมาก และระดับ 5 หมายถึงมีผลในระดับปฏิบัติการมากที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามจะครอบคลุมจุดมุ่งหมาย กรอบแนวคิด และเนื้อหาของวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยคำนึงถึงแบบสอบถามจะต้องมีความชัดเจนในเนื้อหา ผู้ตอบสามารถเข้าใจคำถามได้อย่างชัดเจน ตลอดจนผู้ตอบจะสามารถตอบคำถามได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย กรอบแนวความคิด เนื้อหาของวัตถุประสงค์ และมีความชัดเจนที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าใจได้ง่าย

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระและความเหมาะสมของความหมาย

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร และปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

5. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการเป็นกำหนดรายข้อคำถามซึ่งจะเป็นคำถามที่ไม่สามารถเก็บได้ในเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งช่วยทำให้สามารถตอบคำถามได้ชัดเจนยิ่งขึ้น วิธีการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการสนทนา และใช้คำถามสอดแทรกไปกับการสนทนา โดยพยายามใช้คำถามให้น้อยข้อที่สุด

คุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

คุณภาพของเครื่องมือจะต้องคำนึงและครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์การวิจัย ตลอดจนต้องมีความถูกต้องในการสร้าง (Construct validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ดังนี้

1. ความถูกต้องในเนื้อหา เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัยซึ่งได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ดังนั้นเครื่องมือแบบสอบถามครั้งนี้จึงได้ครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องในเนื้อหาสาระ

2. ความเชื่อถือได้ การวัดความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับฟาร์มไก่เนื้อที่มีลักษณะการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อคล้ายคลึงกันและมีการบริหารจัดการฟาร์มใกล้เคียงกัน และผู้วิจัยใช้วิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency method) แบบครอนบาคแอลฟา (Cronbach alpha) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแต่ละรายการคำถาม (ตารางที่ 3-8) โดยค่าแอลฟาที่มีค่าต่ำกว่า 0.50 ถือว่าเชื่อถือได้น้อย ค่าแอลฟาอยู่ระหว่าง 0.50-0.65 เป็นค่าที่เชื่อถือได้ปานกลาง และค่าแอลฟามีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป เป็นค่าที่มีความเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง และจากการนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับฟาร์มทดลอง พบว่าแบบสอบถามของผู้วิจัยมีความเชื่อถือได้ในระดับค่อนข้างสูงในทุกประเด็นคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผู้วิจัยเสนอขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงปลุสศัตว์จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เพื่อแจ้งให้ทราบและเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในฟาร์มไก่เนื้อในเขตพื้นที่ที่หน่วยงานดังกล่าวรับผิดชอบ พร้อมทั้งอธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ทราบ รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับผู้ตอบแบบสอบถามว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการประกอบกิจการของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 มอบแบบสอบถามให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในพื้นที่ดังกล่าว พร้อมชี้แจงเนื้อหาสาระ เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น พร้อมนัดหมายวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน

มิถุนายน 2553-สิงหาคม 2553 และในระหว่างรอการตอบแบบสอบถามจากเกษตรกร ผู้วิจัยได้พยายามติดต่อสอบถามความคืบหน้าตลอดเวลา เมื่อถึงกำหนดเวลานัดหมายรับตอบแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง พร้อมทั้งตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จากนั้นได้รวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการเก็บข้อมูลจากวิธีวิจัยทางคุณภาพครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม รายละเอียดในส่วนที่ไม่สามารถเก็บจากข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพจะนำมาใช้ประกอบคำอธิบายสภาพแวดล้อมของตัวแปร ซึ่งจำเป็นต้องใช้รายละเอียดที่เป็นข้อสนเทศที่สามารถขยายความในเชิงปริมาณให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยกลุ่มสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญการเลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม 3 ราย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญการเลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดราชบุรี 4 ราย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญการเลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดเพชรบุรี 3 ราย (ภาคผนวก ง) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ทั้งหมดใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการประสานขอความร่วมมือกับผู้ให้ข้อมูล โดยนัดหมายวันในการให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการแจ้งด้วยหนังสือทางราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบคำถาม และขออนุญาตบันทึกเสียงการให้สัมภาษณ์ และจัดบันทึกข้อมูลในประเด็นที่สำคัญ ๆ เพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำมาดำเนินการตามวิธีการของอรุณ รักรธรรม และณรงค์ กุลนิเทศ (2552, น.104)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์สถิติ (กัลยา วานิชย์บัญชา,

2549, น.133-134) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อของฟาร์มไก่เนื้อในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เป็นการวิเคราะห์ในสถิติเป็นค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรแต่ละตัวที่เกี่ยวข้องต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรแต่ละตัวที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อให้ทราบลักษณะของการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) และวิเคราะห์สหสัมพันธ์ทวิ (Correlation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์สถิติ

เนื่องจากลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนั้นจึงต้องนำผลการวิเคราะห์มาแปลผลตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548, น.77)

เกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ

4.50-5.00 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

3.50-4.49 อยู่ในเกณฑ์มาก

2.50-3.49 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

1.50-2.49 อยู่ในเกณฑ์น้อย

1.00-1.49 อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ทวิ เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงประจักษ์ (Observed variables) กับตัวแปรเชิงประจักษ์ทุกตัว โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.00-0.29	ต่ำ
0.30-0.70	ปานกลาง
0.71-1.00	สูง

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmative factor analysis: CFA)

เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงประจักษ์กับตัวแปรแฝง (Latent variables) และเป็นวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จสำหรับวิเคราะห์สถิติ (สุภามาส อังสุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2552, น.21-25 และ น.116-151)

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้สถิติที่สำคัญในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล ดังนี้ ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ดัชนีวัดความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ดัชนีความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ ได้แก่ ดัชนี NFI (Normal Fit Index) และดัชนี RFI (Relative Fit Index) ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Squared Residual: RMR) และดัชนีค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ และบันทึกข้อมูลคำตอบจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทุกคน มาวิเคราะห์โดยใช้แนวทางของอรุณ รักรธรรม และณรงค์ กุลนิเทศ (2552, น.104) รายละเอียดดังนี้

1. การลดทอนข้อมูล (Data reduction) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง และลดทอนข้อมูลให้เหลือเฉพาะที่ตรงประเด็นคำถาม
2. การจัดระเบียบข้อมูล (Data display) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทำการลดทอนแล้ว มาจำแนกตามประเด็นที่สัมภาษณ์
3. การหาข้อสรุปและตีความ (Conclusion interpretation) ผู้วิจัยได้สรุปและตีความในรูปการพรรณนาตามแนวคิดการวิจัยที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ และนำมาใช้ประกอบการอภิปรายผลต่อไป

การสร้างมาตรวัดและนิยามปฏิบัติการ

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างมาตรวัดต่าง ๆ ซึ่งในการสร้างมาตรวัดครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องในการสร้าง (Construct validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability)

ความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยได้ประมวลข้อคำถามในแบบสอบถามที่ได้จากการสำรวจเอกสาร และเป็นคำถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scal) เป็นคำถามที่แสดงระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาค (Interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดหน่วยวัดที่ระดับคะแนน 1 2 3 4 และ 5 เป็นมาตรวัดจิตพิสัย (Subjective measures) โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนตามความคิดเห็นในข้อคำถามแต่ละข้อ โดยให้คะแนน 1 คะแนนในกรณีที่ระดับปฏิบัติจริงมีผลน้อยที่สุด ให้คะแนน 2 คะแนน ในกรณีระดับปฏิบัติจริงมีผลน้อย ให้คะแนน 3 คะแนน ในกรณีที่ระดับปฏิบัติจริงมีผลปานกลาง ให้คะแนน 4 ในกรณีที่ระดับปฏิบัติจริงมีผลมาก และให้คะแนน 5 ในกรณีที่ระดับปฏิบัติจริงมีผลมากที่สุด

การหาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้ความสอดคล้องภายใน (Internal consistency method) แบบครอนบาคอัลฟา (Cronbach alpha) โดยพิจารณาคุณภาพรายข้อ (Item-total correlation, r) โดยคำถามรายข้อที่มีคุณภาพเมื่อค่า r มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.2 และเมื่อพิจารณาคุณภาพโดยรวมพิจารณาที่ค่า Cronbach alpha มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 ในการวิจัยครั้งนี้ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือได้มีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ ซึ่งจำแนกตามตัวแปรแฝงและตัวแปรเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนข้อคำถามของมาตรวัดตัวแปร

มาตรวัดตัวแปร	จำนวนรายข้อคำถาม	Cronbach's alpha
1.การจัดการฟาร์ม		
1.1 คุณภาพทรัพยากร	4	0.933
1.2 การวางแผนการผลิต	3	0.923
1.3 กระบวนการผลิต	6	0.977

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรวัดตัวแปร	จำนวนรายข้อคำถาม	Cronbach's alpha
1.4 การควบคุมการผลิต	7	0.967
1.5 เทคโนโลยีการผลิต	7	0.977
2.ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน		
2.1 ไฟฟ้า	3	0.912
2.2 ประปา	3	0.921
2.3 ถนน	4	0.954
3. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม		
3.1 การเมือง	3	0.921
3.2 เศรษฐกิจ สังคม	3	0.962
4.การตลาด		
4.1 ราคาผลิตภัณฑ์	2	0.957
4.2 ตลาดภายในประเทศ	2	0.869
4.3 ตลาดต่างประเทศ	1	0.802
4.4 การขนส่ง	2	0.758
5.ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ		
5.1 ประสิทธิภาพการผลิต	6	0.937

จากกรอบแนวคิดและจากการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ ทำให้สามารถทดสอบและยืนยันแบบจำลองสมการ โครงสร้างและความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ผู้วิจัยจึงได้มีการนิยามปฏิบัติการในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (Effectiveness of broiler farms: EFFECT) หมายถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานหรือการประกอบเลี้ยงไก่ของฟาร์มไก่เนื้อ โดยการวัดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อสามารถวัดด้วยผลผลิตหลักๆ ดังนี้

1.1 น้ำหนักไก่ (Weight)

- 1.2 การเจริญเติบโต (Growth rate)
- 1.3 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (Feed conversion ratio)
- 1.4 อัตราการตาย (Mortality rate)
- 1.5 ต้นทุนการผลิต (Cost)
- 1.6 รายได้ (Revenue)

ประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็น ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ลำดับข้อ	รายการข้อคำถาม	Correction Item-total Correlation
ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ		
1.	น้ำหนักไก่	0.947
2.	การเจริญเติบโตของไก่เนื้อ	0.558
3.	ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่	0.905
4.	อัตราการตาย	0.923
5.	ต้นทุนการผลิต	0.929
6.	รายได้	0.911
Cronbach's alpha		0.937

2. การบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ (Farm management) หมายถึงการใช้ความรู้ความสามารถด้านการเลี้ยงสัตว์และทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดมาบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อประสบความสำเร็จ การจัดการฟาร์มประกอบด้วยคุณภาพทรัพยากร (Resource quality) การวางแผนการผลิต (Production planning)

กระบวนการผลิต (Process) การควบคุมการผลิต (Production control:) และเทคโนโลยีการผลิต (Technology)

2. คุณภาพทรัพยากร (Resource quality) หมายถึง คุณภาพทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นในการเลี้ยงไก่เนื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญต่อการเลี้ยงไก่เนื้อ ผู้วิจัยได้มีการศึกษาคุณภาพทรัพยากรที่สำคัญ 4 ประการ คือ พันธุ์ไก่ (Breed) อาหารสัตว์ (Feed) แรงงานฟาร์ม (Labor) และคุณภาพโรงเรือน (Henhouse)

2.2 การวางแผนการผลิต (Production planning) หมายถึง การวางแผนในการดำเนินการผลิตภายในฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งประกอบด้วย แผนที่ตอบสนองความต้องการผลผลิต ความแม่นยำของการผลิตตามแผน และความประหยัดของแผนการผลิต

2.3 กระบวนการผลิต (Process) หมายถึงกระบวนการผลิตไก่เนื้อ หรือการเลี้ยงไก่เนื้อ กระบวนการผลิตในฟาร์มไก่เนื้อเริ่มต้นตั้งแต่นำลูกไก่เข้าฟาร์มและเลี้ยงให้โตจนกระทั่งส่งขายยังโรงชำแหละ กระบวนการผลิตจะเกี่ยวข้องกับความตรงต่อเวลาในการดำเนินการ การตรวจสอบความเพียงพอของอาหารสัตว์ การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารสัตว์ การตรวจสอบความสมบูรณ์แข็งแรงของลูกไก่ การตรวจสอบความสม่ำเสมอของความร้อนของกก และการหมั่นดูแลสุขภาพลูกไก่ระหว่างการเลี้ยง

2.4 เทคโนโลยีการผลิต (Technology) หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถตามหลักวิชาการสมัยใหม่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อมาใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนเทคโนโลยีจะเกี่ยวข้องกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่ใช้ในฟาร์มไก่เนื้อ เช่น เครื่องผสมอาหารสัตว์ โปรแกรมการทำวัคซีนไก่

ประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฟาร์ม ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณภาพทรัพยากร 4 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการวางแผนการผลิต 3 ข้อ คำถามเกี่ยวกับกระบวนการผลิต 6 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต 7 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต 7 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นการ
บริหารจัดการฟาร์ม

ลำดับข้อ	รายการข้อความ	Correction Item-total Correlation
คุณภาพทรัพยากร		
1.	พันธุ์ไก่ที่เลี้ยงในฟาร์ม	0.815
2.	อาหารสัตว์ที่ใช้ในฟาร์ม	0.790
3.	แรงงานประจำฟาร์ม	0.799
4.	คุณภาพโรงเรือน (ความสะอาด การระบายอากาศ อุณหภูมิ ฯลฯ)	0.746
Cronbach's alpha		0.933
การวางแผนแผนการผลิต		
1.	แผนการผลิตที่ตอบสนองความต้องการผลผลิต	0.805
2.	ความแม่นยำของการผลิตตามแผน	0.813
3.	ความประหยัดของแผนการผลิต	0.805
Cronbach's alpha		0.923
กระบวนการผลิต		
1.	ความตรงต่อเวลาในการดำเนินการ	0.877
2.	การตรวจสอบความเพียงพอของอาหารเลี้ยงไก่	0.890
3.	การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่อระหว่างการเลี้ยง	0.823
4.	การตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่อที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยง	0.857
5.	การตรวจสอบความสม่ำเสมอในการกระจายความร้อนของกก ในขณะที่กกถูกไก่อ	0.885
6.	การหมั่นดูแลสุขภาพของไก่อในระหว่างการเลี้ยง	0.890
Cronbach's alpha		0.977

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การควบคุมการผลิต		
1.	การควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือน	0.836
2.	การควบคุมความชื้นภายในโรงเรือน	0.860
3.	การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ปีกตาม โปรแกรมที่กำหนด	0.888
4.	การประเมินการเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตายของไก่ ในระหว่างการเลี้ยง	0.873
5.	การประเมินคุณภาพของไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง	0.874
6.	การประเมินคุณภาพของซากไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง	0.836
7.	การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย	0.739
Cronbach's alpha		0.967
เทคโนโลยีการผลิต		
1.	ความรู้ความสามารถของผู้จัดการฟาร์ม	0.835
2.	ความรู้ความสามารถของนักวิชาการสัตวบาลประจำฟาร์ม	0.818
3.	ความรู้ความสามารถของแรงงานประจำฟาร์ม	0.747
4.	ความพร้อมของอุปกรณ์สำหรับกักลูกไก่	0.863
5.	ความพร้อมของอุปกรณ์สำหรับให้อาหาร	0.855
6.	ความพร้อมของอุปกรณ์สำหรับให้น้ำ	0.872
7.	ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ทำวัคซีน	0.845
Cronbach's alpha		0.977

3. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) หมายถึง สาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งประกอบด้วยไฟฟ้า (Electricity) ประปา (Water) และถนน (Road)

ประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในฟาร์ม 3 ข้อ คำถามเกี่ยวกับประปาที่ใช้ในฟาร์ม 3 ข้อ คำถามเกี่ยวกับถนนและความสะดวกในการเดินทางจำนวน 4 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นระบบสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน

ลำดับข้อ	รายการข้อคำถาม	Correction Item-total correlation
ไฟฟ้า		
1.	ความเพียงพอของกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในฟาร์ม	0.862
2.	ความสม่ำเสมอของกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในฟาร์ม	0.866
3.	ความยุติธรรมของราคากแสไฟฟ้า	0.747
Cronbach's alpha		
ประปา		
1.	ความเพียงพอของน้ำประปาที่ใช้ในฟาร์ม	0.838
2.	ความสม่ำเสมอของน้ำประปาที่ใช้ในฟาร์ม	0.831
3.	ความยุติธรรมของราคาน้ำประปาที่ใช้ในฟาร์ม	0.740
Cronbach's alpha		0.921
ถนน		
1.	ระยะทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต	0.699
2.	ความสะดวกในการเดินทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต	0.753
3.	ระยะทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต	0.702
4.	ความสะดวกในการเดินทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต	0.719
Cronbach's alpha		0.954

4. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (Political economic and social policy) หมายถึง นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่เนื้อประกอบด้วย นโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม (

ประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถาม เกี่ยวกับนโยบายการเมือง 3 ข้อ คำถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม 3 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็นนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ลำดับข้อ	รายการข้อคำถาม	Correction Item-total correlation
นโยบายการเมือง		
1.	นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการนำเข้ากากถั่วเหลือง ปลาป่น และข้าวโพด	0.770
2.	นโยบายภาครัฐด้านการป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก	0.768
3.	นโยบายรัฐด้านการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่	0.699
Cronbach's alpha		0.921
เศรษฐกิจ และสังคม		
1.	การมีอำนาจในการซื้อผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ของประชาชน	0.786
2.	ความเชื่อมั่นในผลผลิตและคุณภาพเนื้อไก่/ผลิตภัณฑ์ของประชาชน	0.751
3.	ค่านิยมในการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์	0.716
Cronbach's alpha		0.962

5. การตลาด (Market) หมายถึงการซื้อขายไก่เนื้อและผลิตภัณฑ์ ทั้งการตลาดภายในประเทศและการตลาดต่างประเทศ ตลอดจนราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Meat price) และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Cost of transport)

ประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการตลาด ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับราคาผลิตภัณฑ์จากไก่ 2 ข้อ คำถามเกี่ยวกับตลาดภายในประเทศ 2 ข้อ คำถามเกี่ยวกับตลาดต่างประเทศ 1 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ 2 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความสอดคล้องภายในและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในประเด็น
การตลาด

ลำดับข้อ	รายการข้อคำถาม	Correction Item-total correlation
ราคาผลิตภัณฑ์จากไก่		
1.	ราคาไก่มีชีวิต	0.791
2.	ราคาเนื้อไก่	0.768
Cronbach's alpha		0.957
ตลาดภายในประเทศ		
1.	ปริมาณเนื้อไก่ที่มีเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค	0.729
2.	ความพึงพอใจของผู้บริโภคเนื้อไก่	0.798
Cronbach's alpha		0.869
ตลาดต่างประเทศ		
1.	ตลาดต่างประเทศมีความต้องการเนื้อไก่ในระยะยาว	0.802
Cronbach's alpha		0.758
การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่		
1.	ต้นทุนในการขนส่ง	0.716
2.	การขนส่งทันต่อความต้องการ	0.834
Cronbach's alpha		0.758

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ประกอบด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) โดยการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เท่ากับ 266 คน แต่ในการเก็บข้อมูลจริงผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 283 ชุด ซึ่งนับว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเพียงพอต่อการวิเคราะห์ในครั้งนี้ และเลือกใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโปรแกรมสำหรับวิเคราะห์สถิติ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากกลุ่มตัวอย่าง 10 ราย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของอรุณ รักธรรม และณรงค์ กุลนิเทศ (2552, น.104)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณกับเกษตรกรหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ในระหว่างเดือน มิถุนายน 2553-สิงหาคม 2553 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลกับกับเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อที่เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มจำนวน 283 ฟาร์ม และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบเจาะจงจำนวน 10 ราย จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ผล ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามลำดับ โดยในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยในแต่ละตัวแปรจะพิจารณาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโค้ง (Kurtosis) สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation: CV) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of correlation)

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) โดยวิธีการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax with Kaiser normalization) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดกลุ่มองค์ประกอบย่อย ตลอดจนทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ผลการวิจัยดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ
4. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์ม ไข่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี จำนวน 283 คน โดยมีการแจกแบบสอบถามทั้งหมด 300 ฉบับ และได้รับกลับคืนจำนวน 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.33 การจำแนกตามรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ และอื่น ๆ โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ตอบแบบสอบถาม		
ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าของฟาร์มหรือผู้จัดการฟาร์ม	216	76.30
ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักวิชาการสัตวบาลประจำฟาร์ม	67	23.67
อายุผู้ตอบแบบสอบถาม		
อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่าง 31-60 ปี	250	88.34
อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่ำกว่า 31 ปี	33	11.66
ระดับการศึกษา		
ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3	81	28.62
ระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3	202	71.38
ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่		
ประสบการณ์การเลี้ยงไก่ มากกว่า 6 ปี	246	86.92
ประสบการณ์การเลี้ยงไก่ น้อยกว่า 6 ปี	37	9.68

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ของฟาร์ม		
ขนาดพื้นที่ของฟาร์ม น้อยกว่า 5 ไร่	169	59.72
ขนาดพื้นที่ของฟาร์ม มากกว่า 5 ไร่	107	37.81
ระบบโรงเรือน		
ระบบโรงเรือนไก่เนื้อเป็นแบบฟาร์มเปิด	17	6.00
ระบบโรงเรือนไก่เนื้อเป็นแบบฟาร์มปิด	261	92.23
ระบบโรงเรือนไก่เนื้อเป็นแบบฟาร์มเปิดและปิด	5	1.77
จำนวนไก่ที่เลี้ยงแต่ละรุ่น		
ต่ำกว่า 15,000 ตัว	173	61.13
สูงกว่า 15,000 ตัว	110	38.87
แรงงานจ้างภายในฟาร์ม		
จำนวนแรงงานในฟาร์ม (ต่ำกว่า 3 คน)	190	67.14
จำนวนแรงงานในฟาร์ม (มากกว่า 3 คน)	93	32.86

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร

หลังจากผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของตัวแปรมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) ค่าสัมประสิทธิ์ความผันแปร (Coefficient of variation : CV) เพื่ออธิบายสภาพตัวแปร และค่าความแกร่งของตัวแปรเชิงประจักษ์จำนวน 20 ตัวแปร และตรวจสอบค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงประจักษ์แต่ละตัวโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้จากสูตรช่วงกว้างของชั้นตามวิธีการของเบสต์ (Best) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 น.77) โดยแบ่งอธิบายตามมาตรวัดแต่ละตัว และวิเคราะห์ค่าความเบ้ (Skewness) โดยดูจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกับฐานนิยม ในกรณีข้อมูลแจกแจงแบบปกติค่า Mean=Median=Mode กรณีข้อมูลแจกแจงแบบเบ้ซ้าย ค่า Mean<Median<Mode กรณีข้อมูลแจกแจงแบบเบ้ขวา ค่า Mean>Median>Mode และวิเคราะห์ค่าความโด่ง (Kurtosis) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม

ขั้นตอนการวิเคราะห์ หลังจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Coefficient of correlation) ของตัวแปรเชิงประจักษ์ทุกตัว ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาสภาพประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยรายละเอียดการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 10-20

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์ความผันแปร จำแนกตามตัวแปรด้านประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT)

ข้อที่	ตัวแปรประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	CV %	ระดับ
1	น้ำหนักไก่	3.145	0.587	0.82	0.66	18.66	ปานกลาง
2	การเจริญเติบโต	2.818	0.793	0.57	-0.14	34.52	ปานกลาง
3	ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	2.273	1.177	0.71	-1.04	51.78	น้อย
4	อัตราการตาย	2.291	0.836	1.31	0.79	36.49	น้อย
5	ต้นทุนการผลิต	2.802	0.685	0.57	0.66	24.45	ปานกลาง
6	รายได้	3.152	0.672	-0.54	0.69	21.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือนุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT) ในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด 6 ตัว มีค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.273–3.152 ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ โดยมีค่าเป็น 2.273 และค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่ามากที่สุด คือ รายได้ โดยมีค่าเป็น 3.152 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายของข้อมูลอยู่ในช่วง 0.587–1.177 เมื่อพิจารณาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมดจากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรน้ำหนักไก่ การเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย และต้นทุนการผลิต มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดดังกล่าว มีการแจกแจงแบบเบ้ไปทางขวา ค่าความเบ้ของตัวแปรรายได้มีค่าเป็นลบ แสดงว่าตัวแปรมีการแจกแจงแบบเบ้ไปทางซ้าย ส่วนค่าความโด่งของตัวแปรการเจริญเติบโตและประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ มีค่าเป็นลบ

แสดงว่าค่าความโค้งค่อนข้างแบน การกระจายของข้อมูลค่อนข้างกระจาย สำหรับตัวแปรน้ำหนักไก่ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้ มีค่าเป็นบวก ค่าความโค้งค่อนข้างโค้ง แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย อย่างไรก็ตามค่าความโค้งมีค่าค่อนข้างต่ำไม่เกิน 1 แสดงว่าข้อมูลมีแนวโน้มการกระจายน้อย

เมื่อเปรียบเทียบค่าการกระจายของตัวแปรเชิงประจักษ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันของตัวแปรทุกตัวมีค่าแตกต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 18.66-51.78 ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันมากที่สุด คือ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ โดยมีค่าเท่ากับ 51.78 แสดงว่าความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่เนื้อ มีความคิดเห็นค่อนข้างแตกต่างกัน และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันน้อยที่สุด คือ น้ำหนักไก่ โดยมีค่าเท่ากับ 18.66 แสดงว่าความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับน้ำหนักไก่ มีความคิดเห็นค่อนข้างสอดคล้องกัน

ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ตัวแปรประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ	น้ำหนักไก่	การเจริญเติบโต	ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	อัตราการตาย	ต้นทุนการผลิต	รายได้
น้ำหนักไก่	1					
การเจริญเติบโต	.913**	1				
ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	.863**	.856**	1			
อัตราการตาย	.634**	.690**	.701**	1		
ต้นทุนการผลิต	.651**	.700**	.663**	.935**	1	
รายได้	.487**	.637**	.442**	.776**	.876**	1
$\bar{X}$	3.145	2.818	2.273	2.291	2.802	3.152
S.D.	0.587	0.793	1.177	0.836	0.685	0.672

** p < 0.01 * p < 0.05

จากตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 6 ตัว มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครอบคลุมจำนวน 15 คู่ คิดเป็นร้อยละ 100 และตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.442 - 0.935

สำหรับการวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวแปรที่ได้จากเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยองค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) การตลาด (MARKET) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (INFRA) และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) และองค์ประกอบทั้งหมดดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยย่อย 14 ปัจจัย โดยการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation : CV) และค่าการวิเคราะห์ความสัมพันธ์วิ (Coefficient of correlation) ของตัวแปรเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรด้านการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN)

ข้อที่	ตัวแปรด้านการบริหารจัดการฟาร์ม	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	CV %	ระดับ
1	คุณภาพทรัพยากร	2.885	0.926	0.89	-0.72	32.10	ปานกลาง
2	การวางแผนการผลิต	2.770	0.831	0.97	0.41	30.00	ปานกลาง
3	กระบวนการผลิต	2.699	0.968	0.76	-1.05	35.86	ปานกลาง
4	การควบคุมการผลิต	3.004	0.770	0.33	1.19	25.63	ปานกลาง
5	เทคโนโลยีการผลิต	2.536	1.115	0.65	-1.24	43.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของการบริหารจัดการฟาร์ม (Farm management: FARMMAN) ในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วย

ตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ คุณภาพทรัพยากร (Resource quality: QUALIRES) การวางแผนการผลิต (Production planning: PRODUCPL) กระบวนการผลิต (Process : PROCESS) การควบคุมการผลิต (Production control: CONTROL) และเทคโนโลยีการผลิต (Technology: TECHNO) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าคุณภาพทรัพยากร การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต เป็นปัจจัยมีอิทธิพลต่อประสิทธิผล การผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ มีค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.536-3.004 ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าน้อยสุด คือ เทคโนโลยีการผลิต มีค่า 2.536 และค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากที่สุด คือ การควบคุมการผลิต มีค่า 3.004 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายของข้อมูลอยู่ในช่วงระหว่าง 0.770-1.115 สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรคุณภาพทรัพยากร คุณภาพแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลตัวแปรดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเหมือนกัน ยกเว้นตัวแปรเทคโนโลยีการผลิต มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มากกว่า 1 แสดงว่าเกษตรกรเจ้าของฟาร์มไก่เนื้อมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตที่ค่อนข้างแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมดจากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) พบว่าค่าความเบ้ของตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรมีการแจกแจงแบบเบ้ไปทางขวา ส่วนค่าความโด่งของตัวแปรคุณภาพทรัพยากร กระบวนการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต ค่าเป็นลบ แสดงว่าความโด่งค่อนข้างแบน สำหรับค่าความโด่งของตัวแปรการวางแผนการผลิต และการควบคุมการผลิต มีค่าเป็นบวก ซึ่งค่าความโด่งค่อนข้างโด่ง แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย

เมื่อเปรียบเทียบค่าการกระจายของตัวแปรเชิงประจักษ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันของตัวแปรทุกตัวมีค่าค่อนข้างแตกต่างกัน โดยจะมีค่าอยู่ระหว่าง 25.63-43.97 ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันมากที่สุด คือ เทคโนโลยีการผลิต โดยมีค่าเป็น 43.97 และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันน้อยที่สุด คือ การควบคุมการผลิต โดยมีค่าเป็น 25.63

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารจัดการฟาร์ม

ตัวแปรการบริหารจัดการฟาร์ม	คุณภาพ ทรัพยากร	การวางแผน การผลิต	กระบวนการ ผลิต	การควบคุม การผลิต	เทคโนโลยี การผลิต
คุณภาพทรัพยากร	1				
การวางแผนการผลิต	.849**				
กระบวนการผลิต	.938**	.796**	1		
การควบคุมการผลิต	.936**	.856**	.963**	1	
เทคโนโลยีการผลิต	.820**	.753**	.812**	.802**	1
$\bar{X}$	2.885	2.770	2.699	3.004	2.536
S.D.	0.926	0.831	0.968	0.770	1.115

** $p < 0.01$ * $p < 0.05$

จากตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารจัดการฟาร์ม พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครอบคลุมจำนวน 10 คู่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.753-0.963

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรด้านการตลาด (MARKET)

ข้อที่	ตัวแปรการตลาด	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	CV %	ระดับ
1	ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่	2.779	0.734	-0.360	1.72	26.41	ปานกลาง
2	การตลาดภายในประเทศ	2.800	0.684	0.550	2.48	24.43	ปานกลาง
3	การตลาดต่างประเทศ	2.927	0.564	0.030	2.14	19.27	ปานกลาง
4	การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่	2.904	0.585	-0.110	1.19	20.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของการตลาด (MARKET) ในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Meat price: MEATPRIC) การตลาดภายในประเทศ (Consumer in Thai: INCONSUM) การตลาดต่างประเทศ (Consumer other country: OUTCONS) และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ (Cost of transport: CONTTRAN) มีค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ระหว่าง 2.779-2.927 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ การตลาดภายในประเทศ การตลาดต่างประเทศ และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าต่ำสุด คือ ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ โดยมีค่าเป็น 2.779 และค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ การตลาดต่างประเทศ โดยมีค่าเป็น 2.927 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายของข้อมูลเพียงเล็กน้อยอยู่ในช่วงระหว่าง 0.564-0.734 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกตัวแปรมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลทุกตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด จากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรทั้งหมดเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรมีการแจกแจงแบบเบ้ไปทางขวา ส่วนค่าความโด่งของตัวแปรมีค่าความโด่งระหว่าง 1.19-2.48

เมื่อเปรียบเทียบค่าการกระจายของตัวแปรเชิงประจักษ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันของตัวแปรทุกตัวมีค่าไม่แตกต่างกันมาก มีค่าอยู่ระหว่าง 19.27-26.41 ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันมากที่สุด คือ ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ โดยมีค่าเป็น 26.41 และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันน้อยที่สุด คือ การตลาดต่างประเทศ โดยมีค่าเป็น 19.27

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการตลาด

ตัวแปร	ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่	การตลาดภายในประเทศ	การตลาดต่างประเทศ	การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่
ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่	1			
การตลาดภายในประเทศ	.909**	1		
การตลาดต่างประเทศ	.711**	.806**	1	
การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่	.698**	.782**	.681**	1
$\bar{x}$	2.779	2.800	2.927	2.904
S.D	0.734	0.684	0.564	0.585

** $p < 0.01$ * $p < 0.05$

จากตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรการตลาด พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 ตัว มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครบทุกคู่ จำนวน 6 คู่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.681 - 0.909

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (INFRA)

ข้อที่	ตัวแปรระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	CV %	ระดับ
1	ไฟฟ้า	2.928	0.743	0.15	1.56	25.37	ปานกลาง
2	ประปา	2.885	0.696	0.18	1.90	24.12	ปานกลาง
3	ถนน	2.606	0.650	1.23	3.07	24.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure: INFRA) ในภาพรวมซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด 3 ตัว ได้แก่ ไฟฟ้า (Electricity :ELECT) ประปา (Water: WATER) และถนน (Road: ROAD) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านไฟฟ้า ประปา และถนน เป็นปัจจัยมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.606-2.928 ระบบสาธารณูปโภคด้านถนน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.606 และระบบสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 2.928 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัวมีค่าระหว่าง 0.650-0.743 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลทุกตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมดจากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) พบว่าค่าความเบ้ของตัวแปรระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านไฟฟ้า ประปา และถนน มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านไฟฟ้า ประปา และถนน มีการแจกแจงแบบเบ้ไปทางขวา ส่วนค่าความโด่งของตัวแปรทุกตัวมีค่าเป็นบวก มีค่าระหว่าง 1.56-3.07 แสดงว่ามีค่าความโด่งค่อนข้างโด่ง

ตารางที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ตัวแปรระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ไฟฟ้า	ประปา	ถนน
ไฟฟ้า	1		
ประปา	.981**	1	
ถนน	.825**	.883**	1
$\bar{x}$	2.928	2.885	2.606
S.D.	0.743	0.696	0.650

** p < 0.01 * p < 0.05

จากตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ตัว มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ครอบคลุมจำนวน 3 กลุ่มคิดเป็นร้อยละ 100.00 และตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.825-0.981

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จำแนกตามตัวแปรนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO)

ข้อที่	ตัวแปรนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	CV%	ระดับ
1	นโยบายการเมือง	2.554	0.780	0.41	0.08	30.54	ปานกลาง
2	เศรษฐกิจและสังคม	2.531	0.741	0.21	0.18	29.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political economic and social: POECOSO) ในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด 2 ตัว ได้แก่ นโยบายการเมือง (Political: POLIT) และเศรษฐกิจและสังคม (Social economic: SOCIOECO) มีค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าระหว่าง 2.531-2.554 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่านโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปรเศรษฐกิจและสังคม มีค่าต่ำกว่าตัวแปรนโยบายการเมืองเพียงเล็กน้อย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม มีการกระจายของข้อมูลมีค่าในระดับปานกลางโดยมีค่าอยู่ที่ 0.780 และ 0.741 ตามลำดับ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกตัวแปร มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าการกระจายของข้อมูลทุกตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมดจากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) พบว่าค่าความเบ้ของตัวแปรนโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเป็นบวก แสดงว่าค่าความเบ้แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีการแจกแจงแบบเบ้ไปทางขวา ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีค่าความโด่งเป็นบวก โดยมีค่าระหว่าง 0.08-0.18

เมื่อเปรียบเทียบค่าการกระจายของตัวแปรเชิงประจักษ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันของตัวแปรนโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม มีค่าไม่แตกต่างกันมาก ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเป็น 29.28 และตัวแปรนโยบายการเมือง มีค่า

เป็น 30.54 ตัวแปรนโยบายการเมืองมีค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันที่มากกว่าตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร	การเมือง	เศรษฐกิจและสังคม
นโยบายการเมือง	1	
เศรษฐกิจและสังคม	.858**	1
$\bar{x}$	2.554	2.531
S.D.	0.780	0.741

** $p < 0.01$ * $p < 0.05$

จากตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรนโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครอบคลุมจำนวน 1 คู่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.858

ตารางที่ 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระขององค์ประกอบต่าง ๆ

ตัวแปรอิสระของ องค์ต่าง ๆ	คุณภาพทรัพยากร	การวางแผนการผลิต	เทคโนโลยีการผลิต	กระบวนการผลิต	การควบคุมการผลิต	ไฟฟ้า	ประปา	ถนน	การเมือง	เศรษฐกิจและสังคม	ราคาสลิตภัณฑ์	การตลาดภายในประเทศ	การตลาดต่างประเทศ	การขนส่ง
คุณภาพทรัพยากร	1	.778**	.830**	.843**	.731**	.684**	.644**	.487**	.528**	.489**	.514**	.451**	.542**	.471**
การวางแผนการผลิต	.778**	1	.749**	.777**	.692**	.694**	.663**	.585**	.571**	.620**	.611**	.578**	.668**	.573**
เทคโนโลยีการผลิต	.830**	.749**	1	.923**	.785**	.729**	.672**	.533**	.600**	.545**	.502**	.493**	.590**	.560**
กระบวนการผลิต	.843**	.777**	.923**	1	.770**	.768**	.714**	.540**	.587**	.587**	.556**	.527**	.626**	.575**
การควบคุมการผลิต	.731**	.692**	.785**	.770**	1	.763**	.740**	.626**	.702**	.693**	.741**	.711**	.693**	.675**
ไฟฟ้า	.684**	.694**	.729**	.768**	.763**	1	.924**	.653**	.624**	.654**	.620**	.662**	.749**	.667**
ประปา	.644**	.663**	.672**	.714**	.740**	.924**	1	.698**	.651**	.666**	.636**	.655**	.698**	.643**
ถนน	.487**	.585**	.533**	.540**	.626**	.653**	.698**	1	.748**	.618**	.595**	.726**	.680**	.638**
การเมือง	.528**	.571**	.600**	.587**	.702**	.624**	.651**	.748**	1	.792**	.670**	.701**	.610**	.606**
เศรษฐกิจและสังคม	.489**	.620**	.545**	.587**	.693**	.654**	.666**	.618**	.858**	1	.861**	.746**	.735**	.725**
ราคาสลิตภัณฑ์	.514**	.611**	.502**	.556**	.741**	.620**	.636**	.595**	.670**	.861**	1	.820**	.707**	.719**

ตัวแปรอิสระของ องค์ต่างๆ	คุณภาพทรัพยากร	การวางแผนการผลิต	เทคโนโลยีการผลิต	กระบวนการผลิต	การควบคุมการผลิต	ไฟฟ้า	ประปา	ถนน	การเมือง	เศรษฐกิจและสังคม	ราคาผลิตภัณฑ์	การตลาดภายในประเทศ	การตลาดต่างประเทศ	การขนส่ง
ตลาด ภายในประเทศ	.451**	.578**	.493**	.527**	.711**	.662**	.655**	.726**	.701**	.746**	.820**	1	.799**	.808**
ตลาดต่างประเทศ	.542**	.668**	.590**	.626**	.693**	.749**	.698**	.680**	.610**	.735**	.707**	.799**	1	.904**
การขนส่ง	.471**	.573**	.560**	.575**	.675**	.667**	.643**	.638**	.606**	.725**	.719**	.808**	.904**	1
$\bar{x}$	3.621	3.443	3.551	3.563	3.519	3.472	3.399	3.550	3.084	3.053	3.120	3.172	3.294	3.312
SD	0.892	0.821	0.915	0.900	0.788	0.852	0.810	0.970	0.894	0.950	0.849	0.831	0.861	0.798

** p < 0.01 * p < 0.05

จากตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 14 ตัว มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 169 คู่ คิดเป็นร้อยละ 100 ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันและมีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.451-0.923

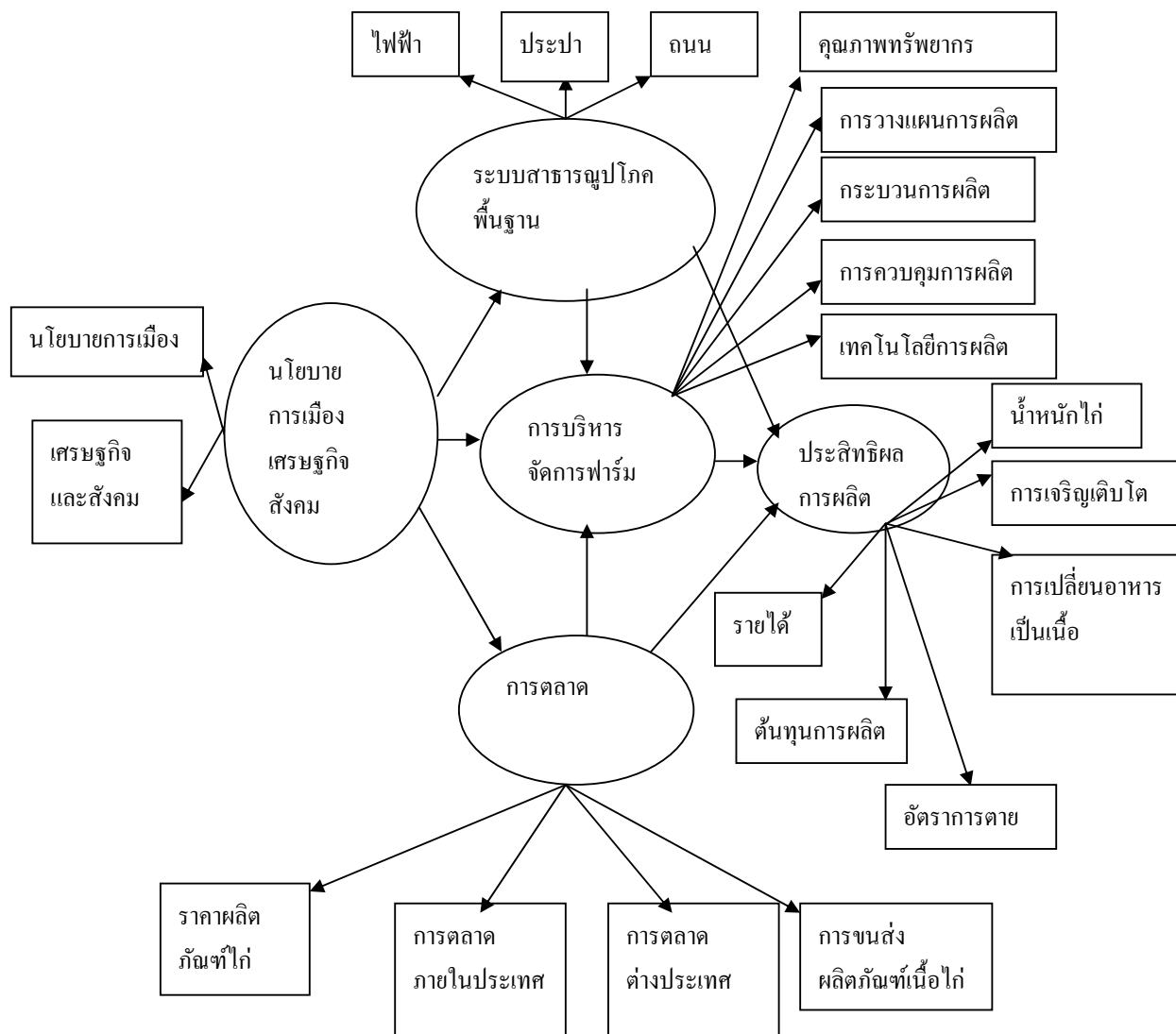
สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT) ในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด 6 ตัว มีค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากการตรวจสอบค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรเชิงประจักษ์ทั้งหมด พบว่า ตัวแปรเชิงประจักษ์บางตัวมีค่าความเบ้และความโด่งสูงจากปกติไม่มากนักส่วนมากจะเบ้ไปทางขวามากกว่าทางซ้าย การกระจายของตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในรูปของโมเดลสมการ โครงสร้าง (Structure equation modeling: SEM) และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ที่ได้จากการศึกษาทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งที่ 1

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งประกอบด้วย น้ำหนักของไก่ การเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้ เป็นผลหรือได้รับอิทธิพลมาจากการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยองค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการฟาร์มประกอบด้วยคุณภาพทรัพยากร การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต องค์ประกอบหลักด้านการตลาดประกอบด้วยราคาผลิตภัณฑ์

เนื้อไก่ การตลาดภายในประเทศ การตลาดต่างประเทศ และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ องค์ประกอบหลักด้านระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานประกอบด้วยไฟฟ้า ประปา และถนน องค์ประกอบหลักด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยนโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม

ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดกลุ่มองค์ประกอบ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax with Kaiser Normalization)

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ คือ การพิจารณาจากค่า KMO and Bartlett's Test โดยค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งเป็นการทดสอบตัวแปรต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling		.774
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2518.817
	Df	276
	p-value	0.00

จากตารางที่ 21 แสดงผลการทดสอบ KMO (Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy : KMO) เท่ากับ 0.774 แสดงถึงความเหมาะสม และความเพียงพอของข้อมูลทั้งหมด และตัวแปรต่างๆ สามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ในระดับดีมาก เพราะ KMO มีค่าสูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าสถิติ Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมาสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT) 24 ตัวแปร และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum Likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax with Kaiser Normalization) ได้

องค์ประกอบด้านประสิทธิผลการผลิต 4 องค์ประกอบย่อย ซึ่งมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen value) ที่มากกว่า 1 ตามรายละเอียด ดังตารางที่ 22 โดยข้อตกลงเบื้องต้น คือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) แต่ละตัวแปรเท่ากับ 0.45 ขึ้นไป สามารถจัดในองค์ประกอบย่อยเดียวกัน (Hair, et al., 2006, p.128) สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 22 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	11.947	49.780	49.780
2	4.222	17.590	67.370
3	3.945	16.436	83.806
4	.945	3.936	87.742

จากตารางที่ 22 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ แสดงว่ามีองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 และใกล้เคียง 1 จำนวน 4 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 87.74

ตารางที่ 23 คำนวณน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	การบริหารจัดการฟาร์มที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต	.915
4	การเลี้ยง เศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต	.663
5	การบริหารจัดการฟาร์มที่ส่งผลต่อน้ำหนักไก่	.897
6	การตลาดที่ส่งผลต่อน้ำหนักไก่	.960
7	สาธารณสุขโลกพื้นฐานที่ส่งผลต่อน้ำหนักไก่	.870
9	การบริหารจัดการฟาร์มที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	.928
10	การตลาดที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	.918
11	สาธารณสุขโลกพื้นฐานที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	.965
12	การเลี้ยง เศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	.919
17	การบริหารจัดการฟาร์มที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต	.684

จากตารางที่ 23 คำนวณน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของประสิทธิผลการผลิต (EFFECT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.663-0.965 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (FEEDCON)

ตารางที่ 24 คำนวณน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
13	การบริหารจัดการฟาร์มที่ส่งผลต่ออัตราการตาย	.620
14	การตลาดที่ส่งผลต่ออัตราการตาย	.643
15	สาธารณสุขโลกพื้นฐานที่ส่งผลต่ออัตราการตาย	.702
18	การตลาดที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต	.626
19	สาธารณสุขโลกพื้นฐานที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต	.832
21	การบริหารจัดการฟาร์มที่ส่งผลต่อรายได้	.650

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
22	การตลาดที่ส่งผลต่อรายได้	.772
23	สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งผลต่อรายได้	.834
24	การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อรายได้	.521

จากตารางที่ 24 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 2 ของประสิทธิผลการผลิต (EFFECT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.521-0.834 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า รายได้ (REVEN)

ตารางที่ 25 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 3 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
2	การตลาดที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต	.850
3	สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต	.884
8	การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อค่าน้ำหนักไก่	.767

จากตารางที่ 25 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 3 ของประสิทธิผลการผลิต (EFFECT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.767-0.884 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การเจริญเติบโต (GROWRATE)

ตารางที่ 26 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 4 ของประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
16	การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่ออัตราการตาย	.681
20	การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต	.648

จากตารางที่ 26 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 4 ของประสิทธิผลการผลิต (EFFECT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.648-0.681 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ต้นทุนการผลิต (COST)

ตารางที่ 27 ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของการบริหารจัดการฟาร์ม

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling		.844
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3591.922
	Df	351
	p-value	0.00

จากตารางที่ 27 แสดงผลการทดสอบ KMO (Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy : KMO) เท่ากับ 0.844 แสดงถึงความเหมาะสม และความเพียงพอของข้อมูลทั้งหมด และตัวแปรต่างๆ สามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ในระดับดีมาก เพราะ KMO มีค่าสูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าสถิติ Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมาสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) 27 ตัวแปร และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum Likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax with Kaiser Normalization) ได้องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการฟาร์ม 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen value) ที่มากกว่า 1 และใกล้เคียง 1 และสามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบตามรายละเอียดตารางที่ 28 โดยข้อตกลงเบื้องต้นคือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) แต่ละตัวแปรเท่ากับ 0.45 ขึ้นไป สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 28 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการฟาร์ม

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ ละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	20.915	77.463	77.463
2	1.945	7.205	84.668
3	.977	3.619	88.288

จากตารางที่ 28 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการฟาร์ม แสดงว่าองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 และใกล้เคียง 1 มี 3 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 88.28

ตารางที่ 29 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของการบริหารจัดการฟาร์ม

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	พันธุ์ไก่	.721
2	อาหารสัตว์	.780
3	แรงงานฟาร์ม	.769
4	คุณภาพโรงเรือน	.817
5	ความต้องการผลผลิต	.757
6	ความแม่นยำของการผลิตตามแผน	.562
7	ความประหยัดของแผนการผลิต	.663
8	ความตรงต่อเวลาในการดำเนินการ	.842

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
9	ความเพียงพอของอาหารสัตว์	.830
10	การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารสัตว์	.823
11	ความสมบูรณ์แข็งแรงของลูกไก่	.876
12	ความสม่ำเสมอของความร้อนกก	.855
13	การหมั่นดูแลสุขภาพลูกไก่ระหว่างการเลี้ยง	.788
21	ความรู้ความสามารถของผู้จัดการฟาร์ม	.809
22	ความรู้ความสามารถของนักวิชาการสัตวบาลประจำฟาร์ม	.834
23	ความรู้ความสามารถของแรงงานประจำฟาร์ม	.864
24	ความพร้อมของอุปกรณ์กกไก่	.863
25	ความพร้อมของอุปกรณ์สำหรับให้อาหาร	.824
26	ความพร้อมของอุปกรณ์สำหรับให้น้ำ	.864
27	ความพร้อมของอุปกรณ์ทำวัคซีน	.832

จากตารางที่ 29 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.788-0.876 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า กระบวนการผลิต (PROCESS)

ตารางที่ 30 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของการบริหารจัดการฟาร์ม

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
17	การประเมินการเจริญเติบโตของไก่อย่างสม่ำเสมอ	.622
18	การประเมินคุณภาพไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง	.714
19	การประเมินคุณภาพซากหลังการชำแหละ	.699
20	การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย	.886

จากตารางที่ 30 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.662-0.886 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า คุณภาพการผลิต (PRODUCPL)

ตารางที่ 31 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 3 ของการบริหารจัดการฟาร์ม

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
14	การควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือน	.891
15	การควบคุมความชื้นภายในโรงเรือน	.851
16	การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดตามโปรแกรม	.622

จากตารางที่ 31 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 3 ของการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.622-0.891 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่าการควบคุมการผลิต (CONTROL)

ตารางที่ 32 ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของการตลาด

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling		.853
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	490.857
	Df	21
	p-value	0.00

จากตารางที่ 32 แสดงผลการทดสอบ KMO (Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy : KMO) เท่ากับ 0.853 แสดงถึงความเหมาะสม และความเพียงพอของข้อมูลทั้งหมด และตัวแปรต่างๆ สามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ในระดับดีมาก เพราะ KMO มีค่าสูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าสถิติ Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แสดงว่าแมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมา สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบของการตลาด (MARKET) 7 ตัวแปร และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction)

ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum Likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax with Kaiser Normalization) ได้องค์ประกอบด้านการตลาด 1 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen value) ที่มากกว่า 1 และสามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบตามรายละเอียดตารางที่ 33 โดยข้อตกลงเบื้องต้นคือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) แต่ละตัวแปรเท่ากับ 0.45 ขึ้นไป สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 33 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านการตลาด

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	4.893	69.90	69.90

จากตารางที่ 33 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านการตลาด แสดงว่าองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 มี 1 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 69.90

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีองค์ประกอบย่อยของการตลาดหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ราคา ความต้องการของตลาด ต้นทุน และระยะทางการขนส่ง ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนองค์ประกอบย่อยเป็น 3 องค์ประกอบ สามารถคำนวณได้ดังนี้

ตารางที่ 34 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านการตลาด

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ ละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	4.677	66.818	66.818
2	.919	13.134	79.952
3	.271	3.871	83.822

จากตารางที่ 34 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละขององค์ประกอบด้านการตลาด แสดงว่าองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 และใกล้ 1 มี 2 องค์ประกอบและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 79.95

ตารางที่ 35 แสดงค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของการตลาด

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	คุณภาพไก่	.605
5	ตลาดมีความต้องการเนื้อไก่ระยะยาว	.811
6	การขนส่งทันต่อความต้องการ	.693
7	ความพึงพอใจของผู้บริโภคเนื้อไก่	.870

จากตารางที่ 35 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของการตลาด (MARKET) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.605-0.870 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความต้องการของตลาด (OUTCONS)

ตารางที่ 36 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของการตลาด

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
2	ราคาไก่	.893
3	ราคาเนื้อไก่	.875
4	ปริมาณ ไก่มีเพียงพอต่อความต้องการ	.808

จากตารางที่ 36 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของการตลาด (MARKET) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.808-0.893 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ราคาผลิตภัณฑ์ (MEATPRIC)

ตารางที่ 37 ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling		.852
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	10208.956
	Df	45
	p-value	0.00

จากตารางที่ 37 แสดงผลการทดสอบ KMO (Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy : KMO) เท่ากับ 0.852 แสดงถึงความเหมาะสม และความเพียงพอของข้อมูลทั้งหมด และตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ในระดับดีมาก เพราะ KMO มีค่าสูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าสถิติ Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมาสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน (INFRA) 10 ตัวแปร และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวร์แมกซ์ (Varimax with Kaiser Normalization) ได้องค์ประกอบด้านระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน 2 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen value)

ที่มากกว่า 1 และสามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบตามรายละเอียดตารางที่ 38 โดยข้อตกลงเบื้องต้นคือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) แต่ละตัวแปรเท่ากับ 0.45 ขึ้นไป สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 38 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	7.635	76.352	76.352
2	1.257	12.569	88.921

จากตารางที่ 38 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานแสดงว่าองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 มี 2 องค์ประกอบและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 88.92

ตารางที่ 39 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
3	ราคาของกระแสไฟฟ้ามีความยุติธรรม	.651
6	ราคาน้ำประปามีความยุติธรรม	.742
7	ระยะทางจากแหล่งผลิตกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต	.677
8	ระยะทางจากแหล่งผลิตกับแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต	.890
9	ความสะดวกในการเดินทางจากแหล่งผลิตกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต	.830
10	ความสะดวกในการเดินทางจากแหล่งผลิตกับแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต	.926

จากตารางที่ 39 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (INFRA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.651-0.926 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การเดินทาง (ROAD)

ตารางที่ 40 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	ความเพียงพอของกระแสไฟฟ้า	.917
2	ความสม่ำเสมอของกระแสไฟฟ้า	.912
4	ความเพียงพอของน้ำประปา	.879
5	ความสม่ำเสมอของน้ำประปา	.884

จากตารางที่ 40 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (INFRA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.879-0.917 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ไฟฟ้าประปา (ELECWAT)

ตารางที่ 41 ค่า KMO-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy องค์ประกอบของ
นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling		.879
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3838.441
	Df	15
	p-value	0.00

จากตารางที่ 41 แสดงผลการทดสอบ KMO (Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy : KMO) เท่ากับ 0.879 แสดงถึงความเหมาะสม และความเพียงพอของข้อมูลทั้งหมด และตัวแปรต่างๆ ที่สามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ในระดับดีมาก เพราะ KMO มีค่าสูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าสถิติ Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์ ทำให้ข้อมูลที่ได้

รับมา สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) 6 ตัวแปร และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Maximum Likelihood) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax with Kaiser Normalization) ได้องค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม 1 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen value) ที่มากกว่า 1 และสามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบตามรายละเอียดตารางที่ 42 โดยข้อตกลงเบื้องต้น คือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) แต่ละตัวแปรเท่ากับ 0.45 ขึ้นไป สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 42 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	4.957	82.616	82.616

จากตารางที่ 42 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แสดงว่าองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 มี 1 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 82.616

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีองค์ประกอบย่อยของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีหลายองค์ประกอบ ได้แก่ นโยบายของรัฐ ความเชื่อมั่นและค่านิยม ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนองค์ประกอบย่อยเป็น 2 องค์ประกอบ สามารถคำนวณได้ดังนี้

ตารางที่ 43 องค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

องค์ประกอบ (Component)	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร (Eigen value)	ความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ความแปรปรวนสะสม ร้อยละ (Cumulative % of variance)
1	5.008	83.466	83.466
2	.318	5.292	88.757

จากตารางที่ 43 แสดงจำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร ความแปรปรวนร้อยละ และความแปรปรวนสะสมร้อยละ ขององค์ประกอบด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แสดงว่าสามารถแยกเป็น 2 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 88.75

ตารางที่ 44 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	นโยบายรัฐเกี่ยวกับการนำเข้ากากถั่วเหลือง ข้าว โปดและปลาป่น	.883
3	การส่งเสริมความรู้เรื่องสารพิษตกค้างในเนื้อไก่	.750
5	ความเชื่อมั่นในผลผลิต	.767

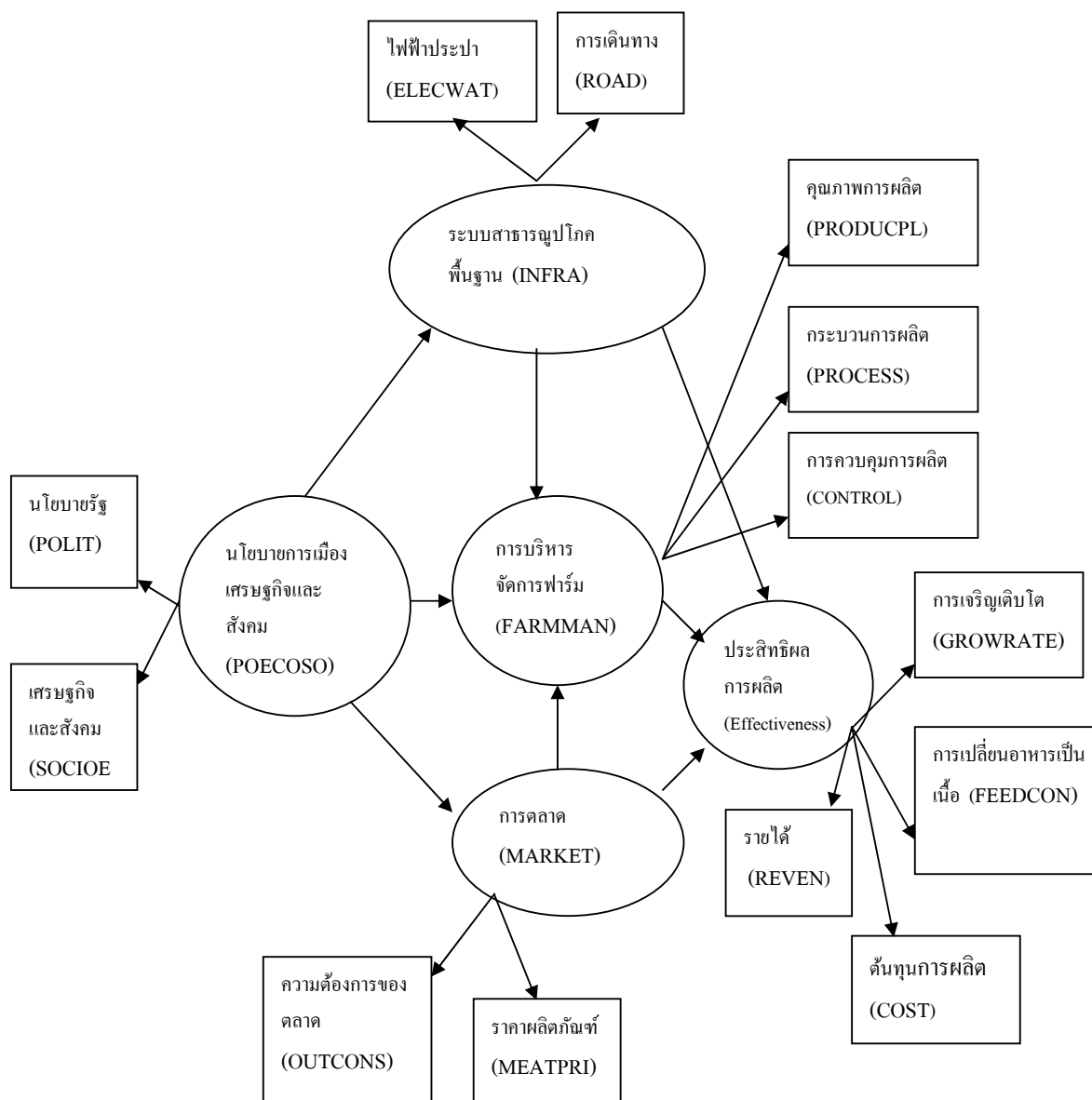
จากตารางที่ 44 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.750-0.883 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า นโยบายรัฐ (POLIT)

ตารางที่ 45 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร	ข้อความ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
2	การส่งเสริมความรู้เรื่อง โรคสัตว์	.855
4	ความสามารถในการบริโภค	.777
6	ค่านิยมในการบริโภค	.731

จากตารางที่ 45 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยที่ 2 ของนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.731-0.855 แสดงว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกตัว ผู้วิจัยให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า เศรษฐกิจและสังคม (SOCIOECO)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ทำให้สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบได้ใหม่ และสามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งที่ 2

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งที่ 2 ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สามารถอธิบายได้ว่าการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT) โดยการบริหารจัดการฟาร์มประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยกระบวนการผลิต คุณภาพการผลิต และการควบคุมการผลิต การตลาด (MARKET) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ

การผลิต โดยการตลาดประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ความต้องการของตลาด และราคาผลิตภัณฑ์ ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน (INFRA) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT) โดยระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยไฟฟ้าประปา และ การเดินทาง ส่วนนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งองค์ประกอบหลักประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเจริญเติบโต (GROWTH) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (FEEDCON) รายได้(REVEN) และ ต้นทุนการผลิต (COST)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ที่ได้รับการคัดเลือกตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการฟาร์ม การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน ต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้สถิติที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล (Chi-Square : χ^2)
2. ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness – of – Fit Index : GFI และ AGFI)
3. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual: (RMR)
4. ดัชนีเปรียบเทียบโมเดลพื้นฐานกับโมเดลตามทฤษฎีตามสมมติฐาน (Comparative Fit)

ตารางที่ 46 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องความกลมกลืนระหว่างโมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าสถิติ	ค่า	เกณฑ์ความสอดคล้อง
ไค – สแควร์ (χ^2/df)	3.28	ค่า χ^2/df มีค่าน้อยกว่า 5 ซึ่งยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ Boolean, 1985 อ้างโดยสุภามาศ อังสุ โชค, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนีกุล วิทยุญาณวัฒน์, 2552, น.22-25.
ดัชนีความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI)	0.97	มีค่าเข้าใกล้ 1 โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
Adjusted Goodness of Fit : AGFI	0.90	มีค่าเข้าใกล้ 1 โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
Relative Fit Index (RFI)	0.98	มีค่าใกล้ 1 โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
Root Mean Squared Residual : RMR	0.018	มีค่าระหว่าง 0-1 หมายถึง โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
Normed Fit Index (NFI)	0.99	มีค่ามากกว่า 0.90 โดยมีค่าใกล้ 1 หมายถึงโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
Non-Normed Fit Index (NNFI)	0.99	มีค่ามากกว่า 0.90 โดยมีค่าใกล้ 1 หมายถึงโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA	0.073	มีค่าระหว่าง 0.05-0.08 สามารถยอมรับได้ว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากตารางที่ 46 สามารถสรุปความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณา ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าไค – สแควร์ (Chi-Square: χ^2) χ^2/df มีค่าเท่ากับ 3.28 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 5 ซึ่งยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายความว่า โมเดลประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม ไร่เนื้อมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) และค่าความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) มีค่าใกล้ 1 คือ ค่า GFI เท่ากับ 0.97

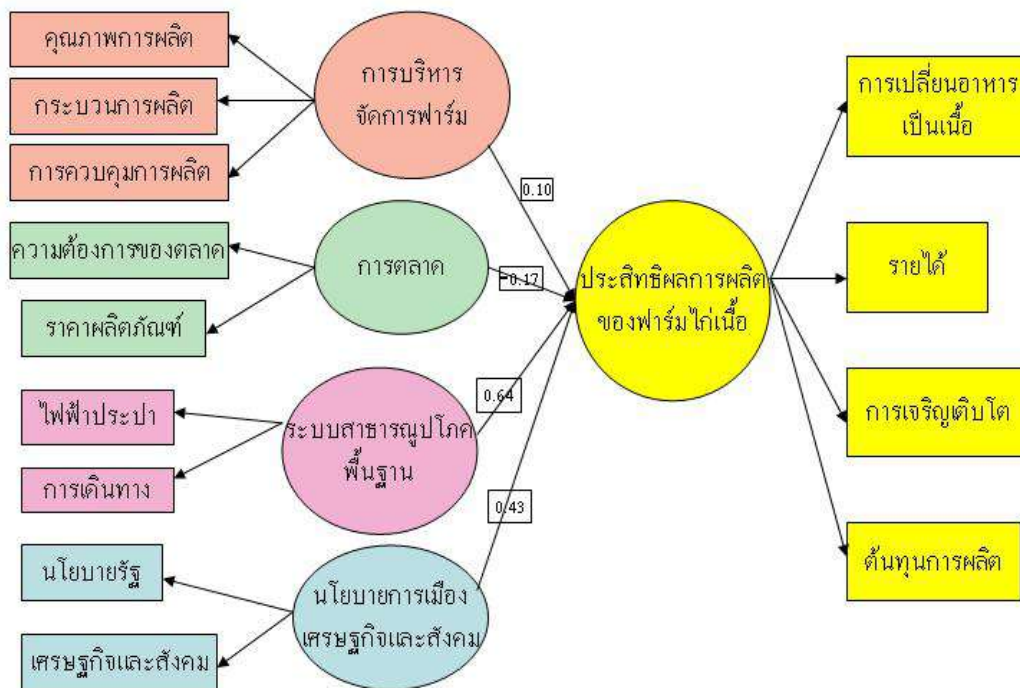
และค่า AGFI เท่ากับ 0.90 แสดงให้เห็นว่าโมเดลประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ (Relative Fit Index) ได้แก่ Normed Fit Index (NFI) มีค่า 0.99 และ Non-Normed Fit Index (NNFI) มีค่า 0.99 ซึ่งดัชนีทั้ง 2 ตัว มีค่ามากกว่า 0.90 และมีค่าใกล้เคียง 1.00 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual : RMR) มีค่าเท่ากับ 0.018 แสดงว่า รูปแบบโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ (Relative Fit Index : RFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.073 ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.05-0.08 แสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากค่าสถิติที่แสดงข้างต้น ผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นผลการยืนยันองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยองค์ประกอบหลักประกอบด้วย การบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ คุณภาพการผลิต (PRODUCPL) กระบวนการผลิต (PROCESS) และการควบคุมการผลิต(CONTROL) องค์ประกอบหลักระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน(INFRA) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ ไฟฟ้าประปา (ELECWAT)และการเดินทาง (ROAD) องค์ประกอบหลักการตลาด (MARKET) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ ความต้องการของตลาด (OUTCONS) และราคาผลิตภัณฑ์ (MEATPRICE) องค์ประกอบหลักนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ นโยบายรัฐ (POLIT) และเศรษฐกิจและสังคม (SOCIOECO) และองค์ประกอบหลักประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม (EFFECT) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ การเจริญเติบโต (GROWRATE) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (FEEDCON) ต้นทุนการผลิต (COST) และรายได้ (REVEN) ซึ่งผู้วิจัยสร้างโมเดลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันดังนี้

Chi-Square=85.38, df=26, P-value=0.00000 RMSEA=0.073

**ภาพที่ 12 โมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อใน
จังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี**

จากโมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี พบว่าประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เป็นผลมาจากการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) การตลาด (MARKET) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (INFRA) และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (POECOSO) โดยตรง และจากรูปแบบโมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี สามารถเขียนเป็นสมการ โครงสร้างได้ดังนี้ คือ

EFFECT=0.10*FARMMAN-0.17*MARKET+0.64*INFRA+0.43*POECOSO Errorvar.=-0.16,

$R^2=0.84\dots\dots(1)$

(0.075) (0.051) (0.089) (0.046) (0.048)

1.36 -3.30 7.24 9.39 3.39

จากสมการ โครงสร้าง อธิบายได้ว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการฟาร์ม (FARMMAN) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (EFFECT) เท่ากับ 0.10 โดยพิจารณาค่า t มีค่าเท่ากับ -3.30 ในขณะที่ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error) มีค่าน้อย คือ มีค่า SE เท่ากับ 0.051 ขณะที่องค์ประกอบการตลาด (MARKET) มีอิทธิพลในทางตรงข้ามเพียงเล็กน้อยต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ คือ มีค่าเท่ากับ -0.17 โดยพิจารณาค่า t มีค่าเท่ากับ 7.24 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error) มีค่าน้อย เท่ากับ 0.089 องค์ประกอบระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน (INFRA) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ มีค่าเท่ากับ 0.64 โดยพิจารณาค่า t มีค่าเท่ากับ 9.39 ในขณะที่ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) มีค่าน้อย คือ มีค่า SE เท่ากับ 0.046 และองค์ประกอบนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยมีค่าเป็น 0.43 โดยพิจารณาค่า t มีค่าเท่ากับ 3.39 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน มีค่า 0.048 สมการนี้สามารถอธิบายความแปรปรวน (R^2) ได้ร้อยละ 84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จะเห็นได้ว่าจากสมการ โครงสร้างดังกล่าว พบว่าองค์ประกอบระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อสูงกว่าอิทธิพลจากองค์ประกอบอื่นๆ โดยค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.64 รองมาเป็นองค์ประกอบนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยมีค่าอิทธิพลเป็น 0.43 องค์ประกอบการบริหารจัดการฟาร์มมีอิทธิพลเพียงเล็กน้อยต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.10 ขณะที่องค์ประกอบการตลาดมีอิทธิพลในทางตรงข้ามต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ แต่มีอิทธิพลเพียงเล็กน้อย โดยมีค่าเท่ากับ -0.17

รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ

การศึกษาในหัวข้อนี้ เป็นการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของการวิจัย คือเพื่อศึกษารูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อที่ได้จากการวิจัย พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การบริหารจัดการ

ฟาร์ม 2) การตลาด 3) นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และ 4) ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน
องค์ประกอบการบริหารจัดการฟาร์ม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) คุณภาพการผลิต 2) กระบวนการผลิต 3) การควบคุมการผลิต องค์ประกอบการตลาด ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ (1) ความต้องการของตลาด และ (2) ราคาผลิตภัณฑ์ องค์ประกอบนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ (1) นโยบายรัฐ และ (2) เศรษฐกิจและสังคม องค์ประกอบระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ (1) ไฟฟ้าประปา และ (2) การเดินทาง

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี ควรมีการดำเนินการตามรูปแบบดังนี้

ตารางที่ 47 รูปแบบการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
<p>การบริหารจัดการฟาร์ม</p> <p>1.กระบวนการผลิต</p>	<p>กระบวนการผลิต ประกอบด้วย พันธุ์ไก่เนื้อที่เลี้ยงในฟาร์ม อาหารสัตว์ที่ใช้ในฟาร์ม แรงงานประจำฟาร์ม คุณภาพโรงเรือน ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน ความเพียงพอของอาหารไก่ การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่ในระหว่างการเลี้ยง ความสม่ำเสมอในการกระจายความร้อนของกกในขณะกกลูกไก่ การหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ในระหว่างการเลี้ยง และความรู้ความสามารถของผู้จัดการฟาร์ม นักวิชาการสัตวบาล แรงงานประจำฟาร์ม และการวางแผนการผลิต</p> <p>-พันธุ์ไก่เนื้อ มีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม พันธุ์ไก่เนื้อที่จะนำมาเลี้ยงในฟาร์ม จะต้องเป็นพันธุ์ไก่เนื้อที่ดีโดยมีลักษณะสำคัญดังนี้ คือ สุขภาพแข็งแรง มีอัตราการตายต่ำ เจริญเติบโตรวดเร็ว กินอาหารน้อยเปลี่ยนเป็นเนื้อที่ดี ควรเป็นไก่ที่มีขนสีขาว และเป็นลูกไก่ที่เกิดจากพ่อแม่พันธุ์ที่มีคุณภาพจากฟาร์มที่เชื่อถือได้</p>

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
	<p>-อาหารสัตว์ที่ใช้ในฟาร์ม เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อเช่นเดียวกับพันธุ์ไก่เนื้อ อาหารสัตว์ที่นำมาเลี้ยงไก่เนื้อ จะต้องเป็นอาหารที่มีโภชนาครบถ้วนตามความต้องการของไก่ในระยะการเจริญเติบโตต่างๆ และควรให้อาหารในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของไก่ ควรเป็นอาหารที่สดใหม่ ไม่มีการจับตัวเป็นก้อน ไม่มีการปนเปื้อนของเชื้อรา ขนาดของเม็ดอาหารมีขนาดตรงกับความต้องการตามอายุของไก่ มีราคาถูกและหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาดทั่วไป ผลิตจากโรงงานอาหารสัตว์ที่เชื่อถือได้</p> <p>-แรงงานประจำฟาร์ม คือ คนงานเลี้ยงไก่ที่ประจำโรงเรือนไก่ และเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่หน้าในการเลี้ยงไก่ ให้อาหารไก่ ดูแลสุขภาพ ทำวัคซีนป้องกันโรค ทำการคัดไก่ คอยดูแลไก่ตั้งแต่เป็นไก่เล็กจนกระทั่งอายุส่งตลาด แรงงานประจำฟาร์มจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะเลี้ยงไก่ให้มีประสิทธิภาพการผลิตที่ดีหรือไม่ สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงในการจ้างแรงงานประจำฟาร์ม คือ ต้องเป็นคนที่มีความใส่ใจในการเลี้ยงไก่ ขยันอดทน ซื่อสัตย์ เป็นคนที่รู้วิธีการเลี้ยงไก่อย่างถูกต้อง เชื่อฟังเจ้าของฟาร์มและผู้จัดการฟาร์ม หากมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่จะยิ่งดี แต่หากไม่มีประสบการณ์ก็สามารถเรียนรู้ได้ เพราะคุณสมบัติที่ดีเหล่านี้ทำให้การเลี้ยงไก่เนื้อมีประสิทธิภาพการผลิตที่ดี</p> <p>-คุณภาพโรงเรือน โรงเรือนเป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โรงเรือนที่เหมาะสมในการเลี้ยงไก่เนื้อ ควรเป็นโรงเรือนที่มีการระบายอากาศและความชื้นที่ดี เป็นโรงเรือนที่สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน เป็นโรงเรือนที่สะอาดปราศจาก-</p>

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
	<p>แหล่งน้ำท่วมขัง มีขนาดพื้นที่โรงเรือนที่เหมาะสมกับจำนวนไก่ที่เลี้ยง และที่สำคัญต้องเป็นโรงเรือนที่มีรั้วรอบขอบชิดที่</p>

	<p>สามารถป้องกันสัตว์ที่อาจมาทำร้ายหรือแพร่เชื้อโรคระบาดกับไก่เนื้อที่เลี้ยง</p> <p>-ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน การเลี้ยงไก่เนื้อให้ประสบความสำเร็จ ผู้เลี้ยงไก่เนื้อจะต้องมีความตรงต่อเวลาในการดำเนินงานภายในฟาร์ม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเลี้ยงไก่เนื้อ ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงานในการเลี้ยงไก่เนื้อได้แก่ การให้อาหารไก่ตรงตามเวลา ผู้เลี้ยงจะต้องนำอาหารมาให้ไก่กินตั้งแต่เช้า ตรงตามเวลาทุกวัน และให้อาหารในปริมาณเพียงพอในแต่ละวัน ไม่ให้อาหารมากเกินไปหรือน้อยเกินไปในแต่ละวัน ความตรงต่อเวลาการทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดในไก่ โดยต้องมีโปรแกรมการทำวัคซีนที่แน่นอน และผู้เลี้ยงจะต้องดำเนินการทำวัคซีนตรงตามเวลา หรือแม้กระทั่งเมื่อนำลูกไก่เข้ามาเลี้ยง ผู้เลี้ยงจะต้องมีความตรงต่อเวลาในการกักให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ในช่วงเวลาประมาณ 1-15 วันอย่างสม่ำเสมอ ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน จะช่วยทำให้ไก่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มเป็นไปตามความต้องการ</p> <p>-ความเพียงพอของอาหารไก่ อาหารไก่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตของไก่เนื้อในทางปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดีของฟาร์ม ผู้เลี้ยงจะต้องให้อาหารในปริมาณและโภชนะให้เพียงพอต่อความต้องการของไก่เนื้อตลอดเวลาในขณะที่เลี้ยง</p> <p>-การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหาร ในระหว่างการเลี้ยง ต้นทุนค่าอาหารที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เป็นต้นทุนประมาณร้อยละ 75-80 เพราะฉะนั้นผู้เลี้ยงไก่จะต้องมีความ</p>
--	---

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
	ละเอียดและใส่ใจในการให้อาหาร และตรวจสอบไม่ให้เกิดการหกหล่นของอาหารในระหว่างการให้อาหารและใน

	<p>ระหว่างที่เลี้ยงไก่ ปัญหาสำคัญของการหกหล่นของอาหารส่วนใหญ่เกิดจากการเทอาหารใส่ในถังอาหารโดยเกิดการหกหล่น ผู้เลี้ยงจึงต้องระวังเป็นพิเศษในการเทอาหารให้ไก่ นอกจากนี้การหกหล่นของอาหารอาจเกิดจากการให้อาหารมากไปจนอาหารล้นปากถังอาหาร เมื่อไก่มาจิกกินจึงเกิดการหกหล่น ผู้เลี้ยงจึงไม่ควรเทอาหารครั้งละมากเกินไป การป้องกันการหกหล่นของอาหารอาจใช้วิธีการหมั่นเทอาหารบ่อยครั้งขึ้น</p> <p>-การหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ในระหว่างการเลี้ยง เป็นวิธีการปฏิบัติที่ผู้เลี้ยงไก่เนื้อต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ การหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ระหว่างการเลี้ยงสามารถทำได้ง่าย ๆ คือ การดูความกระปรี่กระเปร่าของไก่ภายในฝูง หรือสังเกตจากการกินอาหารเป็นปกติ แสดงว่าไก่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ หากไก่ในฝูงป่วย จะแสดงอาการหงอยซึม เบื่ออาหาร ซึ่งหากพบว่าไก่ในฝูงป่วย ผู้เลี้ยงจะต้องรีบหาทางแก้ไขโดยเร็ว และแยกไก่ที่ป่วยไว้เลี้ยงต่างหาก การหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ในระหว่างการเลี้ยงเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ</p> <p>-ความสม่ำเสมอในการกระจายความร้อนของกกในขณะกกลูกไก่ การกกลูกไก่มีจุดประสงค์เพื่อทำให้ร่างกายของลูกไก่เกิดความอบอุ่น ส่งผลทำให้ลูกไก่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ทำให้ลูกไก่มีอัตราเลี้ยงรอดสูง มีการเจริญเติบโตที่ดี วิธีการกกลูกไก่จะใช้อุปกรณ์ที่เป็นแหล่งของความร้อนที่เรียกว่ากก ลูกไก่จะอยู่ใต้กกและได้รับความร้อนหรือความอบอุ่นจากกกที่กกลูกไก่ การตรวจสอบหรือควบคุมอุปกรณ์ที่ใช้กกเพื่อให้</p>
--	--

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
	มีการกระจายความร้อนที่สม่ำเสมอจะทำให้ลูกไก่ได้รับความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอในระหว่างการกก เพราะฉะนั้นผู้เลี้ยงไก่

	<p>จึงต้องหมั่นตรวจสอบความสม่ำเสมอในการให้ความร้อนของกก เพื่อที่จะทำให้ลูกไก่ได้รับความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลทำให้ลูกไก่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง อนึ่งวิธีการสังเกตว่าลูกไก่ที่อยู่ภายใต้กกได้รับความอบอุ่นเพียงพอหรือไม่ สามารถสังเกตจากการกระจายตัวของลูกไก่ หากอุณหภูมิภายใต้กกมีอุณหภูมิสูงเกินไป ลูกไก่จะหนีมารวมตัวกันห่างจากตัวกก หากกกมีอุณหภูมิต่ำเกินไป ลูกไก่จะหนีมารวมตัวเป็นกลุ่มใต้กก หากอุณหภูมิใต้กกมีอุณหภูมิเหมาะสม ลูกไก่จะอยู่กระจายตัวใต้กก หากเกิดกรณีอุณหภูมิใต้กกสูงเกินไปหรือต่ำเกินไปผู้เลี้ยงไก่เนื้อจะต้องตรวจสอบหรือทำการแก้ไขให้กกมีการกระจายความร้อนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p><u>-ความรู้ความสามารถของผู้จัดการฟาร์ม นักวิชาการสัตวบาล และแรงงานประจำฟาร์ม</u> ผู้จัดการฟาร์ม นักวิชาการสัตวบาล ประจำฟาร์ม แรงงานประจำฟาร์ม เป็นบุคคลที่จะทำหน้าที่สำคัญในการเลี้ยงหรือควบคุมการผลิตไก่เนื้อภายในฟาร์ม เพื่อให้ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การที่จะนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการเลี้ยงไก่โดยผ่านทางผู้จัดการฟาร์ม หรือนักวิชาการสัตวบาล หรือแรงงานประจำฟาร์ม ฟาร์มจะต้องมีผู้จัดการฟาร์ม หรือนักวิชาการสัตวบาล หรือแรงงานประจำฟาร์ม ที่พร้อมยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงการเลี้ยงไก่เนื้อ นอกจากนั้นบุคคลเหล่านี้จะต้องมีใจรักในการเลี้ยงสัตว์ มีความอดทน มีความขยันหมั่นเพียร และที่สำคัญที่สุดต้องมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง</p>
--	--

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
	<u>-การวางแผนการผลิต</u> ประกอบด้วย แผนการผลิตที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความแม่นยำของการผลิตตามแผน ความ

<p>2.การควบคุมการผลิต</p>	<p>ประหยัคของแผนการผลิต เพื่อให้เกิดประสิทธิผล-การผลิตของฟาร์มที่ดี ฟาร์มจะต้องมีการวางแผนการผลิตเพื่อทำการผลิตให้ได้ผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการวางแผนการผลิตที่ดีต้องมีการนำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวางแผน เพื่อให้เป็นแผนที่มีความแม่นยำ และแผนการผลิตที่ดีจะต้องเป็นแผนที่มีการประหยัคทรัพยากรพื้นฐานที่ใช้ในการผลิตโดยก่อให้เกิดกำไรสูงสุด</p> <p><u>การควบคุมการผลิต</u> เป็นการควบคุมการเลี้ยงไก่ภายในฟาร์มซึ่งประกอบด้วย การควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน และการจัดทำวัคซีน โรคระบาดในสัตว์ปีกตามกำหนด</p> <p><u>-การควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน</u> ในการเลี้ยงไก่หากอุณหภูมิภายในโรงเรือนที่สูง จะมีผลต่อการระบายความร้อนของตัวไก่และการกินอาหารของไก่ อุณหภูมิภายในโรงเรือนที่สูงจะทำให้ไก่มีการระบายความร้อนจากร่างกายไก่อเนื่อสู่ภายนอกยากลำบาก และอาจทำให้ไก่ช็อคตายได้ ขณะเดียวกันความร้อนภายในโรงเรือนที่สูงทำให้ไก่กินอาหารได้น้อย ส่งผลทำให้ไก่โตช้า ภายในโรงเรือนที่มีอุณหภูมิที่สูงประกอบกับมีความชื้นภายในโรงเรือนที่สูงด้วยทำให้ไก่อะบายความร้อนออกจากร่างกายยิ่งลำบาก จึงต้องมีการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนให้มีอุณหภูมิไม่เกิน 30 องศาเซลเซียส และควบคุมให้มีความชื้นสัมพัทธ์ไม่เกินร้อยละ 60 การควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนจึงเป็นสิ่งที่ผู้เลี้ยงไก่เนื่อต้องยึดถือปฏิบัติอย่าง -</p>
----------------------------------	---

ตารางที่ 47 (ต่อ)

<p>องค์ประกอบ</p>	<p>วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี</p>
	<p>เครื่องครัด ปัจจุบัน โรงเรือนเลี้ยงไก่เนื่อมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยก่อสร้างเป็น โรงเรือนแบบปิด (Evaporative cooling</p>

<p>3.คุณภาพการผลิต</p>	<p>system) ซึ่งเป็นโรงเรือนที่สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนที่ทำให้ไก่อยู่อย่างสบาย และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ส่งผลทำให้ผู้เลี้ยงไก่เนื้อสามารถเพิ่มประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>-การจัดทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ปีกตามโปรแกรมที่กำหนด เป็นการป้องกันไม่ให้ไก่เนื้อป่วยเป็นโรคและตาย การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดในไก่เนื้อตามโปรแกรมที่กำหนดเป็นสิ่งที่ผู้เลี้ยงไก่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด วัคซีนที่สำคัญที่ผู้เลี้ยงไก่เนื้อต้องทำให้กับฝูงไก่เนื้อ คือ วัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิล วัคซีนป้องกันโรคกัมโบโร</p> <p>คุณภาพการผลิต เป็นการประเมินผลผลิต เพื่อการปรับปรุงให้มีการผลิตที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น คุณภาพการผลิตประกอบด้วย การประเมินการเจริญเติบโตของไก่อย่างสม่ำเสมอ การประเมินคุณภาพของไข่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง การประเมินคุณภาพซากหลังการชำแหละ และการประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย</p> <p>-การประเมินการเจริญเติบโตของไก่อย่างสม่ำเสมอ เป็นสิ่งที่ผู้เลี้ยงไก่เนื้อต้องทำเป็นประจำในทุกสัปดาห์ที่เลี้ยงไก่ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ว่าไก่มีการเจริญเติบโตเป็นปกติหรือไม่ ไก่มีน้ำหนักได้มาตรฐานหรือไม่ ซึ่งตัวเลขที่ได้จากการประเมินจะนำมาใช้ในการจัดการเรื่องการเลี้ยงหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในระหว่างการเลี้ยงไก่ เพื่อให้ไก่ในฝูงมีการเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอ มีน้ำหนักที่ได้มาตรฐาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มเป็นไปตามคาดหวัง</p>
------------------------	--

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
------------	--

	<p>-การประเมินคุณภาพของไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง เป็นการประเมินคุณภาพไก่โดยรวม โดยจะมีการประเมินอัตราการเลี้ยงรอด ไก่มีการเลี้ยงรอดร้อยละเท่าไร เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ การประเมินการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ไก่มีอัตราการแลกเนื้อเป็นอย่างไร ต้องปรับปรุงอย่างไร การประเมินน้ำหนักของไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง ไก่ได้น้ำหนักตามมาตรฐานส่งโรงชำแหละหรือไม่ และประเมินความแข็งแรงสมบูรณ์ของไก่ โดยไก่จะต้องไม่เป็นไก่พิการหรือเจ็บป่วย การประเมินคุณภาพของไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยงจะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเลี้ยงไก่เนื้อในรุ่นต่อไปเพื่อประสิทธิผลการผลิตที่ดีของฟาร์ม</p> <p>-การประเมินคุณภาพซากหลังการชำแหละ เป็นการประเมินคุณภาพของเนื้อไก่ที่ได้จากการชำแหละ สีผิวของเนื้อไก่ได้มาตรฐานหรือไม่ หน้ำอกไก่คุดหรือไม่ ไก่มีรอยชำของเนื้อหรือไม่ ซึ่งการประเมินแบบนี้จะใช้ในการปรับปรุงการเลี้ยงในรุ่นต่อไปเช่นเดียวกัน</p> <p>-การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย ว่าพึงพอใจในคุณภาพไก่ที่ผลิตจากฟาร์มหรือไม่ หรือแก้ไขปรับปรุงในเรื่องใด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มต่อไป</p>
--	--

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
------------	--

<p>ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน</p> <p>1. ไฟฟ้า ประปา และถนน</p>	<p>ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และถนน ในการดำเนินงานฟาร์มไก่เนื้อ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ การเลือกแหล่งที่ตั้งฟาร์มจะต้องเป็นแหล่งที่ไฟฟ้า ประปา และถนน เข้าถึง โดยเฉพาะเรื่อง ไฟฟ้าและความสม่ำเสมอของกระแสไฟฟ้ามิมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งกับฟาร์มไก่เนื้อที่เลี้ยงในระบบโรงเรือนแบบปิด เพราะต้องอาศัยไฟฟ้าในการเดินเครื่องของระบบโรงเรือน หากที่ตั้งของฟาร์มไม่มีระบบไฟฟ้าเข้าถึงจะไม่สามารถดำเนินกิจการฟาร์มได้เลย หรือหากเป็นแหล่งไฟฟ้าที่มีกระแสไฟฟ้าไม่สม่ำเสมอ จะทำให้การควบคุมระบบเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก สำหรับประปาเป็นแหล่งน้ำดื่มของไก่เนื้อ จะต้องเป็นฟาร์มตั้งอยู่ในแหล่งประปาที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนเชื้อโรคต่าง ๆ ถนนหรือการคมนาคมเป็นสิ่งจำเป็นของฟาร์มในการนำปัจจัยการผลิต เช่น ลูกไก่เนื้อ อาหารสัตว์ เข้ามาเลี้ยงภายในฟาร์ม และถนนมีความจำเป็นในการนำผลผลิต คือ ไก่เนื้อ ไปส่งชำแหละในโรงฆ่าสัตว์ เพราะฉะนั้นการเลือกที่ตั้งของฟาร์มจึงต้องเป็นแหล่งที่มีไฟฟ้า และประปา เข้าถึง เป็นแหล่งที่มีระบบคมนาคมที่สะดวก</p>
--	---

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิผลการผลิตที่ดี
------------	--

<p>การตลาด</p> <p>1.การตลาดต่างประเทศ</p>	<p>การตลาดไก่เนื้อ มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมฟาร์มไก่เนื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ การตลาดไก่เนื้อ ประกอบด้วย ตลาดต่างประเทศ ตลาดภายในประเทศ ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่</p> <p>-ตลาดต่างประเทศ เป็นตลาดที่มีปริมาณความต้องการเลี้ยงไก่ในปริมาณสูง ได้แก่ ตลาดในประเทศญี่ปุ่นและตลาดในแถบประเทศยุโรป (อียู) นอกจากนี้เป็นตลาดที่มีอำนาจในการซื้อสูงทั้งยังเป็นตลาดที่มีความต้องการด้านคุณภาพไก่เนื้อที่สูงด้วย เนื้อไก่ที่จะนำเข้ามาต้องเป็นเนื้อไก่ที่ปราศจากการปนเปื้อนสารพิษตกค้าง ปราศจากการปนเปื้อนของเชื้อโรค เป็นเนื้อไก่ที่ได้จากไก่ที่มีขนาดตามที่ต้องการ เป็นเนื้อไก่ที่มีคุณภาพซากที่ดี เช่น ไม่มีรอยชำ อกไม่คด ดังนั้นในแง่การจัดการฟาร์มเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อที่ดี ฟาร์มจะต้องดำเนินการผลิตในลักษณะไม่ให้มีสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ โดยไม่ใช้สารปฏิชีวนะหรือยารักษาโรคที่อาจจะก่อให้เกิดการปนเปื้อนหรือตกค้างในเนื้อไก่ ควบคุมการใช้ยาและสารปฏิชีวนะในปริมาณที่กำหนด หรือเว้นการใช้ในช่วงระยะเวลาก่อนส่งโรงชำแต่ละตามระยะเวลาที่กำหนด สำหรับการป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคในเนื้อไก่ ต้องรักษาสุขอนามัยของฟาร์มเลี้ยงไก่ตามมาตรฐานฟาร์มที่กำหนดโดยกรมปศุสัตว์ เลี้ยงไก่เนื้อให้ได้ขนาดน้ำหนักตามที่ตลาดต้องการ มีการคัดเลือกไก่ที่มีลักษณะที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดออกจากฟาร์มออกโดย ไม่ส่งเข้าโรงชำแหละ</p>
---	---

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิภาพการผลิตที่ดี
------------	---

<p>นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม</p>	<p>นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่มีบทบาทสำคัญต่อ ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ คือ นโยบายการนำเข้า กากถั่วเหลือง ปลาป่น นโยบายการควบคุมและป้องกัน โรค ระบาดในสัตว์ปีก และนโยบายการควบคุมและป้องกัน สารพิษตกค้างในเนื้อไก่</p> <p>-นโยบายการนำเข้ากากถั่วเหลือง ปลาป่น เป็นนโยบายที่มี การนำเข้ากากถั่วเหลืองและปลาป่น เพื่อให้มีวัตถุดิบอาหาร สัตว์ในปริมาณพอเพียงต่อการเลี้ยงสัตว์ แต่จะมีผลกระทบต่อ ต้นทุนในการผลิตสัตว์ที่สูงขึ้น โดยฟาร์มไก่เนื้อมีความ จำเป็นต้องดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว แต่ฟาร์มสามารถ ลดต้นทุนในการผลิตโดยพยายามเลี้ยงไก่ให้ลดการสูญเสีย เนื่องจากการตายหรือการเจ็บป่วยของไก่ ควบคุมคนเลี้ยงไก่ ให้ลดการสูญเสียของอาหารสัตว์จากการหกหล่นหรือจากการ คู้ยเหยี่ยของไก่</p> <p>-นโยบายการควบคุมและป้องกันโรครบาดในสัตว์ปีก เป็น มาตรการของภาครัฐ ที่ช่วยเหลือฟาร์มไก่เนื้อในการควบคุม และป้องกัน โรครบาดในไก่เนื้อ ฟาร์มจึงต้องปฏิบัติตาม คำแนะนำของภาครัฐในการควบคุมโรค ตลอดจนฟาร์ม จะต้องทำการป้องกันโรครบาดของฟาร์มด้วยการรักษา สุขอนามัยในการเลี้ยงไก่ การรักษาความสะอาดของโรงเรือน และบริเวณรอบ ๆ ตลอดจนการป้องกันไม่ให้มีการแพร่ ระบาดของเชื้อ โรครจากภายนอกเข้าสู่ฟาร์ม พร้อมทั้งมีการทำ วัคซีนป้องกันโรคของฟาร์ม ตามโปรแกรมการทำวัคซีนอย่าง เคร่งครัด</p> <p>-นโยบายการควบคุมและป้องกันสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ เป็น นโยบายของภาครัฐในการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ -</p>
--	--

ตารางที่ 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการเพื่อให้ฟาร์มเกิดประสิทธิภาพการผลิตที่ดี
------------	---

	ซึ่งจะมีผลดีในแง่การยอมรับของตลาดต่างประเทศ ฟาร์มจะต้องปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ตลอดจนมีการควบคุมการใช้สารปฏิชีวนะและยารักษาโรคสัตว์อย่างถูกต้อง
--	--

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบคู่ขนานกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการยืนยัน สนับสนุน ขยายใจความ หรืออาจเป็นข้อมูลในความเห็นที่แตกต่างกับข้อมูลเชิงปริมาณ แต่มีเหตุผลที่ประกอบความแตกต่าง ซึ่งจะนำไปสู่การสรุปผลการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการเก็บข้อมูลที่เจาะนับไม่ได้ (หรือไม่เป็นตัวเลข) แต่เป็นการเน้นการสร้างแนวคิด ความเป็นเหตุเป็นผล และตีความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการตลาด ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัด นครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบสนทนาและการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และการบันทึกเสียงการสนทนา ซึ่งจะไม่ใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ แต่ใช้ในการอนุมาน (Induction approach) เป็นการทำวิจัยในสภาพธรรมชาติ ไม่มีการจัดหรือควบคุมสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยจะสรุปปัญหาด้วยตรรกะแบบอุปมัย (Induction) มองภาพรอบๆ ด้าน (Holistic perspective) เน้นกระบวนการพลวัต (Dynamic) และบริบท (Contextual) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยที่มีการยืดหยุ่นสูง เน้นความรู้สึกร่วมและความเข้าใจ (Empathy and Insight) เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล (อรุณ รักธรรม และณรงค์ กุลนิเทศ, 2552, น.104)

ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการค้นข้อมูลโดยให้ความสำคัญกับความหมายในทัศนะของผู้ตอบ การค้นหาครั้งนี้เป็นการค้นหากระบวนการคิดและระบบความเชื่อของผู้ตอบโดยตรง เป็นการค้นหาสาเหตุขององค์ประกอบที่ต้องการจะศึกษา เพื่อเสริมงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่ได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเป็นไปตามทฤษฎี แนวคิดและสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับกลุ่มเกษตรกรที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ จำนวน 10 คน (ฟาร์มไก่เนื้อ 10 ฟาร์ม) โดยเป็นการสัมภาษณ์ทัศนะในการประกอบกิจการฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งผู้วิจัยพยามกำหนดกรอบประเด็นที่เป็นแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ได้จากการการวิจัยเชิงปริมาณที่ได้จาก

แบบสอบถาม ตลอดจนได้คำนึงถึงความถูกต้องของการได้มาซึ่งข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง
แสดงในตาราง 48-50

**ตารางที่ 48 บทสรุปทัศนคติของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ
ในประเด็นการบริหารจัดการฟาร์มต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ**

คนที่	การบริหารจัดการฟาร์มต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เช่น การเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้
1	<p>การบริหารจัดการฟาร์ม ประกอบด้วยการบริหารจัดการด้านโรงเรือน พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ และแรงงานประจำฟาร์ม การบริหารจัดการฟาร์มมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตในทุกด้าน เช่น การเจริญเติบโตของไก่ น้ำหนักไก่ อัตราการเลี้ยงรอด การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ต้นทุนในการผลิต และรายได้จากการเลี้ยงไก่ การบริหารจัดการฟาร์มที่ดีเริ่มต้นตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน ต้องมีการทำความสะอาดโดยการล้างโรงเรือนและอุปกรณ์ ตลอดจนต้องฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อโรค เพราะหากโรงเรือนที่ไม่สะอาดจะเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุทำให้ไก่เกิดโรค หรือทำให้เกิดการเจ็บป่วยและตาย ตลอดจนสุขภาพไม่สมบูรณ์ สำหรับการบริหารจัดการด้านพันธุ์ไก่ จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในด้านการเจริญเติบโตของไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการเลี้ยงรอด น้ำหนักไก่ ต้นทุนการผลิต และรายได้ที่เกษตรกรได้รับ หากเกษตรกรนำลูกไก่ที่มีสุขภาพอ่อนแอมาเลี้ยง จะส่งผลทำให้ไก่มีการเจริญเติบโตที่ช้า น้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐาน กินอาหารจำนวนมากแต่เปลี่ยนเป็นเนื้อได้น้อย ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะค่าอาหารสูงขึ้น ทำให้รายได้จากการเลี้ยงไก่อลดลง การบริหารจัดการโรงเรือนที่เกี่ยวข้องกับการกักลูกไก่ การใช้วัสดุรองพื้นโรงเรือน หากมีการบริหารจัดการไม่ดีพอจะส่งผลทั้งการเจริญเติบโต การตาย การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนและรายได้เช่นกัน สำหรับการจัดการด้านอาหารสัตว์ หากมีการจัดการนำอาหารสัตว์ -</p>

ตารางที่ 48 (ต่อ)

คนที่	การบริหารจัดการฟาร์มต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เช่น การเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต
-------	--

	และรายได้
	ที่มีคุณภาพดีมีโภชนะครบถ้วนตามความต้องการของไก่ ส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มได้ผลดีด้วย การจัดการด้านแรงงานประจำฟาร์มซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ตลอดเวลา แรงงานที่ดีมีคุณภาพและเอาใจใส่ต่อการเลี้ยงไก่ จะทำให้ประสิทธิผลการผลิตของไก่เป็นไปตามเป้าหมาย
2	การบริหารจัดการฟาร์มที่ดี ได้แก่ การจัดการด้านพันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ โรงเรือน การควบคุมอุณหภูมิในการกกไก่ การควบคุมความร้อนและความชื้นภายในโรงเรือน การควบคุมโรคโดยการทำวัคซีนป้องกันโรคตามโปรแกรมที่กำหนด ฟาร์มที่มีการจัดการเรื่องเหล่านี้ที่ดีเพียงพอ จะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อทั้งด้านการเจริญเติบโตของไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการเลี้ยงรอด ต้นทุนการผลิต และรายได้ เป็นผลที่ดีตามไปด้วย สรุปได้ว่าการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี จะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในทุกๆ ด้าน
3	การบริหารจัดการฟาร์มของการเลี้ยงไก่ในระบบ โรงเรือนแบบปิด (Evaporative cooling system) จะให้ความสำคัญในการบริหารจัดการด้านโรงเรือนโดยเฉพาะการจัดการด้านการระบายอากาศเสีย การควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน ซึ่งจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยฟาร์มที่เลี้ยงไก่เนื้อที่เลี้ยงในระบบโรงเรือนแบบปิด เรื่องของความสม่ำเสมอของกระแสไฟฟ้ามีความสำคัญมาก หากกระแสไฟฟ้าขัดข้องจะส่งผลให้ไก่ตายทั้งฝูง ดังนั้นฟาร์มจะต้องมีเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้าสำรองเพื่อใช้ในกรณีเหตุฉุกเฉินฉุกเฉิน เช่น ไฟฟ้าดับ การบริหารจัดการฟาร์มจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะการจัดการด้านโรงเรือน
4	การบริหารจัดการฟาร์มส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิต การบริหารจัดการฟาร์มจะเกี่ยวข้องตั้งแต่การจัดการโรงเรือน การจัดการด้านพันธุ์ไก่ การจัดการด้านอาหาร การจัดการด้านการเลี้ยงดู และการจัดการดูแลสุขภาพสัตว์ การจัดการบริหารฟาร์มจะเกี่ยวข้องกันทั้งระบบ การจัดการบริหารฟาร์มที่ดีจะส่งผลดีต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม

ตารางที่ 48 (ต่อ)

คนที่	การบริหารจัดการฟาร์มต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ เช่น การเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และ
-------	--

	รายได้
5	การจัดการฟาร์มมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของไก่ อัตราการเลี้ยงรอด ต้นทุนการผลิต
6	การบริหารจัดการฟาร์มมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มในเรื่องอัตราการเลี้ยงรอด การกินอาหารได้ การเจริญเติบโตของไก่ น้ำหนักของไก่เมื่อขายส่งตลาด การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ต้นทุนการผลิต และรายได้ของฟาร์ม การบริหารจัดการฟาร์มโดยมีการควบคุมการผลิตด้วยการประเมินการเจริญเติบโตของไก่เป็นประจำทุกสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้สามารถส่งเสริมและควบคุมน้ำหนักไก่ให้ตรงตามความต้องการของตลาด การประเมินคุณภาพของไก่และซากเมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง ตลอดจนการประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อ จะส่งผลในการปรับปรุงประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
7	ฟาร์มให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการฟาร์มเป็นอันดับต้นๆ เพราะการบริหารจัดการฟาร์มจะมีความเกี่ยวข้องกับทุกระบบภายในฟาร์ม การบริหารจัดการฟาร์มที่ดีจะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม การประเมินการเจริญเติบโตของไก่อย่างสม่ำเสมอ การประเมินคุณภาพของไก่และซากเมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อ จะส่งผลในการปรับปรุงประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มได้ดีขึ้น
8	การบริหารจัดการฟาร์มที่ดี จะส่งผลดีต่อผลผลิตของฟาร์ม ก่อให้เกิดกำไรของฟาร์มที่ดี
9	การเลี้ยงไก่เนื้อจะประสบความสำเร็จจะต้องมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี
10	การบริหารจัดการฟาร์มเป็นหัวใจของการเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด การบริหารจัดการฟาร์มที่ดีจะทำให้สัตว์มีสุขภาพที่ดี ซึ่งจะให้ผลผลิตที่ดีตามมาด้วย

จากตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเกษตรกรที่มีประสบการณ์และมีความชำนาญด้านการเลี้ยงไก่เนื้อทุกราย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัจจัยด้านการบริหารจัดการฟาร์ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในทุก ๆ ด้าน คือ การเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้ของฟาร์ม ดังนั้นการบริหารจัดการฟาร์มจึงเป็นปัจจัยลำดับต้นๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อต้องให้ความสำคัญและต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการฟาร์ม ซึ่งความรู้เรื่องการบริหารจัดการฟาร์มอาจได้มาจาก

การศึกษาปฏิบัติ แต่ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่จะช่วยส่งเสริมให้มีวิธีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี
ยิ่งขึ้น

**ตารางที่ 49 บทสรุปทักษะของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ
ในประเด็นระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ**

คนที่	ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
1	<p>ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานด้านไฟฟ้า มีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มในทุกประเด็น เช่น อัตราการเลี้ยงรอด การเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ต้นทุนการผลิต และรายได้ เพราะไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการเลี้ยงไก่เนื้อโดยเฉพาะในการเลี้ยงในระบบ โรงเรือนแบบปิด (Evaporative cooling system) โดยลักษณะของโรงเรือนระบบปิด จะมีการติดตั้งแผ่นรังผึ้ง (Cooling pad) ทำความเย็นด้านหน้าโรงเรือน และติดตั้งพัดลมเพื่อทำหน้าที่ในการดูดความเย็นเข้าสู่ภายในโรงเรือน พร้อมทั้งติดตั้งพัดลมช่วยดูดอากาศเสียภายในโรงเรือนสู่ภายนอก และผนังโรงเรือนด้านข้างจะปิดด้วยผ้าพลาสติก การเลี้ยงไก่ในระบบโรงเรือนแบบนี้ต้องอาศัยกระแสไฟฟ้าในการเดินเครื่องรังผึ้งที่ใช้เป็นแหล่งสร้างความเย็นเข้าสู่ภายในโรงเรือน กระแสไฟฟ้ายังมีความจำเป็นต่อการเดินเครื่องพัดลมดูดอากาศเย็นเข้าสู่โรงเรือน และพัดลมที่ช่วยดูดอากาศเสียภายในโรงเรือนระบายสู่นอกโรงเรือน หากระบบกระแสไฟฟ้าเกิดขัดข้องจะส่งต่อการควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือน การระบายอากาศภายในโรงเรือนจะล้มเหลว ส่งผลต่อการตายของไก่ภายในโรงเรือน หากเกิดไฟฟ้าดับประมาณ 5-10 นาที โดยไม่มีการเดินเครื่องปั่นกระแสไฟฟ้าสำรอง อาจจะทำให้ไก่ตายหมดแล้ว ไก่บางตัวที่รอดตายจะสูญเสียการเจริญเติบโต ดังนั้นเกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนแบบปิดจะต้องมีเครื่องปั่นกระแสไฟฟ้าเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าสำรองในกรณีกระแสไฟฟ้าจากภาครัฐขัดข้อง ดังนั้นระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ด้านกระแสไฟฟ้าจึงมีผลต่อการบริหารจัดการฟาร์ม และส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม สำหรับระบบประปาส่ง-</p>

ตารางที่ 49 (ต่อ)

คนที่	ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
-------	---

	<p>ผลต่อฟาร์มเพียงเล็กน้อย เพราะฟาร์ม ได้มีการใช้ระบบน้ำบาดาล ระบบประปาจึงไม่มีผลต่อฟาร์ม แต่ระบบน้ำบาดาลที่ใช้ภายในฟาร์มจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนค่ากระแสไฟฟ้า เพราะต้องใช้ระบบไฟฟ้าในการสูบน้ำบาดาลเพื่อใช้ในการเลี้ยงไก่ และใช้ในการสูบน้ำส่งเข้าสู่แผ่นรังผึ้งทำความเย็น สำหรับระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานด้านถนน ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม เนื่องจากทั้งฟาร์มอยู่ติดกับถนนใหญ่และถนนเข้าสู่ฟาร์มเป็นถนนที่มีความสะดวกสบายในการเดินทาง อย่างไรก็ตามสำหรับสิ่งฟาร์มต้องการให้รัฐสนับสนุนต่อฟาร์มไก่เนื้อ คือ ลดราคาค่ากระแสไฟฟ้า และควรมีหน่วยงานในการช่วยตรวจสอบคุณภาพน้ำที่ใช้เลี้ยงไก่</p>
2	<p>ไฟฟ้าเป็นระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานที่มีความสำคัญในการเลี้ยงไก่เนื้อโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฟาร์มไก่เนื้อที่เลี้ยงในระบบโรงเรือนแบบปิด หากกระแสไฟฟ้าขัดข้องจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มในทุกๆ ด้าน ขณะเดียวกันราคาค่ากระแสไฟฟ้ายังส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตไก่เนื้อในแต่ละรุ่น ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ขอให้รัฐกำหนดราคาไฟฟ้าสำหรับการทำการเกษตรที่ต่ำกว่าราคาไฟฟ้าที่ใช้ในครัวเรือน</p>
3	<p>ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานไฟฟ้า และประปา มีผลต่อการเลี้ยงไก่เนื้อโดยเฉพาะมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ไฟฟ้าเป็นระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเลี้ยงไก่มากที่สุด เพราะจะมีผลโดยตรงต่อการสูญเสียของไก่เนื้อในกรณีที่เกิดปัญหาไฟฟ้าขัดข้อง สำหรับประปาดังกล่าวต้องมีปริมาณการผลิตให้เกษตรกรอย่างพอเพียง ในส่วนของถนนเนื่องจากฟาร์มมีระบบคมนาคมที่สะดวกสบายอยู่แล้ว ประเด็นถนนจึงไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มมากนัก สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในกรณีที่กระแสไฟฟ้าขัดข้อง ขอให้เจ้าหน้าที่การไฟฟ้ารีบมาดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว</p>

ตารางที่ 49 (ต่อ)

ก	ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานต่อประสิทธิภาพของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
---	--

น ท	
4	ระบบไฟฟ้ามีความจำเป็นต่อการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนแบบปิด โดยเฉพาะในเรื่องการควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือน และการใช้กระแสไฟฟ้าในการให้แสงสว่างภายในโรงเรือน เพื่อช่วยเร่งการกินอาหารของไก่เนื้อ ไฟฟ้าจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มในทุกประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับอัตราการเลี้ยงรอดของไก่ และการเจริญเติบโต
5	ระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า และประปา มีผลกระทบต่อนประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มเป็นอย่างมาก สำหรับระบบสาธารณูปโภคเรื่องถนนมีผลกระทบเพียงเล็กน้อย เนื่องจากถนนที่เข้าสู่ฟาร์มมีความสะดวกสบายพอสมควร
6	ระบบสาธารณูปโภคประเภทไฟฟ้า มีความจำเป็นต่อฟาร์มไก่เนื้อเป็นอย่างมาก ฟาร์มจะต้องมีเครื่องปั่นกระแสไฟฟ้าสำรองเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้ายามฉุกเฉิน ฟาร์มอยากให้รัฐบาลให้ความสำคัญในด้านการผลิตกระแสไฟฟ้าให้สม่ำเสมอและมีระบบป้องกันกระแสไฟฟ้าขัดข้อง พร้อมทั้งอยากให้รัฐบาลลดราคาค่ากระแสไฟฟ้าสำหรับภาคการเกษตร
7	ไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับโรงเรือนเลี้ยงไก่ระบบปิด เพราะหากกระแสไฟฟ้าขัดข้องการระบายอากาศภายในโรงเรือนจะทำให้ลำบากมาก ส่งผลทำให้ไก่ตายมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตอย่างมาก สำหรับประปาเป็นสิ่งสำคัญรองมา แต่ขอให้รัฐบาลช่วยในการควบคุมความสะอาดของน้ำประปา และอยากให้รัฐบาลช่วยปรับปรุงถนนให้เป็นถนนปูนซีเมนต์ทั้งหมด
8	ระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการผลิตมากที่สุด รองมาเป็นประปา และถนน
9	อยากให้ภาครัฐผลิตกระแสไฟฟ้าให้มีความสม่ำเสมอ และช่วยลดราคาค่ากระแสไฟฟ้า เพราะจะได้ช่วยในการลดต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ
1 0	กระแสไฟฟ้ามีความสำคัญต่อฟาร์มไก่เนื้อที่เลี้ยงในระบบโรงเรือนแบบปิด จึงอยากให้รัฐช่วยดูแลการผลิตไฟฟ้าที่มีความสม่ำเสมอ หากกระแสไฟฟ้าขัดข้อง รัฐต้องรีบดำเนินการแก้ไขทันที เพราะจะกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม

จากตารางที่ 49 จากทัศนคติของเกษตรกรผู้ที่มีประสบการณ์และมีความชำนาญด้านการเลี้ยงไก่เนื้อไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีความเห็นว่าระบบสาธารณูปโภคเรื่องกระแสไฟฟ้ามีบทบาทสำคัญที่มี

ผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิต หากเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้อง จะส่งผลต่อการเลี้ยงไก่เนื้อเป็นอย่างมาก เพราะปัจจุบันเกษตรกรจะเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนแบบปิดเกือบทุกราย เมื่อเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องจะส่งผลกระทบต่ออุณหภูมิภายในโรงเรือนทำให้มีอุณหภูมิสูง การระบายอากาศจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก ส่งผลให้ไก่เนื้อเกิดความเครียด ไม่กินอาหาร และตายในที่สุด ดังนั้นเกษตรกรที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนแบบปิดจะต้องมีเครื่องปั่นกระแสไฟฟ้าสำรองเพื่อใช้ในยามกระแสไฟฟ้าขัดข้อง กลุ่มเกษตรกรเรียกร้องให้ภาครัฐช่วยสร้างระบบการผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีการป้องกันกระแสไฟฟ้าขัดข้อง หรือหากกระแสไฟฟ้าเกิดการขัดข้อง ขอให้ภาครัฐช่วยรีบแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด อีกปัญหาหนึ่ง คือราคาค่ากระแสไฟฟ้าซึ่งเป็นต้นทุนที่สำคัญในการผลิตไก่เนื้อ กลุ่มเกษตรกรเรียกร้องให้ภาครัฐช่วยปรับลดราคาค่ากระแสไฟฟ้าให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ สำหรับระบบสาธารณสุขปศุสัตว์และถนนมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มเพียงเล็กน้อย เนื่องจากทั้ง 2 ระบบภาครัฐมีการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ที่เกษตรกรยอมรับได้

**ตารางที่ 50 บทสรุปทัศนะของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ
ในประเด็นการตลาดต่อประสิทธิภาพของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ**

คนที่	การตลาดต่อประสิทธิภาพของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
1	การตลาดมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิต โดยความต้องการน้ำหนักไก่ตามที่ต้องการในตลาด ต้องการภายในประเทศ จะเป็นตัวกำหนดขนาดน้ำหนักรวมที่ฟาร์มจะต้องเลี้ยงให้ได้ ขนาดตามที่ตลาดกำหนด เนื่องจากฟาร์มของตนเป็นฟาร์มที่ทำสัญญากับบริษัทแบบประกันราคา ซึ่งการเลี้ยงจะต้องเลี้ยงไก่ให้ได้น้ำหนักตามที่ตลาดต้องการจึงจะได้ผลตอบแทนตามที่ตกลงกันได้
2	เนื่องจากฟาร์มเป็นฟาร์มที่ทำการเลี้ยงไก่โดยทำสัญญาแบบประกันราคา ความต้องการของตลาดในด้านน้ำหนักไก่จะส่งผลต่อการเลี้ยงไก่ของฟาร์ม โดยจะต้องเลี้ยงไก่ให้ได้น้ำหนักตามความต้องการของตลาด การตลาดมีผลต่อรายได้ของฟาร์มโดยผู้เลี้ยงไก่เนื้อจะต้องเลี้ยงไก่ให้ได้น้ำหนักตามความต้องการของตลาด จึงจะได้ผลตอบแทนตามที่ตกลงกัน

ตารางที่ 50 (ต่อ)

คนที่	การตลาดต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
3	การตลาดส่งผลต่อการเลี้ยง เพราะฟาร์มจะต้องเลี้ยงไก่เนื้อในปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด จะไม่เลี้ยงในจำนวนมากเกินความต้องการของตลาด เพราะจะทำให้มีกำไรจากการเลี้ยงไก่ไม่มาก การตลาดจึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มเป็นอย่างมาก
4	ฟาร์มของตนเป็นฟาร์มทำสัญญาแบบประกันราคา ต้องทำการเลี้ยงให้ได้ขนาดน้ำหนักไก่ตามที่ตลาดต้อง ซึ่งเมื่อผลิตไก่ได้น้ำหนักตามต้องการของตลาดฟาร์มจะได้รับผลตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้ การตลาดจึงส่งผลกระทบต่อรายได้ของฟาร์ม
5	ฟาร์มของตนเป็นฟาร์มไก่เนื้อแบบประกันราคากับบริษัทที่มีการส่งออกไก่จำหน่ายต่างประเทศ ตลาดจึงมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มโดยเฉพาะในด้านรายได้ของฟาร์ม หากตลาดต่างประเทศมีความต้องการเนื้อไก่จากประเทศไทยจำนวนมาก ส่งผลทำให้ฟาร์มต้องเพิ่มปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้อ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ส่งผลให้ฟาร์มมีรายได้เพิ่มขึ้น
6	ฟาร์มของตนเป็นฟาร์มไก่เนื้อแบบประกันราคา โดยทำสัญญากับบริษัทที่มีการส่งออกไก่จำหน่ายในกลุ่มประเทศยุโรป ตลาดเนื้อไก่ในต่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม เพราะตลาดมีความต้องการเนื้อไก่ที่ปลอดสารพิษและปราศจากการปนเปื้อนของโรค จึงส่งผลทำให้ฟาร์มต้องควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ไก่เนื้อที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ซึ่งทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ขณะเดียวกันหากตลาดต่างประเทศยังมีความเข้มงวดต่อการปนเปื้อนสารพิษยิ่งมากเท่าไร จะส่งผลทำให้การส่งออกเนื้อไก่อายากมากขึ้นหรือส่งออกน้อยลง ทำให้ฟาร์มต้องลดการผลิต ทำให้รายได้ฟาร์มลดลง
7	ตลาดต่างประเทศมีความสำคัญต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม เพราะฟาร์มของตนเป็นฟาร์มไก่เนื้อประกันราคากับบริษัทส่งออกเนื้อไก่จำหน่ายต่างประเทศ หากมีความต้องการเนื้อไก่ในปริมาณต่ำในแต่ละปี จะส่งผลทำให้ฟาร์มต้องลดปริมาณการผลิต ทำให้รายได้ของฟาร์มลดลง ในทางตรงข้ามหากตลาดมีความต้องการเนื้อไก่ในปริมาณมากขึ้น ส่งผลทำให้ฟาร์มเพิ่มปริมาณการผลิต ทำให้รายได้สูงขึ้น

คนที่	การตลาดต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
8	ราคาเนื้อไก่ที่ส่งไปจำหน่ายตลาดต่างประเทศ ส่งผลต่อรายได้ของฟาร์ม หากราคาเนื้อไก่ที่ส่งจำหน่ายต่างประเทศมีราคาลดลง ทำให้บริษัทที่ฟาร์มประกันราคาลดการส่งออก (ไม่สามารถแข่งขันได้ เนื่องจากต้นทุนการผลิตของไทยค่อนข้างสูง) ส่งผลให้ฟาร์มต้องลดการผลิตลง ทำให้รายได้ฟาร์มลดลง
9	ตลาดไก่เนื้อในต่างประเทศที่มีความต้องการเนื้อไก่ที่มีขนาดตามความต้องการ และต้องการเนื้อไก่ที่มีคุณภาพ ส่งผลทำให้ฟาร์มต้องทำการผลิตเพื่อควบคุมขนาดของไก่ และต้องทำการคัดเลือกไก่ที่มีลักษณะตรงตามความต้องการส่งออก ทำให้ต้องคัดเลือกทั้งไก่ที่มีลักษณะที่ไม่ตรงตามความต้องการ ส่งผลทำให้ฟาร์มสูญเสียรายได้จากไก่ที่ถูกคัดทิ้ง ตลาดไก่เนื้อต่างประเทศจึงมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม
10	ฟาร์มในกลุ่มของคนเป็นฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคากับบริษัท ตลาดจึงค่อนข้างมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการและต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มในเรื่องรายได้ของฟาร์ม เพราะฟาร์มต้องผลิตไก่ที่มีขนาดน้ำหนักตามที่ตลาดต่างในและต่างประเทศต้องการ นอกจากนั้นสำหรับฟาร์มที่เลี้ยงไก่ประกันราคากับบริษัทที่ส่งเนื้อไก่สู่ตลาดต่างประเทศจะต้องผลิตไก่ที่มีคุณภาพตามที่ตลาดกำหนด เช่น ต้องเป็นไก่ปลอดสารพิษ ต้องเป็นไก่ที่มีขนาดตามต้องการ ต้องเป็นไก่ปราศจากโรค และต้องเป็นไก่ที่มีคุณภาพซากที่ดี คือ ออกไก่ไม่คด หน้าอกไม่ข้ำ ซึ่งหากฟาร์มผลิตไก่ไม่ได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด ฟาร์มจะถูกตัดราคาหรือถูกปรับตามสัญญาที่ระบุ การตลาดต่างประเทศจึงมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม เพราะฟาร์มจะต้องควบคุมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยจะต้องมีการคัดไก่ที่มีลักษณะไม่ตรงตามความต้องการออกจากฝูง ซึ่งทำให้กระทบประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มทั้งในเรื่องต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นและรายได้จากการผลิตลดลง

จากตารางที่ 50 จากทัศนคติของกลุ่มเกษตรกรผู้ที่มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่ มีความเห็นว่าการตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการฟาร์มในแง่จะต้องเลี้ยงไก่ให้ได้น้ำหนักตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการ เพื่อที่จะได้รับผลตอบแทนตามที่ได้กำหนดกันไว้ นอกจากนั้นการตลาดมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มในด้านรายได้ของฟาร์ม คือ หากสามารถผลิตไก่ให้ได้น้ำหนักตามที่ตลาดต้องการ ฟาร์มจะได้รับรายได้ตามที่กำหนด ในกรณีฟาร์ม

ที่เลี้ยงแบบประกันราคากับบริษัทที่ผลิตเนื้อไก่สำหรับส่งจำหน่ายผู้บริโภคต่างประเทศ หากเลี้ยงไก่ไม่ได้น้ำหนักตามที่ตลาดต้องการ ฟาร์มจะถูกตัดราคาค่าไก่ นอกจากนี้ตลาดต่างประเทศยังมีการกำหนดคุณภาพของซากไก่ เกษตรกรจะต้องดำเนินการผลิตให้ได้คุณภาพซากตามที่ตลาดต้องการ หากฟาร์มไม่สามารถผลิตไก่ที่มีคุณภาพซากดังกล่าวจะถูกตัดราคาหรือถูกปรับตามแต่ข้อตกลง อย่างไรก็ตามราคาเนื้อไก่ที่กำหนดโดยตลาดต่างประเทศ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม หากราคานเนื้อไก่ที่ตลาดมีราคาสูง จะทำให้ฟาร์มไก่เนื้อได้รับผลกำไรเพิ่มขึ้น ขณะที่ปริมาณความต้องการของตลาดจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม หากตลาดมีความต้องการเนื้อไก่ในปริมาณสูง จะทำให้ฟาร์มสามารถเพิ่มปริมาณการผลิต ส่งผลทำให้รายได้ของฟาร์มเพิ่มขึ้น

**ตารางที่ 51 บทสรุปทัศนคติของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ
ในประเด็นนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ต่อประสิทธิผลของการผลิตของ
ฟาร์มไก่เนื้อ**

คนที่	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคมต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
1	นโยบายด้านการการควบคุมป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก มีผลที่ดีต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ทำให้ฟาร์มมีความมั่นใจในการผลิตไก่เนื้อเพื่อการจำหน่าย นโยบายด้านการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์มีผลกระทบต่อฟาร์มในด้านต้นทุนการผลิต นโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม
2	นโยบายด้านการการควบคุมป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก มีผลที่ดีต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ส่งผลให้ฟาร์มไม่เกิดความเสียหายจากโรคระบาด นโยบายด้านการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์มีผลกระทบต่อฟาร์มในด้านต้นทุนการผลิต นโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม

ตารางที่ 51 (ต่อ)

คนที่	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคมต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
3	นโยบายด้านการการควบคุมป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก มีผลที่ดีต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ส่งผลให้ฟาร์มไม่เกิดความเสียหายจากโรคระบาด นโยบายด้านการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตฟาร์ม หากอาหารสัตว์มีราคาสูงแต่ราคาจำหน่ายไก่เนื้อไม่สูงตาม จะทำให้ฟาร์มได้กำไรน้อยลงหรืออาจจะขาดทุน นโยบายด้านสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม เพราะฟาร์มเป็นฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อจำหน่ายภายในประเทศเท่านั้น
4	นโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ ส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม เพราะฟาร์มเป็นฟาร์มเลี้ยงไก่แบบประกันราคากับบริษัทส่งออกเนื้อไก่ไปจำหน่ายต่างประเทศ นโยบายการควบคุมสารพิษที่ตกค้างในเนื้อไก่ ส่งผลทำให้ฟาร์มต้องมีระบบการเลี้ยงไก่ให้ปลอดสารพิษโดยเน้นการเลี้ยงไก่ไม่ให้กินอาหารที่มียาปฏิชีวนะผสมในอาหาร 15 วันก่อนจะส่งไก่ชำแหละ และเน้นการใช้ยารักษาสัตว์ตามที่บริษัทกำหนด และใช้ยาตามคำแนะนำทุกประการ สำหรับนโยบายการควบคุมโรคระบาดสัตว์ของรัฐบาล เป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่สามารถผลิตไก่ได้ตามเป้าหมาย ฟาร์มขอให้รัฐบาลเร่งใช้มาตรการต่าง ๆ ที่ควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนกไม่ให้ระบาดในประเทศไทย ส่วนนโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม เนื่องจากราคาอาหารสัตว์จะสูงขึ้นตามวัตถุดิบที่สูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่โดยภาพรวมราคาประกันที่ฟาร์มทำกับบริษัทยังทำให้ฟาร์มสามารถเลี้ยงไก่ได้อย่างไม่ยากลำบากนัก แต่อยากให้รัฐบาลพยายามควบคุมราคาอาหารสัตว์อย่าให้สูงมากเกินไป
5	ปัญหาเรื่องโรคไข้หวัดนกส่งผลทำให้ฟาร์มต้องหยุดเลี้ยงไก่เนื้อไประยะหนึ่งเนื่องจากปัญหาบริษัทมีการส่งเนื้อไก่ไปจำหน่ายต่างประเทศลดลง จึงอยากให้รัฐบาลออกมาตรการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกอย่างเข้มข้นและจริงจัง เพราะส่งผลกระทบต่อฟาร์มอย่างมาก สำหรับนโยบายนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์จะส่งผลต่อต้นทุนในการเลี้ยงไก่ของฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม นโยบายการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มทำให้

ตารางที่ 51 (ต่อ)

คนที่	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคมต่อประสิทธิผลของการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
	การผลิตของฟาร์มต้องมีมาตรการที่เข้มข้นในการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นกับฟาร์ม เพราะจะทำให้บริษัทที่ฟาร์มทำสัญญาจะปรับเงินฟาร์ม หากพบว่าสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ที่ผลิตจากฟาร์ม
6	นโยบายการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก และนโยบายควบคุมและป้องกันสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ ส่งผลที่ดีต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม ในแง่ตลาดต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในเนื้อไก่จากประเทศไทย ทำให้มีการนำเข้าเนื้อไก่จากประเทศไทยเพิ่มขึ้น ฟาร์มมีการเพิ่มการผลิต ส่งผลรายได้ฟาร์มดีขึ้น นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ส่งผลทำให้ต้นทุนค่าอาหารสัตว์สูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสัตว์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย
7	นโยบายการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก และนโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ เป็นนโยบายที่ส่งผลที่ดีต่อฟาร์ม ทำให้ตลาดต่างประเทศเชื่อมั่นในเนื้อไก่จากประเทศไทย การนำเข้าเนื้อไก่อดีขึ้น ทำให้ฟาร์มมีรายได้เพิ่มขึ้น
8	นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ส่งผลทำให้ต้นทุนค่าอาหารสัตว์สูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสัตว์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย
9	อยากให้รัฐบาลเข้มงวดกับนโยบายการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก และนโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ เพราะนโยบายทั้งสองส่งผลดีต่อการเลี้ยงไก่เนื้อของฟาร์ม และอยากให้รัฐควบคุมการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพราะทำให้ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อสูงขึ้น
10	นโยบายการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ และนโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ มีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม นโยบายการควบคุมโรคระบาด เป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจในการผลิตไก่เนื้อ นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ส่งผลทำให้ต้นทุนค่าอาหารสัตว์สูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสัตว์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย นโยบายการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มที่ต้องเข้มงวดยิ่งขึ้น แต่ส่งผลดีต่อการเลี้ยงไก่เพราะทำให้ตลาดต่างประเทศเกิดความมั่นใจในเนื้อไก่จากประเทศไทย

จากตารางที่ 51 จากทัศนคติของกลุ่มเกษตรกรผู้ที่มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่ มีความเห็นว่า

นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ประกอบด้วยนโยบายด้านการควบคุมและป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ และนโยบายการควบคุมและป้องกันสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ มีผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มไก่เนื้อและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยนโยบายการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ ส่งผลที่ดีต่อการบริหารจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น และส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น กากถั่วเหลือง ปลาป่น และข้าวโพด ส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อสูงขึ้น นโยบายการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ส่งผลทำให้เกษตรกรเจ้าของฟาร์มต้องปรับปรุงการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อไม่ให้เนื้อไก่จากฟาร์มมีสารพิษตกค้าง แต่่นโยบายการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ทำให้ประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่มีความมั่นใจในสินค้าเนื้อไก่จากประเทศไทย ส่งผลให้มีการนำเข้าเนื้อไก่เพิ่มขึ้น

**ตารางที่ 52 บทสรุปทัศนคติของเกษตรกรผู้มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ
ในประเด็นความสัมพันธ์ของระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน การตลาด นโยบาย
การเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการบริหารจัดการฟาร์ม**

คนที่	ความสัมพันธ์ของระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและ สังคม และการบริหารจัดการฟาร์ม
1	ระบบสาธารณสุข ปศุสัตว์พื้นฐาน โดยเฉพาะเรื่องกระแสไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม
2	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีสัมพันธ์กับการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม โดยนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคระบาดสัตว์ จะส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มที่สะดวกขึ้น และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มที่ดีขึ้น นโยบายนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ ที่มีการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีราคาสูงจะส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มในด้านต้นทุนที่สูงขึ้น นโยบายสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการฟาร์ม นโยบายนี้ช่วยทำให้เนื้อไก่ปลอดสารพิษ จึงส่งผลดีต่อประสิทธิผลการผลิตในแง่ตลาดต่างประเทศ ขอมรับผลิตภัณฑ์เนื้อไก่จากประเทศไทย จะทำให้สามารถส่งเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายต่างประเทศได้มากขึ้น

ตารางที่ 52 (ต่อ)

คนที่	ความสัมพันธ์ของระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและ สังคม และการบริหารจัดการฟาร์ม
3	การตลาดมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิต ความต้องการขนาดน้ำหนัไก่ ส่งผลทำให้การบริหารจัดการฟาร์มต้องดำเนินการผลิตตามความต้องการของตลาด และความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพเนื้อไก่ของตลาดจะส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิต โดยฟาร์มจะต้องดำเนินการผลิตทั้งปริมาณไก่และคุณภาพเนื้อไก่ให้ได้ตามความต้องการของตลาด
4	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ด้านการป้องกันควบคุมโรคระบาดสัตว์ การนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ และการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ ไม่มีความสัมพันธ์กับระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน
5	ระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการตลาดเล็กน้อย แต่ระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มค่อนข้างมาก
6	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน แต่มีความสัมพันธ์กับการตลาดและประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม
7	การตลาด ระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน การบริหารจัดการฟาร์ม และประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการฟาร์มและการตลาด
8	ระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐาน การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการบริหารจัดการฟาร์ม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการตลาดมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อย แต่ทุกปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม

คนที่	ความสัมพันธ์ของระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐาน การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและ สังคม และการบริหารจัดการฟาร์ม
9	ระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐานด้านไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการค่อนข้างสูง การตลาดและการบริหารจัดการฟาร์มมีความสัมพันธ์กัน โดยภาพรวมระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐาน การตลาด นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารจัดการฟาร์มส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม
10	การตลาด ระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐาน นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ส่งผลต่อการบริหารจัดการฟาร์มและประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม

จากตารางที่ 52 จากทัศนคติของกลุ่มเกษตรกรผู้ที่มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่ มีความเห็นว่าระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐาน นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการตลาด มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการฟาร์ม โดยที่นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยกับระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐานและการตลาด และระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐานกับการตลาดมีความสัมพันธ์กันเล็กน้อย

การเปรียบเทียบการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการวิเคราะห์สภาพของตัวแปร ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพสนับสนุนงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบดังตารางที่ 53 ดังนี้

ตารางที่ 53 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ตัวแปร	การใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method)	การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method)
1. ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ (น้ำหนักไก่ การเจริญเติบโต การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ อัตราการตาย ต้นทุนการผลิต และรายได้)	1.การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติที่อิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม พบว่าประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยประสิทธิภาพการผลิตด้านรายได้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนประสิทธิภาพการผลิตด้านการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด	1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ได้แก่ การบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่าตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มที่ดีที่เกษตรกรให้ความสำคัญคือ น้ำหนักไก่และรายได้ โดยไก่เมื่อจับขายส่งโรงชำแหละจะต้องได้น้ำหนักที่ดีตามที่ตลาดต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่สูง
2. การบริหารจัดการฟาร์ม (คุณภาพทรัพยากร การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต)	2.การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิต พบว่าการบริหารจัดการฟาร์มในภาพรวม มีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง โดยการควบคุมการผลิตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า การบริหารจัดการฟาร์มมีค่าอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ 0.10 หรือร้อยละ 10	2. การบริหารจัดการฟาร์มที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ประกอบด้วย คุณภาพทรัพยากร การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต สำหรับด้านคุณภาพทรัพยากรที่ดี ได้แก่ การนำพันธุ์ไก่ที่ดีเข้ามาเลี้ยง อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ โรงเรือนที่ดี และแรงงานภายในฟาร์มที่มีความรับผิดชอบ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มที่ดี การวางแผนผลิตที่ตอบสนองความต้องการตลาด และการควบคุมการ

ตัวแปร	การใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method)	การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method)
		<p>ผลิต เช่น การควบคุมความร้อนและความชื้นภายในโรงเรือน การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาด จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม นอกจากนี้เทคโนโลยีการผลิตที่ประกอบด้วยอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ ประกอบกับความรู้ความสามารถของผู้จัดการฟาร์ม นักวิชาการสัตวบาล และแรงงานภายในฟาร์ม จะช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดการสูญเสีย ตลอดจนช่วยเพิ่มผลผลิต จากการสัมภาษณ์เกษตรกรก่อนข้างให้ ความสำคัญต่อการบริหารจัดการฟาร์มในระดับมาก</p>
<p>3. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ไฟฟ้าประปาและถนน)</p>	<p>3.การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิต พบว่าระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน มีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง โดยกระแสไฟฟ้ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และถนนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานมีค่าอิทธิพลต่อประ-</p>	<p>3.ระบบสาธารณูปโภคมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ได้แก่ กระแสไฟฟ้า จะส่งผลกระทบต่อรุนแรงอย่างมากต่อประสิทธิภาพการผลิต กระแสไฟฟ้าที่ขัดข้องหรือไม่สม่ำเสมอจะทำให้ไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือน อาจทำให้ไก่ตายในปริมาณมาก สำหรับประปามีผลกระทบในระดับหนึ่งแต่ไม่มากนักมีผลกระทบเพียงเล็กน้อย จาก-</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

ตัวแปร	การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method)	การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method)
	สิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ 0.64 หรือร้อยละ 64	การสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรให้ความสำคัญต่อกระแสไฟฟ้าอย่างมากที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม
4. การตลาด (ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ การตลาดภายในประเทศ การตลาดต่างประเทศ และการขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่)	4. การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิต พบว่าการตลาดในภาพรวมมีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง โดยการตลาดต่างประเทศมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการวิเคราะห์ห้อยคล้องเชิงยืนยัน พบว่าการตลาดมีค่าอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในทางตรงข้าม คือมีค่า - 0.17 หรือร้อยละ 17	4. การตลาดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม ได้แก่ ความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในด้านขนาด น้ำหนักไก่ โดยตลาดจะเป็นตัวกำหนดขนาดน้ำหนักไก่ที่มีขนาดไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป ซึ่งฟาร์มจะต้องทำการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด หากไม่สามารถผลิตตามที่ตลาดต้องการจะส่งผลทำให้รายได้ลดลง การสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรให้ความสำคัญความต้องการของตลาดในด้านน้ำหนักไก่ และคุณภาพซาก มากกว่าด้านอื่น

ตารางที่ 53 (ต่อ)

ตัวแปร	การใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method)	การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method)
5.นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม)	5.การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิต พบว่านโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในภาพรวมมีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง นโยบายการเมือง และเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่านโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีค่าอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ 0.43 หรือร้อยละ 43	5. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์ม โดยนโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย นโยบายการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก นโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ และนโยบายการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ สำหรับนโยบายการควบคุมโรคระบาดสัตว์ปีกและนโยบายการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ส่งผลที่ดีต่อการเลี้ยงไก่ทั้งในแง่ความเชื่อมั่นของประเทศผู้นำเข้า และเพิ่มปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่ ส่งผลทำให้ฟาร์มสามารถเพิ่มปริมาณการผลิต จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรให้ความสำคัญกับทั้ง 3 นโยบาย

สรุปการวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ จากการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ให้ทัศนะว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ได้แก่ การบริหารจัดการฟาร์ม นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน และการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยเชิงปริมาณ

2. การบริหารจัดการฟาร์ม จากการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ให้ทัศนะว่า การบริหารจัดการฟาร์มที่ดีจะต้องบริหารจัดการด้านคุณภาพทรัพยากร การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การควบคุมการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต ให้มีประสิทธิภาพที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อผลผลิตของฟาร์มต่อไป ด้านการจัดการคุณภาพทรัพยากร จะต้องมีการนำพันธุ์ไก่ที่ดี

มาเลี้ยง ต้องมีอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดี โรงเรือนจะต้องถูกสุขลักษณะและสามารถควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนได้ และจะต้องมีการจัดการแรงงานฟาร์มให้มีการทำงานอย่างมีคุณภาพ ด้านการวางแผนการผลิตจะต้องมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีกระบวนการผลิตที่สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ มีการควบคุมการผลิต เช่น การทำวัคซีนป้องกันโรค ตลอดจนต้องมีการจัดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ได้รับอิทธิพลมาจากการบริหารจัดการฟาร์ม

3. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน จากการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อให้ทัศนะว่าระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านไฟฟ้า มีความสำคัญมากในการเลี้ยงไก่เนื้อของฟาร์ม รองมา คือ ประปา ขณะที่ถนนมีความสำคัญน้อยมาก ความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการความสนับสนุนของภาครัฐ คือ ให้รัฐควบคุมและป้องกันไม่ให้กระแสไฟฟ้าขัดข้อง หรือหากกระแสไฟฟ้าขัดข้องต้องรีบแก้ไขโดยเร็วที่สุด และขอให้รัฐช่วยลดราคาค่ากระแสไฟฟ้าให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเชิงปริมาณว่าระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มในระดับมาก

4. การตลาด จากการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อให้ทัศนะว่าความต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ เป็นตัวกำหนดการผลิตของฟาร์ม ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ มีความต้องการขนาดไก่ที่มีขนาดน้ำหนักพอเหมาะ ไก่ไม่ควรมีขนาดน้ำหนักตัวมากเกินไปหรือน้อยเกินไป นอกจากนี้ตลาดยังมีความต้องการเนื้อไก่ที่มีคุณภาพที่ดี เนื้อไม่ซ้ำ ออกไม่คด ไม่มีลักษณะพิการ ขณะเดียวกันหากเป็นตลาดต่างประเทศ จะต้องเป็นเนื้อไก่ที่ปราศจากสารพิษตกค้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่าการตลาดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ

5. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม จากการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อให้ทัศนะว่า นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ประกอบด้วย นโยบายการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก นโยบายการป้องกันและควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ และนโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสัตว์ปีก และนโยบายป้องกันและควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ จะส่งผลที่ดีต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ส่วนนโยบายการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์จะส่งผลในทางลบกับประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่านโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มของฟาร์มไก่เนื้อ

บรรณานุกรม

- กรมการค้าภายใน. (2554). **ไก่เนื้อ**. ค้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554. จาก http://www.agri.dit.go.th/web_dit_sec7/admin/uploadfiles/upload_files/Chicken_D1253.pdf.
- กรมการค้าต่างประเทศ. (2554). **สินค้าไก่**. ค้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2554. จาก [http://www.dft.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/\\$\\$16/level4/](http://www.dft.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$16/level4/)
- กรมปศุสัตว์. (2540). **คู่มือการฝึกอบรมเกษตรกรอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน (อพปม.)**. กรุงเทพฯ ฯ : กองฝึกอบรม กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- . (2551). **สถานะตลาดสินค้าปศุสัตว์ปี 2551 (ไก่เนื้อ)**. กรุงเทพฯ ฯ : กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- . (2552). **สถิติจำนวนสัตว์ประจำปี 2547-51**. กรุงเทพฯ ฯ : กรมปศุสัตว์ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์.
- . (2552). **สถิตินำเข้า/ส่งออก สินค้าปศุสัตว์ประจำปี 2552**. กรุงเทพฯ ฯ : กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัด. (2555). **ข้อมูลเกษตรกรกรมโดยทั่วไป**. ค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555. จาก http://moac.nakhonpathom.info/html/a_data.htm
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). **การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานดา วัฒนสิน. (2547). **การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการผลิตไก่เนื้อระหว่างเทคโนโลยีของโรงเรือนเลี้ยงและโรงเรือนตัดแปลงเป็นระบบปิดของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดเพชรบูรณ์**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ .
- เกียรติศักดิ์ สร้อยสุวรรณ. (2545). **การผลิตสัตว์ปีก**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครศรีธรรมราช : คณะวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช.
- กระแสนทรศ. (2546). **โรคระบาดในธุรกิจไก่เนื้อ : ระวังผลกระทบเชิงจิตวิทยา**. กระแสนทรศ. 9 (1520) : 54-58.
- การวางแผน. (2554). **การวางแผนงาน**. ค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2554. จาก <http://www.cado.mmre.go.th/kmteam/>
- คำรณ ศรีน้อย. (2549). **การจัดการเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เครือเจริญโภคภัณฑ์. (2537). **ไก่เนื้อสถานการณ์ ปี 2536 และแนวโน้ม ปี 2537**. ซีพีปริทัศน์ (พฤษภาคม 2537) : 13-17.
- เจริญ จันทลักษณ์. (2519). **สถิติวิเคราะห์และการวางแผนงานวิจัย**. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จรัส สว่างทัฬห. (2539). **หลักการเลี้ยงสัตว์**. บุรีรัมย์ : โปรแกรมวิชาสัตวบาล คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- จรัสวัลย์ ภักดีวุฒิ. (2552). **อย่างไรหนือคือประสิทธิภาพ/ ประสิทธิภาพ**. ค้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2552. จาก <http://www.gotoknow.org.blog.jurewan1001/74696>.
- จุฑารัตน์ เศรษฐกุล. (2540). **การจัดการโรงฆ่าสัตว์**. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ฉัตร ชำของ. (2526). **หลักการจัดการฟาร์ม**. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวนิศนดากร วรวรรณ และคนอื่นๆ. (2528). **หลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป**. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลเชษฐ์ พงษ์ธรรมกุล (2539). **ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์เพื่อการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศ ไทย ไปตลาดญี่ปุ่นและเยอรมัน**. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชลธิ ลิ้มประสาท. (สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2555).
- ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์. (2547). **หลักและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชวาล สุวัฒน์คิดก. (2546). **การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุนทำฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เซนทาโกร. (มปป.). **คู่มือการเลี้ยงไก่เนื้อ**. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทเซนทาโกร.
- ณัฐวัฒน์ อนุสนธิวงษ์. (2549). **การวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวราคาและการส่งผ่านราคาของไก่เนื้อ ไทย**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ เอี่ยมเพชร. (สัมภาษณ์ 16 กุมภาพันธ์ 2555).
- ทำเทียม ถนอมสังข์. (2546). **การวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลงแกตต์รอบอุรุกวัยที่มีต่อการส่งออกไก่เนื้อของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ธานี ภาคอุทัย และ วิภาวรรณ ปาณะพล. (2539). การผลิตและการตลาดไก่เนื้อ : สถานภาพและ
แนวโน้มขยาย. กรุงเทพฯ ฯ : กองส่งเสริมการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ :
วีอินเตอร์ พรินต์
- ชนิท เกษตรเจริญยิ่ง. (สัมภาษณ์ 10 กุมภาพันธ์ 2555).
- ช่างศักดิ์ พลบำรุง. (2545). การเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัชชัย สุภคิชฐ์. (2539). การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่อิสระจังหวัด
เชียงใหม่และลำพูน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริม
การเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิรันดร์ อ่วมทิพย์. (2541). ผลกระทบของนโยบายเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการนำเข้าข้าวโพด
ต่อตลาดเมล็ดข้าวโพด ตลาดเนื้อไก่ ตลาดเนื้อสุกร และตลาดไข่ไก่. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การพัฒนาการวิจัยโดยใช้รูปแบบ. ค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2553 จาก
http://www.krobannok_files/p61238851032.pdf
- เบญจมาศ จันทะเรือง. (2526). การศึกษาเศรษฐกิจการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรในอำเภอพนมสาร
คาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์
- บดีนทร์ รัศมีเทศ. (2550). การจัดการเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาการจัดการการผลิต คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บรรลุ พุฒิกุล, ศานิต แก้วเอื้อน และเอื้อ สิริจินดา. (2549). เศรษฐศาสตร์การผลิตทางการเกษตร.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปฐม เลหาเกษตร. (2540). การเลี้ยงสัตว์ปีก. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการ
ผลิตสัตว์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- ประทีป พิมพ์ชนะศรี. (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2555).
- ไพรินทร์ ไทยธรรมโชติพัฒน์. (2552). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน. ค้นเมื่อวันที่
15 ตุลาคม 2552. จาก <http://www.iothaiclub.in.the/article8.pdf>.

พิษณุ อินทร์ทะนนท์. (สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2555).

พลังงานจังหวัดนครปฐม. (2555). **ฐานข้อมูลพลังงานจังหวัดนครปฐม**. ค้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม

2555. จาก http://www.thaienergydata.in.th/energynew/energyReview/energy/index_prv_agri.php?prv_id=73&year=2551
http://www.thaienergydata.in.th/energynew/energyReview/energy/index_prv_agri.php?prv_id=73&year=2551

มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์. (2536). **การจัดการฟาร์มสัตว์ปีก**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). เชียงใหม่ : ดาว
คอมพิวเตอร์กราฟฟิก.

มาณะสิริ ชาวกุล. (2541). **เศรษฐศาสตร์ ตลาดอนาคตสินค้าเกษตร**. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มาลัย วิภานนท์. (สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2555).

มาริษา พลซ่า. (สัมภาษณ์ 16 กุมภาพันธ์ 2555).

ยอดชาย ทองไทยนันท์. (2543). **การบริหารโครงการเกษตร**. กรุงเทพฯ ฯ : กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรม
ปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เยาวมาลย์ คำเจริญ. (2546). **แนวคิดบางประการในการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ**. ในหนังสือที่ระลึกงาน
แสดงมุขิตาจิต เนื่องในวาระเกษียณอายุราชการ รศ.ดร.เยาวมาลย์ คำเจริญ. 19 กันยายน
2546. ขอนแก่น: ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

----- (2546). **คุณภาพอาหารสัตว์สำหรับการผลิตสัตว์เศรษฐกิจสมัยใหม่**. ใน
หนังสือที่ระลึกงานแสดงมุขิตาจิต เนื่องในวาระเกษียณอายุราชการ รศ.ดร.เยาวมาลย์ คำ
เจริญ. 19 กันยายน 2546. ขอนแก่น: ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

----- (2547). **อาหารและการให้อาหารสัตว์ไม่เคี้ยวเอื้อง**. ขอนแก่น : ภาควิชา
สัตวบาล คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รศดา เวชฎาพันธุ์. (2539). **การวิเคราะห์แบบจำลองอุปทานและอุปสงค์ไก่เนื้อของไทย**. วารสาร
เกษตรศาสตร์ (สังคม) 17, 2(2539) : 1-11

ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์. (2555). **จำนวนข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ รายอำเภอ
ปีงบประมาณ 2555**. ค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน.55. จาก

[http://www.dld.go.th/ict/th/images/stories/stat_web/yearly/2554/chicken54/
3chicken_province_54.pdf](http://www.dld.go.th/ict/th/images/stories/stat_web/yearly/2554/chicken54/3chicken_province_54.pdf)

ลิขิต เอียดแก้ว. (2534). **ธุรกิจไก่เนื้อ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ. ฐานเศรษฐกิจ.

- วสันต์ เอี่ยมสะอาด. (254). การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนเปิดและแบบโรงเรือนปิด ในท้องที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี : วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วสันชัย เป็นโก. (สัมภาษณ์ 16 กุมภาพันธ์ 2555).
- วารภรณ์ ทองซัซ (2546). แนวทางการรักษาระดับราคาสินค้าปศุสัตว์ (สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่). กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- วิทวัส สาระสาลิน. (2529). การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกไก่เนื้อของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิกิพีเดีย. (2555). ราชบุรี. ค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555. จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ศิริวรรณ>
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2535). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ : S.M Circuit.
- ศิริลักษณ์ กวีกรณ์. (2540). ปัญหาการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริชัย คร่ำทอง. (2541). ความต้องการเทคโนโลยีการผลิต และการจัดการไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมคิด ทักษิณาวิสูทธิ. (2548). ธุรกิจการเกษตรเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมศักดิ์ เปรียบพร้อม. (2530). หลักและวิธีจัดการธุรกิจฟาร์ม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมชัย ชวลิตธาดา. (2552). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ : เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง.
- สหฟาร์ม. (2544). รายงานการวิเคราะห์ผลการเลี้ยงไก่. กรุงเทพฯ : สหฟาร์ม.
- . (2545). รายงานการวิเคราะห์ผลการเลี้ยงไก่. กรุงเทพฯ : สหฟาร์ม.
- สวัสดี ธรรมบุตร. (2543). การเลี้ยงไก่พื้นเมือง 5 สาย. ในหนังสือที่ระลึก 60 ปี สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ : ฟาร์มสัตว์ทดลอง ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สัญญาชัย จตุรสิทธา. (2543). เทคโนโลยีเนื้อสัตว์. เชียงใหม่ : ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุกิจ ชันชรปราบ. (2534). การผลิตสัตว์ปีก. เชียงใหม่ : สถาบันการเกษตรแม่โจ้.
- สุวิทย์ เทียรทอง. (2536). หลักการเลี้ยงสัตว์. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เพ็ญฟ้า.

- สุภามาต อังสุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม Lisrel.** กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุภาพร อีสริโยคม. (2538). **การผลิตไก่เนื้อ.** เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตสัตว์. กรุงเทพฯ : สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (2542). **ระบบอีเวปกับโรงเรือนปิด.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- (2543). **ระบบอีเวปกับโรงเรือนปิด..** หนังสือที่ระลึก 60 ปี สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุวรรณ เกษตรสุวรรณ. (2535). **การเลี้ยงไก่.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประชาชน.
- สุรชน ต่างวิวัฒน์. (2540). **ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาวัตถุดิบอาหารสัตว์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- สาธิต เกิดลาภผล. (2527). **โครงสร้างของอุตสาหกรรมไก่เนื้อและสภาพการแข่งขันในตลาด.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สาวตรี บุญเพชร. (2554). **จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ปี 2553.** ค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2554. จาก <http://www.dld.go.th/ict/th/images/stories/stat.web/yearly/2553/chickenduck>
- สาโรช คำเจริญ. (2547). **อาหารและการให้อาหารสัตว์ไม่เคี้ยวเอื้อง.** ขอนแก่น: ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาธิต์ เทวัญ. (2540). **การศึกษาเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระกับมีสัญญาผูกพัน ในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสริม อนันต์โท. (สัมภาษณ์, 9กุมภาพันธ์ 2555).
- เสน่ห์ เทียมแก้ว. (2544). **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงและแบบประกันราคาของเกษตรกรในพื้นที่ภาคกลาง.** ภาคนิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (2555). ทะเบียนฟาร์มมาตรฐานไก่เนื้อ. ค้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2555. จาก http://www.dld.go.th/certify/th/index.php?option=com_content&view=article&id=284:standard-farm&catid=49:statistics&Itemid=82
- อัศริยา สอนบุญลา. (2547). การวิเคราะห์ต้นทุนเปรียบเทียบการเลี้ยงไก่เนื้อครบวงจรและการเลี้ยงไก่เนื้อฟาร์มของเกษตรกรที่มีสัญญาผูกพันกับบริษัท. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อรวรรณ ชินราศรี. (2547). เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ปีก. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- อรัญญา คัมภีรานนท์. (2551). สถานการณ์การผลิตและตลาดไก่เนื้อปีการผลิต 2551. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- อาวุธ ต้นโซ. (2538). การผลิตสัตว์ปีก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : โอ.เอส พรินต์เฮาส์.
- อำพร อัสวภูษิตกุล สุมาลี สันติพลวุฒิ และจิระศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร. (2547). การวิเคราะห์เปรียบเทียบการลงทุนทางการเงินของการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิดและโรงเรือนระบบเปิดโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของสัตว์ : กรณีศึกษาฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดลพบุรี. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ.
- อรุณ รัทธธรรม และณรงค์ กุลนิเทศ. (2552). เอกสารประกอบคำบรรยายการวิจัยเชิงคุณภาพ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โครงการปรัชญาดุขฎิบัณฑิต.
- อรุณรุ่ง ศรีสงคราม. (สัมภาษณ์, 9กุมภาพันธ์ 2555).
- อากาศ เกิดผล. (2549). อุปสงค์ไก่เนื้อในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Abdul Qayyum Mohsin, Raazia Riaz, Samia Asad and Afia Mushtaq. (2008). **Profitability analysis of broiler production in Rawalpindi district.** Pak. J. Agri. Sci. 45 (4).
- Aviagen. (2009). **L.I.R Broiler management manual.** ค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2554. จาก <http://www.aviagen.com>.
- Badub, S.S; Ravindran, V. and Reid, J. (2004). **A Survey of Small-scale Broiler Production Systems in Botswana.** Tropical Animal Health and Production. 36 (8) 823-834).
- Best, John W. (1970). **Research in education.** NJ : Prentice Hall.
- Bucking, R.A., Jacob, J.P., Mather, F.B., Leary, J.D. and Naas, I.A. (1998). **Tunnel ventilation of broiler houses.** Florida : University of Florida IFAS Extension.

- Dekalb brown. (n.d.). **Dakar brown management guide**. Hendrix poultry breeders BV.
- Farooq, M., Main, M.A. and Asghar, A. (2000). **Factors effecting cost of production and net profit per broiler in the subtropics**. Pakistan : Poultry Science Department, NWFP, Agricultural university.
- Foodmark exchange. (2552). **Broiler critical factors : Thai trend, outlook and situation**. ค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553. จาก http://www.foodmarketexchange.com/datacenter/product/poultry/chicken/detail/dc_pi
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Aderson, R.E. and Tatham., R.L. (2006). **Multivariat data analysis**. New Jersey: Pearson Education, Tnc.
- Herren, R. (2000). **The Science of Animal Agriculture**. 2nd ed. United State : Delmar. 371 p.
- Kohl, R.L. (1969). **Marketing of agricultural product**. 3rd edition. Newyork:The Macmillan.
- Kotler, P. (1991). **Marketing management : Analysis, planning, implementation and control**. 7th edition. Prentice-hall International Edition.
- Kohl, R.L. and Downey, W.D.. (1972). **Marketing of Agricultural Product**. 4th Edition. Macmillan.
- Lacy, M.P. (2002). **Management of large broiler farms**. Georgia : The university of Georgia College of Agricultural and Environmental Science.
- Leeson S. (2000). **Poultry : Is feed efficiency still a useful measure of broiler performanace?** .Onterio : Department of animal and poultry science. University of Guelph.
- Macdonald, J.M. (2008). **The economic organization of U.S. broiler production**. Economic Information Bulletin. Number 38 (June 2008).
- Michell, M.A., Kettewell, P.J. and Maxwell, H.M. (1992). **Indicators of physiological stress in broiler chicken during road transport**. Animal Welfare. Volume 1 number 2 May 1992. 91-103(13).
- Mohammed Mufazzal Hossian and Md. Anwarul Hag Beg. (2006). **Feeding Systems followed in broiler farm adjacent to Dhaka city and its impact on productivity**. Pakistan Journal of Biological Sciences. 9 (9): 1759-1763.
- North, M.O. (1984). **Commercial chicken production manual**. 3th edition. New York: An AVI Book published by Van Nostrnd Reinhold.

- Production management. (2554). การวางแผนและควบคุมการผลิต. ค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2554.
จาก http://business.east.spu.ac.th/admin/knowledge/A61production_chap3.pdf,
- Quiroz, M. (2008). **Water quality and broiler performance**. North Carolina : Oniversity of North Carolina. (Short course).
- Rajendran,K., Mohan, B. and Edwin, S.C. (2008). **A study on cost of production of broiler at marketage at Palldamarea**. Tamilnadu J. Veterinary and animal sciences 4 (2) 69-70, March-April 2008.
- Singh, S. (1994). **Economics of broiler poultry farming in Haryana**. Poultry Adviser. 27(4): 29-39.
- SMEDA. (2002). **Pre-feasibility study broiler farm (7,500 birds)**. Pakistan : Small and Medium Enterprise Development Authority.
- Yamane, T. (1973). Statistics : **An introduction analysis (3 rd ed.)**. New York : Harper and Ron.
- Zahir-ud-din, M. Farooq, F.R. Chand and J. Ahmed. (2000). **Status of broilers produced in Swat Pakistan**. Charsadda Pakistan : Department of Poultry Scien, NWFP Agricultural University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับปัจจัยด้านการบริหารจัดการฟาร์ม การตลาด ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐาน และนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
  - ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ระดับปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัด

ข้อมูลที่ถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานองค์กรทางการศึกษาและผู้ประกอบกิจการฟาร์มไก่เนื้อต่อไป ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจะทำให้การวิจัยเกิดการสูญเปล่า ขาดความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ช่วยกรณตอบแบบสอบถามทุกข้อตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รวุฒิ นำสูวิมลกุล

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ให้ตรงกับ ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน	☐ ☐ ☐ สำหรับผู้วิจัย
1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ( ) เจ้าของฟาร์ม ( ) ผู้จัดการฟาร์ม ( ) นักวิชาการสัตวบาลประจำฟาร์ม	☐ 4
2. อายุ ( ) ต่ำกว่า 15 ( ) 15-30 ปี ( ) 31-45 ปี ( ) 46-60 ปีขึ้นไป ( ) มากกว่า 60 ปี	☐ 5
3. ระดับการศึกษา ( ) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3-6 ( ) ปวช.-ปวส ( ) ปริญญาตรี	☐ 6
4. ขนาดพื้นที่ของฟาร์ม ( ) น้อยกว่า 1 ไร่ ( ) 1-5 ไร่ ( ) 6-10 ไร่ ( ) 11-15 ไร่ ( ) มากกว่า 15 ไร่	☐ 7
5. ประสบการณ์การเลี้ยงไก่ ( ) ต่ำกว่า 2 ปี ( ) 2-5 ปี ( ) 6-10 ปี ( ) 11-15 ปี ( ) 16-20 ปี ( ) มากกว่า 20 ปี	☐ 8
6.ระบบโรงเรือนไก่เนื้อภายในฟาร์ม ( ) ระบบเปิด ( ) ระบบปิด ( ) ระบบเปิดและปิด	☐ 9
7.จำนวนโรงเรือนระบบเปิดที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อภายในฟาร์ม ( ) 1 หลัง ( ) 2 หลัง ( ) 3 หลัง ( ) 4 หลัง ( ) มากกว่า 5 หลัง	☐ 10
8.จำนวนโรงเรือนระบบปิดที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อภายในฟาร์ม ( ) 1 หลัง ( ) 2 หลัง ( ) 3 หลัง ( ) 4 หลัง ( ) มากกว่า 5 หลัง	☐ 11
9.จำนวนไก่ที่เลี้ยงทั้งหมดในแต่ละรุ่น ( ) ต่ำกว่า 15,000 ตัว ( ) 15,000-35,000 ตัว ( ) มากกว่า 35,000 ตัว	☐ 12
10.แหล่งของลูกไก่ที่ซื้อมาเลี้ยง ( ) บ.เจริญโภคภัณฑ์ ( ) บ.เบทาโกร ( ) บ.สหฟาร์ม ( ) บ.เซนทาโกร ( ) บ.แหลมทองสหการ ( ) บ.ศรีไทยปศุสัตว์ ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	☐ 13

11.อาหารสัตว์ที่นำมาใช้เลี้ยงไก่ได้มาจาก ( ) ผลิตขึ้นเองในฟาร์ม ( ) ซื้อมาจากบริษัท	☐ 14
12.ระยะเวลาที่ใช้ในการเลี้ยงไก่แต่ละรุ่น ( ) 35-40 วัน ( ) 41-45 วัน ( ) 46-50 วัน ( ) อื่น ๆ	☐ 15
13.จำนวนแรงงานภายในฟาร์ม ( ) ต่ำกว่า 3 คน ( ) 3-5 คน ( ) 6-10 คน ( ) มากกว่า 10 คน	☐ 16
14. ลักษณะการจ้างแรงงานภายในฟาร์ม ( ) จ้างรายวัน ( ) จ้างรายปี ( ) จ้างโดยให้ผลตอบแทนต่อรุ่นการเลี้ยงไก่	☐ 17
15.ฟาร์มของท่านมีระบบป้องกันโรคสัตว์ โดยมีระบบฉีดพ่นฆ่าเชื้อโรคกับพาหนะก่อนเข้าฟาร์ม ( ) มี ( ) ไม่มี	☐ 18
16.ฟาร์มท่านมีมีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรคหน้าโรงเรือนหรือไม่ ( ) มี ( ) ไม่มี	☐ 19
17. แหล่งเงินทุนสำคัญของท่าน ( ) ผลิตขึ้นเองในฟาร์ม ( ) ซื้อมาจากบริษัท	☐ 20
18. แหล่งเงินทุนสำคัญของท่าน ( ) เงินทุนส่วนตัว ( ) สถาบันเงินทุนของรัฐและเอกชน ( ) แหล่งเงินทุนที่ไม่เป็นสถาบัน ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	☐ 21

ตอนที่ 2 ระดับปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ให้ท่านพิจารณาทีละรายการ แล้วระบุระดับปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ โดยเฉพาะที่ท่านคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้อ ทั้งนี้ได้กำหนดความหมายดังนี้

- ช่องระดับ 5 หมายถึง ระดับปฏิบัติ มากที่สุด
- ช่องระดับ 4 หมายถึง ระดับปฏิบัติ มาก
- ช่องระดับ 3 หมายถึง ระดับปฏิบัติ ปานกลาง
- ช่องระดับ 2 หมายถึง ระดับปฏิบัติ น้อย
- ช่องระดับ 1 หมายถึง ระดับปฏิบัติ น้อยที่สุด

ปัจจัยที่ส่งผล	ระดับปฏิบัติจริง					สำหรับผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
การบริหารจัดการฟาร์ม						
1 คุณภาพทรัพยากร						
1.1) พันธุ์ไก่ที่เลี้ยงในฟาร์ม						☐ 22
1.2) อาหารสัตว์ที่ใช้ในฟาร์ม						☐ 23
1.3) แรงงานประจำฟาร์ม						☐ 24
1.4) คุณภาพโรงเรือน(ความสะอาด,การระบายอากาศ,อุณหภูมิ ฯ ลฯ)						☐ 25
2.การวางแผนการผลิต						
2.1 แผนการผลิตที่ตอบสนองความต้องการผลผลิต						☐ 26
2.2 ความแม่นยำของการผลิตตามแผน						☐ 27
2.3 ความประหยัดของแผนการผลิต						☐ 28
3.กระบวนการผลิต						
3.1 ความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน						☐ 29
3.2 การตรวจสอบความเพียงพอของอาหารเลี้ยงไก่						☐ 30
3.3 การตรวจสอบป้องกันการหกหล่นของอาหารไก่ในระหว่างการเลี้ยง						☐ 31
3.4 การตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงและระหว่างการเลี้ยง						☐ 32
3.5 การตรวจสอบความสม่ำเสมอในการกระจายความร้อนของกกในขณะที่กกถูกไก่						☐ 33
3.6 การหมั่นดูแลสุขภาพของไก่ในระหว่างการเลี้ยง						☐ 34
4. การควบคุมการผลิต						
4.1 การควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือน						☐ 35
4.2 การควบคุมความชื้นภายในโรงเรือน						☐ 36

ปัจจัยที่ส่งผล	ระดับปฏิบัติจริง					สำหรับผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
4.3 การจัดทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ปีกตามโปรแกรมที่กำหนด						☐ 37
4.5 การประเมินคุณภาพของไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง						☐ 39
4.6 การประเมินคุณภาพซากไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยง						☐ 40
4.7 การประเมินความพึงพอใจของผู้ซื้อหลังการขาย						☐ 41
5.เทคโนโลยีการผลิต						
5.1 ความรู้ความสามารถของผู้จัดการฟาร์ม						☐ 42
5.2 ความรู้ความสามารถของนักวิชาการสัตวบาลประจำฟาร์ม						☐ 43
5.3 ความรู้ความสามารถของแรงงานประจำฟาร์ม						☐ 44
5.4 ความพร้อมของเทคโนโลยีและอุปกรณ์สำหรับกักลูกไก่						☐ 45
5.5 ความพร้อมของเทคโนโลยีและอุปกรณ์สำหรับอุปกรณ์ให้อาหารไก่						☐ 46
5.6 ความพร้อมของเทคโนโลยีและอุปกรณ์ให้น้ำสำหรับไก่						☐ 47
5.7 ความพร้อมของอุปกรณ์สำหรับใช้ในการทำวัคซีน						☐ 47
ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน						
1.ไฟฟ้า						
1.1 ความเพียงพอของกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในฟาร์ม						☐ 48

ปัจจัยที่ส่งผล	ระดับปฏิบัติจริง					สำหรับผู้วิจัย
1.2 ความสม่ำเสมอของกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในฟาร์ม						☐ 49
1.3 ความยุติธรรมของราคากระแสไฟฟ้า						☐ 50
2.ประปา						
2.1 ความเพียงพอของน้ำประปาที่ใช้ในฟาร์ม						☐ 51
2.2 ความสม่ำเสมอของน้ำประปาที่ใช้ในฟาร์ม						☐ 52
2.3 ความยุติธรรมของราคาน้ำประปา						☐ 53
3.ถนน						
3.1 ระยะทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต						☐ 54
3.2 ความสะดวกในการเดินทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต						☐ 55
3.3 ระยะทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต						☐ 56
3.4 ความสะดวกในการเดินทางจากฟาร์มกับแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต						☐ 57
การตลาด						
1.ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อไก่						
1.1 ราคาไก่มีชีวิต						☐ 58
1.2 ราคาเนื้อไก่						☐ 59
2.การตลาดภายในประเทศ						
2.1 ปริมาณเนื้อไก่มีเพียงพอต่อความต้องการ						☐ 60
2.2 ความพึงพอใจของผู้บริโภคเนื้อไก่						☐ 61
3.การตลาดต่างประเทศ						
3.1 ตลาดต่างประเทศมีความต้องการเนื้อไก่ในระยะยาว						☐ 62

ปัจจัยที่ส่งผล	ระดับปฏิบัติจริง					สำหรับผู้วิจัย
4.การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่						
4.1 ต้นทุนในการขนส่ง						☐ 63
4.2 การขนส่งทันต่อความต้องการ						☐ 64
นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม						
1.นโยบายการเมือง						
1.1 นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการนำเข้ากากถั่วเหลือง ปลาป่น และข้าวโพด						☐ 65
1.2 นโยบายภาครัฐด้านการป้องกันโรคระบาดในสัตว์ปีก						☐ 66
1.3 นโยบายรัฐด้านการควบคุมสารพิษตกค้างในเนื้อไก่						☐ 67
2. เศรษฐกิจและสังคม						
2.1 การมีอำนาจในการซื้อผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ของประชาชน						☐ 68
2.2 ความเชื่อมั่นในผลผลิตและคุณภาพเนื้อไก่/ผลิตภัณฑ์ของประชาชน						☐ 69
2.3 ค่านิยมในการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์						☐ 70
ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม						
น้ำหนักของไก่						☐ 71
การเจริญเติบโตของไก่						☐ 72
ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ						☐ 73
อัตราการตาย						☐ 74
ต้นทุนการผลิต						☐ 75
รายได้						☐ 76

ภาคผนวก ข

รายชื่อเกษตรกรและที่ตั้งฟาร์ม ไม้เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี
ที่ได้ตอบแบบสอบถาม

**รายชื่อเกษตรกรและที่ตั้งฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี
ที่ได้ตอบแบบสอบถาม**

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	ศรีมงคลฟาร์ม 1	145 ม. 11 ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
2	ศรีมงคลฟาร์ม 2	2 ม. 2 ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
3	ดีวีฟาร์ม	652 ม. 2 ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
4	วาสนาฟาร์ม	ม.7 ต.บ้านคา อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
5	ศิริวรรณฟาร์ม	144 ม. 11 ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
6	ลำพรรณฟาร์ม	22 ม. 3 ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
7	นายสิทธิพงษ์ บัวเรืองสกุล	83 ม. 12 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
8	นายสุเทพ รัตนานนท์	85 ม. 15 ต.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
9	น.ส. อัญชลี ศรีสงคราม	97 ม. 11 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
10	นายสายันต์ ปิ่นเกตุ	69 ม. 8 ต.ปากช่อง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
11	นางกัญจนา ก้านทอง	29 ม. 1 ต.เบิกไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
12	นายสุคใจ แสนคำ	30 ม. 3 ต.ปากช่อง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
13	นายสีหนาท ไกรคุปต์	109 ม. 6 ต.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
14	นางจรรย์ เกียรติภัทรานนท์	35 ม. 12 ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
15	น.ส. ดรุณา สลับเขียว	44 ม. 12 ต.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
16	นางสมพิศ กัลยาหลง	15 ม. 12 ต.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
17	นายเสริม อนันโท	41/1 ม. 4 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
18	นายวิเชียร เรไร	29 ม.7 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
19	นายเรืองเดช ทองบริบูรณ์	56 ม. 5 ต.เบิกไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี

20	บ. มิตรธรรมการเกษตร	1/2 ม. 5 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
21	นายสมชาย พวงทอง	149 ม. 5 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
22	นางผิว คุ้มญาติ	22 ม. 7 ต.แก้มอ้น อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
23	นางสาววันดี สืบเทพ	52/2 ม. 2 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
24	นางสมบุญ พวงทอง	54 ม. 2 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
25	นายสมควร สลับเขียว	3 ม. 12 ต.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
26	นายพงศ์ศักดิ์ ชินสรนันท์	99/2 ม. 11 ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
27	นายสีหนาท ไกรคุปต์	109 ม. 6 ต.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
28	น.ส. อรุณรุ่ง ศรีสงคราม	59 ม. 5 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
29	นางอรทัย ก้านทอง	27 ม. 11 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
30	นายสี บุศคาสุข	94 ม. 13 ต.ปากช่อง อ.จอมบึงจ.ราชบุรี
31	นายสมยศ ใจเถือกุล	111/2 ม. 2 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
32	นางสุกัญญา ชรินทร์ประเสริฐ	68 ม. 16 ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
33	นายวิเชียร จันทรทัต	53 ม. 7 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
34	นางรัตน์ ยกกลิ่น	10 ม. 2 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
35	นางอุบล เฉลิมยศ	113 ม. 13 ต.ปากช่อง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
36	นายวินัย สายคำ	108 ม.2 ต.เบ็กไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
37	นายณรงค์ เอี่ยมเพชร	62 ม.7 ต.ช่องสะแก อ.เมือง จ.เพชรบุรี
38	นายกระแสร์ แสงกระจ่าง	8 ม.7 ต.คอนยาง อ.เมือง จ.เพชรบุรี
39	นายสว่าง คชพงษ์	25/1 ม.2 ต.หนองขนาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี
40	นางสนั่น แก้วสะอาด	6 ม. 6 ต.หนองขนาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี
41	นายวสันชัย แป้นโก้	125 ม. 3 ต.วังตะโก อ. เมือง จ.เพชรบุรี
42	นายสนิท เลื่อมผิว	8/1 ม. 4 ต.ธงชัย อ.เมือง จ.เพชรบุรี
43	นายวสันชัย แป้นโก้	50 ม. 3 ต.วังตะโก อ.เมือง จ.เพชรบุรี
44	นายบรรจบ อยู่ทองคำ	39 ม. 4 ต.บางครก อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

45	นายอมร เหลืองนฤมิตรชัย	20 ม. 11 ต.บางครก อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
46	นายวินัย เลื่อมผิว	17/2 ม. 2 ต.บางครก อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
47	นายโท เหมือนพงษ์	39 ม. 3 ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี
48	นายที แดงประเสริฐ	5 ม. 6 ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้า ปล้อง จ.เพชรบุรี
49	นางประไพ รุ่งฤทธิ	60 ม. 4 ต.ท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี
50	นางประไพ ศรีสวัสดิ์	46 ม. 13 ต.แก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
51	นายสายชล จันทร์แฝก	95 ม. 5 ต.หินมูล อ.บางเลน จ.นครปฐม
52	นายสังข์ วิฑูรย์ทอง	54 ม. 4 ต.ดอนตูม อ.บางเลน จ.นครปฐม
53	นายกานต์ สมบัติพูลผล	197 ม. 10 ต.บางปลา อ.บางเลน จ.นครปฐม
54	นางยี่สุ่น จันทร์นาคา	97/3 ม. 5 ต.หินมูล อ.บางเลน จ.นครปฐม
55	นายณรงค์ แสงสะอาด	1367 ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
56	นายชูชาติ นกน่าน	135 ม. 2 ต.เขากระบูด อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
57	นายสุพิน คำนิล	ม.4 ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
58	นางสนใจ ผาดศรี	740/3 ชุมชนบ่อแถมเหนือ ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
59	นายประชุม คำนิล	26/2 ม. 4 ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
60	นายผิน อุ่เงิน	49 ม. 4 ต.หนองศาลา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
61	นายแกะ หว่างชูเชื้อ	50 ม.5 ต.ห้วยทราย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
62	นายวิชัย ยอดพรม	28 ม. 6 ต.ห้วยลึก อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี
63	นายวงศพัทร มุลนาม	101 ม. 5 ต.วังไคร้ อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
64	เรียงฟาร์ม	161 ม. 9 ต.ท่าคอย อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
65	นางอรอนงค์ มุ่นพลาย	191 ม. 5 ต.วังไคร้ อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

66	นายประสิทธิ์ ผ่องศิริ	59 ม. 7 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
67	นายสนอง นุชสำอางค์	75/2 ม. 1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
68	นางถาวรณั มั่นฝั่ง	84 ม. 6 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
69	นายเสริม เจียวีย์	120 ม. 5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
70	นายพิชัย เขยเอี่ยม	21/1 ม. 10 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
71	นายเสริม เจียวีย์	262 ม. 1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
72	นายคมกฤษ ธรรมบุตร	44 ม. 13 ต.แก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
73	ค.ต. เฉลียว เขตประทุม	1 ม. 6 ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
74	นายวรพจน์ สังข์แก้ว	107 ม. 3 ต.ไร่ใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
75	นางนันทพร คารากร ณ อรุชยา	95 ม. 6 ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
76	นายสมพิศ คังสะท้าน	65 ม. 3 ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
77	นายไชยยา ทับพุก	33/2 ม. 6 ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
78	นายประจัน เข้มกลัด	ม. 3 ต.นายาง อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
79	นางเจือง กุ่มสะอาด	50 ม. 7 ต.นายาง อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
80	นายสนิท นาเมือง	25 ม. 7 ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
81	นางบังเอิญ มังสา	100 ม. 4 ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
82	นส. ปารีชาด ทองนวล	54 ม. 6 ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
83	นายชาญชัย เพิ่มผล	36/12 ม. 5 ต.ไร่จิง อ.สามพราน จ.นครปฐม
84	คิลก ดาวจรัสแสงชัย	80/2 ม. 1 ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.นครปฐม
85	นายชูชัย ทรัพย์เจริญ	26/1 ม. 6 ต.หนองสูงเหนือ อ.เมือง จ.นครปฐม
86	นายธนู ทองคำ	127 ม. 9 ต.โพรงมะเดื่อ อ.เมือง จ.นครปฐม
87	นามาลัย รุจิภานนท์	19 ม. 4 ต.ท่าพยา อ.เมือง จ.นครปฐม

88	นายสุทิน คนอยู่	53 ม. 8 ต.มาบแค อ.เมือง จ.นครปฐม
89	นายสุเทพ เอี่ยมมารุสร	36/1 ม. 9 ต.มาบแค อ.เมือง จ.นครปฐม
90	นายกำพล ตาทอง	46 ม. 5 ต.ทุ่งน้อย อ.เมือง จ.นครปฐม
91	นายประเวศ ภูศรี	29/1 ม. 3 ต.วังตะกู อ.เมือง จ.นครปฐม
92	นายฉัฐพร เกิดฤทธิ์	17 ม. 3 ต.สำน่าง อ.เมือง จ.นครปฐม
93	นายบุญสม สิงโค	16 ม. 4 ต.ตาก้อง อ.เมือง จ.นครปฐม
94	นางสำเรียง มาตะโก	104/9 ม. 7 ต.สามควายเผือก อ.เมือง จ.นครปฐม
95	นางนันทิยา เอี่ยมสุวรรณ	61/3 ม. 4 ต.หนองจุกเหนือ อ.เมือง จ.นครปฐม
96	นางสมร ต้นธุ์ปฐม	64 ม. 3 ต.สวนป่า อ.เมือง จ.นครปฐม
97	นายอภิชาติ สันติพุทธ	18/1 ม. 6 ต.มาบแค อ.เมือง จ.นครปฐม
98	นางราตรี เทียนธรรม	122/1 ม. 5 ต.มาบแค อ.เมือง จ.นครปฐม
99	นางอ้อยเอ็ง ศรีโพธิ์ช้าง	88/1 ม. 7 ต.โพรงมะเดื่อ อ.เมือง จ.นครปฐม
100	นายวรเทพ พิพัฒน์สุวรรณ	141/2 ม. 8 ต.บ่อพลับ อ.เมือง จ.นครปฐม
101	นางนงลักษณ์ เข้มตา	108/1 ม. 5 ต.ห้วยทรายเหนือ อ.เมือง จ.เพชรบุรี
102	นางสัจจสุรีย์ รุ่งเรือง	40 ม.7 ต.ตาก้อง อ.เมือง จ.นครปฐม
103	นายปีไกล อุปลันโต	38 ม. 3 ต.วังตะกู อ.เมือง จ.นครปฐม
104	นายเสน่ห์ ศศิยาภุมิ	20/5 ม. 6 ต.ทัพหลวง อ.เมือง จ.นครปฐม
105	นส.จรินทร์ มีบุญ	81 ม. 1 ต.ทัพหลวง อ.เมือง จ.นครปฐม
106	นายพิเชษฐ ครุณไกรสร	104/3 ม. 8 ต.หนองปากโลง อ.เมือง จ.นครปฐม
107	นายสมจิตร ดิปฐมรักษ์	74/3 ม. 4 ต.ทัพหลวง อ.เมือง จ.นครปฐม
108	นายสุเทพ ครุณไกรสร	104/2 ม. 8 ต.หนองปากโลง อ.เมือง จ.นครปฐม
109	นายจุมพล วราเอกศิริ	2/1 ม. 9 ต.หนองปากโลง อ.เมือง จ.นครปฐม
110	นายวัชร ศศิสุริยาภุมิ	21 ม. 4 ต.ทัพหลวง อ.เมือง จ.นครปฐม
111	นส. ธีรนนท์ แสงทอง	34 ม. 2 ต.ตาก้อง อ.เมือง จ.นครปฐม
112	นายธงชัย ชูวงษ์วัลย์	60 ม. 6 ต.ทัพหลวง อ.เมือง จ.นครปฐม

113	นายวิเชษฐ์ ศศิสุริยาภูมิ	74/4 ม. 4 ต.ทัพหลวง อ.เมือง จ.นครปฐม
114	นายภัทรพล วราเอกศิริ	ม.4 ต. ทัพหลวง อ. เมือง จ. นครปฐม
115	นายรัช แซ่มทิพย์	119 ม. 1 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
116	นางปิยะวรรณ สวองามไผ่	86 ม. 13 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
117	นายบุญชู ใจพันธ์	199 ม. 4 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
118	นางวาสนา โฮกอ่อน	110/1 ม. 12 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
119	นายปรีชา สุขใจ	247 ม. 9 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
120	นางอืด ทองย่อย	71 ม. 4 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
121	นางราตรี อริยงค์	82/1 ม. 2 ต.ห้วยคัน อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
122	นางอารีวรรณ ศรีรัตน์	165 ม. 4 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
123	นายชนะ สามพวงบุญ	209/1 ม. 9 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
124	นางเชียมกี สามศรีโพธิ์แก้ว	42 ม. 2 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
125	นายกฤษนันท์ โสพล	85 ม. 1 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
126	นางนวล ศรีรัตน์	186 ม. 9 ต.ห้วยพระ อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
127	นายหาญชา จันทร์ประเสริฐ	63 ม. 3 ต.สามง่าม อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
128	นายธงชัย สามงามน้อย	25 ม. 4 ต.สามง่าม อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
129	นายบุปผา สามศรีลา	24 ม. 10 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
130	นายเจือ แดงบุตรดี	16 ม. 10 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
131	นางศิริพร ชุนแก้ว	20 ม. 10 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
132	นายบุญชู ใจพันธ์	199 ม. 4 ต.ลำเหย อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
133	นางพิศมัย ป็องกงลาด	108 ม. 2 ต.ห้วยด้วน อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
134	นางอริศรา ส้ารวลหันต์	1 ม. 3 ต.สามง่าม อ.ดอนตูม จ.นครปฐม
135	นายอิทธิพัชร นิ่มทัศนศิริ	29 ม. 5 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
136	นายสรายุทธ เทียมเทศ	11 ม.5 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
137	นายประทีป นิ่มทัศนศิริ	ม. 7 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม

138	นายโกวิท โพธิ์ศรี	128 ม. 5 ต.รางพิบูล อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
139	นายทักษิณ ช่างเสนาะ	15 ม. 5 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
140	นางสมใจ ห่วงชูเชื้อ	111/1 ม. 4 ต.ทุ่งกระพังโหม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
141	นายเดชา สังข์वालพาณิชย์	40/1 ม. 10 ต.ทุ่งขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
142	นายมงคล แสงโสด	210 ม. 1 ต.หนองกระทุ่ม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
143	นางพิศมัย พลเลียบ	86 ม. 5 ต.ทุ่งกระพังโหม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
144	นายประยงค์ ผลคำ	47 ม. 10 ต.หนองกระทุ่ม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
145	นายอุดม จันทรา	17 ม. 3 ต.ทุ่งกระพังโหม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
146	นายประนอม พุกค้อย	112/1 ม. 15 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
147	นางสมใจ ทองแพง	26 ม. 10 ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
148	นายชูศ ประสมศักดิ์	1 ม. 11 ต.หนองกระทุ่ม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
149	นายบุญมา พลเลียบ	86 ม. 5 ต.ทุ่งกระพังโหม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
150	ป.เพิ่มพูลฟาร์ม	6/4 ม. 4 ต.ทุ่งขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
151	ม.ชูชัยทรัพย์เจริญฟาร์ม	73 ม. 9 ต.สระพัฒนา อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม

152	นายอรุณ จ้อยร้อย	32/1 ม. 5 ต.ทุ่งผ้า อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
153	นายทวีศักดิ์ แสงทอง	41/1 ม. 5 ต.ทุ่งผ้า อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
154	นายพูนศักดิ์ สุขเกษม	ม.5 ต.กำแพงแสน อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
155	นส.ดวงกมล นิ่มทัศนศิริ	49 ม. 12 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
156	นส.ดวงกมล นิ่มทัศนศิริ	16 ม. 12 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
157	นส.ดวงกมล นิ่มทัศนศิริ	41 ม. 17 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
158	นายเหิงกิม นิ่มทัศนศิริ	42 ม. 12 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
159	บ. เมืองทองฟาร์ม จำกัด	19/1 ม. 4 ต.ศรีมหาโพธิ์ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
160	บ. นครชัยศรีฟาร์ม จำกัด	6/7 ม. 3 ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
161	บ. นครชัยศรีฟาร์ม จำกัด	6/8 ม. 3 ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
162	บ.นครชัยศรีฟาร์ม จำกัด	6/9 ม. 3 ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
163	บ.นครชัยศรีฟาร์ม จำกัด	6/11 ม. 3 ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
164	บ.นครชัยศรีฟาร์ม จำกัด	6/3 ม. 3 ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
165	บ.นครชัยศรีฟาร์ม จำกัด	6/10 ม. 3 ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
166	นายเสน่ห์ อำทรัพย์	67/3 ม.4 ต.ศิระทอง อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม

167	นางสุภาณี อ่ำทรัพย์	67/7 ม.4 ต.ศิระทอง อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
168	นายอัฐพร พุ่มตะโก	64/2 ม.4 ต.ศิระทอง อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
169	นางวรรณณา อ่ำทรัพย์	67/6 ม.4 ต.ศิระทอง อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
170	นายสุนทร กู่อราม	149/1 ม.4 ต.ศรีมหาโพธิ์ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
171	นายอุดม กู่อราม	149/3 ม.4 ต.ศรีมหาโพธิ์ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
172	นายวิฑูรย์ ปิ่นตบแต่ง	61/1 ม.5 ต.แหลมบัว อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
173	นายบุญไ้ หลายรุ่งเรือง	53 ม. 3 ต.ลานตากฟ้า อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
174	นางอารีย์ รุ่งเรืองอยู่เย็น	71/2 ม. 3 ต.โคกพระเจดีย์ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
175	นางจำปา ชิวปรีชา	2/22 ม. 2 ต.โคกพระเจดีย์ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
176	นายเสกสันต์ วิณีโรภาส	10 ม. 10 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
177	นส.พรทิพย์ จิตพิศุทธิพงษ์	12/1 ม. 2 ต.คลองข่อย อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
178	นายวรวัฒน์ นามทอง	ม. 2 ต.สร้อยฟ้า อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
179	นางชั้น พันมาลา	8 ม. 6 ต.ธรรมเสน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
180	นายอนุวัตร ต้นชนสฤษฎ์	28 ม. 9 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
181	นส.ชนสุภา ปฐมพิรกุล	189 ม. 9 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
182	นายปัญญา อุดมวรรณ	1 ม. 12 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
183	นายสมชาย บุญชูอยู่คง	13/1 ม. 10 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
184	นายประวิทย์ ตั้งจารุวัฒนชัย	102/2 ม. 10 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
185	นายประวิทย์ ตั้งจารุวัฒนชัย	139 ม. 9 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
186	นายไต้ภู่ ปฐมพิรกุล	189 ม. 9 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

187	นายประวิทย์ ตังजारวัฒน์ชัย	80 ม. 9 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
188	นายประวิทย์ ตังजारวัฒน์ชัย	102/1 ม. 10 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
189	นายประวิทย์ ตังजारวัฒน์ชัย	199 ม. 9 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
190	นางปราณี เอี่ยมละออ	9 ม. 8 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
191	นายสรารุณี อารักษ์พุทธนันท์	32 ม. 5 ต.คอนทราย อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
192	นายชาติชาย ติ้ะป้อ	71/2 ม. 10 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
193	นายชัยพร บางลานศิริกุล	123 ม. 6 ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
194	นายโกศล วงษ์อัยรา	31 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
195	นายเอื้อ อินทรจัน	99 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
196	นายองอาจ ขุนทอง	15/7 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
197	นายสมัย เนียมทอง	ม.7 ต.เขาหลวง อ. บ้านโป่ง จ. ราชบุรี
198	นายปัญญา อุดริ	1/2 ม.7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
199	นายคำรณ หงสกุล	123 ม. 5 ต.ปากแรด อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
200	นางลำไย อานิศร	37 ม. 5 ต.ปากแรด อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
201	นายจิระ สุวรรณประเสริฐ	103 ม. 15 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
202	นางพิศมัย ไทยงาม	144 ม. 5 ต.ปากแรด อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
203	นายเฉลียว เก็งวิเชียรไชย	14/1 ม. 2 ต.ลาดบัวขาว อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
204	นายสามารถ แววจันทร์	126 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
205	นายสมยศ ค่ายอด	15/3 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
206	นายสมยศ ค่ายอด	16/1 ม.7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
207	นายเฉลียว เก็งวิเชียรไชย	46/6 ม. 2 ต.ลาดบัวขาว อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
208	นางกุหลาบ นิลใส	5/1 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
209	นางสาวท เอกลาภ	15/9 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
210	นายนิวัฒน์ สุพัฒน์โกศล	18/7 ม. 10 ต.หนองอ้อ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
211	นางลำเจียก นุชเครือ	ม.7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
212	นางลำอังกค์ จินสิน	5/3 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
213	นายสุรินทร์ ปรีเถื่อน	15/1 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี

214	นายมงคล พยอมหอม	62 ม. 9 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
215	ผญ.ประวิทย์ ตังจาร์วัฒนชัย	75 ม. 9 ต.เขาขลุ่ย อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
216	นายวรเทพ พิพัฒน์สุวรรณ	204 ม. 6 ต.กรับใหญ่ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
217	นายประสิทธิ์ ขุนทอง	13 ม. 7 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
218	นายก่อศักดิ์ เขียวแพร	128/1 ม. 4 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
219	น.ส.คารนุษา ตรีธงขวา	93 ม. 7 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
220	นายพงษ์ศักดิ์ กายนนท์	129 ม. 5 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
221	นางยุพิน งามปลอด	166 ม. 11 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
222	นายสุชาติ วัชรานนท์	58/2 ม. 3 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
223	นายจรูญ อันรุงเก่า	2 ม. 8 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
224	นายประเสริฐ แสนเมือง	120 ม. 12 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
225	นางศุภร วงษ์วัฒนกุล	98 ม. 13 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
226	นางวิภา จันทร์ทับ	104 ม. 2 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
227	นายเทียม เพ็ชรล่อ	24 ม. 2 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
228	นางอารยา กัดดงามดี	35/1 ม. 4 ต.คอนใหญ่ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
229	น.ส.พิมพ์ลี พุฒซ้อน	28/1 ม. 4 ต.คอนใหญ่ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
230	นายจิราพร พรายงาม	18/1 ม. 1 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
231	นายมิตรชัย จึงเจริญชัยศักดิ์	4/8 ม. 10 ต.โพพัก อ.บางแพ จ.ราชบุรี
232	นายวิเชียร เจียมวาง	115/1 ม. 5 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
233	นางจำเริญ อรชร	89 ม. 4 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
234	นางสุภาพ สว่างศรี	46 ม. 7 ต.คอนใหญ่ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
235	นางวาริ ไร่เหนือ	29/1 ม. 4 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
236	นางลำเรียง สุขล้ำเลิศ	98/1 ม. 4 ต.คอนคา อ.บางแพ จ.ราชบุรี
237	นางจันทร์เพ็ญ หอมจันทร์	119 ม. 10 ต.วัดแก้ว อ.บางแพ จ.ราชบุรี
238	นายประเสริฐ พักษา	69 ม. 3 ต.น้ำพุ อ.เมือง จ.ราชบุรี
239	นายโชคชัย พยอมหอม	93 ม. 14 ต.คู้้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
240	นายสนั่น โปธิ	372 ม. 9 ต.กรับใหญ่ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี

241	นายลอย ขุนทอง	29/1 ม. 13 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
242	นางวรรณุช ขุนทอง	68/2 ม. 13 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
243	นายเฉลียว เก็งวิเชียรไชย	46/7 ม. 2 ต.ลาดบัวขาว อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
244	นายชวัช ศรีบานเย็น	46/5 ม. 2 ต.ลาดบัวขาว อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
245	นส.ทองหล่อ ชฎาคี	37 ม. 10 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
246	นางมาลัย ชฎาคี	3 ม. 10 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
247	นายภัทรพงษ์ ภูสุวรรณ	32 ม. 13 ต.หนองอ้อ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
248	นายสำเร็จ ป็องสุ	1/3 ม. ต.คิ่งพะยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
249	นางปราณี เอี่ยมละออ	27 ม. 1 ต.หนองอ้อ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
250	นางชูศรี เทพสถิตย์ศิลป์	15/1 ม. 8 ต.ปากแรด อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
251	นายท่า พรหมดี	35 ม.9 ต. หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
252	นายสุเทพ เอกลาก	29 ม.7 ต.คิ่งพะยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
253	นายประดิษฐ์ กมสิน	26/1 ม.9 ต.หนองปลาหมอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
254	นางอำไพ ขุนไชย	13 ม.4 ต.ห้วยดงโทน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
255	นางลอย จิตต์ดี	30 ม.9 ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
256	นายทองทศ แก่นอุฐ	8/1 ม.7 ต.วังมะนาว อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
257	นายระยอง โสมโสภา	8/2 ม.6 ต.อ่างหิน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
258	นายสมฤทธิ์ ภูมกร	82 ม.2 ต.ห้วยยางโทน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
259	นายชะเลียง ผ่องภิรมย์	137 ม.4 ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
260	นายไสว อัดพด	10 ม.2 ต.ห้วยยางโทน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
261	นายพจน์ อำมวไล	82 ม.7 ต.อ่างหิน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
262	นางอุมล มานาทเข้ม	115 ม.15 ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อจ.ราชบุรี
263	นางคำแปลง ผิวอ่อน	33 ม.12 ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี

264	นางหน เกษสุวรรณ	67 ม. 10 ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
265	นางประภาภรณ์ บุตรแก้ว	274/1 ม. 2 ต.ดอนทราย อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
266	นางนงเยาว์ นิลศรีมีเวทย์	251 ม. 2 ต.ดอนทราย อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
267	นางสำอางค์ อุตะเกา	ม.16 ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
268	นายวิชัย เจียมโพธิ์	35 ม. 5 ต.วังมะนาว อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
269	นางสุธาทิพย์ กาญจนไทรภพ	177 ม. 2 ต.ดอนทราย อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
270	นายพูนศักดิ์ สุขเกษม	209 ม. 10 ต.กำแพงแสน อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
271	นายพูนศักดิ์ สุขนสันติ	70 ม. 1 ต.ห้วยหมอนทอง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
272	นส.ณัฐวดี อยู่อิน	49 ม. 1 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
273	นางอิงอร ไชยบุญจันทร์	110 ม. 2 ต.ห้วยหมอนทอง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
274	ประกอบ มาตรการทอง	86 ม. 1 ต.ทุ่งกระพังโหม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
275	นายอำไพ อัจจินดา	25 ม. 4 ต.ตลาดจินดา อ.สามพราน จ.นครปฐม
276	นางสาวดวงกลม นิ่มทัศนศิริ	40 ม. 12 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
277	นายกิตติวัชร พงษ์ประชาชน	144 ม. 5 ต.เจดีย์หัก อ.เมือง จ.ราชบุรี
278	นางลำเตวี่ หลวงภักดี	108/2 ม. 9 ต.หีนกอง อ.เมือง จ.ราชบุรี
279	นายพัฒนา เกตุรามฤทธิ์	6/1 ม. 7 ต.อ่างทอง อ.เมือง จ.ราชบุรี
280	นายสมาน ศิริมงคล	36 ม. 9 ต.หีนกอง อ.เมือง จ.ราชบุรี
281	นางศิริรัตน์ ศิริมงคล	131 ม. 9 ต.หีนกอง อ.เมือง จ.ราชบุรี
282	นายประพัฒน์พงษ์ บุนนาค	123 ม. 4 ต.หลุมดิน อ.เมือง จ.ราชบุรี
283	นายวิศิธรร์ค นุชประเสริฐ	1/1 ม. 11 ต.คูบัว อ.เมือง จ.ราชบุรี

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
 การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี”
 การวิจัยในระดับคุณวุฒิบัณฑิตสาขาการจัดการเทคโนโลยี

ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล ..... วันที่สัมภาษณ์.....
 สถานที่สัมภาษณ์ .....

ข้อมูลผู้ให้การสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ..... ชื่อฟาร์ม.....
 ที่ตั้งบ้านเลขที่.....
 เพศ .....อายุ..... ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่.....
 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับฟาร์ม เจ้าของฟาร์ม ผู้จัดการฟาร์ม นักวิชาการประจำฟาร์ม

การสัมภาษณ์ครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมวิธีการจัดการฟาร์มไก่เนื้อที่มุ่งเน้นให้ผลผลิตสูงสุดหรือให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด

การบริหารจัดการฟาร์มมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มไก่เนื้ออย่างไร

.....
 .....

การบริหารทรัพยากร(พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ แรงงานประจำฟาร์ม โรงเรือน)มีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มอย่างไร

1.ลักษณะพันธุ์ไก่ที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านในแง่ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มควรเป็นอย่างไร

.....
 .....

2.ลักษณะอาหารไก่ที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านในแง่ประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มควรเป็นอย่างไร

.....
 .....

3. ลักษณะแรงงานที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านในแง่ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

4. ลักษณะโรงเรือนที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านในแง่ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

5. การวางแผนในการผลิตของฟาร์มไก่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตอย่างไร

.....
.....
.....

6. การวางแผนการผลิตที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านในแง่ประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มควรเป็นอย่างไร (จำนวนรุ่นต่อปี น้ำหนักไก่ อัตราการเจริญเติบโต อัตราการตาย การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อสัตว์ กี่ตัว)

.....
.....
.....

7. กระบวนการผลิตหรือวิธีการเลี้ยงไก่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตอย่างไร/เพราะอะไร

.....
.....

8. ฟาร์มเลี้ยงไก่ของท่านมีการกำหนดแผนการทำงาน เช่น การให้อาหาร การคัดไก่ การทำวัคซีน ป้องกันโรคอย่างไร

.....
.....

9. ฟาร์มท่านมีวิธีการป้องกันการหกหล่นของอาหารอย่างไร

.....
.....

10. ทกสำหรับให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ที่เหมาะสมกับฟาร์มท่าน(ขนาดโด/แบบโด/กำลังวัตต์/จำนวน
กกต่อลูกไก่/ราคา/ระยะเวลากกกี่วันที่เหมาะสม

.....
.....
.....

11. ท่านคิดว่าการควบคุมการผลิต(ควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น การทำวัคซีน)มีผลต่อประสิทธิผลของ
ฟาร์มอย่างไร ควรทำอย่างไร

.....
.....
.....

12. การประเมินการเจริญเติบโต น้ำหนักไก่ การเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ การตายของไก่ระหว่างการ
เลี้ยง มีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มอย่างไร ควรทำเมื่อไร

.....
.....
.....

13. การประเมินคุณภาพของไก่เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยงในฟาร์มท่านควรประเมินลักษณะใด

.....
.....
.....

14. ท่านคิดว่าเทคโนโลยีการผลิตมีผลต่อประสิทธิผลการผลิตของฟาร์มอย่างไร

.....
.....
.....

15. ท่านคิดว่าผู้จัดการฟาร์มที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านควรมีลักษณะอย่างไร (ประสบการณ์/การศึกษา/
อายุ/ เพศ/ความเอาใจใส่ดูแล/ความรอบคอบ/ความรับผิดชอบ)

.....
.....
.....

16. ท่านคิดว่านักวิชาการสัตวบาลที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านควรมีลักษณะอย่างไร (ประสบการณ์/
การศึกษา/อายุ/ เพศ/ความเอาใจใส่ดูแล/ความรอบคอบ/ความรับผิดชอบ)

.....
.....

17. ท่านคิดว่าแรงงานประจำฟาร์มที่เหมาะสมกับฟาร์มท่านควรมีลักษณะอย่างไร (ประสบการณ์/
การศึกษา/อายุ/ เพศ/ความเอาใจใส่ดูแล/ความรอบคอบ/ความรับผิดชอบ)

.....
.....

18. ท่านคิดว่าอุปกรณ์ให้อาหาร น้ำ ทำวัคซีน ที่เหมาะสมกับฟาร์มท่าน ควรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....

19. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการเลี้ยงจนจับขายกี่วัน กี่รุ่นต่อปี จะทำให้ฟาร์มได้กำไรดีที่สุด

.....
.....

20. ท่านคิดว่าขนาดพื้นที่ต่อจำนวนไก่ที่เหมาะสมควรเป็นเท่าไร และควรมีโรงเรือนเท่าไรจึง
เหมาะสม

.....
.....

21. เป้าหมายขนาดหรือน้ำหนักไก่(น้ำหนักเมื่อสิ้นสุดการเลี้ยงในแต่ละรุ่น ควรเป็นเท่าไร/และตลาด
ต้องการน้ำหนักเท่าไร)

.....
.....

.....
.....

22. ท่านคิดว่าฟาร์มของท่านมีเป้าอัตราการเจริญเติบโต อัตราการเลี้ยงรอด FCR เฉลี่ยของแต่ละรุ่นอย่างไร

.....
.....
.....

23. การควบคุมโรคระบาดสัตว์นอกเหนือจากการทำวัคซีนต้องทำอะไรอีก.....

.....
.....

24. ความต้องการของตลาดภายในประเทศมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตอย่างไร

.....
.....
.....

25. ความต้องการของตลาดต่างประเทศมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตอย่างไร

.....
.....
.....

26. ราคาเนื้อไก่ในตลาดมีผลต่อราคาไก่เนื้อที่ผลิตในฟาร์ม หรือไม่ ราคาไก่เนื้อที่ผลิตควรเป็นเท่าไร

.....
.....

27. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ไฟฟ้า ประปา ถนน) มีผลต่อการดำเนินฟาร์มอย่างไร มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มหรือไม่

.....
.....
.....

28. ฟาร์มท่านต้องให้ภาครัฐสนับสนุนไฟฟ้า ประปา ถนน อย่างไร

.....
.....
.....

29. นโยบายรัฐเรื่องการนำเข้าวัตถุดิบ(ปลาป่น กากถั่วเหลือง) มีผลต่อการเลี้ยงหรือไม่ เพราะเหตุใด
ความคิดเห็นท่านต้องการให้รัฐช่วยอย่างไร

.....
.....
.....

30. นโยบายรัฐเรื่องการสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ มีผลต่อการเลี้ยงหรือไม่ เพราะเหตุใด
ความคิดเห็นท่านต้องการให้รัฐช่วยอย่างไร

.....
.....
.....

31. นโยบายรัฐเรื่องโรคระบาดไก่ มีผลต่อการเลี้ยงหรือไม่ เพราะเหตุใด
ความคิดเห็นท่านต้องการให้รัฐช่วยอย่างไร

.....
.....
.....

32. ท่านคิดว่าการบริหารจัดการฟาร์ม ระบบสาธารณสุขโรค การตลาด และนโยบายการเมือง
เศรษฐกิจสังคม มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึก

รายชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	วันที่สัมภาษณ์
1	น.ส. มาลัย วิภานนท์	19 ม.1 ต.ลำพญา อ.เมือง จ. นครปฐม	2 กุมภาพันธ์ 2555
2	นายชลิณ ลิมประสาท	117 ม.10 ต.สามง่าม อ.คอนตูม จ. นครปฐม	2 กุมภาพันธ์ 2555
3	นายประทีป พิมพ์สนะศรี	ม.7 ต.ห้วยขวาง อ.กำแพงแสน จ. นครปฐม	3 กุมภาพันธ์ 2555
4	นายเสริม อนันต์โท	41 ม.4 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ. ราชบุรี	9 กุมภาพันธ์ 2555
5	นางอรุณรุ่ง ศรีสงคราม	ม.5 ต.เบิกไพร อ.จอมบึง จ.ราชบุรี	9 กุมภาพันธ์ 2555
6	นายพิษณุ อินทร์ทะนนท์	27 ม.1 ต.หนองอ้อ อ.บ้านโป่ง จ. ราชบุรี	10 กุมภาพันธ์ 2555
7	นายธนิต เกษตรเจริญยิ่ง	204 ม.6 ต.กรับใหญ่ อ.บ้านโป่ง จ. ราชบุรี	10 กุมภาพันธ์ 2555
8	นายวสันชัย แป้นโก	125 ม. 3 ต.วังตะโก อ.เมือง จ. เพชรบุรี	16 กุมภาพันธ์ 2555
9	นายณรงค์ เอี่ยมเพชร	62 ม.7 ต.ช่องสะแก อ.เมือง จ. เพชรบุรี	16 กุมภาพันธ์ 2555
10	นางมาริษา พลซ่า	40/6 ม.4 ต.ห้วยลึก อ.บ้านลาด จ. เพชรบุรี	16 กุมภาพันธ์ 2555

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำคุษฎีนิพนธ์

ที่ ศธ.0564.14/229

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

2 ธันวาคม 2554

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำคุษณินิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยบุตร วาณิชพงศ์พันธุ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวรุมิ นำสุวิมลกุล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปรัชญาคุษณินิพนธ์ สาขา
การจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำคุษณินิพนธ์เรื่อง “รูปแบบ
การจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาคุษณินิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.คิลก บุญเรืองรอด ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ทิมทรัพย์ กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทริกา คิลกสัมพันธุ กรรมการ

ในการทำคุษณินิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.14/228

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

2 ธันวาคม 2554

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำคุณฉันทิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วันทนีย์ สว่างอารมณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวรวิทย์ นำสุวิมลกุล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำคุณฉันทิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาคุณฉันทิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.คิลก บุญเรืองรอด	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ทิมทรัพย์	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา คิลกสัมพันธ์	กรรมการ

ในการทำคุณฉันทิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.14/229

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

2 ธันวาคม 2554

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำคุณฉันทิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนัย กิรศิริคณະ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวรวิทย์ นำสุวิมลกุล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
การจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำคุณฉันทิพนธ์เรื่อง “รูปแบบ
การจัดการฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาคุณฉันทิ
พนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.คิลก บุญเรืองรอด ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ทิมทรัพย์ กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรวีภา คิลกสัมพันธ์ กรรมการ

ในการทำคุณฉันทิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังนี้เป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

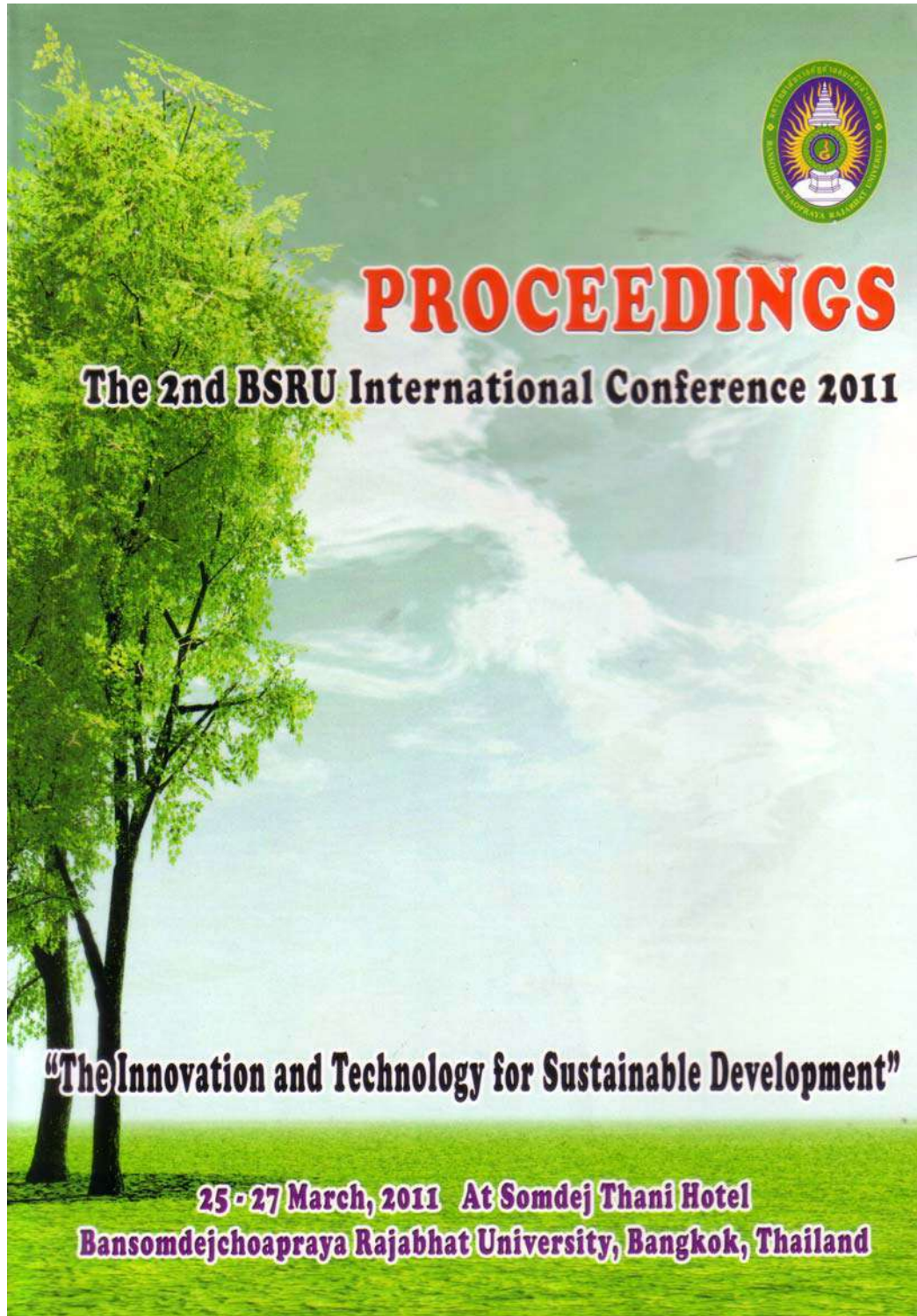
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เสรฐชูขจร)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ภาคผนวก ฉ

การนำเสนอคุณสมบัติพิเศษเรื่องรูปแบบการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ ในการประชุมนานาชาติ

PROCEEDINGS

The 2nd BSRU International Conference 2011

"The Innovation and Technology for Sustainable Development"

**25 - 27 March, 2011 At Somdej Thani Hotel
Bansomdejchoapraya Rajabhat University, Bangkok, Thailand**

Bansomdejchoapraya Rajabhat University

Bangkok, Thailand

This is to certify

Asst. Prof. Worawut Nunsuvimongul

*As a Presenter at The 2nd BSRU International Conference 2011
“The Innovation and Technology for Sustainable Development”*

25 - 27 March 2011

*At Somdej Thani Hotel, Bansomdejchoapraya Rajabhat University
Bangkok, Thailand*

W. Chaichankul

Assoc. Prof. Dr. Wanwadee Chaichankul

Director

Research and Development Institute

Sapol Wuthisen

Professor Dr. Sapol Wuthisen

President

Bansomdejchoapraya Rajabhat University

ภาคผนวก ช
ภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญในการเลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี
และเพชรบุรี

ภาคผนวก ช
ประกาศนียบัตรการฝึกอบรมต่าง ๆ

Certificate of Attendance

This is to certify that

WORAVUT NUMSUVIMONGUL

has attended

a Professional Development Seminar
in

**Quality Assurance In
New Zealand Tertiary Education**

25 March 2010

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. A. J. J. J.', written in a cursive style.

PROGRAMME MANAGER

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E.A. Jully', written in a cursive style.

DIRECTOR

International Programmes
Continuing & Bridging Education

EDITH COWAN UNIVERSITY
Graduate Research School

ECU RESEARCH WEEK

Certificate of Participation

This certificate is awarded to

Mr Woravut Numsumvongul

in recognition of your participation in
Research Week

at

Edith Cowan University
15 - 19 August 2011

19 August 2011

_____
Professor Joe Luca
Dean, Graduate Research School

CRICOS IPC 00279B

This is to certify that

Woravut Numsuwimongul

Attended

Academic English for Technology Management

Short Course

From

6th April 2006 – 19th April 2006

James Cross

Associate Professor Jim Cross
Associate Dean
International & Commercial
Edith Cowan University

Supol

Dr Supol Wuthisen
President
Bansomdejchaopraya
Rajabhat University WoravutNumsuwimongul

phone +64 9 849 8180 fax +64 9 815 2901 web www.unitec.ac.nz
address Carrington Rd, Mt Albert, Private Bag 92025, Auckland, New Zealand

Unitec New Zealand

Would like to acknowledge and thank

Mr Woravut Numsvimongul

For your participation in a one day workshop in
Restructuring Society; Sustainability and the Role of Technology
Presented by Dr Logan Muller

*He aha te mea nui o te ao? Māku e Kī atu. He tangata, he tangata, he tangata.
What is the greatest thing in the world? I will say it is people, it is people, it is people*

Dr John Webster
President

Jude Lydia
Director, International

Presented April 2007

Faculty of Education

This is to certify that

Mr Woravut Numsvimongul

has participated in the PhD Seminar:

**RESEARCHING ON
TECHNOLOGY FOR
SUSTAINABILITY**

from 11th April 2007 – 16th April 2007

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bob Elliott', written over a horizontal line.

Associate Professor Bob Elliott
Director, International Development
Faculty of Education
16 April 2007

Queensland University of Technology

This is to certify that

Woravit Numsumongul

Attended

**University English for Postgraduate
Study Course**
16-27th October, 2006

and is awarded this

Certificate of Attendance

This course was delivered and assessed by
Edith Cowan University

A handwritten signature in black ink that reads 'Supol Wuthisen'.

.....
A/Professor Supol Wuthisen
President
Bansomdejchaopraya Rajabhat University
Thailand

A handwritten signature in black ink that reads 'Jim Cross'.

.....
A/Professor Jim Cross
Associate Dean, International
Edith Cowan University
Australia

UNIVERSITY OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES-HANOI
is pleased to present this

CERTIFICATE

to MR. WORAVUT NUMSUVIMONGUL

in recognition of the attendance of the training course on
"Technology Application in Global Living: Vietnamese Case"
from 14 to 16 August 2006

Hanoi, August 16th 2006

Prof. Dr. Nguyen Van Khanh
Rector

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN-HÀ NỘI

GIẤY CHỨNG NHẬN

HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
chứng nhận

Ông WORAVUT NUMSUVIMONGUL

đã tham gia khóa học về
"Ứng dụng Công nghệ trong đời sống toàn cầu: Trường hợp của Việt Nam"
từ ngày 14 đến ngày 16 tháng 8 năm 2006

Hà Nội, ngày 16 tháng 8 năm 2006

TRƯỜNG
ĐẠI HỌC
KHOA HỌC XÃ HỘI
VÀ NHÂN VĂN
PGS. TS. Nguyễn Văn Khánh
Hiệu trưởng

ภาคผนวก ฉ
สัญญาลักษณะที่ใช้แทนตัวแปร

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

EFFECT	แทน	ประสิทธิผล
FARMMAN	แทน	การบริหารจัดการฟาร์ม
INFRA	แทน	ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน
POLECOSO	แทน	นโยบายการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
MARKET	แทน	การตลาด
WEIGH	แทน	น้ำหนักไก่
GROWRATE	แทน	อัตราการเจริญเติบโตของไก่
FEEDCON	แทน	ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของไก่
MORTRATE	แทน	อัตราการตายของไก่
COST	แทน	ต้นทุนในการผลิต
REVEN	แทน	รายได้จากการเลี้ยงไก่
QUALIRES	แทน	คุณภาพทรัพยากร
PRODUCPL	แทน	การวางแผนการผลิต
PROCESS	แทน	กระบวนการผลิต
CONTROL	แทน	การควบคุมการผลิต
TECHNO	แทน	เทคโนโลยีการผลิต
ELECT	แทน	ไฟฟ้า
WATER	แทน	ประปา
POLIT	แทน	การเมือง
SOCIOECO	แทน	เศรษฐกิจและสังคม
MEATPRIC	แทน	ราคาผลิตภัณฑ์
INCONSUM	แทน	ภาวะตลาดภายในประเทศ
OUTCONS	แทน	ภาวะตลาดต่างประเทศ
COSTTRAN	แทน	การขนส่งผลิตภัณฑ์เนื้อไก่
Mean	แทน	ค่าเฉลี่ย
St. Dve.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
SKEWNESS	แทน	ค่าความเบ้
KURTOSIS	แทน	ค่าความโค้ง

R^2	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Squared multiple correlation)
P	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
Chi-square	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง ของการประมาณค่า (Root Mean Square error of Approximation)
Standardized:		
RMR	แทน	ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องในรูปความคลาดเคลื่อน (Standardized Root Mean Square Residual) (Standardized: RMR)
RMR	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Square Residual)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit)
AGFI	แทน	ปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Adjusted Goodness of Fit)
n	แทน	จำนวนตัวอย่างที่สุ่ม (Sample size)
N	แทน	จำนวนประชากรที่ศึกษา (Population)
χ^2	แทน	ไค-สแควร์ (Chi-square)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายวรวิทย์ นำสุวิมลกุล
วัน เดือน ปีเกิด 10 มิถุนายน 2499
สถานที่เกิด อำเภอปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ 134/43 หมู่ที่ 1 ต.บางศรีเมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.เกษตรศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2522
ปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.เกษตรศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2529
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาการจัดการเทคโนโลยี) พ.ศ. 2549
ประกาศนียบัตร Academic English for Technolog
Management Shot Course From EDITH COWAN UNIVERSITY
ประเทศออสเตรเลีย พ.ศ. 2549
ประกาศนียบัตร In recognition of the attendance of the
training course on “Technology Application in Global Living:
Vietnamese Case” From UNIVERSITY OF SOCIAL SCIENCES AND
HUMANITIES-HANOI พ.ศ. 2549